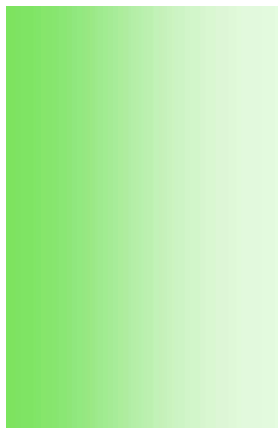

**AKTUALIZACJA PLANU
URZĄDZENIOWO-ROLNEGO
GMINY DOMANIÓW**

**DOLNOŚLĄSKIE BIURO GEODEZJI I TERENÓW ROLNYCH WE
WROCŁAWIU**

ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15-17, 50-044 Wrocław

tel. 71 345 99 55, 71 342 99 33

e-mail: sekretariat@dbgitr.pl

www.dbgitr.pl

Opracowano na wniosek Wydziału Geodezji i Kartografii
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego

Autor:

Aleksandra Wodzicka

Nadzór merytoryczny:

Krzysztof Goleniowski

Prawa autorskie zastrzeżone

Wykorzystanie niniejszego opracowania dla potrzeb planistycznych, w zakresie wynikającym z przepisów autorskich, dozwolone pod warunkiem podania źródła. Wykorzystanie w celach komercyjnych wymaga uprzedniej pisemnej zgody autora.

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	5
I. ANALIZA STANU ISTNIEJĄCEGO.....	7
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	7
1.1. Położenie administracyjne i geograficzne	7
1.2. Warunki klimatyczne.....	10
1.3. Budowa geologiczna i surowce naturalne	10
1.4. Warunki wodne	10
1.5. Charakterystyka gleb.....	14
1.6. Zagrożenie erozją i suszą	19
1.7. Formy ochrony przyrody oraz obiekty zabytkowe	22
1.8. Demografia gminy.....	26
2. STAN I OCENA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	29
2.1. Struktura użytkowania gruntów	29
2.2. Struktura użytków rolnych.....	31
2.3. Zmiany w sposobie użytkowania gruntów.....	33
2.4. Struktura władania gruntami.....	44
2.5. Struktura obszarowa i ilościowa gospodarstw rolnych	49
2.6. Grunty dzierżawione.....	53
2.7. Rozdrobnienie gruntów w gospodarstwach w grupach obszarowych	56
3. STAN I OCENA INFRASTRUKTURY ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	61
3.1. Wody płynące wraz z urządzeniami związanymi z nimi funkcjonalnie.....	61
3.2. Urządzenia melioracji wodnych.....	64
3.3. Drogi transportu rolnego	67
4. STAN I OCENA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, SPOŁECZNEJ I TURYSTYCZNEJ .	77
4.1. Infrastruktura techniczna.....	77
4.2. Infrastruktura społeczna	78
4.3. Infrastruktura turystyczna	80
5. INWESTYCJE ISTNIEJĄCE ORAZ PLANOWANE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW WYNIKAJĄCE Z OPRACOWAŃ PLANISTYCZNYCH	82
6. WNIOSKI.....	85

II.	USTALENIA AKTUALIZACJI PLANU URZĄDZENIOWO-ROLNEGO	91
7.	POPRAWA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	91
7.1.	Zagospodarowanie gruntów odłogowanych	91
7.2.	Rekultywacja nieużytków i byłych użytków kopalnych	94
7.3.	Zabiegi przeciwoerozyjne oraz ochrona gruntów rolnych.....	94
7.4.	Scalenie gruntów	96
8.	POPRAWA INFRASTRUKTURY ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	99
8.1.	Wody płynące wraz z urządzeniami związanymi z nimi funkcjonalnie.....	99
8.2.	Urządzenia melioracji wodnych.....	100
8.3.	Kształtowanie sieci dróg transportu rolnego.....	104
9.	KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU	109
9.1.	Zalesienia gruntów.....	109
9.2.	Planowane zadrzewienia	109
9.3.	Planowane formy ochrony krajobrazu.....	113
10.	ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I TURYSTYCZNEJ	114
10.1.	Potrzeby w zakresie odnowy wsi wskazane przez Gminę	114
10.2.	Kształtowanie infrastruktury turystycznej.....	118
11.	STOPIEŃ ZAPOTRZEBOWANIA NA PRACĘ URZĄDZENIOWO-ROLNE	120
12.	PODSUMOWANIE.....	123
	WYKAZ TABEL	126
	WYKAZ RYSUNKÓW	126
	SPIS FOTOGRAFII.....	127
	WYKAZ MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH I AKTÓW PRAWNYCH.....	129

WPROWADZENIE

Aktualizacja planu urządzeniowo-rolnego gminy Domaniów wykonana została na wniosek Wydziału Geodezji i Kartografii Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego i finansowana jest ze środków pochodzących z budżetu Województwa Dolnośląskiego.

Jednym z celów poniższego opracowania jest przedstawienie zmian, jakie nastąpiły w przeciągu ostatnich 14 lat (od roku 2008, w którym został opracowany Plan urządzeniowo-rolny) względem przestrzeni rolniczej gminy Domaniów, jakości życia jej mieszkańców, walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Analiza wszystkich zmian, które zaszły w przeciągu tych kilkunastu lat pozwoli przy współudziale Urzędu Gminy Domaniów zaktualizować zakres prac urządzeniowo-rolnych, a ich realizacja przyczyni się do wielofunkcyjnego rozwoju wsi i gospodarstw rolnych gminy, poprawy warunków życia i pracy jej mieszkańców oraz wyeksponowania jej walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych. Źródłem informacji zawartych w niniejszej aktualizacji planu były przede wszystkim:

- inwentaryzacja terenowa wykonana w marcu 2022 r.;
- ewidencja gruntów i budynków, stan na styczeń 2022 r.;
- Plan urządzeniowo-rolny gminy Domaniów z 2008 r.;
- opracowania planistyczne dla gminy tj.: miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego;
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030;
- Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Dolnośląskiego;
- dane udostępnione przez: Urząd Gminy Domaniów, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa we Wrocławiu, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Starostwo Powiatowe w Oławie, Wydział Geodezji i Kartografii Urzędu Marszałkowskiego – BDOT 10k.

W związku z tym, iż niniejsze opracowanie stanowi aktualizację planu urządzeniowo-rolnego, analizie poddano głównie te zagadnienia, które mają realny wpływ na przestrzeń rolniczą gminy. Dlatego też w zakresie analizowanych tematów nie znalazły się takie kwestie jak bezrobocie, produkcja rolnicza czy obsługa rolnictwa. Zagadnienia te nie zostały ujęte w Aktualizacji planu również z uwagi na szybkie przedawnienie oraz ich dużą zależność od innych czynników m.in. ekonomicznych, obecnej koniunktury gospodarczej czy polityki państwa.

Na podstawie wyżej wymienionych materiałów została przeprowadzona analiza stanu istniejącego w zakresie charakterystyki gminy, jej środowiska przyrodniczego, infrastruktury technicznej i społecznej, przestrzeni rolniczej, planowanych inwestycji. Wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy stanu istniejącego posłużyły do wskazania problemów występujących na terenie gminy i rozwiązań projektowych w zakresie prac urządzeniowo-rolnych zmierzających do podniesienia efektywności gospodarowania na gruntach rolnych.

Aktualizacja planu urządzeniowo-rolnego jest dokumentem, który rozwija cele i zadania określone w Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Dolnośląskiego i wspólnie z miejscowymi planami

zagospodarowania przestrzennego określa kierunki rozwoju gminy. Gmina Domaniów w Strategii została zaliczona do regionu funkcjonalnego oznaczonego jako Region I – intensywnego rolnictwa. Celem głównym tego regionu określonym w Strategii jest modernizacja kompleksu gospodarki żywnościowej, natomiast celami szczegółowymi są: przekształcanie struktury agrarnej, rozwój i modernizacja zabezpieczeń przeciwpowodziowych oraz tworzenie warunków rozwoju alternatywnych źródeł dochodu.

Efektem końcowym Aktualizacji planu urządzeniowo-rolnego gminy Domaniów jest dokument złożony z dwóch części: analizy stanu istniejącego oraz części projektowej. Zagadnienia przedstawione są w formie tekstowej, graficznej i tabelarycznej. Załącznikiem do opracowania jest mapa przedstawiająca wszystkie ustalenia tego dokumentu. Ponadto wyniki opracowania będą prezentowane na platformie Geoportal Dolny Śląsk przygotowanej przez Wydział Geodezji i Kartografii Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.

Zawarte w Aktualizacji planu urządzeniowo-rolnego gminy Domaniów ustalenia i wskazane prace urządzeniowo-rolne mogą być pomocne przy tworzeniu własnych opracowań programowych, planistycznych i projektowych. Ponadto dokument może być przydatny przy ubieganiu się o dotacje celowe z budżetu województwa dolnośląskiego.

I. ANALIZA STANU ISTNIEJĄCEGO

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY DOMANIÓW

1.1. Położenie administracyjne i geograficzne

Gmina Domaniów położona jest w województwie dolnośląskim, w zachodniej części powiatu oławskiego. Zajmuje powierzchnię 9435,60 ha. Administracyjnie od południa sąsiaduje z trzema gminami powiatu strzelińskiego – Wiązów, Strzelin i Borów, od zachodu i północy z dwiema gminami wchodzącymi w skład powiatu wrocławskiego – Żórawina i Siechnice, natomiast od wschodu z gminą Oława położoną w powiecie oławskim.

Domaniów to gmina wiejska, której układ osadniczy tworzą 23 wsie (23 obręby ewidencyjne) wraz z dwoma przysiółkami stanowiącymi wsie sołeckie, Tabela 1, Rysunek 1.

Miejscowości w wiejskim obszarze gminy Domaniów

Tabela 1

Lp.	Sołectwo (obwód geodezyjny)	Miejscowość	Status
1	2	3	4
1	Brzezimierz	Brzezimierz	wieś sołecka
2	Chwastnica	Chwastnica	wieś sołecka
3	Danielowice	Danielowice	wieś sołecka
4	Domaniów	Domaniów	wieś sołecka
		Domaniówek	wieś sołecka
5	Gęsice	Gęsice	wieś sołecka
6	Gostkowice	Gostkowice	wieś sołecka
7	Goszczyna	Goszczyna	wieś sołecka
8	Grodziszowice	Grodziszowice	wieś sołecka
9	Janków	Janków	wieś sołecka
10	Kończyce	Kończyce	wieś sołecka
11	Kuchary	Kuchary	wieś sołecka
12	Kurzątkowice	Kurzątkowice	wieś sołecka
13	Pełczyce	Pełczyce	wieś sołecka
14	Piskorzów	Piskorzów	wieś sołecka
15	Piskorzówek	Piskorzówek	wieś sołecka
16	Polwica	Polwica	wieś sołecka
		Kuny	wieś sołecka
17	Radłowice	Radłowice	wieś sołecka
18	Radoszkowice	Radoszkowice	wieś sołecka
19	Skrzypnik	Skrzypnik	wieś sołecka
20	Swojków	Swojków	wieś sołecka
21	Teodorów	Teodorów	wieś sołecka
22	Wierzbno	Wierzbno	wieś sołecka
23	Wyszkowice	Wyszkowice	wieś sołecka

Źródło: Urząd Gminy Domaniów

Główny układ komunikacyjny stanowią drogi publiczne następujących kategorii:

- autostrada A4/E40, relacji Zgorzelec – Wrocław – Katowice – Kraków – Przemyśl;
- droga wojewódzka nr 346, relacji Środa Śląska – Oława;
- droga wojewódzka nr 396, relacji Bierutów – Strzelin;
- droga powiatowa nr 1972D, relacji granica powiatu – Marcinkowice (DK94);
- droga powiatowa nr 1593D, relacji Wierzbno – Teodorów – DP1972D;
- droga powiatowa nr 1942D, relacji granica powiatu – Piskorzów (DW346);
- droga powiatowa nr 1592D, relacji Polwica – Sobocisko;
- droga powiatowa nr 1590D, relacji Piskorzów – Domaniów – Kończyce – granica powiatu;
- droga powiatowa nr 1591D, relacji Pełczyce – Piskorzówek – granica powiatu;
- droga powiatowa nr 1564D, relacji Pełczyce – granica powiatu;
- droga powiatowa nr 1594D, relacji granica powiatu – Danielowice;
- droga powiatowa nr 1597D, relacji Wyszkowice – Domaniów;
- droga powiatowa nr 1595D, relacji Brzezimierz (DW346) – Skrzypnik – Domaniów;
- droga powiatowa nr 1596D, relacji Skrzypnik – Wyszkowice;
- droga powiatowa nr 1598D, relacji Kończyce – Wyszkowice – granica powiatu;
- droga powiatowa nr 1599D, relacji Kończyce – Grodzieszowice;
- droga powiatowa nr 3105D, relacji DP 1598D – DW 396;
- droga powiatowa nr 3057D, relacji granica powiatu – Grodzieszowice – granica powiatu;

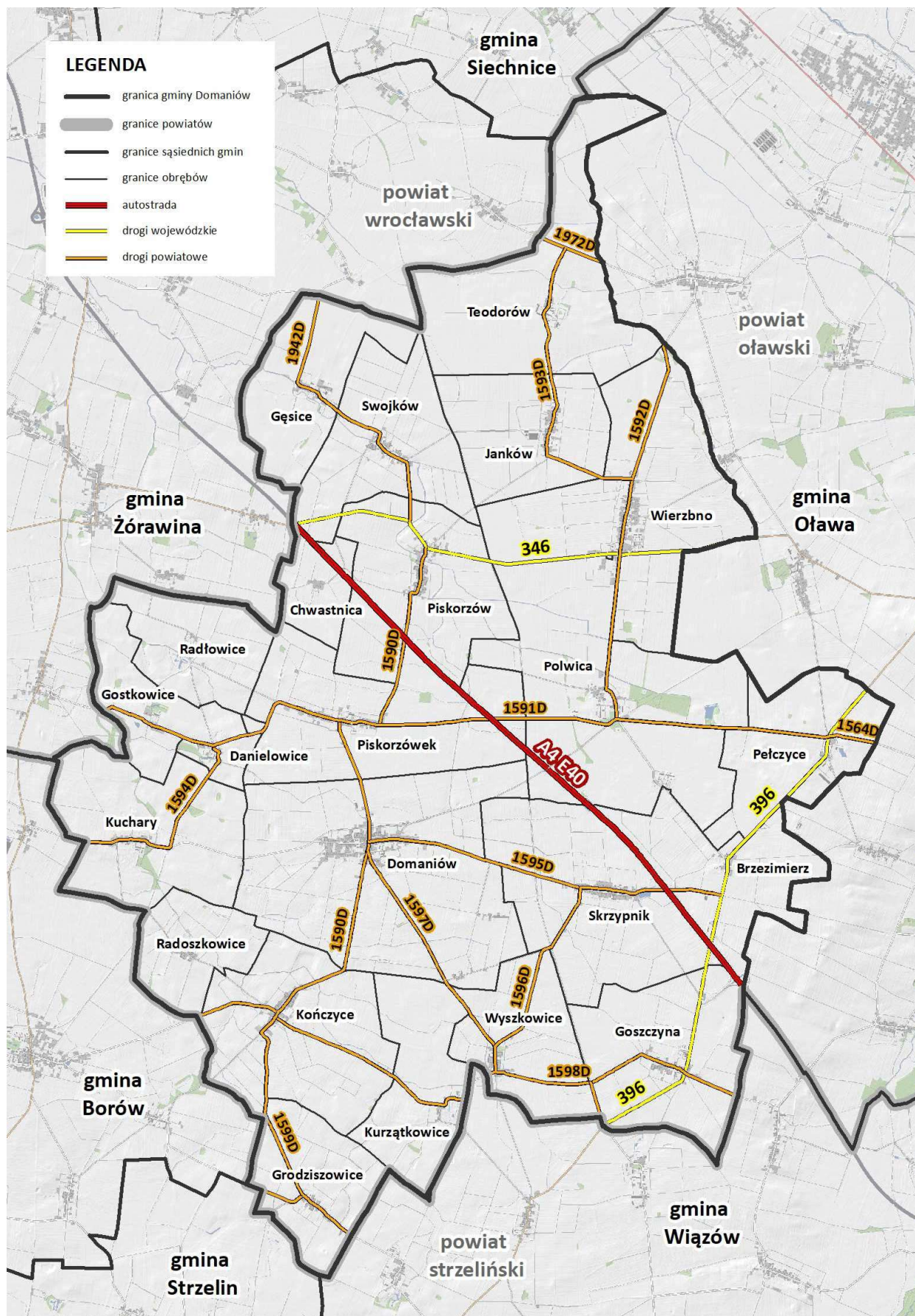

Fot. 1. Autostrada A4 w obrębie Chwastnica

Fot. 2. Droga wojewódzka w obrębie Piskorzów

Przez obszar gminy Domaniów nie przebiega żadna linia kolejowa.

Rys. 1. Położenie administracyjne i sieć komunikacyjna gminy

Według systemu regionalizacji fizycznogeograficznej w układzie dziesiętnym [Kondracki J.] obszar gminy Domaniów należy do megaregionu Pozaalpejska Europa Środkowa i wchodzącej w jego skład prowincji Niż Środkowoeuropejski, do której należy makroregion Nizina Śląska z mezoregionem Równina Wrocławska.

Gmina Domaniów posiada jednorodną, równinną rzeźbę terenu. Średnia bezwzględna wysokość terenu wynosi około 140 m n.p.m. Najwyższe wzniesienie liczy 156,7 m n.p.m., a najniższy punkt znajduje się na poziomie 139,9 m n.p.m.

1.2. Warunki klimatyczne

Gmina Domaniów położona jest w strefie klimatu umiarkowanego, przejściowego, na styku wilgotnych mas powietrza oceanicznego i suchego powietrza kontynentalnego. Jej obszar charakteryzuje się korzystnymi warunkami rolniczo-klimatycznymi, gdzie średnia roczna temperatura wynosi 8°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, ze średnią temperaturą wynoszącą 18°C, a najzimniejszym styczeń, kiedy średnia temperatura wynosi - 2°C. Na obszarze gminy średnio przez 110 dni występują przymrozki, a dni mroźnych jest około 30. Śnieg nie utrzymuje się tu zbyt długo, a w trakcie jego zalegania występują częste odwilże wraz z opadami deszczu. Roczna suma opadów wynosi około 500 – 600 mm. w tym półrocza chłodnego (listopad – kwiecień) około 225 mm, a półrocza ciepłego (maj – październik) osiąga 375 mm. Dominującym kierunkiem wiatru jest zachodni i północno-zachodni. Średnie prędkości wiatru wynoszą 3,0 – 3,5 m/s. Okres wegetacji roślin jest najdłuższy w kraju i trwa około 225 dni. Początek robót polowych przypada na drugą dekadę marca.

1.3. Budowa geologiczna i surowce naturalne

Według podziału Polski na jednostki geologiczno-strukturalne [Mizerski W.] obszar gminy Domaniów leży w zasięgu tzw. monokliny przedsudeckiej, wchodzącej w skład platformy paleozoicznej. Monoklina przedsudecka została ostatecznie utworzona na przełomie kredy (era mezozoiczna) i trzeciorzędu (era kenozoiczna), w wyniku ówczesnych ruchów tektonicznych. Na przeważającym obszarze gminy starsze utwory przykryte są czwartorzędowymi osadami fluwiogłacyjnymi o miąższości od kilku do kilkunastu metrów. Osady o charakterze glin morenowych lub piasków i żwirów wodno-lodowcowych tworzą wysoczyznę morenowo-fluwiogłacialną pomiędzy dolinami rzek. Na jej obszarze wytworzyły się gleby o wysokiej klasie bonitacji, głównie czarnoziemy lessowe.

W granicach gminy Domaniów brak jest udokumentowanych złóż surowców naturalnych mogących podlegać eksploatacji. Piaski i żwiry były eksploatowane powierzchniowo na potrzeby lokalne w dwóch niewielkich wyrobiskach w obrębach Piskorzówek i Radłowice.

1.4. Warunki wodne

Gmina Domaniów leży w dorzeczach Ślęzy (południowa, zachodnia i centralna część) i Oławy (część północno-wschodnia), które są ciekami II rzędu i lewymi dopływami Odry. Podstawowymi rzekami przepływającymi przez obszar gminy są Żórawka i jej największy dopływ Mszana. Ponadto przez gminę

przepływają mniejsze ciekі takie jak: Miłoszowska Struga, Żalina oraz dwa bezimienne ciekі oznaczone w ewidencji wód i urządzeń wodnych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie jako Rów Ż-F i Rów Ż-G Rysunek 2.

Rzeka Żórawka jest prawobrzeżnym dopływem Ślęzy. Swoje źródła posiada na południu gminy Domaniów, w okolicach wsi Grodziszowice. Jej całkowita długość wynosi 27 km, z czego blisko 13 km na terenie gminy, gdzie płynie w kierunku północno-zachodnim przez obręby: Grodziszowice, Kurzątkowice, Kończycy, Radoszkowice, Kuchary i Gostkowice. Następnie przepływa przez teren gminy Żórawina, gdzie w okolicy wsi Rzeplin uchodzi do Ślęzy. W dolinie Żurawki występują tereny zalewu wód powodziowych Q1% (raz na 100 lat), Rysunek 2. Rzeka Mszana jest prawobrzeżnym dopływem Żurawki. Jej całkowita długość wynosi 17 km, z czego 15 km na terenie gminy Domaniów, gdzie płynie z południowego-wschodu na północny-zachód przez obręby: Goszczyna, Skrzypnik, Domaniów, Piskorzówek, Piskorzów, Swojków, Gęsice. Mszana wypływa z okolic wsi Jędrzychowice w gminie Wiązów, a do Żurawki wpada na północ od Wilkowic na terenie gminy Żórawina.

Fot. 3. Ciek Mszana w obrębie Swojków

Fot. 4. Rzeka Żórawka w obrębie Danielowice

Poza ciekami ważnym elementem hydrografii obszaru gminy są zbiorniki wodne, stanowiące cenny element krajobrazu i źródło bioróżnorodności w typowo rolniczej gminie Domaniów. Największym z nich jest zbiornik potocznie zwany Bajkałem w Polwicy, o powierzchni 1,76 ha, który wykorzystywany jest do celów rekreacyjnych. Stosunkowo dużą powierzchnię (1,25 ha) zajmuje także staw we wschodniej części wsi Skrzypnik, który niestety zarasta i wymaga prac konserwacyjnych.

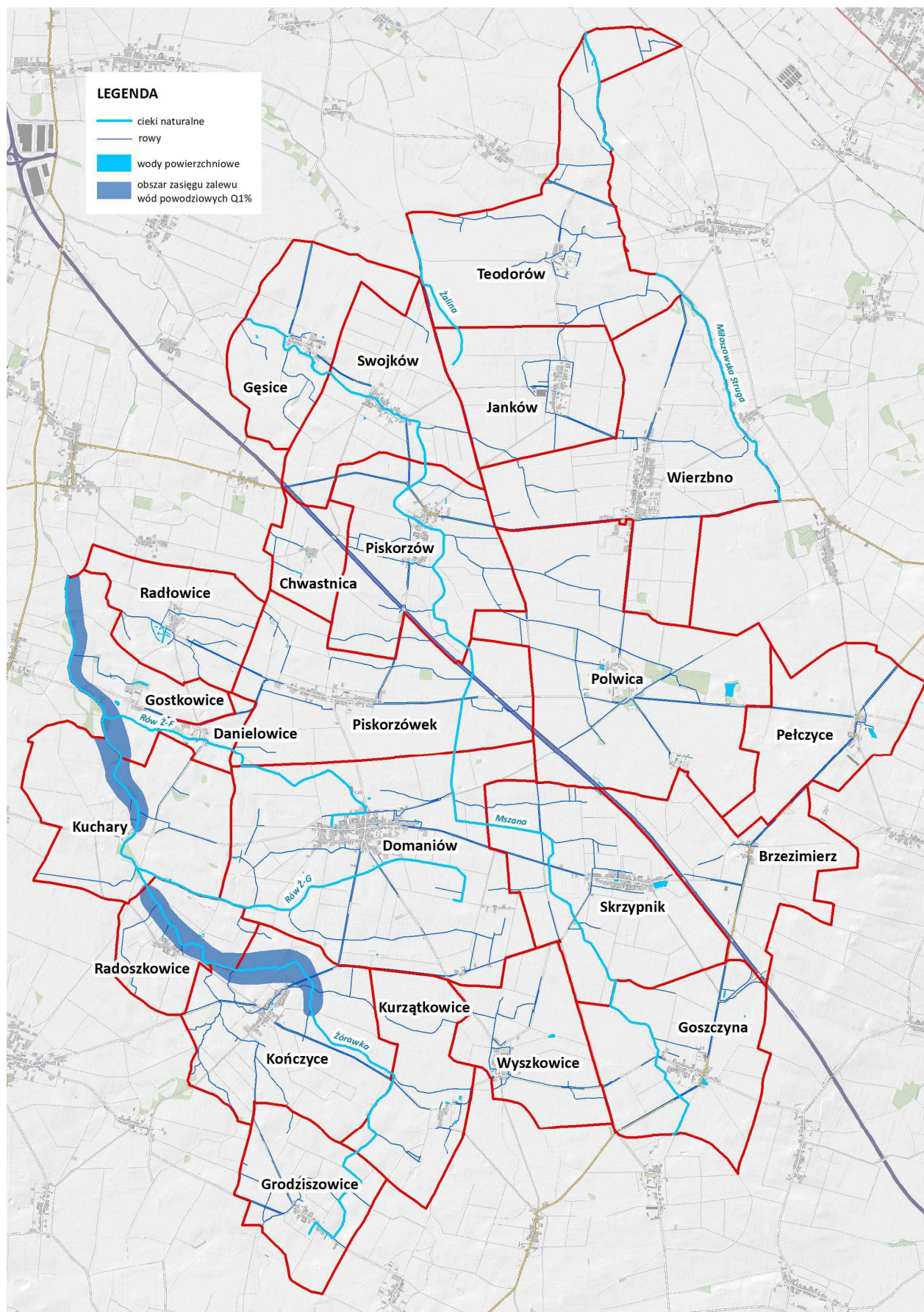
Grunty pod wodami łącznie zajmują 98,47 ha, w tym 55,48 ha to grunty pod rowami, a 33,82 ha pod wodami płynącymi. Największe powierzchnie pod rowami odnotowuje się w Teodorowie (6,71 ha) i Kończycach (5,67 ha). Natomiast wody płynące największy areał zajmują w Domaniowie (4,33 ha) i Piskorzowie (3,04 ha). Wody stojące pokrywają powierzchnię 9,17 ha, z czego najwięcej – 3,33 ha położonych jest w obrębie Polwica.

Grunty pod wodami

Tabela 2

Lp.	Obręb	Powierzchnia obróbu	Grunty pod wodami (udział w powierzchni obróbu)							
			rowy		wody płynące		wody stojące		Razem	
		ha	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Brzezimierz	345,15	0,22	0,1	-	-	-	-	0,22	0,1
2	Chwastnica	121,92	0,58	0,5	-	-	0,28	0,2	0,86	0,7
3	Danielowice	52,36	-	-	0,21	0,4	0,16	0,3	0,37	0,7
4	Domaniów	923,86	4,97	0,5	4,33	0,5	0,44	0,05	9,74	1,1
5	Gęsice	316,05	1,33	0,4	1,46	0,5	0,13	0,04	2,92	0,9
6	Gostkowice	211,05	0,22	0,1	3,32	1,6	0,62	0,3	4,16	2,0
7	Goszczyzna	440,41	1,39	0,3	1,53	0,3	0,06	0,01	2,98	0,7
8	Grodziszowice	275,00	2,27	0,8	1,53	0,6	0,03	0,01	3,83	1,4
9	Janków	338,96	2,70	0,8	0,35	0,1	0,12	0,04	3,17	0,9
10	Kończyce	500,92	5,67	1,1	2,77	0,6	-	-	8,44	1,7
11	Kuchary	459,88	0,92	0,2	2,81	0,6	-	-	3,73	0,8
12	Kurzątkowice	299,68	2,10	0,7	0,80	0,3	-	-	2,90	1,0
13	Pełczyce	329,24	0,11	0,03	-	-	1,01	0,3	1,12	0,3
14	Piskorzów	464,92	3,84	0,8	3,04	0,7	0,17	0,04	7,05	1,5
15	Piskorzówek	577,98	3,00	0,5	1,34	0,2	-	-	4,34	0,8
16	Polwica	832,75	4,59	0,6	-	-	3,33	0,4	7,92	1,0
17	Radłowice	253,64	3,34	1,3	-	-	0,10	0,04	3,44	1,4
18	Radoszkowice	201,12	1,88	0,9	1,77	0,9	0,04	0,02	3,69	1,8
19	Skrzypnik	529,89	3,15	0,6	2,11	0,4	1,89	0,4	7,15	1,3
20	Swojków	387,31	1,21	0,3	2,05	0,5	0,59	0,2	3,85	1,0
21	Teodorów	607,33	6,71	1,1	2,88	0,5	-	-	9,59	1,6
22	Wierzбно	670,01	2,32	0,3	1,52	0,2	0,20	0,03	4,04	0,6
23	Wyszkowice	296,18	2,96	1,0	-	-	-	-	2,96	1,0
Ogółem		9435,60	55,48	0,6	33,82	0,4	9,17	0,1	98,47	1,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych egib (stan na styczeń 2022 r.)

Rys. 2. Warunki wodne w gminie

1.5. Charakterystyka gleb

Analiza mapy glebowo-rolniczej z 2010 r. wykazała, iż wśród gleb występujących na terenie gminy Domaniów zdecydowanie przeważają czarne ziemie właściwe. Ich powierzchnia zajmuje 5985,09 ha i występują one we wszystkich obrębach, z wyjątkiem Pełczyc, Rysunek 4. Są to urodzajne gleby zasobne w związki próchniczne, mające wysoką wartość użytkowo-rolniczą. Następne pod względem zajmowanej powierzchni są gleby brunatne właściwe, zajmujące powierzchnię 1752,35 ha. Większość gleb brunatnych występuje we wschodniej i północnej części gminy. Trzecim z kolei pod względem areалу typem gleb są czarne ziemie zdegradowane i gleby szare, które zajmują obszar 1133,38 ha, a ich największe powierzchnie występują w centralnej i zachodniej części gminy. Pozostałe typy gleb występujące na terenie gminy Domaniów to: gleby bielcowe i płowe (317,08 ha) występujące głównie w obrębie Pełczyc oraz mady (37,02 ha) rozciągające się wzdłuż północno-wschodniej granicy gminy w obrębie Wierzbno.

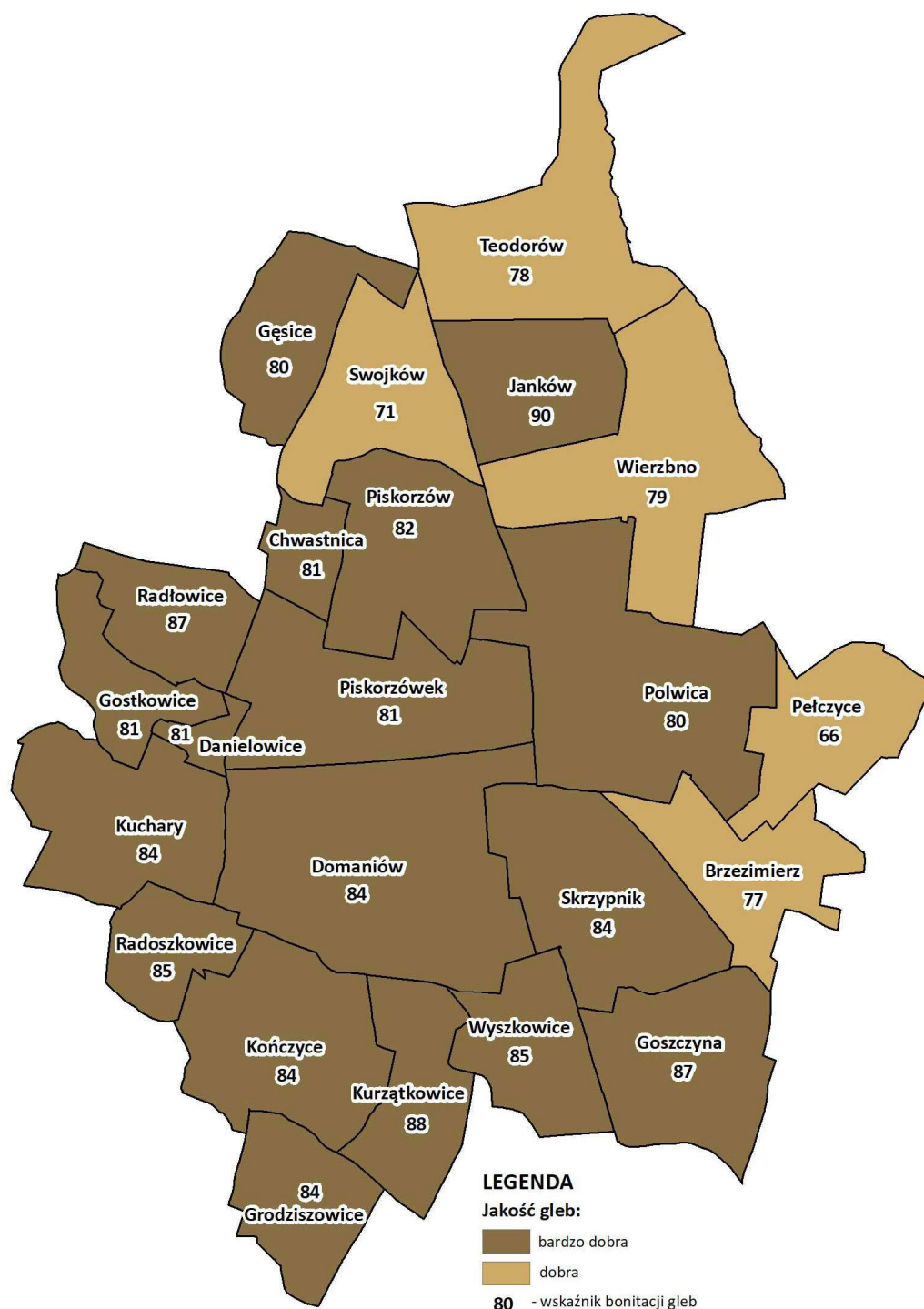
Wskaźnik bonitacji gleb

Tabela 3

Lp.	Obręb	Wskaźnik bonitacji gleb			Jakość gleb
		dla GO	dla UZ	Razem dla GO i UZ	
1	2	3	4	5	6
1	Brzezimierz	76	81	77	dobrze
2	Chwastnica	82	42	81	bardzo dobrze
3	Danielowice	82	77	81	bardzo dobrze
4	Domaniów	85	61	84	bardzo dobrze
5	Gęsice	81	65	80	bardzo dobrze
6	Gostkowice	82	76	81	bardzo dobrze
7	Goszczyzna	87	57	87	bardzo dobrze
8	Grodziszowice	85	54	84	bardzo dobrze
9	Janków	90	59	90	bardzo dobrze
10	Kończyce	85	64	84	bardzo dobrze
11	Kuchary	84	76	84	bardzo dobrze
12	Kurzątkowice	88	69	88	bardzo dobrze
13	Pełczyce	65	75	66	dobrze
14	Piskorzów	82	53	82	bardzo dobrze
15	Piskorzówek	81	80	81	bardzo dobrze
16	Polwica	80	66	80	bardzo dobrze
17	Radłowice	89	59	87	bardzo dobrze
18	Radoszkowice	86	52	85	bardzo dobrze
19	Skrzypnik	85	59	84	bardzo dobrze
20	Swojków	71	47	71	dobrze
21	Teodorów	79	59	78	dobrze
22	Wierzbno	81	58	79	dobrze
23	Wyszkowice	85	51	85	bardzo dobrze
Ogółem		82	65	82	bardzo dobrze

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych egib (stan na styczeń 2022 r.)

Obszar gminy charakteryzuje się glebami bardzo dobrej jakości. Świadczy o tym wskaźnik bonitacji gleb, który dla gruntów ornych i użytków zielonych wynosi 82 pkt./ha w skali 100-punktowej, Tabela 3. Dobra jakość gruntów ornych występuje w czterech obrębach: Brzezimierz, Pełczyce, Swojków i Teodorów, gdzie wskaźnik bonitacji gleb oscyluje pomiędzy 65 a 79 pkt./ha, Rysunek 3. W pozostałych obrębach grunty orne charakteryzują się bardzo dobrą jakością. Najwyższy wskaźnik bonitacji gleb występuje w obrębie Janków – 90 pkt./ha. Wśród użytków zielonych najwyższy wskaźnik bonitacji odnotowano w Brzezimierzu – 81 pkt./ha, a najniższy w Chwastnicy – 42 pkt./ha.

Rys. 3. Jakość gleb na terenie gminy

W gleboznawczej klasyfikacji gruntów ornych dominuje klasa II, która występuje na powierzchni 3659,92 ha i stanowi 43,9% całkowitej powierzchni gruntów ornych w gminie, Tabela 4. Największą powierzchnię gruntów ornych tej klasy odnotowano w obrębie Domaniów (463,16 ha). Znaczne obszary zajmują również grunty orne klasy IIIa – 2598,71 ha (tj. 31,2%) oraz klasy IIIb – 1103,40 ha (tj. 13,2%). Najmniejszy udział w klasyfikacji gruntów ornych gminy zajmują grunty klasy V, występujące na powierzchni 21,87 ha (tj. 0,3%) oraz klasy I – 38,29 ha (0,5%). Grunty orne klasy VI nie występują na terenie gminy Domaniów.

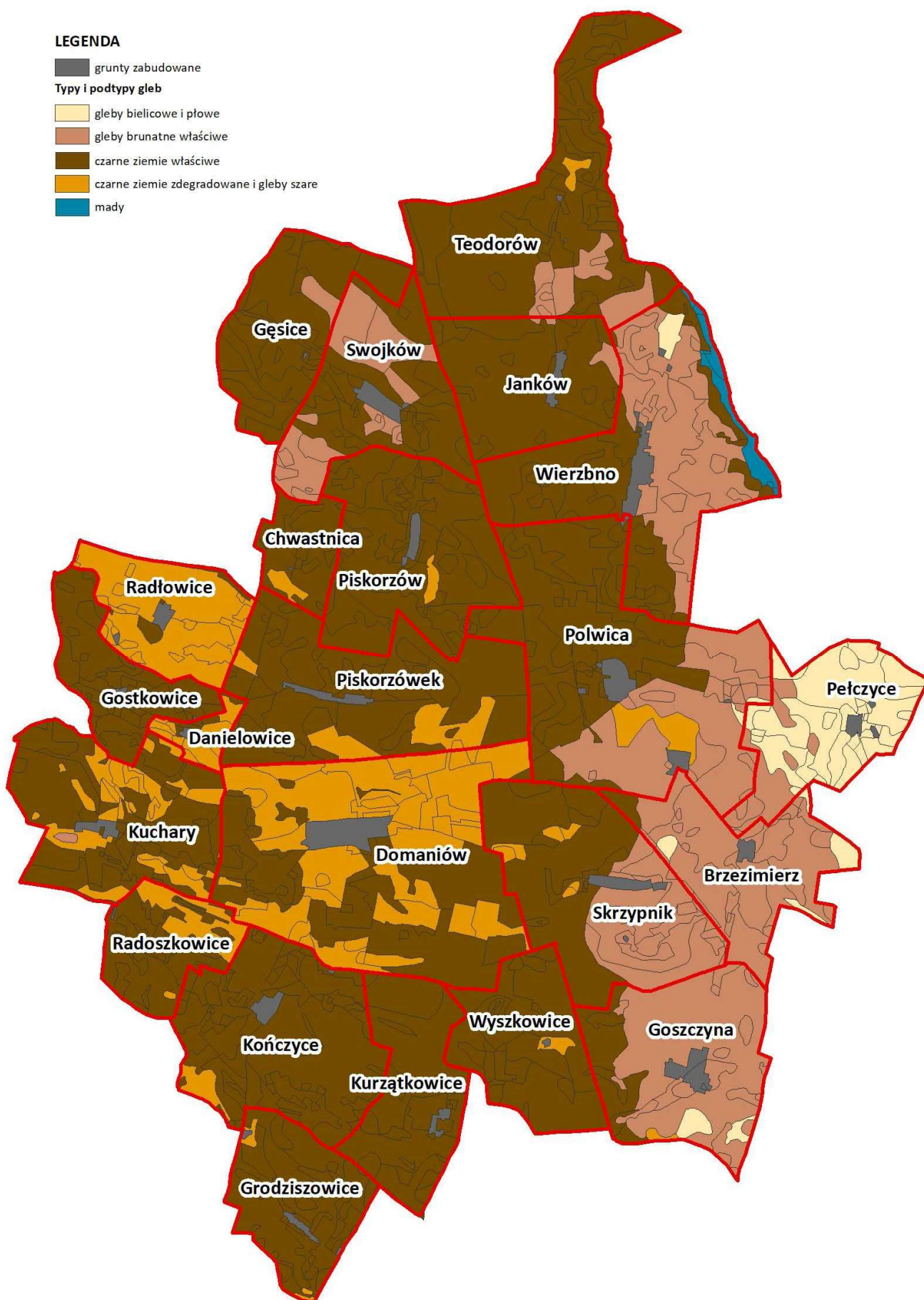

Fot. 5. Pole uprawne w Wierzbnie.

Fot. 6. Grunty orne w obrębie Kończyce.

W gleboznawczej klasyfikacji użytków zielonych dominuje klasa II, która zajmuje 68,81 ha i stanowi 38,1% wśród wszystkich użytków zielonych w gminie. Znaczną powierzchnię zajmuje również klasa III (63,81 ha), a jej udział w całkowitej powierzchni użytków zielonych wynosi 35,0%. Najmniej jest łąk i pastwisk klasy I, które zajmują powierzchnię 2,65 ha (tj. 1,5%).

Rys. 4. Typy gleb w gminie

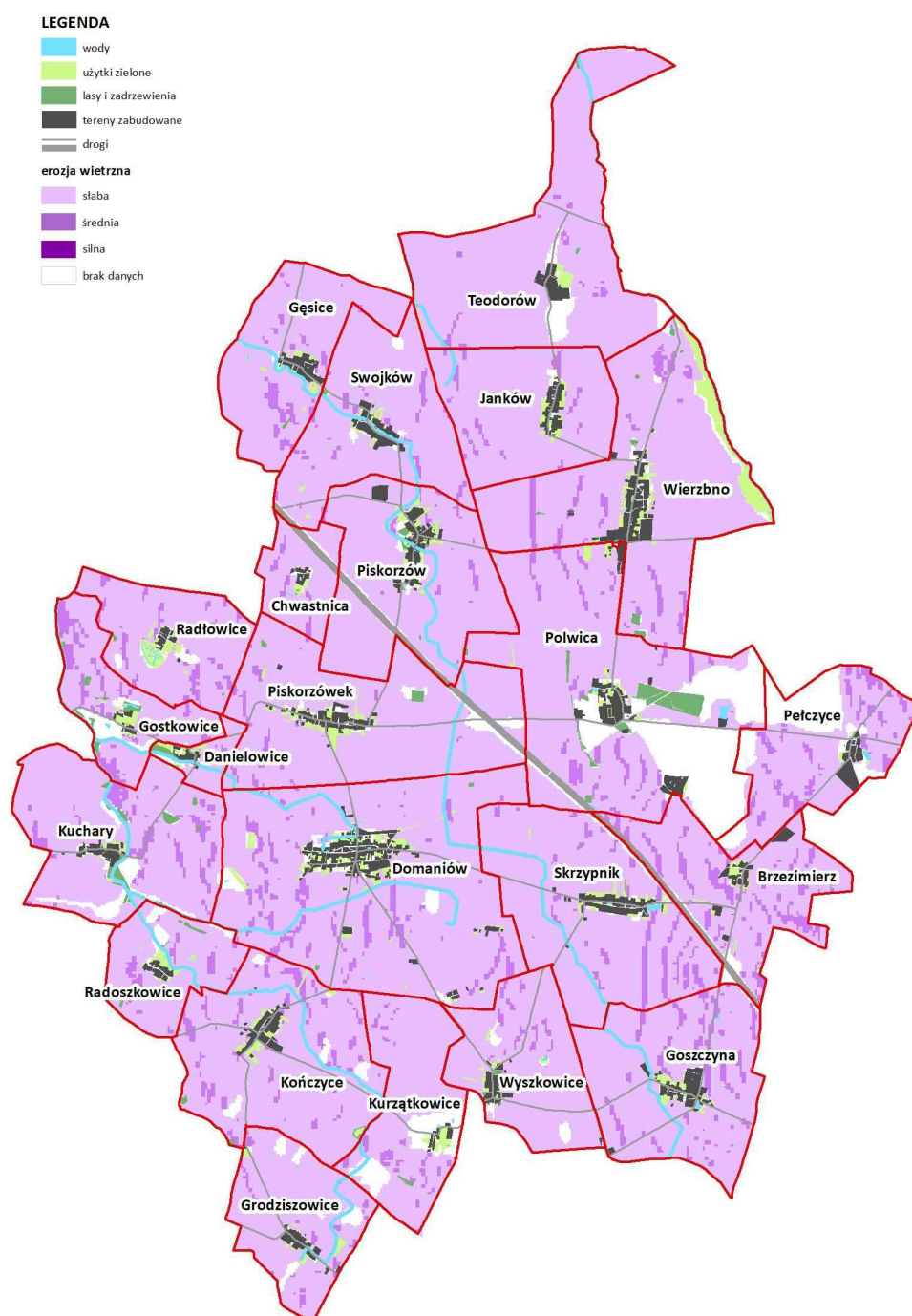
Lp.	Obręb	Jedn.	Grunty orne									Użytki zielone						
			I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	Łącznie	I	II	III	IV	V	VI	Łącznie
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	Brzezimierz	ha	2,02	22,69	162,40	46,93	33,69	14,64	-	-	282,37	-	-	4,23	0,21	-	0,10	4,54
		%	0,7	8,0	57,5	16,6	11,9	5,2	-	-	100,0	-	-	93,2	4,6	-	2,2	100,0
2	Chwastnica	ha	-	14,56	78,18	3,30	6,86	0,13	-	-	103,03	-	-	-	1,34	0,30	-	1,64
		%	-	14,1	75,9	3,2	6,7	0,1	-	-	100,0	-	-	-	81,7	18,3	-	100,0
3	Danielowice	ha	-	16,30	8,30	7,58	-	1,65	-	-	33,83	-	4,85	0,55	0,20	-	-	5,60
		%	-	48,2	24,5	22,4	-	4,9	-	-	100,0	-	86,6	9,8	3,6	-	-	100,0
4	Domaniów	ha	-	463,16	214,18	62,39	65,46	6,24	2,17	-	813,60	1,89	1,10	5,98	1,67	1,28	0,73	12,65
		%	-	56,9	26,3	7,7	8,0	0,8	0,3	-	100,0	14,9	8,7	47,3	13,2	10,1	5,8	100,0
5	Gęsice	ha	-	2,50	247,61	26,88	14,90	-	0,28	-	292,17	-	-	3,24	-	-	-	3,24
		%	-	0,9	84,7	9,2	5,1	-	0,1	-	100,0	-	-	100,0	-	-	-	100,0
6	Gostkowice	ha	-	92,41	35,78	35,46	1,81	12,19	1,00	-	178,65	-	8,15	3,41	-	-	-	11,56
		%	-	51,7	20,0	19,8	1,0	6,8	0,6	-	100,0	-	70,5	29,5	-	-	-	100,0
7	Goszczyna	ha	-	295,02	27,90	30,82	17,12	6,98	1,07	-	378,91	-	-	0,79	0,49	-	-	1,28
		%	-	77,9	7,4	8,1	4,5	1,8	0,3	-	100,0	-	-	61,7	38,3	-	-	100,0
8	Grodziszowice	ha	-	162,94	37,86	25,34	11,73	7,56	2,73	-	248,16	-	-	1,88	2,14	-	-	4,02
		%	-	65,7	15,3	10,2	4,7	3,0	1,1	-	100,0	-	-	0,8	0,9	-	-	1,6
9	Janków	ha	2,21	248,91	45,05	11,84	-	-	-	-	308,01	-	-	0,50	0,22	-	-	0,72
		%	0,7	80,8	14,6	3,8	-	-	-	-	100,0	-	-	69,4	30,6	-	-	100,0
10	Kończyce	ha	12,45	268,39	85,53	46,25	12,29	20,39	2,27	-	447,57	0,67	2,81	4,56	2,60	0,61	-	11,25
		%	2,8	60,0	19,1	10,3	2,7	4,6	0,5	-	100,0	6,0	25,0	40,5	23,1	5,4	-	100,0
11	Kuchary	ha	-	220,84	120,50	37,75	17,01	12,41	1,01	-	409,52	-	13,09	0,67	-	1,02	-	14,78
		%	-	53,9	29,4	9,2	4,2	3,0	0,2	-	100,0	-	88,6	4,5	-	6,9	-	100,0
12	Kurzątkowice	ha	-	219,97	30,02	14,63	15,66	0,56	-	-	280,84	-	2,40	1,86	0,60	0,12	-	4,98
		%	-	78,3	10,7	5,2	5,6	0,2	-	-	100,0	-	48,2	37,3	12,0	2,4	-	100,0
13	Pełczyce	ha	-	-	55,96	97,27	107,14	21,97	4,74	-	287,08	-	16,32	3,15	1,72	-	-	21,19
		%	-	-	19,5	33,9	37,3	7,7	1,7	-	100,0	-	77,0	14,9	8,1	-	-	100,0
14	Piskorzów	ha	-	135,40	183,83	39,98	34,98	2,66	0,58	-	397,43	-	-	1,46	1,98	-	-	3,44
		%	-	34,1	46,3	10,1	8,8	0,7	0,1	-	100,0	-	-	42,4	57,6	-	-	100,0
15	Piskorzówek	ha	-	153,91	232,97	65,32	61,06	1,29	1,47	-	516,02	-	5,80	0,10	-	-	-	5,90
		%	-	29,8	45,1	12,7	11,8	0,2	0,3	-	100,0	-	98,3	1,7	-	-	-	100,0
16	Polwica	ha	-	186,77	338,55	153,35	38,35	14,67	3,05	-	734,74	-	0,42	4,49	-	-	-	4,91
		%	-	25,4	46,1	20,9	5,2	2,0	0,4	-	100,0	-	8,6	91,4	-	-	-	100,0
17	Radłowice	ha	6,24	180,30	24,06	11,95	3,32	4,36	-	-	230,23	-	8,90	-	-	-	4,32	13,22
		%	2,7	78,3	10,5	5,2	1,4	1,9	-	-	100,0	-	67,3	-	-	-	32,7	100,0
18	Radoszkowice	ha	3,10	121,00	23,67	13,34	3,00	10,27	0,23	-	174,61	0,09	-	1,84	0,74	0,86	-	3,53
		%	1,8	69,3	13,6	7,6	1,7	5,9	0,1	-	100,0	2,5	-	52,1	21,0	24,4	-	100,0
19	Skrzypnik	ha	1,12	292,99	93,76	42,07	33,88	10,88	-	-	474,70	-	-	3,17	1,45	-	-	4,62
		%	0,2	61,7	19,8	8,9	7,1	2,3	-	-	100,0	-	-	68,6	31,4	-	-	100,0
20	Swojków	ha	-	4,83	143,89	93,46	76,54	23,91	1,27	-	343,90	-	-	0,08	0,91	-	-	0,99
		%	-	1,4	41,8	27,2	22,3	7,0	0,4	-	100,0	-	-	8,1	91,9	-	-	100,0
21	Teodorów	ha	9,68	149,89	193,20	140,00	60,62	16,39	-	-	569,78	-	-	6,23	2,57	-	-	8,80
		%	1,7	26,3	33,9	24,6	10,6	2,9	-	-	100,0	-	-	70,8	29,2	-	-	100,0
22	Wierzbno	ha	-	233,53	160,30	95,39	69,21	8,42	-	-	566,85	-	4,97	13,90	15,60	-	-	34,47
		%	-	41,2	28,3	16,8	12,2	1,5	-	-	100,0	-	14,4	40,3	45,3	-	-	100,0
23	Wyszkowice	ha	1,47	173,61	55,21	2,10	28,78	4,94	-	-	266,11	-	-	1,07	2,27	-	-	3,34
		%	0,6	65,2	20,7	0,8	10,8	1,9	-	-	100,0	-	-	32,0	68,0	-	-	100,0
Ogółem		ha	38,29	3659,92	2598,71	1103,40	713,41	202,51	21,87	-	8338,11	2,65	68,81	63,16	36,71	4,19	5,15	180,67
		%	0,5	43,9	31,2	13,2	8,6	2,4	0,3	-	100,0	1,5	38,1	35,0	20,3	2,3	2,9	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych egib (stan na styczeń 2022 r.)

1.6. Zagrożenie erozją i suszą

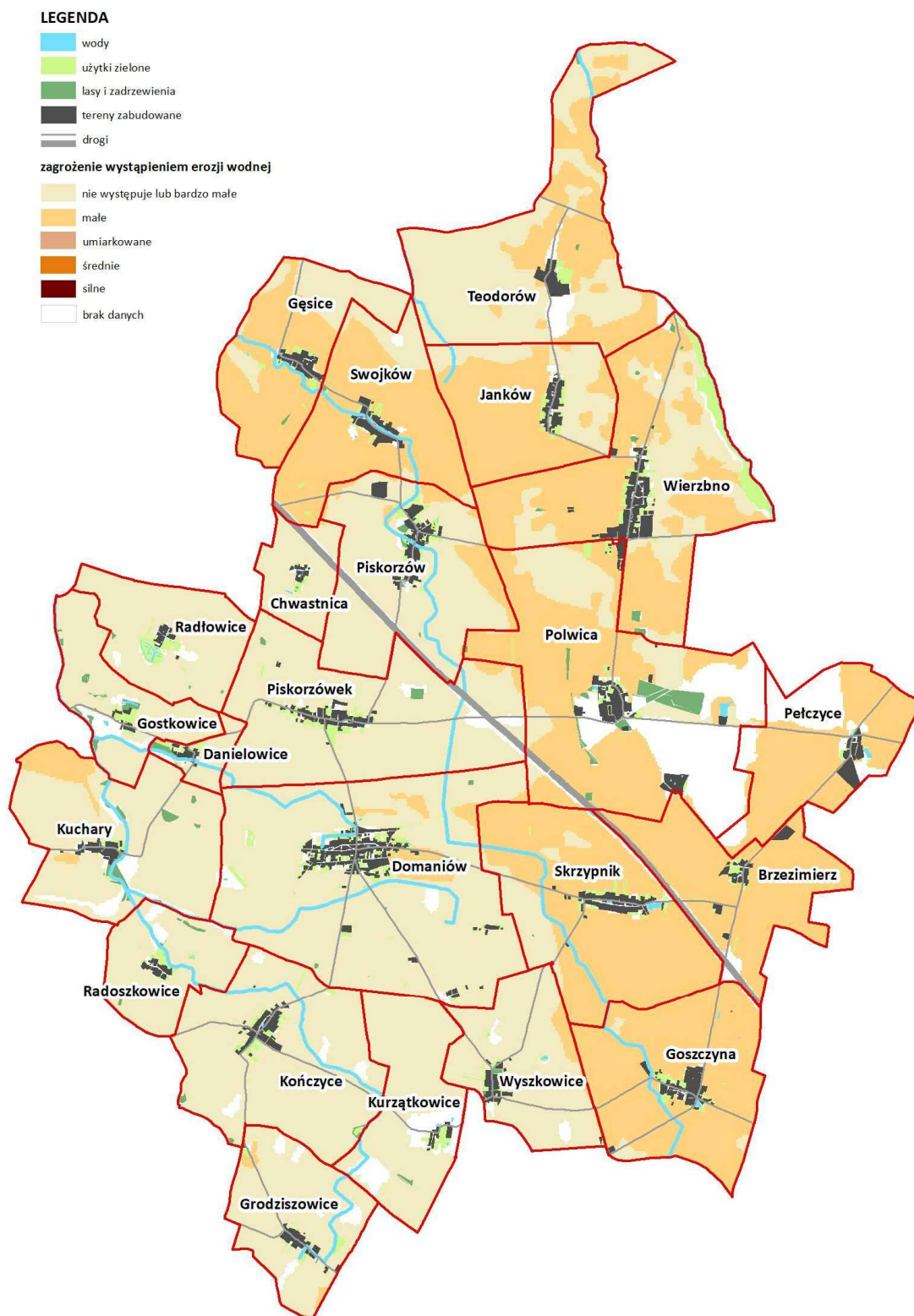
Obok zagrożeń antropogenicznych na terenie gminy Domaniów występują także naturalne zagrożenia gleb takie jak erozja wietrzna i wodna oraz susza.

Zjawisko erozji wietrznej polega na wywiewaniu z powierzchni gruntów ornych cząstek glebowych, głównie lekkich cząstek próchnicy i powoduje spadek urodzajności gleb. Według danych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego grunty na omawianym obszarze są w większości słabo podatne na erozję wietrzną. Gleby średnio zagrożone wywiewaniem odnotowano na małych powierzchniach występujących na równomiernie na całym obszarze gminy, Rysunek 5.

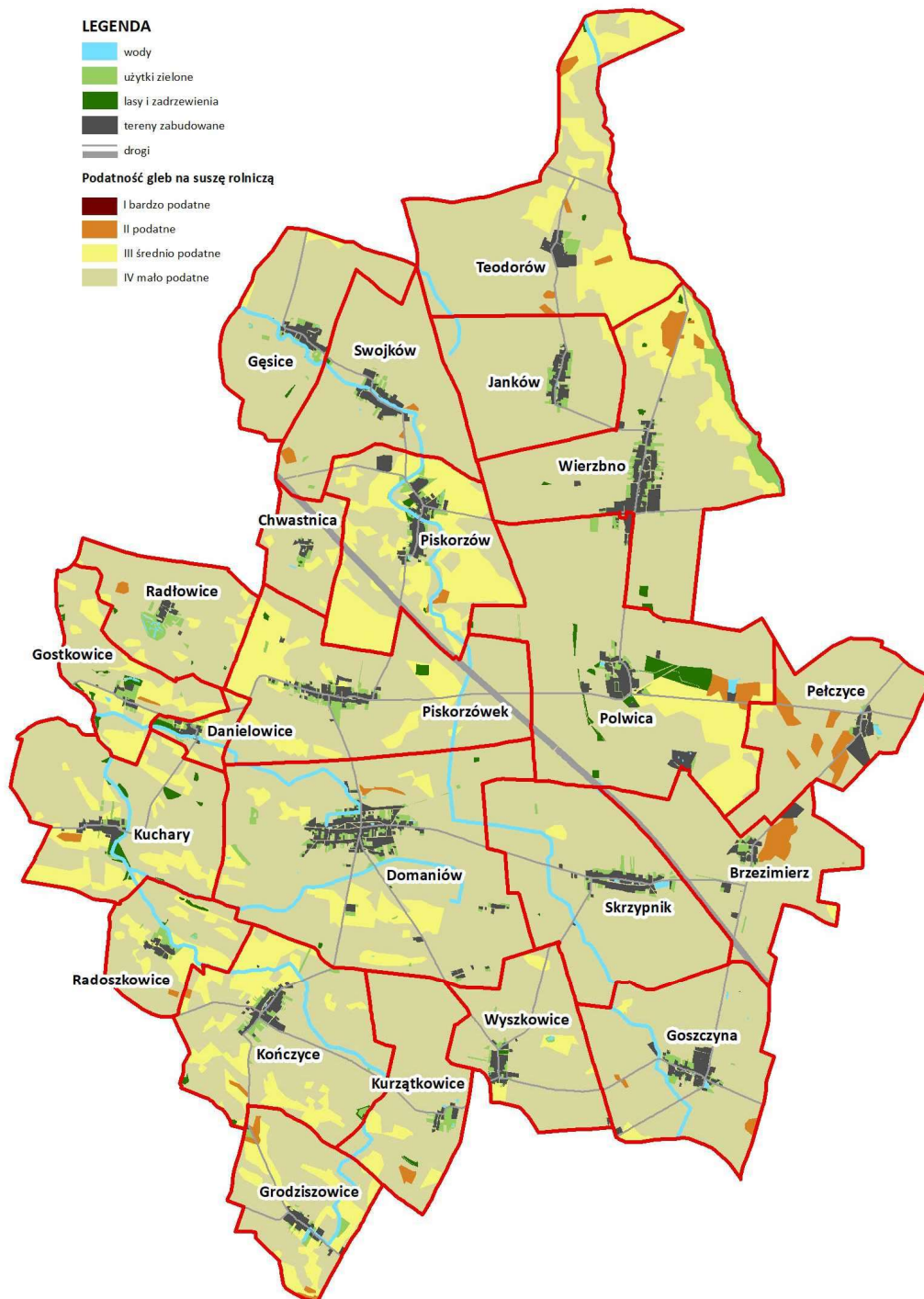
Rys. 5. Erozja wietrzna w gminie

Erozja wodna występuje w rejonach o bogatej rzeźbie terenu, na wzgórzach i stokach o większym nachyleniu zboczy. Jej skutki to: wymywanie drobnych cząstek gleby, obniżenie żyzności gleb, powstawanie żłobin i wąwozów, które utrudniają uprawę polową oraz duża ilość kamieni na polach. Na terenie gminy Domaniów silne zagrożenie erozją wodną nie występuje. Gleby gminy są w większości mało podatne na wymywanie, Rysunek 6.

Rys. 6. Erozja wodna w gminie

Susza rolnicza to okres, w którym wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb roślin w profilu glebowym. Zjawisko to jest bezpośrednią konsekwencją wydłużającej się suszy atmosferycznej, która w ostatnich latach coraz częściej występuje. Według mapy przedstawiającej podatność gleb na suszę rolniczą wykonanej przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach gleby na przeważającym obszarze gminy są wytrzymałe na brak wody. Średnia podatność na suszę rolniczą występuje w mniejszym stopniu, głównie w zachodniej i północno-wschodniej części gminy. Gleby łatwo przesuszające się odnotowano, na niewielkich powierzchniach, we wszystkich obrębach poza Gęsiami, Jankowem, Piskorzówkiem, Skrzypnikiem i Wyszkowicami, Rysunek 7.

Rys. 7. Podatność gleb na suszę rolniczą

1.7. Formy ochrony przyrody oraz obiekty zabytkowe

Na terenie gminy Domaniów nie występują formy ochrony przyrody. Ze względu na pokrywające obszar gminy gleby o wysokich klasach bonitacyjnych, a co za tym idzie intensywną produkcję rolniczą i bardzo niską lesistość (poniżej 1%), przyrodniczo cenne obszary występują w ilościach śladowych, głównie w postaci ekosystemów rzeczno-łąkowych wzdłuż naturalnych cieków oraz w postaci niewielkich powierzchniowo zalesień i zadrzewień śródpolnych. Niski stopień bioróżnorodności jest również powodowany przez dzielącą gminę barierę ekologiczną w postaci autostrady A4.

Struktura gatunkowa flory i fauny obszaru gminy nie jest dobrze rozpoznana, ponieważ inwentaryzację przyrodniczą wykonano blisko 30 lat temu i dane w niej zawarte z pewnością są nieaktualne.

Obszar gminy obfituje w obiekty o dużej wartości historyczno-kulturowej. Znajduje się tu 11 obiektów wpisanych do rejestru zabytków, a kolejnych 526 ujętych jest w ewidencji zabytków. Do najciekawszych z nich należą:

- w Brzezimierzu:
 - kościół filialny p.w. Krzyża Świętego z XV w. wraz z otoczeniem,
- w Danielowicach:
 - park podworski wraz z ruiną mauzoleum, z początku XIX w.,

Fot. 7. Kościół w Brzezimierzu

Fot. 8. Zespół pałacowo-parkowy w Gostkowicach

- w Domaniowie:
 - historyczny układ ruralistyczny,
 - kościół parafialny p.w. Nawiedzenia NMP wraz z otoczeniem z XIV w.,
 - kapliczki,
- w Gostkowicach:
 - zespół pałacowy wraz z parkiem z drugiej połowy XIX w.,
- w Goszczynie:
 - zespół folwarczny,
 - budynek szkoły,

- w Jankowie:
 - kościół filialny p.w. św. Michała Archaniola wraz zespołem cmentarnym. z XV w.,
 - krzyż pokutny
- w Kończycach:
 - historyczny układ ruralistyczny,
 - zespoły mieszkalno-gospodarcze wraz ze spichlerzami,
 - aleje lipowe,

Fot. 9. Zespół pałacowy w Kucharach

Fot. 10. Historyczny układ ruralistyczny wsi Kończyce

- w Kucharach:
 - pałac wraz parkiem z początku XX w.,
 - zespół folwarczny,
- w Piskorzowie:
 - kościół filialny p.w. św. Michała Archaniola z XV w. w raz z cmentarzem i murem,
 - krzyż pokutny,
 - dawny cmentarz ewangelicki,
- w Piskorzówku:
 - historyczny układ ruralistyczny,
 - zespół dworsko-folwarczny wraz z parkiem,
- w Polwicy:
 - cmentarz rodowy wraz z mauzoleum,
 - park pałacowy,
 - zespół budynków dawnej fabryki,
- w Wierzbnie
 - zespół kościoła parafialnego p.w. św. Mikołaja XIV w.,
 - liczne kapliczki słupowe.

Fot. 11. Krzyż pokutny w Piskorzowie

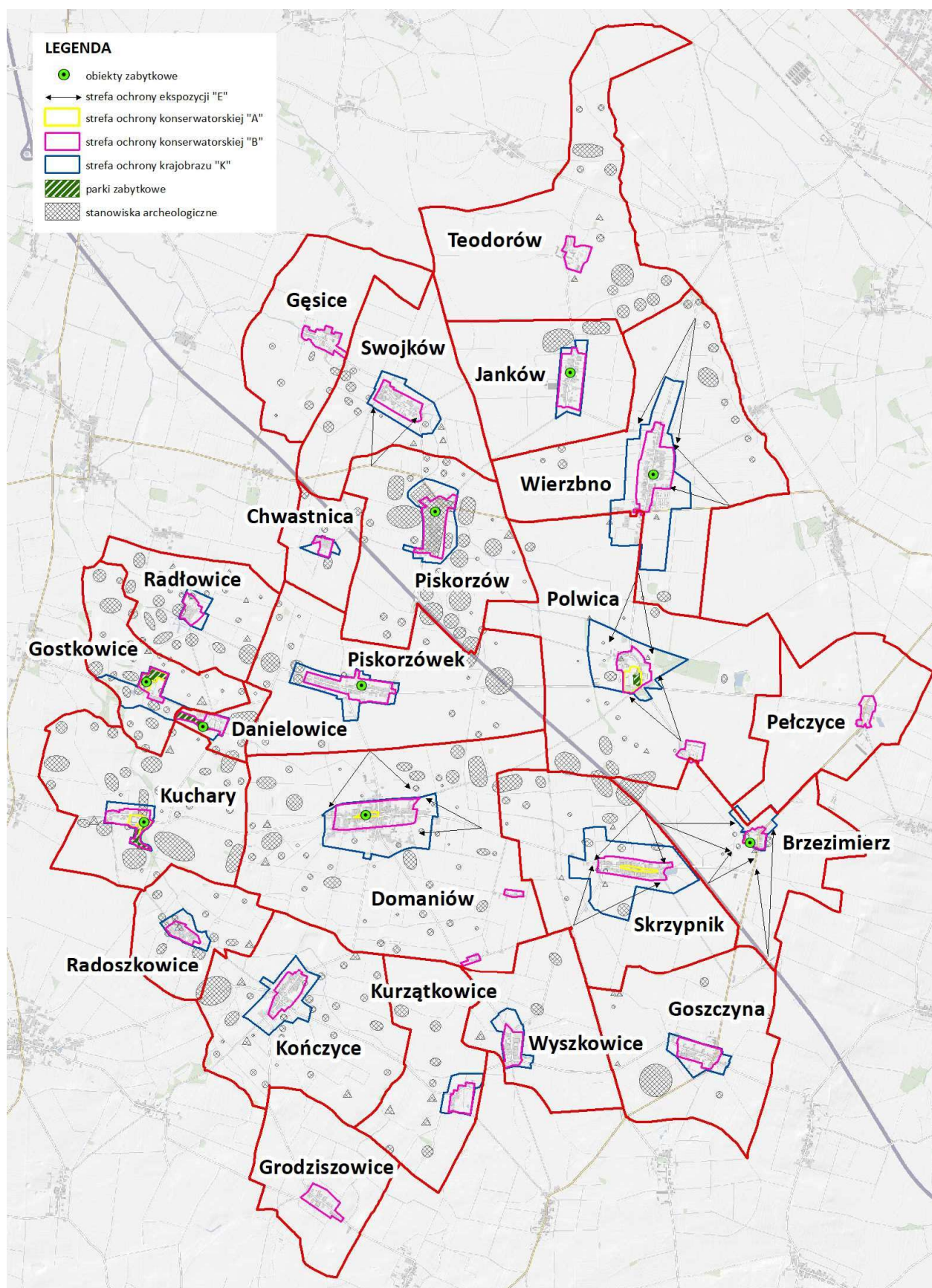

Fot. 12. Kapliczka słupowa w Wierzbnie

W granicach gminy znajduje się 489 stanowisk archeologicznych, z których 3 najcenniejsze ujęto w rejestrze zabytków. Są to: grodzisko późnośredniowieczne w Brzezimierzu, ślady osady lateńskiej w Grodziszowicach i cmentarzysko szkieletowe z epoki brązu w Kurzątkowicach.

Ponadto na terenie gminy wyznaczone są strefy ochronne:

- strefa „A” ochrony konserwatorskiej - obejmuje obszar, na którym elementy dawnego układu przestrzennego zachowały się w stanie nienaruszonym lub jedynie nieznacznie zniekształconym;
- strefa „B” ochrony konserwatorskiej - obejmuje obszary, na których elementy dawnego układu przestrzennego miejscowości zachowały się w stosunkowo dobrym stanie i całość stanowi wartość kulturową w skali lokalnej;
- strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego - obejmuje tereny harmonijnego współistnienia krajobrazu przyrodniczego z historyczną zabudową;
- strefa „OW” ochrony konserwatorskiej - obejmuje obszary o stwierdzonej lub domniemanej zawartości ważnych reliktywów archeologicznych;
- strefa „W” ochrony konserwatorskiej – została wyznaczona dla obszarów kościołów wraz z cmentarzami przykościelnymi, a także stanowisk archeologicznych cechujących się własną formą krajobrazową;
- strefa „E” ochrony ekspozycji - obejmuje obszary stanowiące zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołów lub obiektów zabytkowych o szczególnych wartościach krajobrazowych.

Rys. 8. Obiekt zabytkowe i walory kulturowe

1.8. Demografia gminy

Gminę Domaniów w pierwszej połowie 2022 roku zamieszkiwało 5008 osób, Tabela 5. Największa liczba mieszkańców charakteryzuje obręb Wierzbno – 991 osób, ze względu na osiedle mieszkaniowe zlokalizowane w południowo-wschodniej części wsi. Następna w kolejności pod względem liczby mieszkańców jest wieś gminna Domaniów – 777 osób. W pozostałych obrębach liczba mieszkańców waha się między 38, a 350 osób. We wsiach Brzezimierz, Danielowice, Gostkowice, Grodziszowice, Kurzątkowice, Pełczyce, Radłowice, Radoszkowice i Teodorów zamieszkuje poniżej 100 osób. Najmniejsza liczba mieszkańców – 38 osób, charakteryzuje obręb Chwastnica.

Średnia gęstość zaludnienia w gminie Domaniów wynosi 53 osoby/km². W poszczególnych wsiach wskaźnik ten jest zróżnicowany. Największą gęstość zaludnienia – 148 osób/km², odnotowano w Wierzbnie. Równie wysoki wskaźnik – 143 osoby/km² występuje w obrębie Danielowice, który charakteryzuje najmniejsza powierzchnia wśród wszystkich obrębów w gminie. Najmniej osób – 16 na 1 km² przypada w obrębie Teodorów, Tabela 5, Rysunek 10.

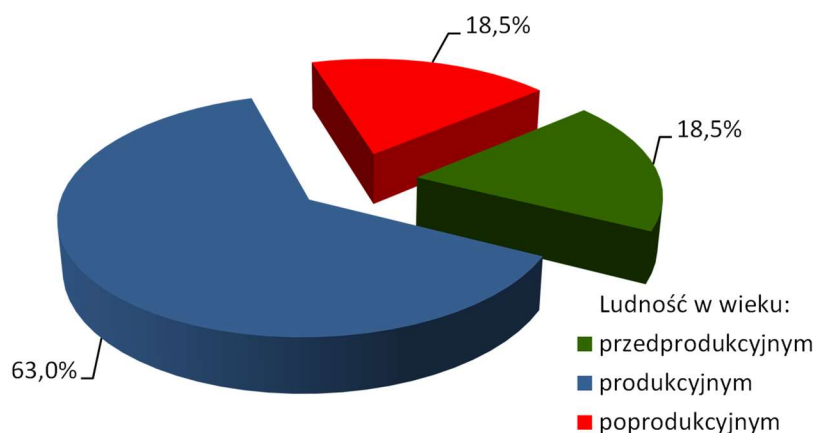
Liczba mieszkańców i gęstość zaludnienia

Tabela 5

Lp.	Obręb	Powierzchnia obróbu	Udział w powierzchni gminy	Ludność ogółem	Udział w ludności gminy	Gęstość zaludnienia
		ha	%	liczba	%	os./km ²
1	2	3	4	5	6	7
1	Brzezimierz	345,15	3,7	68	1,4	20
2	Chwastnica	121,92	1,3	38	0,8	31
3	Danielowice	52,36	0,6	75	1,5	143
4	Domaniów	923,86	9,8	777	15,5	84
5	Gęsice	316,05	3,3	187	3,7	59
6	Gostkowice	211,05	2,2	57	1,1	27
7	Goszczyna	440,41	4,7	212	4,2	48
8	Grodziszowice	275,00	2,9	89	1,8	32
9	Janków	338,96	3,6	167	3,3	49
10	Kończyce	500,92	5,3	211	4,2	42
11	Kuchary	459,88	4,9	105	2,1	23
12	Kurzątkowice	299,68	3,2	92	1,8	31
13	Pełczyce	329,24	3,5	85	1,7	26
14	Piskorzów	464,92	4,9	279	5,6	60
15	Piskorzówek	577,98	6,1	353	7,0	61
16	Polwica	832,75	8,8	280	5,6	34
17	Radłowice	253,64	2,7	71	1,4	28
18	Radoszkowice	201,12	2,1	79	1,6	39
19	Skrzypnik	529,89	5,6	346	6,9	65
20	Swojków	387,31	4,1	199	4,0	51
21	Teodorów	607,33	6,4	97	1,9	16
22	Wierzbno	670,01	7,1	991	19,8	148
23	Wyszkowice	296,18	3,1	150	3,0	51
Ogółem		9435,60	100,0	5008	100,0	53

Źródło: dane UG Domaniów (stan na maj 2022 r.)

W strukturze wiekowej ludności zamieszkującej wieś gminy Domaniów dominuje odsetek osób w wieku produkcyjnym, który wynosi 63,0%, Tabela 6, Rysunek 9. Odsetek dzieci młodzieży – 18,5% jest równy odsetkowi osób w wieku emerytalnym – 18,5%, co stanowi pozytywny aspekt warunkujący rozwój gospodarczy gminy.

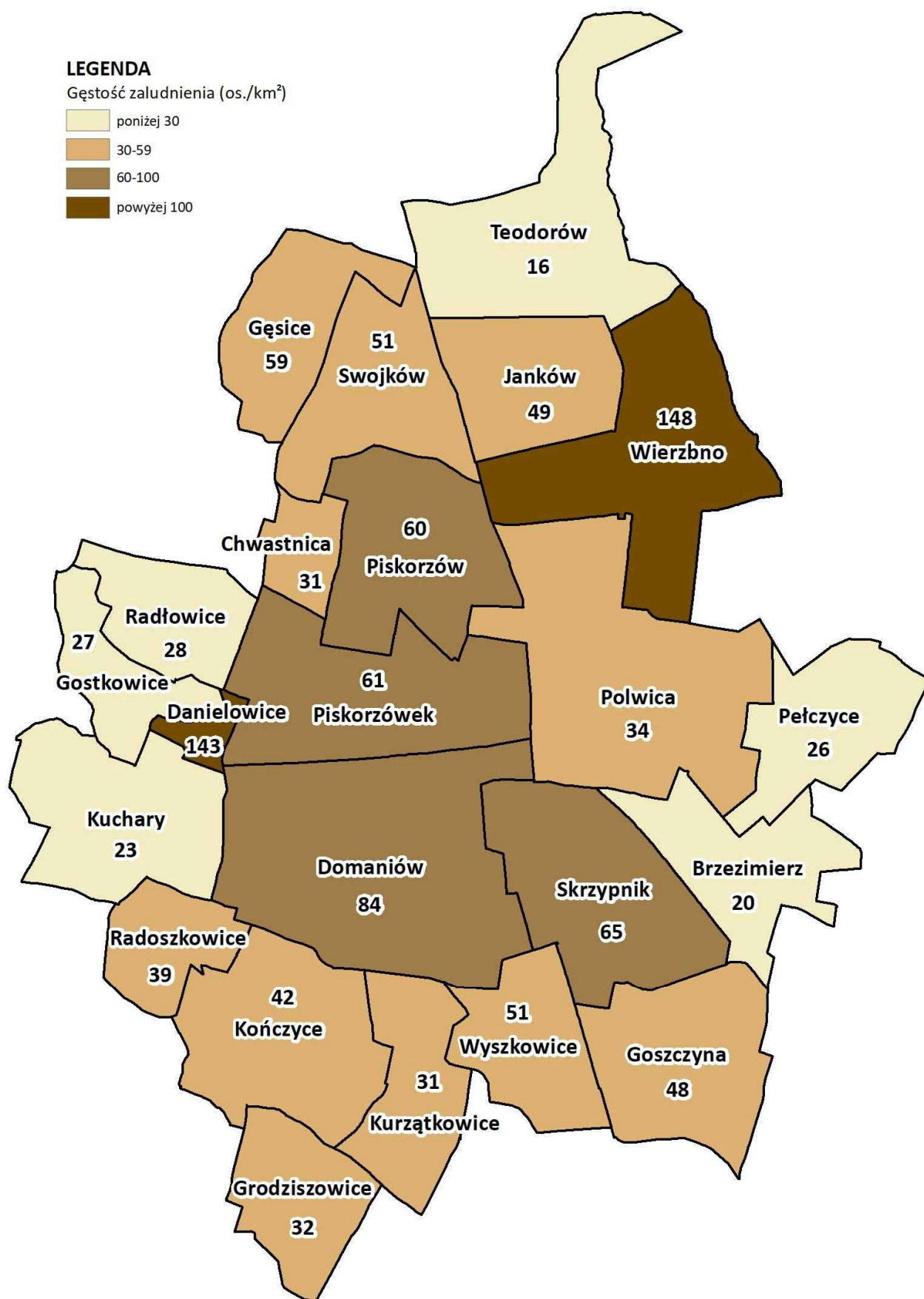
Rys. 9. Struktura ludności w przedziałach wiekowych

Struktura wiekowa ludności

Tabela 6

Lp.	Ludność ogółem w grupach wiekowych							
	Wiek		Kobiety		Mężczyźni		Razem	
	przedział	lata	liczba	%	liczba	%	liczba	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	przedprodukcyjny	0÷2	48	1,9	70	2,8	118	2,4
		3	13	0,5	28	1,1	41	0,8
		4÷5	53	2,1	42	1,7	95	1,9
		6	26	1,1	36	1,4	62	1,2
		7	18	0,7	26	1,0	44	0,9
		8÷12	133	5,4	138	5,4	271	5,4
		13÷15	85	3,4	92	3,6	177	3,5
		16÷17	67	2,7	50	2,0	117	2,3
2	produkcyjny	18	31	1,3	25	1,0	56	1,1
		19÷60	1430	57,9	-	-	1430	28,5
		19÷65	-	-	1675	65,9	1675	33,4
3	poprodukcyjny	>60	636	25,7	-	-	636	12,7
		>65	-	-	289	11,4	289	5,8
Ogółem			2471	100,0	2540	100,0	5011	100,0

Źródło: dane UG Domaniów (stan na maj 2022 r.)

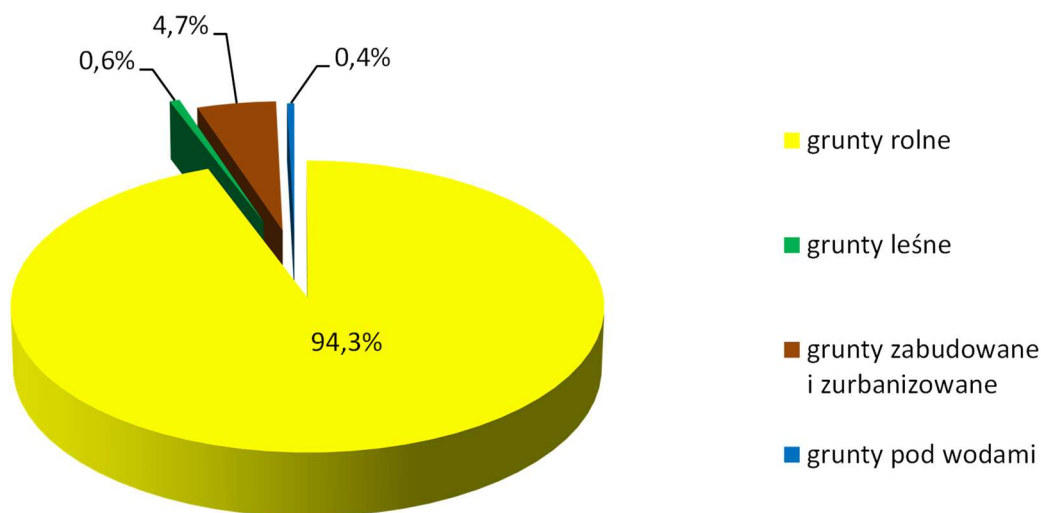
Rys. 10. Gęstość zaludnienia w gminie

2. STAN I OCENA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

2.1. Struktura użytkowania gruntów

W strukturze użytkowania gruntów dominują grunty rolne, które zajmują 8897,50 ha, co stanowi 94,3% w stosunku do całego obszaru gminy, Rysunek 11. Największy areal zajmują w Domaniowie – 879,09 ha, a najmniejszy w Danielowicach – 45,13 ha, Tabela 7. Udział gruntów rolnych w odniesieniu do powierzchni poszczególnych obrębów wynosi od 86,2% w Brzezimierzu i Danielowicach do 98,1% w Teodorowie. Pozostałe grunty zajmują mniejsze powierzchnie:

- grunty zabudowane i zurbanizowane – 440,32 ha, co stanowi 4,7% powierzchni gminy. W poszczególnych obrębach zajmują areal od 4,09 ha w Gostkowicach do 47,64 ha w Brzezimierzu;
- grunty leśne – 57,89 ha, a ich udział w powierzchni gminy wynosi 0,6%. Największy areal zajmują w Polwicy – 23,79 ha, co stanowi 2,9% powierzchni tego obrębu, najmniejszy w Chwastnicy – 0,16 ha (0,1%), a w obrębach Brzezimierz, Goszczyna, Grodziszowice, Janków, Skrzypnik i Swojków w ogóle nie występują;
- grunty pod wodami – 39,45 ha (0,4%), stanowią je grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi oraz płynącymi. Największy areal zajmują w Domaniowie – 4,77 ha, najmniejszy w Radłowicach – 0,10 ha, natomiast w obrębach Brzezimierz i Wyszkowice w ogóle nie występują;
- tereny różne – 0,44 ha, ich udział w ogólnej powierzchni gminy jest nieznaczny (0,005%), dlatego nie uwzględniono ich na poniższym wykresie.

Rys. 11. Struktura użytkowania gruntów w gminie ogółem

Struktura użytkowania gruntów

Tabela 7

Lp.	Obręb	Jednostka	Ogólna powierzchnia obrębu	Grunty rolne										Grunty leśne			Grunty pod wodami			Grunty zabudowane i zurbanizowane													Tereny różne
				Użytki rolne									nieużytki	grunty zadrzewione i zakrzewione	lasy	Razem grunty leśne	grunty pod wodami płynącymi	grunty pod wodami stojącymi	Razem grunty pod wodami	Tereny mieszkaniowe					użytki kopalne	Tereny komunikacyjne			Razem grunty zabudowane i zurbanizowane				
				grunty orne	łąki trwałe	pastwiska trwałe	sady	grunty rolne zabudowane	grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	grunty pod rowami	grunty pod stawami	Razem użytki rolne								tereny mieszkaniowe	tereny przemysłowe	inne tereny zabudowane	zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy	tereny rekreacyjno-wypoczynkowe		drogi	tereny kolejowe	inne tereny komunikacyjne					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31			
1	Brzezimierz	ha	345,15	288,96	0,10	4,43	-	3,62	-	0,22	-	297,33	0,18	-	-	-	-	-	-	0,58	3,58	1,76	-	0,98	-	46,31	-	1,33	47,64	-			
		%	3,7	83,7	0,03	1,3	-	1,0	-	0,1	-	86,1	0,1	-	-	-	-	-	-	0,2	1,0	0,5	-	0,3	-	13,4	-	0,4	13,8	-			
2	Chwastnica	ha	121,92	103,00	-	1,64	-	2,80	-	0,58	-	108,02	0,24	0,16	-	0,16	-	0,28	0,28	-	-	0,09	-	-	-	12,29	0,40	0,53	13,22	-			
		%	1,3	84,5	-	1,3	-	2,3	-	0,5	-	88,6	0,2	0,1	-	0,1	-	0,2	0,2	-	-	0,1	-	-	-	10,1	0,3	0,4	10,8	-			
3	Danielowice	ha	52,36	35,03	2,46	3,14	-	2,85	-	-	-	43,48	1,65	-	2,59	2,59	0,21	0,16	0,37	0,41	-	0,51	-	0,34	-	3,79	-	0,48	4,27	-			
		%	0,6	66,9	4,7	6,0	-	5,4	-	-	-	83,0	3,2	-	4,9	4,9	0,4	0,3	0,7	0,8	-	1,0	-	0,6	-	7,2	-	0,9	8,2	-			
4	Domaniów	ha	923,86	828,84	4,93	7,72	0,31	25,26	-	4,97	-	872,03	7,06	-	0,36	0,36	4,33	0,44	4,77	5,78	2,85	5,75	0,20	1,58	-	39,64	-	-	39,64	-			
		%	9,8	89,7	0,5	0,8	0,03	2,7	-	0,5	-	94,4	0,8	-	0,04	0,04	0,5	0,05	0,5	0,6	0,3	0,6	0,02	0,2	-	4,3	-	-	4,3	-			
5	Gęsice	ha	316,05	292,66	-	3,24	0,38	9,22	-	1,33	-	306,83	0,53	1,36	-	1,36	1,46	0,13	1,59	0,32	-	0,07	-	0,39	-	5,74	-	-	5,74	-			
		%	3,3	92,6	-	1,0	0,1	2,9	-	0,4	-	97,1	0,2	0,4	-	0,4	0,5	0,04	0,5	0,1	-	0,02	-	0,1	-	1,8	-	-	1,8	-			
6	Gostkowice	ha	211,05	178,98	0,24	11,33	-	1,02	-	0,22	-	191,79	4,17	4,10	2,54	6,64	3,32	0,62	3,94	0,23	-	0,02	-	0,26	-	4,09	-	-	4,09	0,41			
		%	2,2	84,8	0,1	5,4	-	0,5	-	0,1	-	90,9	2,0	1,9	1,2	3,1	1,6	0,3	1,9	0,1	-	0,01	-	0,1	-	1,9	-	-	1,9	0,2			
7	Goszczyna	ha	440,41	388,70	-	1,28	0,96	6,73	-	1,39	-	399,06	-	-	-	-	1,53	0,06	1,59	1,97	4,95	1,26	0,62	1,34	-	39,76	-	-	39,76	-			
		%	4,7	88,3	-	0,3	0,2	1,5	-	0,3	-	90,6	-	-	-	-	0,3	0,01	0,4	0,4	1,1	0,3	0,1	0,3	-	9,0	-	-	9,0	-			
8	Grodziszowice	ha	275,00	249,57	4,02	-	-	6,59	-	2,27	-	262,45	1,08	-	-	-	1,53	0,03	1,56	0,03	-	0,21	-	1,37	-	9,91	-	-	9,91	-			
		%	2,9	90,8	1,5	-	-	2,4	-	0,8	-	95,4	0,4	-	-	-	0,6	0,01	0,6	0,01	-	0,1	-	0,5	-	3,6	-	-	3,6	-			
9	Janków	ha	338,96	309,25	-	0,72	-	9,10	-	2,70	-	321,77	-	-	-	-	0,35	0,12	0,47	0,88	-	0,40	0,01	0,11	-	16,72	-	-	16,72	-			
		%	3,6	91,2	-	0,2	-	2,7	-	0,8	-	94,9	-	-	-	-	0,1	0,04	0,1	0,3	-	0,1	0,003	0,03	-	4,9	-	-	4,9	-			
10	Kończyce	ha	500,92	450,51	7,68	3,58	0,32	11,25	-	5,67	-	479,01	1,25	-	1,28	1,28	2,77	-	2,77	1,91	0,03	0,57	-	0,82	0,12	16,61	-	-	16,61	-			
		%	5,3	89,9	1,5	0,7	0,1	2,2	-	1,1	-	95,6	0,2	-	0,3	0,3	0,6	-	0,6	0,4	0,01	0,1	-	0,2	0,02	3,3	-	-	3,3	-			
11	Kuchary	ha	459,88	410,89	4,40	10,38	-	6,29	0,86	0,92	-	433,74	0,72	4,26	5,57	9,83	2,81	-	2,81	1,35	-	0,09	-	0,35	-	12,78	-	-	12,78	-			
		%	4,9	89,3	1,0	2,3	-	1,4	0,2	0,2	-	94,3	0,2	0,9	1,2	2,1	0,6	-	0,6	0,3	-	0,02	-	0,1	-	2,8	-	-	2,8	-			
12	Kurzątkowice	ha	299,68	280,55	-	4,98	-	3,17	-	2,10	-	290,80	0,38	-	0,99	0,99	0,80	-	0,80	-	-	-	-	-	-	6,71	-	-	6,71	-			
		%	3,2	93,6	-	1,7	-	1,1	-	0,7	-	97,0	0,1	-	0,3	0,3	0,3	-	0,3	-	-	-	-	-	-	2,2	-	-	2,2	-			
13	Pelczyce	ha	329,24	287,72	-	21,19	-	8,06	0,91	0,11	-	317,99	0,48	1,46	-	1,46	-	1,01	1,01	0,37	-	0,03	0,08	0,48	-	8,30	-	-	8,30	-			
		%	3,5	87,4	-	6,4	-	2,4	0,3	0,03	-	96,6	0,1	0,4	-	0,4	-	0,3	0,3	0,1	-	0,01	0,02	0,1	-	2,5	-	-	2,5	-			
14	Piskorzów	ha	464,92	406,70	-	3,44	0,26	12,35	-	3,84	-	426,59	0,69	1,06	-	1,06	3,04	0,17	3,21	1,61	6,16	1,03	-	0,67	-	33,37	-	-	33,37	-			
		%	4,9	87,5	-	0,7	0,1	2,7	-	0,8	-	91,8	0,1	0,2	-	0,2	0,7	0,04	0,7	0,3	1,3	0,2	-	0,1	-	7,2	-	-	7,2	-			
15	Piskorzówek	ha	577,98	518,05	-	5,91	0,28	12,36	0,21	3,00	-	539,81	0,90	0,02	2,74	2,76	1,34	-	1,34	1,71	-	0,01	-	0,88	-	33,17	-	-	33,17	-			
		%	6,1	89,6	-	1,0	0,05	2,1	0,04	0,5	-	93,4	0,2	0,003	0,5	0,5	0,2	-	0,2	0,3	-	0,002	-	0,2	-	5,7	-	-	5,7	-			
16	Polwica	ha	832,75	741,96	-	4,91	-	20,33	1,09	4,59	2,95	775,83	0,12	5,73	18,06	23,79	-	0,38	0,38	1,85	1,44	1,53	0,05	3,18	-	32,59	-	0,04	32,63	-			
		%	8,8	89,1	-	0,6	-	2,4	0,1	0,6	0,4	93,2	0,01	0,7	2,2	2,9	-	0,05	0,0	0,2	0,2	0,2	0,01	0,4	-	3,9	-	0,005	3,9	-			
17	Radłowice	ha	253,64	230,36	4,32	-	-	4,58	-	3,34	-	242,60	2,88	0,48	-	0,48	-	0,10	0,10	0,13	-	0,09	0,16	-	-	7,58	-	-	7,58	-			
		%	2,7	90,8	1,7	-	-	1,8	-	1,3	-	95,6	1,1	0,2	-	0,2	-	0,04	0,04	0,1	-	0,04	0,1	-	-	3,0	-	-	3,0	-			
18	Radoszkowice	ha	201,12	174,98	9,73	2,70	-	4,04	-	1,88	-	193,33	0,69	0,10	0,47	0,57	1,77	0,04	1,81	0,44	0,09	-	-	0,02	-	4,69	-	-	4,69	0,03			
		%	2,1	87,0	4,8	1,3	-	2,0	-	0,9	-	96,1	0,3	0,05	0,2	0,3	0,9	0,02	0,9	0,2	0,04	-	-	0,01	-	2,3	-	-	2,3	0,01			
19	Skrzypnik	ha	529,89	475,42	-	4,62	0,17	14,14	-	3,15	-	497,50	0,47	-	-	-	2,11	1,89	4,00	0,60	0,04	0,23	-	0,38	-	27,81	0,11	-	27,92	-			
		%	5,6	89,7	-	0,9	0,03	2,7	-	0,6	-	93,9	0,1	-	-	-	0,4	0,4	0,8	0,1	0,01	0,04	-	0,1	-	5,2	0,02	-	5,3	-			
20	Swojków	ha	387,31	348,31	-	0,99	0,52	9,27	-	1,21	0,59	360,89	1,60	-	-	-	2,05	-	2,05	1,39	0,67	0,33	0,07	1,55	0,55	22,11	0,66	-	22,77	-			
		%	4,1	89,9	-	0,3	0,1	2,4	-	0,3	0,2	93,2	0,4	-	-	-	0,5	-	0,5	0,4	0,2	0,1	0,02	0,4	0,1	5,7	0,2	-	5,9	-			
21	Teodorów	ha	607,33	569,52	-	8,80	-	9,49	-	6,71	-	594,52	1,27	0,55	-	0,55	2,88	-	2,88	0,08	-	0,07	-	0,28	-	8,11	-	-	8,11	-			

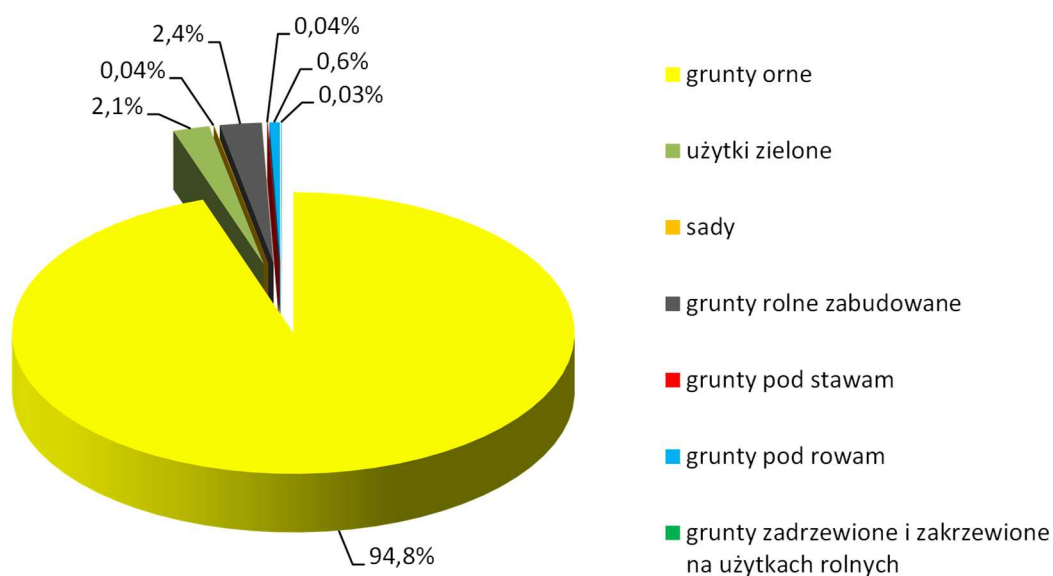
2.2. Struktura użytków rolnych

Według ewidencji gruntów i budynków użytki rolne na terenie gminy zajmują powierzchnię 8868,56 ha, co stanowi 94,0% całkowitego arealu gminy. W strukturze użytków rolnych największą powierzchnię zajmują grunty orne – 8410,57 ha (89,1% użytków rolnych w gminie), Tabela 8. Udział gruntów ornych w powierzchni użytków rolnych poszczególnych obrębów wynosi od 80,6% w Danielowicach do 97,4% w Goszczynie. Bardziej zróżnicowany jest natomiast udział gruntów ornych w całkowitej powierzchni poszczególnych obrębów i kształtuje się następująco: od 66,9% w Danielowicach do 93,8% w Teodorowie.

Grunty rolne zabudowane zajmują drugi co do wielkości obszar o powierzchni 212,02 ha, co stanowi 2,4% powierzchni użytków rolnych, Tabela 8. Największy udział gruntów rolnych zabudowanych w strukturze użytków rolnych odnotowano w obrębie Danielowice (6,6%), natomiast najmniejszy w Gostkowicach (0,5%).

Trzeci co do wielkości obszar, o areale 180,68 ha, zajmują użytki zielone, stanowi to 2,1% powierzchni użytków rolnych, z czego pastwiska to 1,2% (107,52 ha), a łąki 0,8% (73,16 ha). Największy udział użytków zielonych w strukturze użytków rolnych odnotowano w obrębie Danielowice (12,9%), natomiast najmniejszy w Goszczynie i Swojkowie (po 0,3%).

Udział pozostałych użytków rolnych jak: sady, grunty pod stawami i rowami oraz grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych nie przekracza 1%, Rysunek 12.

Rys. 12. Struktura użytków rolnych w gminie ogółem

Źródło: opracowanie własne na podstawie egib (stan na styczeń 2022 r.)

2.3. Zmiany w sposobie użytkowania gruntów

Inwentaryzacja terenowa wykazała, że w gminie Domaniów nastąpiły zmiany w sposobie użytkowania gruntów w stosunku do stanu ujawnionego w ewidencji gruntów i budynków. Zmiany te dotyczą: zadarnienia gruntów ornych, zaorania użytków zielonych, zmiany gruntów ornych i użytków zielonych na tereny zainwestowane, zbiorniki wodne, zadrzewienia oraz sady, a także zagospodarowania nieużytków i użytków kopalnych. Na terenie gminy stwierdzono również odłogowanie gruntów ornych i użytków zielonych.

Największe zmiany w sposobie użytkowania gruntów dotyczą zaorania użytków zielonych. W całej gminie na grunty orne zamieniono 115,85 ha użytków zielonych, co stanowi 64,1% ich całkowitej powierzchni, Tabela 9. Największe powierzchnie przekształconych w ten sposób łąk i pastwisk odnotowano w Pełczycach (19,83 ha), Kucharach (13,98 ha) i Gostkowicach (11,32 ha). Zaorane użytki zielone należą przede wszystkim do II klasy bonitacyjnej, a ich areał to 56,11 ha (31,1% całkowitej powierzchni użytków), Tabela 9. Łąki i pastwiska zmienione na grunty orne stanowią głównie własność indywidualnych gospodarstw oraz Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. Taki sposób przekształcania gruntów wskazuje na duże zapotrzebowanie na grunty orne oraz, co za tym idzie, produkcję roślinną, przy jednoczesnej rezygnacji z produkcji zwierzęcej.

Użytki zielone zaorane

Tabela 9

Lp.	Obręb	Pow. użytków zielonych wg egib	Zaorane użytki zielone wg klas bonitacyjnych												Razem	
			I		II		III		IV		V		VI			
			ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1	Brzezimierz	4,53	-	-	-	-	3,19	70,4	0,10	2,2	-	-	-	-	3,29	72,6
2	Chwastnica	1,64	-	-	-	-	-	-	0,32	19,5	0,34	20,7	-	-	0,66	40,2
3	Danielowice	5,60	-	-	4,53	80,9	0,29	5,2	0,15	2,7	-	-	-	-	4,97	88,8
4	Domaniów	12,65	0,91	7,2	0,59	4,7	4,68	37,0	1,07	8,5	0,46	3,6	-	-	7,71	60,9
5	Gęsice	3,24	-	-	-	-	2,66	82,1	-	-	-	-	-	-	2,66	82,1
6	Gostkowice	11,57	-	-	7,91	68,4	3,41	29,5	-	-	-	-	-	-	11,32	97,8
7	Goszczyna	1,28	-	-	-	-	0,36	28,1	0,14	10,9	-	-	-	-	0,50	39,1
8	Grodziszowice	4,02	-	-	-	-	1,88	46,8	2,14	53,2	-	-	-	-	4,02	100,0
9	Janków	0,72	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Kończyce	11,26	0,67	6,0	1,17	10,4	4,55	40,4	2,48	22,0	0,61	5,4	-	-	9,48	84,2
11	Kuchary	14,78	-	-	12,60	85,3	0,54	3,7	0,84	5,7	-	-	-	-	13,98	94,6
12	Kurzątkowice	4,98	-	-	0,89	17,9	0,61	12,2	0,60	12,0	0,12	2,4	-	-	2,22	44,6
13	Pełczyce	21,19	-	-	15,96	75,3	3,15	14,9	0,72	3,4	-	-	-	-	19,83	93,6
14	Piskorzów	3,44	-	-	-	-	1,44	41,9	1,69	49,1	-	-	-	-	3,13	91,0
15	Piskorzówek	5,91	-	-	5,80	98,1	-	-	-	-	-	-	-	-	5,80	98,1
16	Polwica	4,91	-	-	-	-	0,60	12,2	-	-	-	-	-	-	0,60	12,2
17	Radłowice	4,32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	Radoszkowice	12,43	0,07	0,6	6,38	51,3	1,40	11,3	0,18	1,4	0,17	1,4	-	-	8,20	66,0
19	Skrzypnik	4,62	-	-	-	-	2,71	58,7	1,37	29,7	-	-	-	-	4,08	88,3
20	Swojków	0,99	-	-	-	-	-	-	0,91	91,9	-	-	-	-	0,91	91,9
21	Teodorów	8,80	-	-	-	-	5,89	66,9	2,28	25,9	-	-	-	-	8,17	92,8
22	Wierzbno	34,46	-	-	0,28	0,8	0,54	1,6	0,66	1,9	-	-	-	-	1,48	4,3
23	Wyszkowice	3,34	-	-	-	-	0,86	25,7	1,98	59,3	-	-	-	-	2,84	85,0
Ogółem		180,68	1,65	0,9	56,11	31,1	38,76	21,5	17,63	9,8	1,70	0,9	-	-	115,85	64,1

*Źródło: opracowanie własne na podstawie danych egib (stan na styczeń 2022 r.)
i inwentaryzacji terenowej (marzec 2022 r.)*

Na terenie gminy Domaniów występuje również sytuacja odwrotna – zadarnienie gruntów ornych. Zadarniono obszar 112,84 ha, co stanowi 1,3% całkowitej powierzchni gruntów ornych w gminie, Tabela 10. Najwięcej przekształconych w ten sposób gruntów występuje w obrębach Domaniów (14,44 ha) i Piskorzówek (11,42 ha). Wśród zadarnionych gruntów ornych przeważają grunty klasy II – 46,36 ha (0,6% całkowitej powierzchni gruntów ornych). Grunty orne przekształcone na użytki zielone stanowią głównie własność indywidualnych gospodarstw.

Grunty orne zadarnione

Tabela 10

Lp.	Obręb	Pow. gruntów ornych wg egib	Grunty orne zadarnione wg klas bonitacyjnych																Razem	
			I		II		IIIa		IIIb		IVa		IVb		V		VI			
			ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	Brzezimierz	288,96	-	-	-	-	2,08	0,7	0,50	0,2	0,07	0,02	-	-	-	-	-	-	2,65	0,9
2	Chwastnica	103,00	-	-	-	-	0,23	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,23	0,2
3	Danielowice	35,03	-	-	0,05	0,1	1,19	3,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,24	3,5
4	Domaniów	828,84	-	-	7,19	0,9	5,44	0,7	1,37	0,2	0,37	0,04	0,07	0,01	-	-	-	-	14,44	1,7
5	Gęsice	292,66	-	-	-	-	3,56	1,2	0,77	0,3	-	-	-	-	-	-	-	-	4,33	1,5
6	Gostkowice	178,98	-	-	0,66	0,4	0,89	0,5	2,56	1,4	-	-	0,07	0,04	-	-	-	-	4,18	2,3
7	Goszczyna	388,70	-	-	3,57	0,9	-	-	0,55	0,1	0,37	0,1	0,03	0,01	0,02	0,01	-	-	4,54	1,2
8	Grodziszowice	249,57	-	-	0,84	0,3	0,38	0,2	-	-	1,24	0,5	0,34	0,1	-	-	-	-	2,80	1,1
9	Janków	309,25	-	-	5,78	1,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,78	1,9
10	Kończyce	450,51	-	-	5,91	1,3	0,77	0,2	0,62	0,1	-	-	0,23	0,1	-	-	-	-	7,53	1,7
11	Kuchary	410,89	-	-	1,36	0,3	0,63	0,2	0,21	0,1	-	-	0,83	0,2	-	-	-	-	3,03	0,7
12	Kurzątkowice	280,55	-	-	1,19	0,4	0,05	0,02	0,54	0,2	-	-	0,39	0,1	-	-	-	-	2,17	0,8
13	Pełczyce	287,72	-	-	-	-	-	-	0,53	0,2	-	-	0,20	0,1	-	-	-	-	0,73	0,3
14	Piskorzów	406,70	-	-	1,06	0,3	3,38	0,8	0,54	0,1	1,81	0,4	0,22	0,1	-	-	-	-	7,01	1,7
15	Piskorzówek	518,05	-	-	-	-	6,08	1,2	0,34	0,1	5,00	1,0	-	-	-	-	-	-	11,42	2,2
16	Polwica	741,96	-	-	3,94	0,5	0,93	0,1	1,70	0,2	1,72	0,2	-	-	-	-	-	-	8,29	1,1
17	Radłowice	230,36	-	-	4,30	1,9	0,60	0,3	0,31	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	5,21	2,3
18	Radoszkowice	174,98	-	-	0,64	0,4	0,04	0,02	0,33	0,2	0,17	0,1	0,11	0,1	-	-	-	-	1,29	0,7
19	Skrzypnik	475,42	-	-	1,99	0,4	2,30	0,5	0,37	0,1	0,56	0,1	0,95	0,2	-	-	-	-	6,17	1,3
20	Swojków	348,31	-	-	-	-	0,05	0,01	2,28	0,7	0,67	0,2	-	-	-	-	-	-	3,00	0,9
21	Teodorów	569,52	-	-	-	-	3,30	0,6	0,79	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	4,09	0,7
22	Wierzbno	573,55	-	-	7,01	1,2	1,98	0,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8,99	1,6
23	Wyszkowice	267,06	-	-	0,87	0,3	1,45	0,5	-	-	1,36	0,5	0,04	0,01	-	-	-	-	3,72	1,4
Ogółem		8 410,57	-	-	46,36	0,6	35,33	0,4	14,31	0,2	13,34	0,2	3,48	0,04	0,02	0,01	-	-	112,84	1,3

*Źródło: opracowanie własne na podstawie danych egib (stan na styczeń 2022 r.)
i inwentaryzacji terenowej (marzec 2022 r.)*

Ponadto inwentaryzacja terenowa wykazała, że grunty orne i użytki zielone o powierzchni 6,55 ha zostały porośnięte naturalną sukcesją, Tabela 11. Sytuacja taka najczęściej występuje przy kompleksach leśnych, ciekach naturalnych i rowach. Największa powierzchnia gruntów pokrytych zadrzewieniami nieujawnionymi w ewidencji gruntów i budynków występuje w obrębie Radoszkowice – 1,45 ha. W obrębach Brzezimierz, Chwastnica, Danielowice, Goszczyna, Kurzątkowice, Pełczyce, Swojków, Teodorów i Wyszkowice w ogóle one nie występują, a w pozostałych obrębach arealy te wahają się od 0,03 ha w Piskorzówku do 1,01 ha w Piskorzowie. Naturalna sukcesja zajmuje najwięcej gruntów ornych należących do II klasy bonitacyjnej (1,46 ha), natomiast użytków zielonych V (0,69 ha). Są to przede wszystkim grunty prywatnych właścicieli. Ze względu na wieloletni

charakter tych zmian oraz duże nakłady pracy, przywrócenie tych gruntów do produkcji rolnej może okazać się zbyt kosztowne i nieopłacalne, dlatego zaleca się pozostawienie ich w obecnym stanie i przeprowadzenie aktualizacji klasyfikacji gruntów.

Grunty orne i użytki zielone porośnięte naturalną sukcesją

Tabela 11

Lp.	Obręb	Pow. GO i UZ wg egib	Grunty orne i użytki zielone porośnięte naturalną sukcesją wg klas bonitacyjnych																	Razem GO i UZ
			Użytki zielone								Grunty orne									
			I	II	III	IV	V	VI	łącznie	I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	łącznie		
			ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
1	Brzezimierz	293,49	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2	Chwastnica	104,64	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3	Danielowice	40,63	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4	Domaniów	841,49	-	-	-	-	-	-	-	-	0,01	0,07	0,23	-	-	-	-	0,31	0,31	
5	Gęsice	295,90	-	-	0,09	-	-	-	0,09	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,09	
6	Gostkowice	190,55	-	-	-	-	-	-	-	-	0,21	0,31	0,06	-	-	-	-	0,58	0,58	
7	Goszczyzna	389,98	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
8	Grodziszowice	253,59	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,09	-	-	-	0,09	0,09	
9	Janków	309,97	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
10	Kończyce	461,77	-	-	-	-	-	-	-	-	0,33	0,04	-	-	-	-	-	0,37	0,37	
11	Kuchary	425,67	-	0,18	0,02	-	-	-	0,20	-	0,50	-	-	-	0,06	-	-	0,56	0,76	
12	Kurzątkowice	285,53	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
13	Pęczycze	308,91	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
14	Piskorzów	410,14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,67	0,34	-	-	-	1,01	1,01	
15	Piskorzówek	523,96	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,03	-	-	-	-	-	0,03	0,03	
16	Polwica	746,87	-	-	-	-	-	-	-	-	0,16	0,68	-	-	-	-	-	0,84	0,84	
17	Radłowice	234,68	-	-	-	-	-	-	-	-	0,09	-	-	-	-	-	-	0,09	0,09	
18	Radoszkowice	187,41	-	0,21	-	0,55	0,69	-	1,45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,45	
19	Skrzypnik	480,04	-	-	-	-	-	-	-	-	0,06	-	-	-	-	-	-	0,06	0,06	
20	Swojków	349,30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
21	Teodorów	578,32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
22	Wierzbnio	608,01	-	-	-	-	-	-	-	-	0,10	0,15	0,25	0,37	-	-	-	0,87	0,87	
23	Wyszkowice	270,40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ogółem		8 591,25	-	0,39	0,11	0,55	0,69	-	1,74	-	1,46	1,28	1,21	0,80	0,06	-	-	4,81	6,55	

*Źródło: opracowanie własne na podstawie danych egib (stan na styczeń 2022 r.)
i inwentaryzacji terenowej (marzec 2022 r.)*

Pozostałe zmiany sposobu użytkowania gruntów występują na terenie gminy w mniejszej skali. Dotyczą one m. in.: terenów zabudowanych i zurbanizowanych niewykazanych w ewidencji gruntów i budynków (6,66 ha na gruntach ornych i 0,55 ha na użytkach zielonych). Ponadto niewielkie powierzchnie użytków zielonych (0,78 ha) i gruntów ornych (0,03 ha) zostały wyłączone z produkcji rolnej przez budowę zbiorników wodnych. Na terenie gminy występują również sady nie wykazane w ewidencji gruntów i budynków. Założono je na obszarze 30,58 ha gruntów ornych i 0,75 ha łąk i pastwisk, Tabela 12.

Na terenie gminy Domaniów występują także nieużytki i użytki kopalne, które zostały zagospodarowane. Największe powierzchnie zajmują nieużytki zagospodarowane do celów rolniczych i użytkowane jako grunty orne – 9,75 ha oraz użytki zielone – 5,57 ha. Następne w kolejności zajmowanego areału są nieużytki zajęte przez naturalną sukcesję, zadrzewienia i zakrzaczenia – 2,14 ha. Część z nich została zmieniona na zbiorniki wodne –

1,70 ha Pozostałe są zagospodarowane jako tereny zabudowane (0,04 ha). Natomiast wszystkie użytki kopalne występujące na obszarze gminy (0,67 ha) zostały przekształcone na grunty orne ,Tabela 13.

Pozostałe zmiany w sposobie użytkowania gruntów ornych i użytków zielonych

Tabela 12

Lp.	Obręb	Pow. GO i UZ wg egib	Użytki zielone			Grunty orne			Razem GO i UZ
			zabudowa	sady	zbiorniki wodne	zabudowa	sady	zbiorniki wodne	
		ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Brzezimierz	293,49	-	-	-	0,20	-	-	0,20
2	Chwastnica	104,64	-	0,23	-	-	0,11	-	0,34
3	Danielowice	40,63	-	-	-	-	-	-	-
4	Domaniów	841,49	0,19	0,42	-	0,91	0,08	-	1,60
5	Gęsice	295,90	-	-	-	0,08	0,27	-	0,35
6	Gostkowice	190,55	-	-	-	1,06	-	-	1,06
7	Goszczyna	389,98	-	-	-	0,09	-	-	0,09
8	Grodziszowice	253,59	-	-	-	-	-	-	-
9	Janków	309,97	-	-	-	-	-	-	-
10	Kończyce	461,77	-	-	-	0,34	0,17	-	0,51
11	Kuchary	425,67	-	0,10	-	-	1,22	-	1,32
12	Kurzątkowice	285,53	-	-	-	0,02	-	-	0,02
13	Pełczyce	308,91	0,06	-	-	2,03	-	-	2,09
14	Piskorzów	410,14	0,29	-	-	0,62	-	-	0,91
15	Piskorzówek	523,96	-	-	-	0,44	0,31	-	0,75
16	Polwica	746,87	0,01	-	-	0,16	-	-	0,17
17	Radłowice	234,68	-	-	0,72	0,08	28,21	0,03	29,04
18	Radoszkowice	187,41	-	-	0,06	-	-	-	0,06
19	Skrzypnik	480,04	-	-	-	0,06	0,21	-	0,27
20	Swojków	349,30	-	-	-	0,39	-	-	0,39
21	Teodorów	578,32	-	-	-	-	-	-	-
22	Wierzbnio	608,01	-	-	-	0,08	-	-	0,08
23	Wyszkowice	270,40	-	-	-	0,10	-	-	0,10
Ogółem		8 591,25	0,55	0,75	0,78	6,66	30,58	0,03	39,35

*Źródło: opracowanie własne na podstawie danych egib (stan na styczeń 2022 r.)
i inwentaryzacji terenowej (marzec 2022 r.)*

Fot. 13. Użytek kopalny zamieniony na grunt orny w Kończycach

Fot. 14. Nieużytek przekształcony w zbiornik wodny w obrębie Danielowice

Wszystkie przedstawione powyżej zmiany sposobu użytkowania gruntów wymagają przeprowadzenia aktualizacji klasyfikacji gruntów w ewidencji gruntów i budynków.

Nie użytki i użytki kopalne o zmienionym sposobie użytkowania

Tabela 13

Lp.	Obręb	Nie użytki zamienione na:					Użytki kopalne zamienione na grunty orne	Razem
		las i zadrzewienia	użytki zielone	grunty orne	tereny zabudowane	zbiorniki wodne		
		ha	ha	ha	ha	ha		ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Brzezimierz	-	0,17	0,02	-	-	-	0,19
2	Chwastnica	-	-	0,24	-	-	-	0,24
3	Danielowice	0,13	0,81	0,50	-	0,23	-	1,67
4	Domaniów	0,10	0,54	2,04	-	0,18	-	2,86
5	Gęsice	0,03	0,17	-	-	0,32	-	0,52
6	Gostkowice	-	-	0,70	-	-	-	0,70
7	Goszczyzna	-	-	-	-	-	-	-
8	Grodziszowice	-	0,56	0,50	-	-	-	1,06
9	Janków	-	-	-	-	-	-	-
10	Kończyce	0,45	0,42	0,38	-	-	0,12	1,37
11	Kuchary	-	0,24	0,31	-	-	-	0,55
12	Kurzątkowice	-	-	-	-	0,38	-	0,38
13	Pełczyce	-	-	0,24	-	-	-	0,24
14	Piskorzów	0,50	0,13	0,06	-	-	-	0,69
15	Piskorzówek	-	0,34	0,52	0,04	-	-	0,90
16	Polwica	-	0,04	0,07	-	-	-	0,11
17	Radłowice	-	0,85	0,27	-	0,59	-	1,71
18	Radoszkowice	-	0,50	0,19	-	-	-	0,69
19	Skrzypnik	-	-	0,47	-	-	-	0,47
20	Swojków	0,37	0,04	1,19	-	-	0,55	2,15
21	Teodorów	0,31	-	0,95	-	-	-	1,26
22	Wierzbno	0,25	-	0,78	-	-	-	1,03
23	Wyszkowice	-	0,76	0,32	-	-	-	1,08
Ogółem		2,14	5,57	9,75	0,04	1,70	0,67	19,87

*Źródło: opracowanie własne na podstawie danych egib (stan na styczeń 2022 r.)
i inwentaryzacji terenowej (marzec 2022 r.)*

Poza zmianami w sposobie użytkowania gruntów inwentaryzacja terenowa wykazała również odłogowanie użytków rolnych. W Planie urządzeniowo-rolnym gminy Domaniów z 2008 roku problem odłogowania gruntów występował na powierzchni 19,61 ha. Przez 14 lat powierzchnia gruntów odłogowanych niemal nie uległa zmianie i nadal występuje w stopniu marginalnym. Obecnie grunty odłogowane odnotowano jedynie w pięciu obrębach: Polwicy, Radłowicach, Skrzypniku, Teodorowie oraz Wierzbnie i zajmują one powierzchnię 19,57 ha, Tabela 14. Najwięcej gruntów odłogowanych występuje w obrębie Wierzbno – 12,96 ha, natomiast najmniej jest ich w obrębach Skrzypnik i Teodorów – po 0,27 ha. Udział gruntów odłogowanych w ogólnej powierzchni gruntów ornych i użytków zielonych wynosi 0,2%. Pod względem bonitacji wśród odłogowanych gruntów ornych największą powierzchnię zajmują grunty klasy IVb – 2,69 ha, w przypadku

użytków zielonych jest to klasa III – 6,20 ha, Tabela 15. Grunty nieużytkowane rolniczo w większości należą do właścicieli prywatnych.

Długoletnie odłogowanie pól, brak wypasów lub koszenia ma negatywny wpływ na gleby, wody, bioróżnorodność oraz krajobraz. Niesie zagrożenia dla siedlisk przyrodniczych przez sukcesję wtórną, pogorszenie warunków wodnych, zakwaszenie gleb, ekspansję gatunków krzewiastych i inwazyjnych. Ponadto pola rolniczo nieużytkowane często stają się miejscem składowania odpadów. Wszystko to może spowodować pogorszenie jakości wód, obniżenie jakości gleb oraz utratę walorów krajobrazowych.

Odłogowane grunty orne i użytki zielone

Tabela 14

Lp.	Obręb	Powierzchnia GO wg egib	Odłogowane grunty orne (udział w GO)		Powierzchnia UZ wg egib	Odłogowane użytki zielone (udział w UZ)		Grunty odłogowane ogółem (udział w GO+UZ)	
		ha	ha	%	ha	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Brzezimierz	288,96	-	-	4,53	-	-	-	-
2	Chwastnica	103,00	-	-	1,64	-	-	-	-
3	Danielowice	35,03	-	-	5,60	-	-	-	-
4	Domaniów	828,84	-	-	12,65	-	-	-	-
5	Gęsice	292,66	-	-	3,24	-	-	-	-
6	Gostkowice	178,98	-	-	11,57	-	-	-	-
7	Goszczyzna	388,70	-	-	1,28	-	-	-	-
8	Grodziszowice	249,57	-	-	4,02	-	-	-	-
9	Janków	309,25	-	-	0,72	-	-	-	-
10	Kończyce	450,51	-	-	11,26	-	-	-	-
11	Kuchary	410,89	-	-	14,78	-	-	-	-
12	Kurzątkowice	280,55	-	-	4,98	-	-	-	-
13	Pełczyce	287,72	-	-	21,19	-	-	-	-
14	Piskorzów	406,70	-	-	3,44	-	-	-	-
15	Piskorzówek	518,05	0,18	0,03	5,91	-	-	0,18	0,03
16	Polwica	741,96	5,48	0,7	4,91	0,41	8,4	5,89	0,8
17	Radłowice	230,36	-	-	4,32	-	-	-	-
18	Radoszkowice	174,98	-	-	12,43	-	-	-	-
19	Skrzypnik	475,42	-	-	4,62	0,27	5,8	0,27	0,06
20	Swojków	348,31	-	-	0,99	-	-	-	-
21	Teodorów	569,52	0,27	0,05	8,80	-	-	0,27	0,05
22	Wierzbno	573,55	0,18	0,03	34,46	12,78	37,1	12,96	2,1
23	Wyszkowice	267,06	-	-	3,34	-	-	-	-
Ogółem		8 410,57	6,11	0,1	180,68	13,46	7,4	19,57	0,2

*Źródło: opracowanie własne na podstawie danych egib (stan na styczeń 2022 r.)
i inwentaryzacji terenowej (marzec 2022 r.)*

Grunty odłogowane według klas bonitacyjnych

Tabela 15

Lp.	Obręb	Jednostka	Grunty odłogowane wg klas bonitacyjnych																	Razem
			Grunty orne									Użytki zielone								
			I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	łącznie	I	II	III	IV	V	VI	łącznie		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
1	Brzezimierz	ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2	Chwastnica	ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3	Danielowice	ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4	Domaniów	ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
5	Gęsice	ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
6	Gostkowice	ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
7	Goszczyzna	ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
8	Grodziszowice	ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
9	Janków	ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
10	Kończyce	ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
11	Kuchary	ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12	Kurzątkowice	ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
13	Pełczyce	ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
14	Piskorzów	ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
15	Piskorzówek	ha	-	-	-	-	0,18	-	-	-	0,18	-	-	-	-	-	-	-	0,18	
		%	-	-	-	-	100,0	-	-	-	100,0	-	-	-	-	-	-	-	100,0	
16	Polwica	ha	-	0,68	0,10	0,29	0,04	2,69	1,68	-	5,48	-	-	0,41	-	-	-	0,41	5,89	
		%	-	11,5	1,7	4,9	0,7	45,7	28,5	-	93,0	-	-	7,0	-	-	-	7,0	100,0	
17	Radłowice	ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
18	Radoszkowice	ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
19	Skrzypnik	ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,27	-	-	-	0,27	0,27	
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0	-	-	-	100,0	100,0	
20	Swojków	ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
21	Teodorów	ha	-	-	0,27	-	-	-	-	-	0,27	-	-	-	-	-	-	-	0,27	
		%	-	-	100,0	-	-	-	-	-	100,0	-	-	-	-	-	-	-	100,0	
22	Wierzbno	ha	-	-	-	-	0,18	-	-	-	0,18	-	3,26	5,52	4,01	-	-	12,79	12,97	
		%	-	-	-	-	1,4	-	-	-	1,4	-	25,1	42,6	30,9	-	-	98,6	100,0	
23	Wyszkowice	ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ogółem		ha	-	0,68	0,37	0,29	0,40	2,69	1,68	-	6,11	-	3,26	6,20	4,01	-	-	13,47	19,58	
		%	-	3,5	1,9	1,5	2,0	13,7	8,6	-	31,2	-	16,6	31,7	20,5	-	-	68,8	100,0	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych egib (stan na styczeń 2022 r.) i inwentaryzacji terenowej (marzec 2022 r.)

Fot. 15. Grunty orne zamienione na sady w Radłowicach

Fot. 16. Grunty odłogowane w obrębie Polwica

Po uwzględnieniu wszystkich zmian w sposobie użytkowania gruntów oraz powierzchni gruntów odłogowanych stwierdzono iż, areał gruntów ornych obecnie wykorzystywany do produkcji rolniczej wynosi 8375,81 ha. Jest to wartość o 34,76 ha mniejsza od powierzchni gruntów ornych widniejącej w ewidencji gruntów i budynków, Tabela 16. W trzynastu obrębach nastąpiło zmniejszenie powierzchni gruntów ornych, najwięcej w Radłowicach – o 33,35 ha, a najmniej w Wyszkowicach – o 0,66 ha. Dziesięć obrębów charakteryzuje się dodatnim bilansem gruntów ornych. W Kucharach przybyło ich najwięcej – 9,48 ha, a najmniej w Kurzątkowicach – 0,03 ha.

W przypadku użytków zielonych również odnotowano ujemny bilans. Ich powierzchnia zmniejszyła się o 14,72 ha i obecnie wynosi 165,96 ha, Tabela 17. Zmiany te nastąpiły w dwunastu obrębach, z czego największe w Pełczycach oraz Kucharach, gdzie ubyło odpowiednio 19,16 ha i 11,01 ha łąk i pastwisk. Najmniejszy ubytek użytków zielonych odnotowano w Kurzątkowicach – 0,05 ha. Zwiększenie areału użytków zielonych nastąpiło w jedenastu obrębach z czego największy w Polwicy – o 7,31 ha, a najmniejszy w Wyszkowicach – o 1,64 ha.

Powierzchnia gruntów ornych obecnie wykorzystywana do prowadzenia produkcji rolniczej

Tabela 16

Lp.	Obręb	Grunty orne										Niezużytki zamienione na grunty orne	Użytki kopalne zamienione na grunty orne	Faktyczna powierzchnia gruntów ornych	Bilans
		wg egib	zadarnione	zabudowane	zamienione na sady	zamienione na zbiorniki wodne	zadrzewione	odlogowane							
								ha	ha						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13			
1	Brzezimierz	288,96	2,65	0,20	-	-	-	-	0,02	-	289,42	+0,46			
2	Chwałstnica	103,00	0,23	-	0,11	-	-	-	0,24	-	103,56	+0,56			
3	Danielowice	35,03	1,24	-	-	-	-	-	0,50	-	39,26	+4,23			
4	Domaniów	828,84	14,44	0,91	0,08	-	0,31	-	2,04	-	822,85	-5,99			
5	Gęśce	292,66	4,33	0,08	0,27	-	-	-	-	-	290,64	-2,02			
6	Gostkowice	178,98	4,18	1,06	-	-	0,58	-	0,70	-	185,18	+6,20			
7	Goszczyna	388,70	4,54	0,09	-	-	-	-	-	-	384,57	-4,13			
8	Grodziszowice	249,57	2,80	-	-	-	0,09	-	0,50	-	251,20	+1,63			
9	Janków	309,25	5,78	-	-	-	-	-	-	-	303,47	-5,78			
10	Kończyce	450,51	7,53	0,34	0,17	-	0,37	-	0,38	0,12	452,08	+1,57			
11	Kuchary	410,89	3,03	-	1,22	-	0,56	-	0,31	-	420,37	+9,48			
12	Kurzątkowice	280,55	2,17	0,02	-	-	-	-	-	-	280,58	+0,03			
13	Pelczyce	287,72	0,73	2,03	-	-	-	-	0,24	-	285,20	-2,52			
14	Piskorzów	406,70	7,01	0,62	-	-	1,01	-	0,06	-	401,25	-5,45			
15	Piskorzówek	518,05	11,42	0,44	0,31	-	0,03	0,18	0,52	-	511,99	-6,06			
16	Polwica	741,96	8,29	0,16	-	-	0,84	5,48	0,07	-	727,86	-14,1			
17	Radłowice	230,36	5,21	0,08	28,21	0,03	0,09	-	0,27	-	197,01	-33,35			
18	Radoszkowice	174,98	1,29	-	-	-	-	-	0,19	-	182,08	+7,09			
19	Skrzypnik	475,42	6,17	0,06	0,21	-	0,06	-	0,47	-	473,47	-1,95			
20	Swojków	348,31	3,00	0,39	-	-	-	-	1,19	0,55	347,57	-0,74			
21	Teodorów	569,52	4,09	-	-	-	-	0,27	0,95	-	574,28	+4,76			
22	Wierzchno	573,55	8,99	0,08	-	-	0,87	0,18	0,78	-	565,69	-7,86			
23	Wyszkowice	267,06	3,72	0,10	-	-	-	-	0,32	-	266,40	-0,66			
Ogółem		8 410,57	112,84	6,66	30,58	0,03	4,81	6,11	9,75	0,67	8375,81	-34,76			

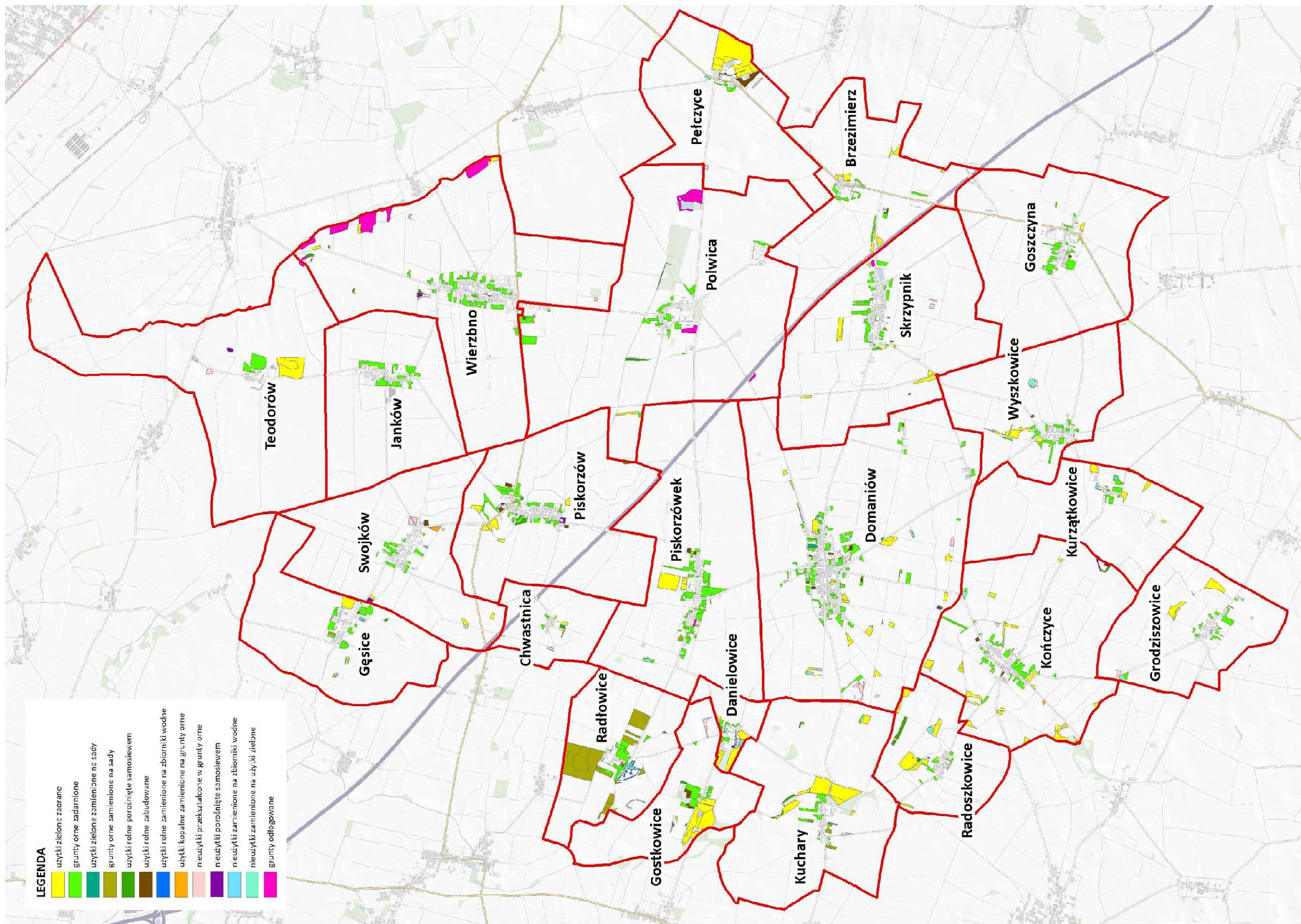
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych egib (stan na styczeń 2022 r.) i inwentaryzacji terenowej (marzec 2022 r.)

Powierzchnia użytków zielonych obecnie wykorzystywana do prowadzenia produkcji rolniczej

Tabela 17

Lp.	Obręb	Użytki zielone										Nie użytki zamienione na użytki zielone	Faktyczna powierzchnia użytków zielonych	Bilans
		wg egib	zaorane	zabudowane	zamienione na sady		zamienione na zbiorniki wodne		zadrzewione		odłogowane			
					ha	ha	ha	ha	ha	ha				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	ha	ha	
1	Brzezimierz	4,53	3,29	-	-	-	-	-	0,17	4,06	-0,47			
2	Chwałstnica	1,64	0,66	-	0,23	-	-	-	-	0,98	-0,66			
3	Danielowice	5,60	4,97	-	-	-	-	-	0,81	2,68	-2,92			
4	Domaniów	12,65	7,71	0,19	0,42	-	-	-	0,54	19,31	+6,66			
5	Gęśce	3,24	2,66	-	-	-	0,09	-	0,17	4,99	+1,75			
6	Gostkowice	11,57	11,32	-	-	-	-	-	-	4,43	-7,14			
7	Goszczyna	1,28	0,50	-	-	-	-	-	-	5,32	+4,04			
8	Grodziszowice	4,02	4,02	-	-	-	-	-	0,56	3,36	-0,66			
9	Janków	0,72	-	-	-	-	-	-	-	6,50	+5,78			
10	Kończyce	11,26	9,48	-	-	-	-	-	0,42	9,73	-1,53			
11	Kuchary	14,78	13,98	-	0,10	-	0,20	-	0,24	3,77	-11,01			
12	Kurzątkowice	4,98	2,22	-	-	-	-	-	-	4,93	-0,05			
13	Pelczyce	21,19	19,83	0,06	-	-	-	-	-	2,03	-19,16			
14	Piskorzów	3,44	3,13	0,29	-	-	-	-	0,13	7,16	+3,72			
15	Piskorzówek	5,91	5,80	-	-	-	-	-	0,34	11,87	+5,96			
16	Polwica	4,91	0,60	0,01	-	-	-	0,41	0,04	12,22	+7,31			
17	Radłowice	4,32	-	-	-	0,72	-	-	0,85	9,66	+5,34			
18	Radoszkowice	12,43	8,20	-	-	0,06	1,45	-	0,50	4,51	-7,92			
19	Skrzypnik	4,62	4,08	-	-	-	-	0,27	-	6,44	+1,82			
20	Swojków	0,99	0,91	-	-	-	-	-	0,04	3,12	+2,13			
21	Teodorów	8,80	8,17	-	-	-	-	-	-	4,72	-4,08			
22	Wierzbno	34,46	1,48	-	-	-	-	12,78	-	29,19	-5,27			
23	Wyszkowice	3,34	2,84	-	-	-	-	-	0,76	4,98	+1,64			
	Ogółem	180,68	115,85	0,55	0,75	0,78	1,74	13,46	5,57	165,96	-14,72			

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych egib (stan na styczeń 2022 r.) i inwentaryzacji terenowej (marzec 2022 r.)

Rys. 13. Zmiany w sposobie użytkowania oraz grunty odlogowane w gminie

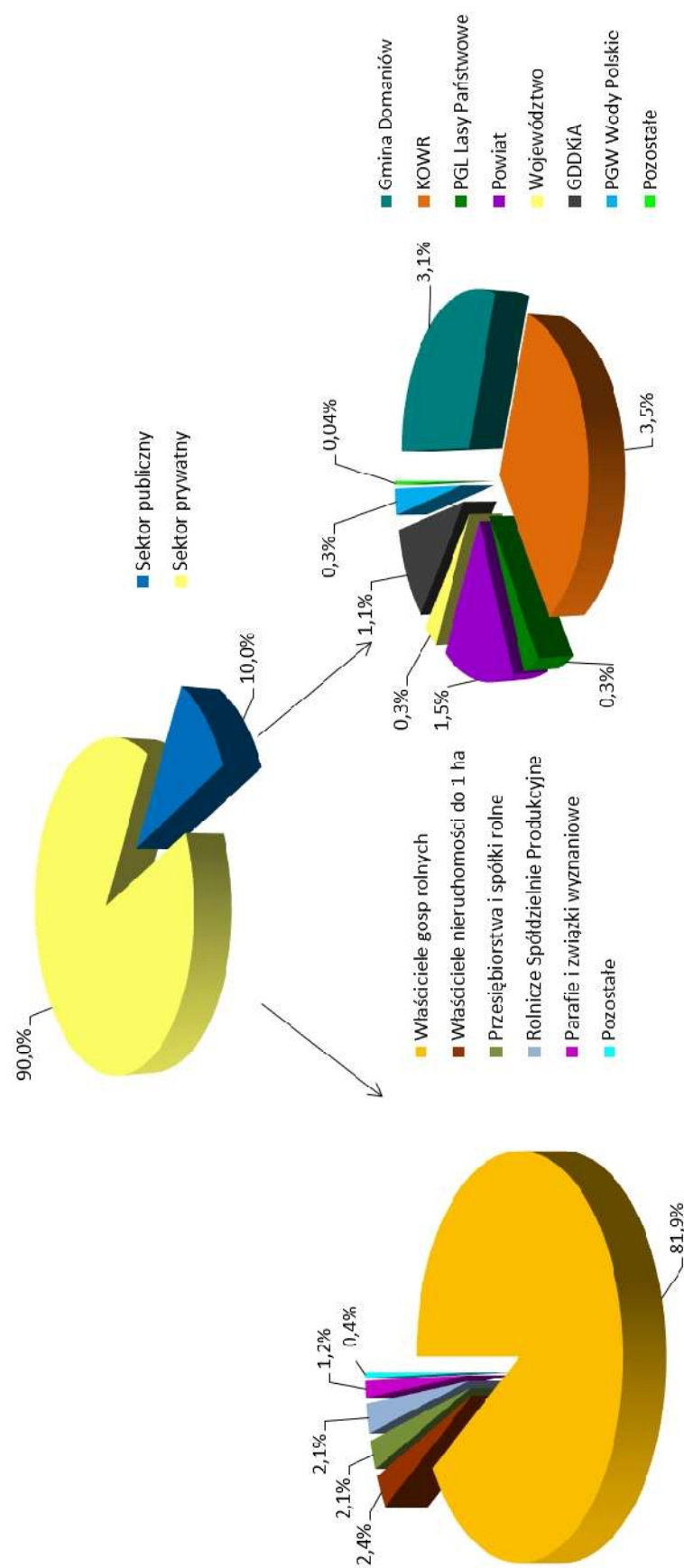
2.4. Struktura władania gruntami

W strukturze władania gruntami w gminie Domaniów zdecydowanie przeważa sektor prywatny nad sektorem publicznym. We władaniu sektora prywatnego znajduje się 8489,28 ha, co stanowi 90,0% ogólnej powierzchni gruntów w gminie. W poszczególnych obrębach udział ten waha się od 78,2% w Goszczynie do 95,8% w Radłowicach i Radoszkowicach, Tabela 18. Na sektor prywatny składają się grunty należące do:

- indywidualnych gospodarstw rolnych – pełnią one dominującą rolę w tym sektorze, a ich łączny areal wynosi 7728,52 ha;
- osób fizycznych posiadających nieruchomości do 1 ha – zajmują powierzchnię 222,76 ha;
- przedsiębiorstw i spółek rolnych m.in.: CORN z Żernik Wrocławskich, HS AGRO, HST AGRO i Zakładów Rolnych SIECIEBOROWICE z Siecieborowic, AGRARADA z Brzezimierza, PRIMA AGRO z Kąkolewa, AGRO-EFEKT z Sycowa i G.P.R. KOMORNIKI z Komornik – znajdujące się w obrębach Brzezimierz, Goszczyna, Kończyce, Kurzątkowice, Pełczyce, Polwica, Swojków i Wierzbno, o areale 197,83 ha;
- rolniczych spółdzielni produkcyjnych – o areale 194,49 ha. Są to: RSP w Danielowicach oraz RSP w Niwniku;
- grunty parafii i związków wyznaniowych o łącznej powierzchni 109,67 ha;
- pozostałych podmiotów – są to grunty spółdzielni mieszkaniowej "Przyszłość" w Wierzbnie oraz innych firm prywatnych i przedsiębiorstw, o łącznej powierzchni 36,01 ha.

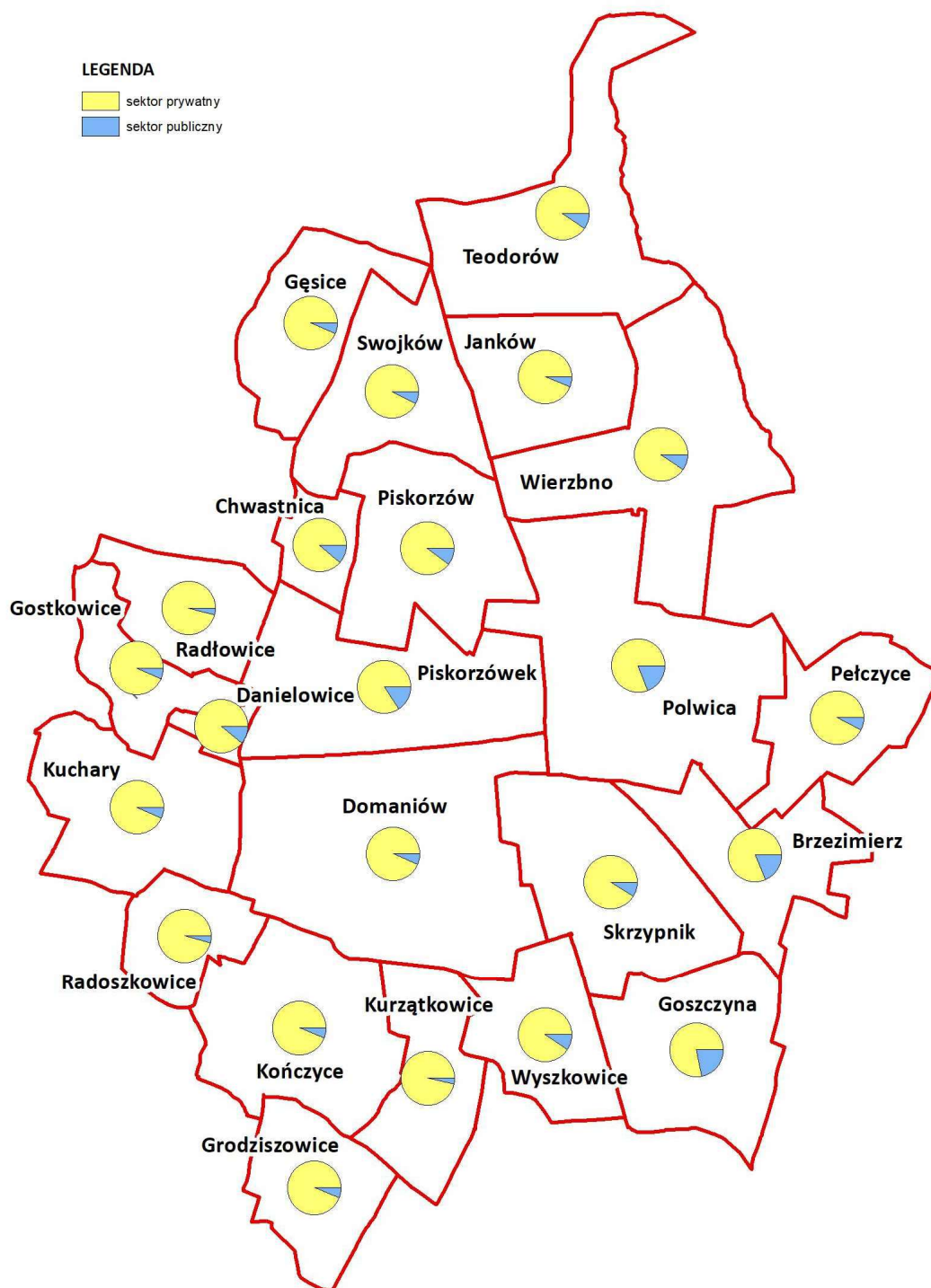
Grunty sektora publicznego zajmują powierzchnię 946,32 ha (10,0% ogólnej powierzchni gruntów w gminie), Tabela 18. Zasób sektora publicznego tworzą przede wszystkim grunty:

- Gminy Domaniów o łącznej powierzchni 289,75 ha;
- Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR) o areale 325,68 ha;
- Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe zajmujące powierzchnię 26,05 ha;
- Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, których areal wynosi 32,73 ha;
- powiatu oławskiego o areale 141,83 ha;
- województwa dolnośląskiego, będące we władaniu Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei o łącznej powierzchni 25,81 ha;
- Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad obejmujące tereny pod autostradą A4, zajmujące łącznie powierzchnię 100,60 ha;
- pozostałe stanowiące własność Skarbu Państwa, a będące we władaniu spółki Tauron Dystrybucja i Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej, które zajmują areal 3,87 ha.

Rys. 14. Struktura władania gruntami

Według informacji zawartych w Planie urządzeniowo-rolnym gminy Domaniów z 2008 r. w strukturze władania gruntami sektor prywatny dominował nad sektorem publicznym. Stanowił on wówczas 78,8% ogólnej powierzchni gruntów w gminie. Agencja Nieruchomości Rolnych w roku 2008 dysponowała 1387,53 ha gruntów, obecnie KOWR posiada we władaniu 325,68 ha. Wynika z tego, iż w ciągu 14 lat z zasobu KOWR na terenie gminy ubyło 1061,85 ha gruntów, najwięcej w obrębach Gęsice – 204,54 ha, Kurzątkowice – 179,81 ha, Polwica – 153,40 ha oraz Gostkowice – 147,63 ha, natomiast powierzchnia gospodarstw rolnych zwiększyła się o 1271,14 ha.

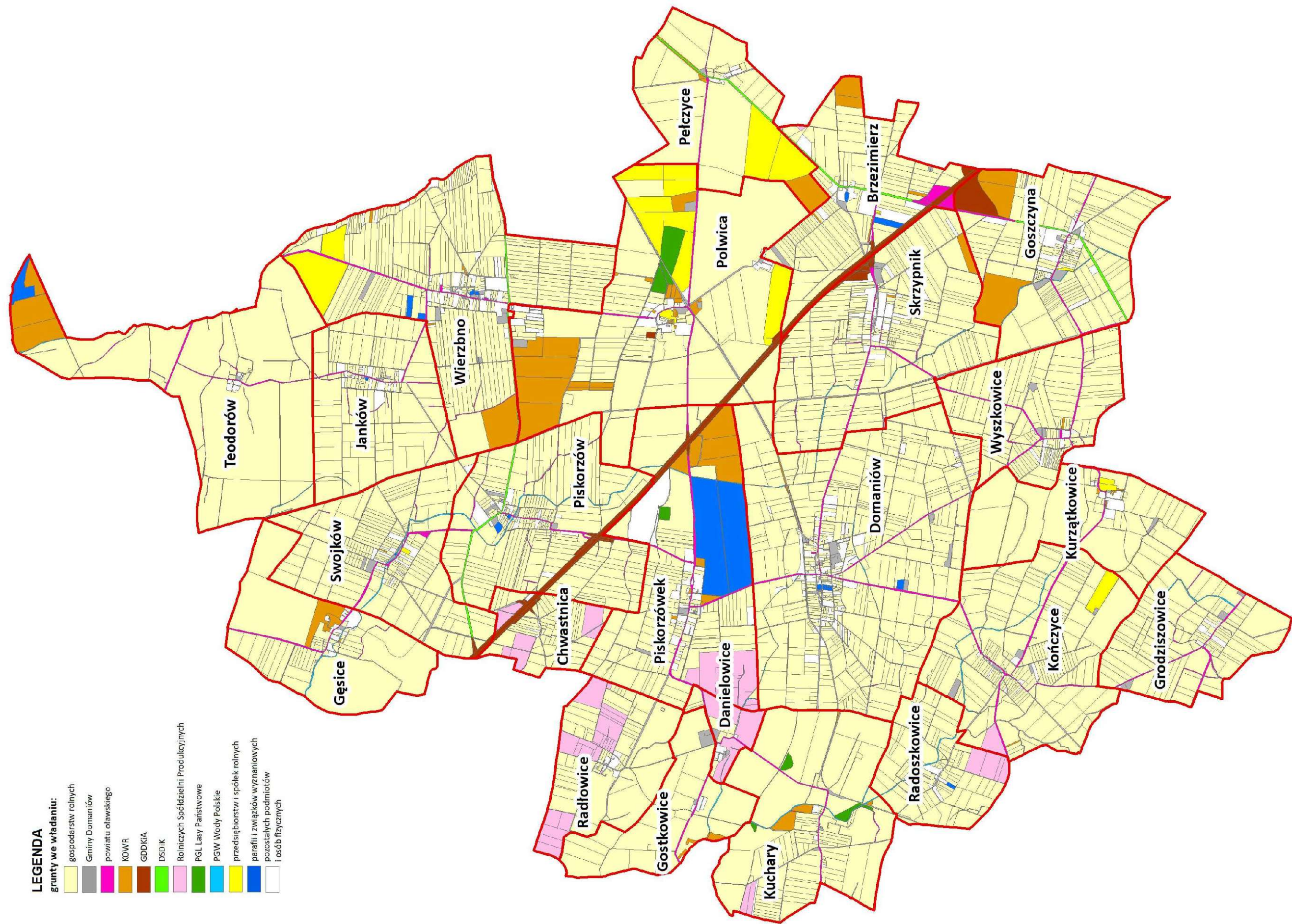
Rys. 15. Struktura władania gruntami w poszczególnych obrębach – sektor publiczny i prywatny

Struktura władania gruntami

Tabela 18

Lp.	Obręb	Jednostka	Powierzchnia ogólna obszru	SEKTOR PUBLICZNY								SEKTOR PRYWATNY							
				Gmina Domaniów	KOWR	PGL Lasy Państwowe	Powiat	Województwo	GDDKA	PGW Wody Polskie	Pozostałe	RAZEM	Właściciele gospodarstw rolnych	Właściciele nieruchomości do 1 ha	Przesiębiorstwa i spółki rolne	Rolnicze Spółdzielnie Produkcyjne	Parafie i związki wyznaniowe	Pozostałe	RAZEM
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	Brzezimierz	ha	345,15	14,47	13,89	-	8,73	4,58	22,17	-	-	63,84	247,63	13,34	0,27	0,68	3,17	16,22	281,31
		%	3,7	4,2	4,0	-	2,5	1,3	6,4	-	-	18,5	71,7		0,1	0,2	0,9	4,7	81,5
2	Chwastnica	ha	121,92	5,03	-	-	0,58	-	8,48	-	-	14,09	80,6	2,09	-	25,14	-	-	107,83
		%	1,3	4,1	-	-	0,5	-	7,0	-	-	11,6	66,1	1,7	-	20,6	-	-	88,4
3	Danielowice	ha	52,36	2,79	-	-	2,86	-	-	0,21	-	5,86	12,33	2,01	-	32,16	-	-	46,50
		%	0,6	5,3	-	-	5,5	-	-	0,4	-	11,2	23,5	3,8	-	61,4	-	-	88,8
4	Domaniów	ha	923,86	41,39	1,50	-	11,98	-	-	4,02	-	58,89	826,90	32,49	-	-	2,28	3,30	864,97
		%	9,8	4,5	0,2	-	1,3	-	-	0,4	-	6,4	89,5	3,5	-	-	0,2	0,4	93,6
5	Gęśce	ha	316,05	2,52	12,77	-	4,06	-	-	1,46	-	20,81	287,42	7,82	-	-	-	-	295,24
		%	3,3	0,8	4,0	-	1,3	-	-	0,5	-	6,6	90,9	2,5	-	-	-	-	93,4
6	Gostkowie	ha	211,05	5,22	2,81	-	2,29	-	-	3,32	-	13,64	195,39	2,02	-	-	-	-	197,41
		%	2,2	2,5	1,3	-	1,1	-	-	1,6	-	6,5	92,6	1,0	-	-	-	-	93,5
7	Goszczyna	ha	440,41	15,95	49,07	-	7,13	4,88	17,56	1,53	-	96,12	323,28	13,93	0,54	-	-	6,54	344,29
		%	4,7	3,6	11,1	-	1,6	1,1	4,0	0,3	-	21,8	73,4	3,2	0,1	-	-	1,5	78,2
8	Grodziszowice	ha	275,00	7,73	-	-	7,14	-	-	1,53	0,17	16,57	254,62	3,81	-	-	-	-	258,43
		%	2,9	2,8	-	-	2,6	-	-	0,6	0,1	6,0	92,6	1,4	-	-	-	-	94,0
9	Janków	ha	338,96	14,72	-	-	6,43	-	-	0,35	-	21,50	308,95	5,32	-	-	0,15	3,04	317,46
		%	3,6	4,3	-	-	1,9	-	-	0,1	-	6,3	91,1	1,6	-	-	0,0	0,9	93,7
10	Kończyce	ha	500,92	17,77	0,34	-	9,57	-	-	2,77	-	30,45	451,76	2,20	9,18	7,33	-	-	470,47
		%	5,3	3,5	0,1	-	1,9	-	-	0,6	-	6,1	90,2	0,4	1,8	1,5	-	-	93,9
11	Kuchary	ha	459,88	9,92	7,73	5,57	4,40	-	-	2,81	-	30,43	421,96	2,02	-	5,47	-	-	429,45
		%	4,9	2,2	1,7	1,2	1,0	-	-	0,6	-	6,6	91,8	0,4	-	1,2	-	-	93,4
12	Kurzątkowice	ha	299,68	3,34	4,09	-	2,41	-	-	0,06	-	9,90	279,85	6,93	3,00	-	-	-	289,78
		%	3,2	1,1	1,4	-	0,8	-	-	0,02	-	3,3	93,4	2,3	1,0	-	-	-	96,7
13	Pełczyce	ha	329,24	2,03	16,75	-	2,98	3,90	-	-	-	25,66	251,34	2,27	49,96	-	-	0,01	303,58
		%	3,5	0,6	5,1	-	0,9	1,2	-	-	-	7,8	76,3	0,7	15,2	-	-	0,003	92,2
14	Piskorzów	ha	464,92	13,00	-	-	7,53	4,37	16,18	3,04	3,70	47,82	407,21	8,74	-	-	1,15	-	417,10
		%	4,9	2,8	-	-	1,6	0,9	3,5	0,7	0,8	10,3	87,6	1,9	-	-	0,2	-	89,7
15	Piskorzówek	ha	577,98	16,18	48,58	2,20	10,24	-	12,26	1,30	-	90,76	319,82	28,41	-	48,10	90,89	-	487,22
		%	6,1	2,8	8,4	0,4	1,8	-	2,1	0,2	-	15,7	55,3	4,9	-	8,3	15,7	-	84,3
16	Polwica	ha	832,75	29,37	96,84	18,28	7,09	-	10,35	-	-	161,93	572,63	2,27	92,82	-	-	3,10	670,82
		%	8,8	3,5	11,6	2,2	0,9	-	1,2	-	-	19,4	68,8	0,3	11,1	-	-	0,4	80,6
17	Radłowie	ha	253,64	10,59	0,02	-	0,01	-	-	-	-	10,62	180,91	3,69	-	58,42	-	-	243,02
		%	2,7	4,2	0,01	-	0,004	-	-	-	-	4,2	71,3	1,5	-	23,0	-	-	95,8
18	Radoszkowice	ha	201,12	6,56	-	-	0,06	-	-	1,77	-	8,39	170,93	4,08	-	17,19	0,53	-	192,73
		%	2,1	3,3	-	-	0,03	-	-	0,9	-	4,2	85,0	2,0	-	8,5	0,3	-	95,8
19	Skrzypnik	ha	529,89	18,59	6,81	-	9,18	-	10,27	2,11	-	46,96	451,50	31,42	-	-	-	0,01	482,93
		%	5,6	3,5	1,3	-	1,7	-	1,9	0,4	-	8,9	85,2	5,9	-	-	-	0,002	91,1
20	Swojków	ha	387,31	17,41	0,15	-	5,05	1,09	3,33	2,05	-	29,08	348,04	9,52	0,59	-	0,08	-	358,23
		%	4,1	4,5	0,04	-	1,3	0,3	0,9	0,5	-	7,5	89,9	2,5	0,2	-	0,02	-	92,5
21	Teodorów	ha	607,33	4,31	40,58	-	10,66	-	-	2,88	-	58,43	539,17	1,78	-	-	7,95	-	548,90
		%	6,4	0,7	6,7	-	1,8	-	-	0,5	-	9,6	88,8	0,3	-	-	1,3	-	90,4
22	Wierzbno	ha	670,01	22,41	23,31	-	10,95	6,99	-	1,52	-	65,18	526,75	29,35	41,47	-	3,47	3,79	604,83
		%	7,1	3,3	3,5	-	1,6	1,0	-	0,2	-	9,7	78,6	4,4	6,2	-	0,5	0,6	90,3
23	Wyszkowice	ha	296,18	8,45	0,44	-	10,50	-	-	-	-	19,39	269,53	7,26	-	-	-	-	276,79
		%	3,1	2,9	0,1	-	3,5	-	-	-	-	6,5	91,0	2,5	-	-	-	-	93,5
Ogółem		ha	9435,60	289,75	325,68	26,05	141,83	25,81	100,60	32,73	3,87	946,32	7728,52	222,76	197,83	194,49	109,67	36,01	8489,28
		%	100,0	3,1	3,5	0,3	1,5	0,3	1,1	0,3	0,04	10,0	81,9	2,4	2,1	2,1	1,2	0,4	90,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych egib (stan na styczeń 2022 r.)

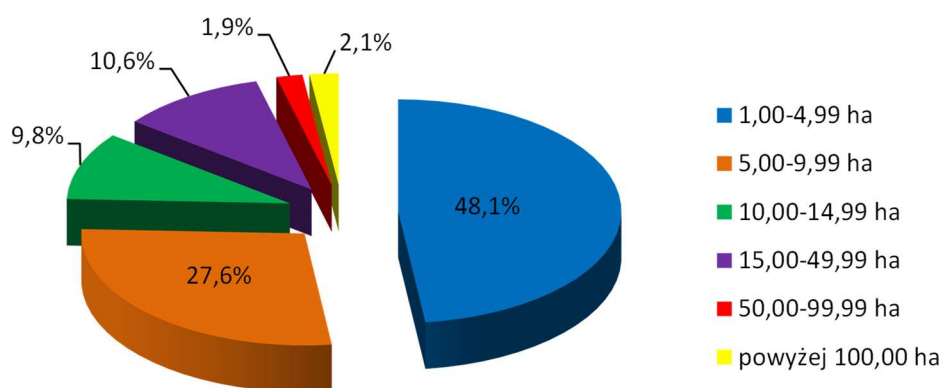

Rys. 16. Struktura władania gruntami w gminie

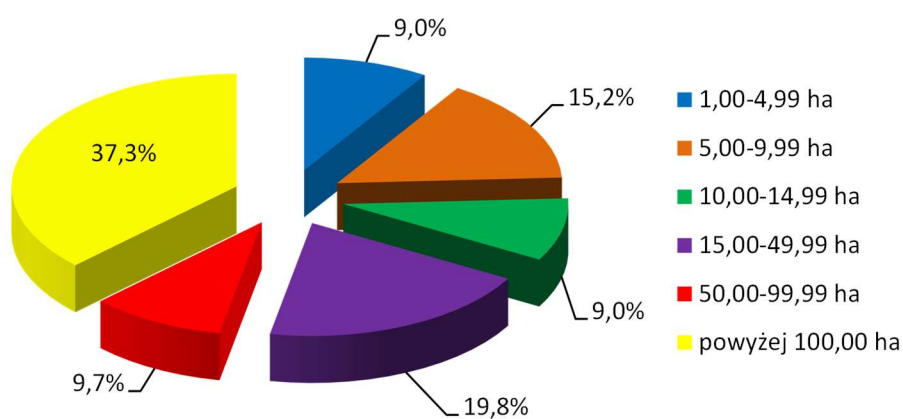
2.5. Struktura obszarowa i ilościowa gospodarstw rolnych

Na potrzeby charakterystyki gospodarstw rolnych przyjęto definicję gospodarstwa rolnego na podstawie art. 2 pkt. 1 ustawy o podatku rolnym, tj. obszar gruntów o łącznej powierzchni powyżej 1 ha (Dz.U. z 2020 r. poz. 333). Obliczeń dokonano w oparciu o dane ewidencji gruntów i budynków.

Według przeprowadzonej analizy na terenie gminy Domaniów funkcjonują 584 gospodarstwa rolne, położone na 3100 działkach, o łącznej powierzchni 7728,52 ha. Są to gospodarstwa indywidualne obejmujące grunty własne. Najwięcej gospodarstw – 118 znajduje się w obrębie Domaniów, najmniej w Gostkowicach – 1. Średnia powierzchnia gospodarstwa w gminie wynosi 13,23 ha. W poszczególnych obrębach powierzchnia ta waha się od 3,60 ha w Danielowicach do 344,22 ha w Teodorowie, Tabela 20.

Rys. 17. Struktura ilościowa gospodarstw rolnych

Rys. 18. Struktura obszarowa gospodarstw rolnych

W strukturze ilościowej najliczniejszą grupę obszarową stanowi grupa od 1,00 do 4,99 ha. Należy do niej 281 gospodarstw, co stanowi 48,1% wszystkich gospodarstw, Rysunek 17. Najwięcej gospodarstw z tej grupy odnotowano w obrębie Domaniów – 60. Średnia powierzchnia gospodarstwa w tej grupie wynosi

2,47 ha. Najmniej liczną grupą obszarową na terenie gminy jest grupa od 50,00 do 99,99 ha, do której należy 11 gospodarstw występujących w 10 obrębach.

Pod względem zajmowanej powierzchni przeważają gospodarstwa z grupy obszarowej powyżej 100,00 ha, których łączna powierzchnia – 2881,07 ha, stanowi 37,3% całkowitej powierzchni gospodarstw gminy, Rysunek 18. Znaczny areal zajmują również gospodarstwa z grupy od 15,00 do 49,99 ha (1530,40 ha, 19,8%). Najmniejszy areal zajmują gospodarstwa z grup obszarowych od 1,00 do 4,99 ha – 692,94 ha oraz od 10,00 do 14,99 ha – 697,49 ha, co stanowi po 9,0% całkowitej powierzchni gospodarstw gminy.

Analiza danych ewidencji gruntów i budynków wykazała, że w gminie Domaniów funkcjonują gospodarstwa należące do różniczan, czyli osób posiadających grunty na terenie gminy Domaniów, ale posiadających działki siedliskowe poza granicami gminy. Takich gospodarstw jest 88, co stanowi 15,1% wszystkich gospodarstw rolnych w gminie. Najwięcej gospodarstw prowadzonych przez rolników spoza gminy odnotowano w Brzezimierzu – 13, a najmniej w Gęsicach, Piskorzówku, Radoszkowicach i Wyszkowicach – po 2. W obrębach Chwastnica, Danielowice, Gostkowice, Kurzątkowice, Pełczyce, Radłowice i Teodorów nie występują gospodarstwa prowadzone przez osoby spoza gminy. Gospodarstwa należące do różniczan łącznie zajmują obszar 966,18 ha, co stanowi 12,5% całkowitej powierzchni zajmowanej przez gospodarstwa w gminie. Średnia powierzchnia jednego gospodarstwa wynosi 10,98 ha i jest ona nieco mniejsza od średniej powierzchni gospodarstwa w gminie, która wynosi 13,23 ha, Tabela 19.

Większość różniczan posiada siedzibę gospodarstwa w mieście Oława (25 gospodarstw, o łącznej powierzchni 118,45 ha), bądź we Wrocławiu (13 gosp., o pow. 47,15 ha), a także w sąsiednich gminach: Oławie (11 gosp., o pow. 488,89 ha), Żórawinie (10 gosp., o pow. 57,41 ha), Borowie (7 gosp., o pow. 80,28 ha) i Wiązowie (5 gosp., o pow. 67,40 ha).

Gospodarstwa różniczan

Tabela 19

Lp.	Obręb	Gospodarstwa ogółem			Gospodarstwa różniczan				
		powierzchnia	liczba	średnia pow. gosp.	powierzchnia	udział w pow. gosp.	liczba	udział w liczbie gosp.	średnia pow. gosp.
		ha	liczba	ha	ha	%	liczba	%	ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Brzezimierz	135,98	24	5,67	51,14	37,6	13	54,2	3,93
2	Chwastnica	65,89	7	9,41	-	-	-	-	-
3	Danielowice	14,40	4	3,60	-	-	-	-	-
4	Domaniów	1167,70	118	9,90	47,51	4,1	11	9,3	4,32
5	Gęsice	69,84	13	5,37	5,87	8,4	2	15,4	2,94
6	Gostkowice	7,53	1	7,53	-	-	-	-	-
7	Goszczyna	299,77	34	8,82	99,39	33,2	9	26,5	11,04
8	Grodziszowice	235,74	19	12,41	55,11	23,4	4	21,1	13,78
9	Janków	278,60	29	9,61	21,64	7,8	4	13,8	5,41
10	Kończyce	840,66	45	18,68	74,87	8,9	6	13,3	12,48
11	Kuchary	172,81	23	7,51	13,23	7,7	4	17,4	3,31
12	Kurzątkowice	10,11	2	5,06	-	-	-	-	-
13	Pełczyce	225,25	2	112,63	-	-	-	-	-
14	Piskorzów	367,32	45	8,16	17,13	4,7	5	11,1	3,43
15	Piskorzówek	165,41	20	8,27	9,04	5,5	2	10,0	4,52
16	Polwica	274,29	12	22,86	60,03	21,9	3	25,0	20,01
17	Radłowice	369,70	11	33,61	-	-	-	-	-
18	Radoszkowice	166,80	17	9,81	8,01	4,8	2	11,8	4,01
19	Skrzypnik	251,56	41	6,14	42,46	16,9	12	29,3	3,54
20	Swojków	294,60	32	9,21	15,16	5,1	2	6,3	7,58
21	Teodorów	688,43	2	344,22	-	-	-	-	-
22	Wierzbnio	816,69	59	13,84	436,44	53,4	7	11,9	62,35
23	Wyszkowice	809,44	24	33,73	9,15	1,1	2	8,3	4,58
Ogółem		7728,52	584	13,23	966,18	12,5	88	15,1	10,98

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych egib (stan na styczeń 2022 r.)

Struktura obszarowa i ilościowa gospodarstw rolnych

Tabela 20

Lp.	Obręb	Grupy obszarowe																												Powierzchnia gospodarstw	Liczba gospodarstw	Średnia pow. gospodarstwa			
		1,00-4,99 ha					5,00-9,99 ha					10,00-14,99 ha					15,00-49,99 ha					50,00-99,99 ha					powyżej 100,00 ha								
		powierzchnia gospodarstw	liczba gospodarstw	udział w liczbie gospodarstw	średnia pow. gospodarstwa	udział w pow. ogólnej gosp.	powierzchnia gospodarstw	liczba gospodarstw	udział w liczbie gospodarstw	średnia pow. gospodarstwa	udział w pow. ogólnej gosp.	powierzchnia gospodarstw	liczba gospodarstw	udział w liczbie gospodarstw	średnia pow. gospodarstwa	udział w pow. ogólnej gosp.	powierzchnia gospodarstw	liczba gospodarstw	udział w liczbie gospodarstw	średnia pow. gospodarstwa	udział w pow. ogólnej gosp.	powierzchnia gospodarstw	liczba gospodarstw	udział w liczbie gospodarstw	średnia pow. gospodarstwa	udział w pow. ogólnej gosp.	powierzchnia gospodarstw	liczba gospodarstw	udział w liczbie gospodarstw				średnia pow. gospodarstwa	udział w pow. ogólnej gosp.	
		ha	licz.	%	ha	%	ha	licz.	%	ha	%	ha	licz.	%	ha	%	ha	licz.	%	ha	%	ha	licz.	%	ha	%	ha	licz.	%				ha	%	ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	
1	Brzezimierz	37,12	15	62,5	2,47	27,3	17,50	3	12,5	5,83	12,9	56,16	5	20,8	11,23	41,3	25,20	1	4,2	25,20	18,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	135,98	24	5,67
2	Chwastnica	7,86	3	42,9	2,62	11,9	16,48	2	28,6	8,24	25,0	-	-	-	-	-	41,55	2	28,6	20,78	63,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	65,89	7	9,41
3	Danielowice	5,86	3	75,0	1,95	40,7	8,54	1	25,0	8,54	59,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14,40	4	3,60	
4	Domaniów	154,66	60	50,8	2,58	13,2	256,99	35	29,7	7,34	22,0	113,44	9	7,6	12,60	9,7	297,48	11	9,3	27,04	25,5	147,22	2	1,7	73,61	12,6	197,91	1	0,8	197,91	16,9	1167,70	118	9,90	
5	Gęsice	22,48	9	69,2	2,50	32,2	6,61	1	7,7	6,61	9,5	24,90	2	15,4	12,45	35,7	15,85	1	7,7	15,85	22,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	69,84	13	5,37
6	Gostkowice	-	-	-	-	-	7,53	1	100,0	7,53	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,53	1	7,53
7	Goszczyzna	40,25	19	55,9	2,12	13,4	58,77	8	23,5	7,35	19,6	39,27	3	8,8	13,09	13,1	87,91	3	8,8	29,30	29,3	73,57	1	2,9	73,57	24,5	-	-	-	-	-	-	299,77	34	8,82
8	Grodziszowice	19,55	9	47,4	2,17	8,3	27,58	4	21,1	6,90	11,7	13,49	1	5,3	13,49	5,7	117,83	4	21,1	29,46	50,0	57,29	1	5,3	57,29	24,3	-	-	-	-	-	-	235,74	19	12,41
9	Janków	33,58	11	37,9	3,05	12,1	82,93	11	37,9	7,54	29,8	36,51	3	10,3	12,17	13,1	66,68	3	10,3	22,23	23,9	58,90	1	3,4	58,90	21,1	-	-	-	-	-	-	278,60	29	9,61
10	Kończyce	29,51	12	26,7	2,46	3,5	99,09	13	28,9	7,62	11,8	108,33	9	20,0	12,04	12,9	144,17	7	15,6	20,60	17,1	57,30	1	2,2	57,30	6,8	402,26	3	6,7	134,09	47,9	840,66	45	18,68	
11	Kuchary	27,25	14	60,9	1,95	15,8	30,21	5	21,7	6,04	17,5	10,34	1	4,3	10,34	6,0	44,27	2	8,7	22,14	25,6	60,74	1	4,3	60,74	35,1	-	-	-	-	-	-	172,81	23	7,51
12	Kurzątkowice	1,55	1	50,0	1,55	15,3	8,56	1	50,0	8,56	84,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10,11	2	5,06
13	Pełczyce	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21,52	1	50,0	21,52	9,6	-	-	-	-	-	203,73	1	50,0	203,73	90,4	225,25	2	112,63	
14	Piskorzów	48,19	19	42,2	2,54	13,1	121,77	16	35,6	7,61	33,2	50,16	4	8,9	12,54	13,7	147,20	6	13,3	24,53	40,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	367,32	45	8,16
15	Piskorzówek	20,48	9	45,0	2,28	12,4	26,80	4	20,0	6,70	16,2	44,92	4	20,0	11,23	27,2	73,21	3	15,0	24,40	44,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	165,41	20	8,27
16	Polwica	14,27	6	50,0	2,38	5,2	7,99	1	8,3	7,99	2,9	26,18	2	16,7	13,09	9,5	55,16	2	16,7	27,58	20,1	-	-	-	-	-	170,69	1	8,3	170,69	62,2	274,29	12	22,86	
17	Radłowice	16,01	5	45,5	3,20	4,3	22,56	3	27,3	7,52	6,1	11,65	1	9,1	11,65	3,2	-	-	-	-	-	84,38	1	9,1	84,38	22,8	235,10	1	9,1	235,10	63,6	369,70	11	33,61	
18	Radoszkowice	21,13	7	41,2	3,02	12,7	26,13	4	23,5	6,53	15,7	27,31	2	11,8	13,66	16,4	92,23	4	23,5	23,06	55,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	166,80	17	9,81
19	Skrzypnik	62,67	28	68,3	2,24	24,9	68,24	9	22,0	7,58	27,1	23,25	2	4,9	11,63	9,2	17,44	1	2,4	17,44	6,9	79,96	1	2,4	79,96	31,8	-	-	-	-	-	-	251,56	41	6,14
20	Swojków	36,41	12	37,5	3,03	12,4	88,57	12	37,5	7,38	30,1	37,84	3	9,4	12,61	12,8	131,78	5	15,6	26,36	44,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	294,60	32	9,21
21	Teodorów	1,27	1	50,0	1,27	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	687,16	1	50,0	687,16	99,8	688,43	2	344,22	
22	Wierzbno	72,34	30	50,8	2,41	8,9	131,53	18	30,5	7,31	16,1	37,90	3	5,1	12,63	4,6	127,54	5	8,5	25,51	15,6	61,94	1	1,7	61,94	7,6	385,44	2	3,4	192,72	47,2	816,69	59	13,84	
23	Wyszkowice	20,50	8	33,3	2,56	2,5	61,99	9	37,5	6,89	7,7	35,84	3	12,5	11,95	4,4	23,38	1	4,2	23,38	2,9	68,95	1	4,2	68,95	8,5	598,78	2	8,3	299,39	74,0	809,44	24	33,73	
Gmina ogółem		692,94	281	48,1	2,47	9,0	1 176,37	161	27,6	7,31	15,2	697,49	57	9,8	12,24	9,0	1 530,40	62	10,6	24,68	19,8	750,25	11	1,9	68,20	9,7	2 881,07	12	2,1	240,09	37,3	7 728,52	584	13,23	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych egib (stan na styczeń 2022 r.)

2.6. Grunty dzierżawione

Indywidualne gospodarstwa rolne na terenie gminy Domaniów prowadzone są nie tylko w oparciu o grunty własne, ale także o grunty dzierżawione z zasobu Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa oraz Gminy. Łącznie w całej gminie dzierżawionych jest 306,67 ha gruntów. Najwięcej gruntów dzierżawionych występuje w obrębie Polwica (85,57 ha), a najmniej w Chwastnicy (0,09 ha), natomiast w obrębach Gęsice, Pełczyce, Radłowice i Radoszkowice grunty dzierżawione nie występują, Tabela 21.

Według informacji uzyskanych od KOWR spośród wszystkich gruntów będących we władaniu tej jednostki na terenie gminy (325,68 ha), wydzierżawionych jest 289,92 ha. Stanowi to 89,0% wszystkich gruntów KOWR w gminie. Pozostałe grunty o powierzchni 35,76 ha nie są rozdysponowane. Dzierżawcami gruntów z zasobu KOWR są właściciele gospodarstw rolnych, którzy dzierżawią 257,34 ha gruntów w obrębach: Gęsice, Goszczyna, Kuchary, Pełczyce, Piskorzówek, Polwica, Skrzypnik, Teodorów i Wierzbno oraz przedsiębiorstwa użytkujące 32,58 ha w obrębach Brzezimierz i Goszczyna.

Gmina Domaniów wydzierżawia 16,75 ha własnych gruntów rolnych, położonych w 17 obrębach, Tabela 21. Najwięcej z nich znajduje się w Brzezimierzu – 2,44 ha, a najmniej w Chwastnicy – 0,09 ha. W obrębach Gęsice, Pełczyce, Radłowice, Radoszkowice, Skrzypnik i Teodorów obecnie nie są podpisane żadne umowy na dzierżawę gruntów rolnych z zasobu Gminy.

Fot. 17. Dzierżawione grunty orne KOWR w Wierzbnie

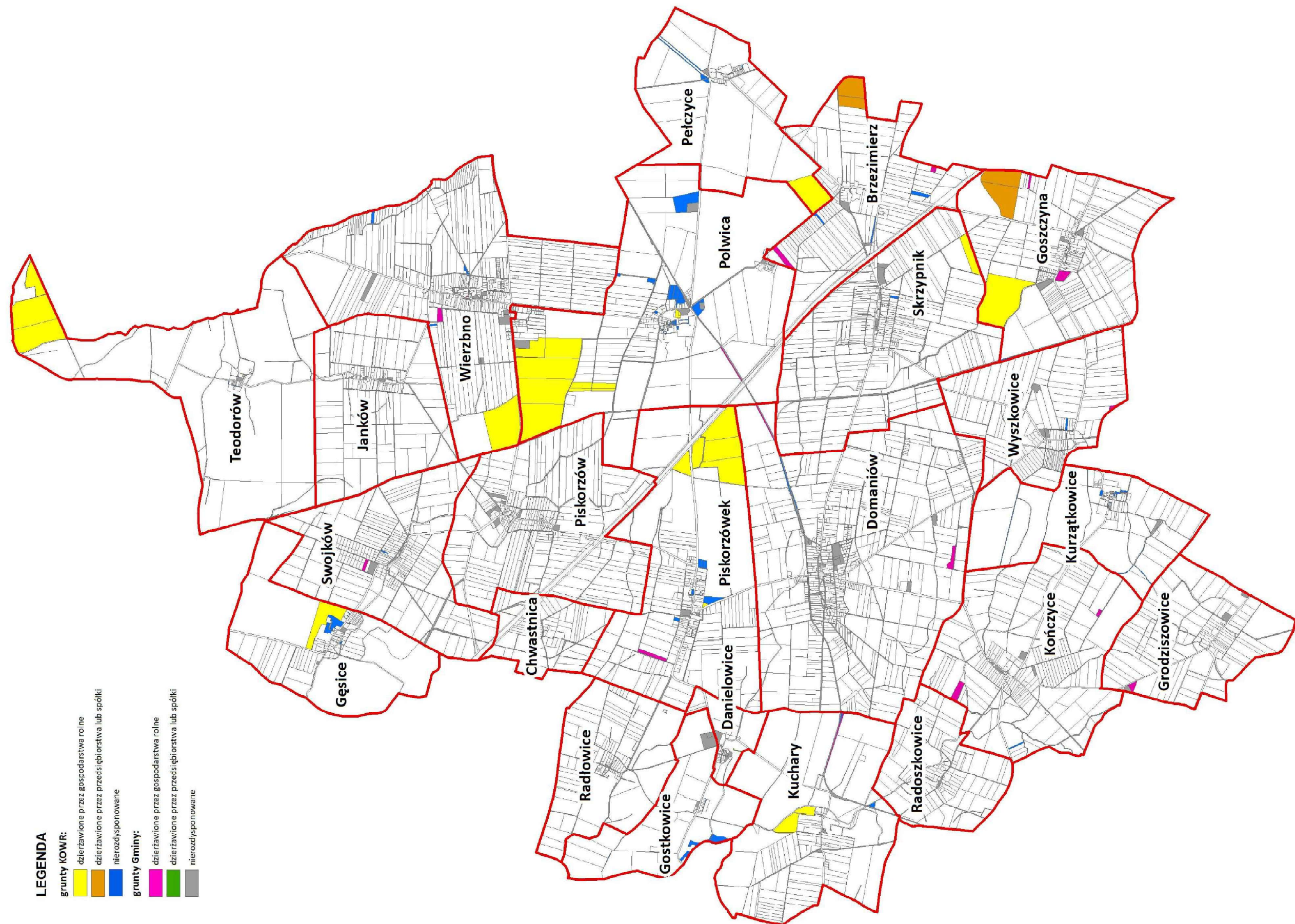
Fot. 18. Dzierżawione grunty Gminy w obrębie Goszczyna

Dzierżawy gruntów w gminie

Tabela 21

Lp.	Obręb	Grunty dzierżawione:						Razem
		z zasobu KOWR			z zasobu Gminy			
		gospodarstwa rolne	przedsiębiorstwa lub spółki	łącznie	gospodarstwa rolne	przedsiębiorstwa lub spółki	łącznie	
		ha	ha	ha	ha	ha	ha	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Brzezimierz	-	12,14	12,14	2,44	-	2,44	14,58
2	Chwastnica	-	-	-	-	0,09	0,09	0,09
3	Danielowice	-	-	-	-	0,39	0,39	0,39
4	Domaniów	-	-	-	2,14	-	2,14	2,14
5	Gęsice	9,92	-	9,92	-	-	-	-
6	Gostkowice	-	-	-	0,12	-	0,12	0,12
7	Goszczyna	27,83	20,44	48,27	2,25	-	2,25	50,52
8	Grodziszowice	-	-	-	0,80	-	0,80	0,80
9	Janków	-	-	-	0,10	-	0,10	0,10
10	Kończyce	-	-	-	2,39	-	2,39	2,39
11	Kuchary	7,12	-	7,12	0,80	-	0,80	7,92
12	Kurzątkowice	-	-	-	0,66	-	0,66	0,66
13	Pełczyce	14,45	-	14,45	-	-	-	-
14	Piskorzów	-	-	-	0,26	-	0,26	0,26
15	Piskorzówek	45,25	-	45,25	1,48	-	1,48	46,73
16	Polwica	84,88	-	84,88	0,69	-	0,69	85,57
17	Radłowice	-	-	-	-	-	-	-
18	Radoszkowice	-	-	-	-	-	-	-
19	Skrzypnik	5,36	-	5,36	-	-	-	5,36
20	Swojków	-	-	-	0,62	-	0,62	0,62
21	Teodorów	40,39	-	40,39	-	-	-	40,39
22	Wierzbno	22,14	-	22,14	1,11	-	1,11	23,25
23	Wyszkowice	-	-	-	0,41	-	0,41	0,41
Ogółem		257,34	32,58	289,92	16,27	0,48	16,75	306,67

*Źródło: opracowanie własne na podstawie danych: KOWR (stan na marzec 2022 r.)
i UG Domaniów (stan na maj 2022 r.)*

Rys. 19. Grunty dzierżawione

2.7. Rozdrobnienie gruntów w gospodarstwach indywidualnych w grupach obszarowych

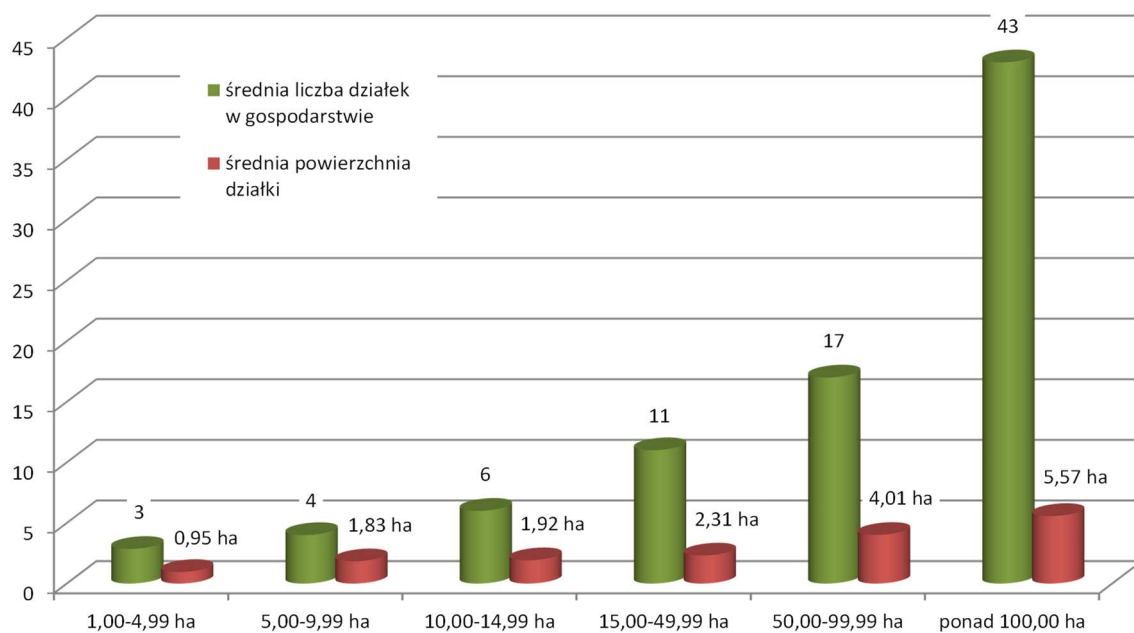
W celu określenia rozdrobnienia gruntów w indywidualnych gospodarstwach rolnych na terenie gminy Domaniów wykorzystano dane z ewidencji gruntów i budynków dotyczące liczby i powierzchni działek wchodzących w skład gospodarstw (grunty własne). Rozdrobnienie gruntów własnych gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha w poszczególnych grupach obszarowych przedstawia Tabela 22.

Rozdrobnienie gruntów w poszczególnych gospodarstwach wyrażone jest średnią powierzchnią działki i średnią liczbą działek. Jest czynnikiem wpływającym na efektywność gospodarowania i określającym stopień organizacji gospodarstw. Na obszarze gminy średnia liczba działek przypadająca na jedno gospodarstwo wynosi 5, a przeciętna powierzchnia działki – 2,49 ha. W poszczególnych obrębach średnia ilość działek w gospodarstwie rolnym waha się od 2 w Brzezimierzu do 18 w Teodorowie, natomiast średnia powierzchnia działki w gospodarstwie wynosi od 1,03 ha w Danielowicach do 19,12 ha w Teodorowie, Rysunek 21.

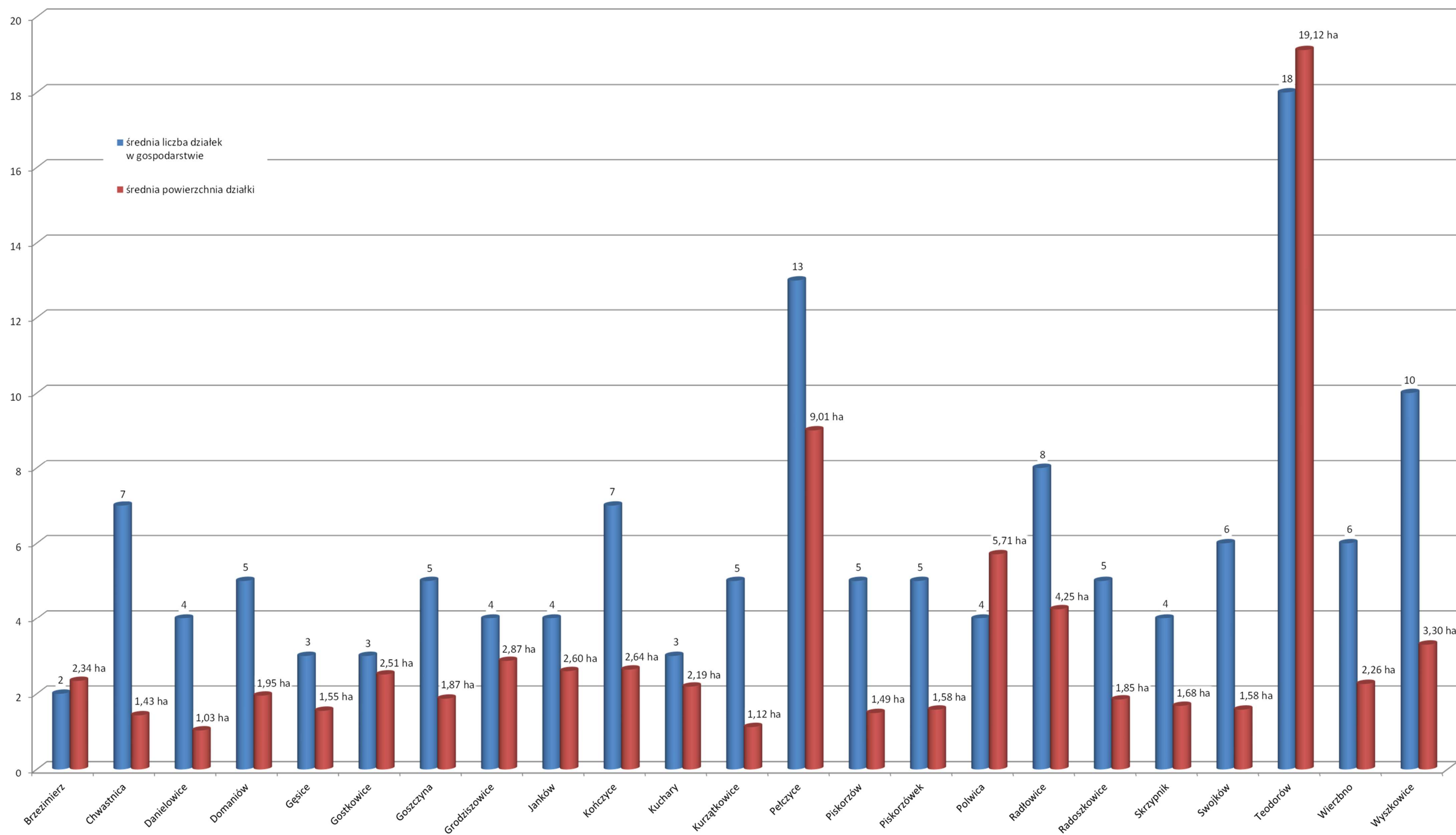
W przedziałach obszarowych gospodarstw wraz ze wzrostem powierzchni gospodarstwa rośnie liczba działek ewidencyjnych tworzących to gospodarstwo, Rysunek 19. Najwięcej działek wchodzi w skład gospodarstw o wielkości powyżej 100,00 ha – 43. Największa średnia powierzchnia działki występuje również w tej grupie obszarowej i wynosi 5,57 ha. W poszczególnych obrębach w grupach obszarowych sytuacja jest zróżnicowana. Najwięcej działek wchodzi w skład gospodarstw z grupy obszarowej od 5,00 do 9,99 ha w obrębie Domaniów – 116, natomiast najmniej działek odnotowano w grupie od 50,00 do 99,99 ha w Kończycach – 2. Największa średnia powierzchnia działki występuje w grupie od 50,00 do 99,99 ha w obrębie Kończyce i wynosi 28,65 ha przy średniej liczbie działek w gospodarstwie – 2, natomiast najmniejszą średnią powierzchnię działki odnotowano w grupie od 1,00 do 4,99 ha w obrębie Kurzątkowice – 0,26 ha przy średniej liczbie działek w gospodarstwie – 6, Tabela 22.

Porównując obecną sytuację z rozdrobnieniem gruntów opisanym w Planie urządzeniowo-rolnym z 2008 roku stwierdzono, iż nastąpiło pogorszenie. Obecnie w gminie średnio na jedno gospodarstwo przypada pięć działek ewidencyjnych o średniej powierzchni 2,49 ha, a w roku 2008 były to trzy działki o średniej powierzchni 2,92 ha.

Na efektywność produkcji rolnej poza warunkami naturalnymi, wpływ ma rozłóg gruntów, czyli rozmieszczenie gruntów gospodarstwa rolnego w stosunku do siebie i do działki siedliskowej. Analizie poddano rozłóg gruntów 30 wybranych gospodarstw, Rysunek 22. Wynika z niej, iż grunty większości gospodarstw rolnych w gminie Domaniów położone są w szachownicy. Działki należące do jednego gospodarstwa nie tworzą zwartych kompleksów pól, są oddalone od siebie. Wyjątek stanowi kilka gospodarstw o największym areale w obrębach Teodorów, Polwica i Radłowice. Niekorzystny rozłóg gruntów utrudnia uprawę ziemi, powoduje wydłużenie czasu dojazdu do pól, przez co wpływa na zwiększenie kosztów transportu, a tym samym podniesienie kosztów produkcji rolniczej.

Rys. 20. Rozdrobnienie gruntów własnych w grupach obszarowych

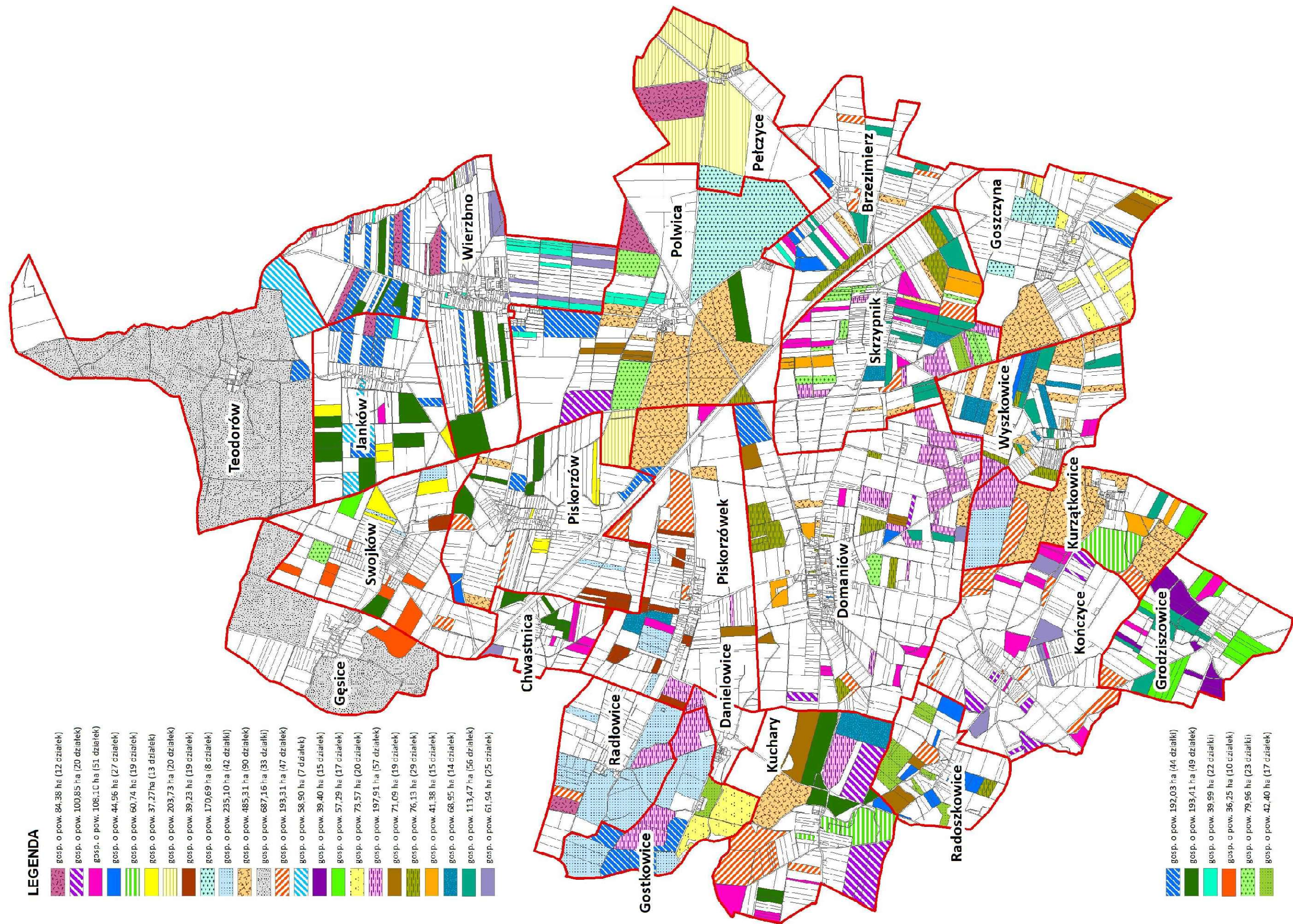
Rys. 21. Rozdrobnienie gruntów własnych w obrębach

Rozdrobnienie gruntów własnych w gospodarstwach rolnych wg grup obszarowych

Tabela 22

Lp.	Obręb	Grupy obszarowe [ha]																												Gmina ogółem							
		1,00-4,99					5,00-9,99					10,00-14,99					15,00-49,99					50,00-99,99					powyżej 100										
		powierzchnia gospodarstw	liczba gospodarstw	liczba działek	średnia liczba działek w gosp.	średnia powierzchnia działki w gosp.	powierzchnia gospodarstw	liczba gospodarstw	liczba działek	średnia liczba działek w gosp.	średnia powierzchnia działki w gosp.	powierzchnia gospodarstw	liczba gospodarstw	liczba działek	średnia liczba działek w gosp.	średnia powierzchnia działki w gosp.	powierzchnia gospodarstw	liczba gospodarstw	liczba działek	średnia liczba działek w gosp.	średnia powierzchnia działki w gosp.	powierzchnia gospodarstw	liczba gospodarstw	liczba działek	średnia liczba działek w gosp.	średnia powierzchnia działki w gosp.	powierzchnia gospodarstw	liczba gospodarstw	liczba działek	średnia liczba działek w gosp.	średnia powierzchnia działki w gosp.						
		ha	liczba	liczba	liczba	ha	ha	liczba	liczba	liczba	ha	ha	liczba	liczba	liczba	ha	ha	liczba	liczba	liczba	ha	ha	liczba	liczba	liczba	ha	ha	liczba	liczba	liczba	ha	ha	liczba	liczba	liczba	ha	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	
1	Brzezimierz	37,12	15	25	2	1,48	17,50	3	5	2	3,50	56,16	5	18	4	3,12	25,20	1	10	10	2,52	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	135,98	24	58	2	2,34
2	Chwastnica	7,86	3	8	3	0,98	16,48	2	15	8	1,10	-	-	-	-	-	41,55	2	23	12	1,81	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	65,89	7	46	7	1,43	
3	Danielowice	5,86	3	6	2	0,98	8,54	1	8	8	1,07	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14,40	4	14	4	1,03		
4	Domaniów	154,66	60	177	3	0,87	256,99	35	116	3	2,22	113,44	9	65	7	1,75	297,48	11	135	12	2,20	147,22	2	48	24	3,07	197,91	1	57	57	3,47	1167,70	118	598	5	1,95	
5	Gęsice	22,48	9	22	2	1,02	6,61	1	4	4	1,65	24,90	2	11	6	2,26	15,85	1	8	8	1,98	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	69,84	13	45	3	1,55	
6	Gostkowice	-	-	-	-	-	7,53	1	3	3	2,51	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,53	1	3	3	2,51		
7	Goszczyzna	40,25	19	55	3	0,73	58,77	8	34	4	1,73	39,27	3	13	4	3,02	87,91	3	38	13	2,31	73,57	1	20	20	3,68	-	-	-	-	-	299,77	34	160	5	1,87	
8	Grodziszowice	19,55	9	17	2	1,15	27,58	4	14	4	1,97	13,49	1	3	3	4,50	117,83	4	31	8	3,80	57,29	1	17	17	3,37	-	-	-	-	-	235,74	19	82	4	2,87	
9	Janków	33,58	11	31	3	1,08	82,93	11	30	3	2,76	36,51	3	15	5	2,43	66,68	3	24	8	2,78	58,90	1	7	7	8,41	-	-	-	-	-	278,60	29	107	4	2,60	
10	Kończyce	29,51	12	25	2	1,18	99,09	13	50	4	1,98	108,33	9	57	6	1,90	144,17	7	66	9	2,18	57,30	1	2	2	28,65	402,26	3	118	39	3,41	840,66	45	318	7	2,64	
11	Kuchary	27,25	14	35	3	0,78	30,21	5	12	2	2,52	10,34	1	4	4	2,59	44,27	2	9	5	4,92	60,74	1	19	19	3,20	-	-	-	-	-	172,81	23	79	3	2,19	
12	Kurzątkowice	1,55	1	6	6	0,26	8,56	1	3	3	2,85	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10,11	2	9	5	1,12		
13	Pelczyce	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21,52	1	5	5	4,30	-	-	-	-	-	-	203,73	1	20	20	10,19	225,25	2	25	13	9,01
14	Piskorzów	48,19	19	59	3	0,82	121,77	16	82	5	1,49	50,16	4	34	9	1,48	147,20	6	71	12	2,07	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	367,32	45	246	5	1,49	
15	Piskorzówek	20,48	9	21	2	0,98	26,80	4	11	3	2,44	44,92	4	32	8	1,40	73,21	3	41	14	1,79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	165,41	20	105	5	1,58	
16	Polwica	14,27	6	8	1	1,78	7,99	1	6	6	1,33	26,18	2	16	8	1,64	55,16	2	10	5	5,52	-	-	-	-	-	170,69	1	8	8	21,34	274,29	12	48	4	5,71	
17	Radłowice	16,01	5	9	2	1,78	22,56	3	17	6	1,33	11,65	1	7	7	1,66	-	-	-	-	-	84,38	1	12	12	7,03	235,10	1	42	42	5,60	369,70	11	87	8	4,25	
18	Radoszkowice	21,13	7	22	3	0,96	26,13	4	15	4	1,74	27,31	2	12	6	2,28	92,23	4	41	10	2,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	166,80	17	90	5	1,85	
19	Skrzypnik	62,67	28	66	2	0,95	68,24	9	38	4	1,80	23,25	2	13	7	1,79	17,44	1	10	10	1,74	79,96	1	23	23	3,48	-	-	-	-	-	251,56	41	150	4	1,68	
20	Swojków	36,41	12	36	3	1,01	88,57	12	56	5	1,58	37,84	3	20	7	1,89	131,78	5	75	15	1,76	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	294,60	32	187	6	1,58	
21	Teodorów	1,27	1	3	3	0,42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	687,16	1	33	33	20,82	688,43	2	36	18	19,12	
22	Wierzbno	72,34	30	71	2	1,02	131,53	18	92	5	1,43	37,90	3	27	9	1,40	127,54	5	54	11	2,36	61,94	1	25	25	2,48	385,44	2	93	47	4,14	816,69	59	362	6	2,26	
23	Wyszkowice	20,50	8	25	3	0,82	61,99	9	32	4	1,94	35,84	3	17	6	2,11	23,38	1	11	11	2,13	68,95	1	14	14	4,93	598,78	2	146	73	4,10	809,44	24	245	10	3,30	
Gmina ogółem		692,94	281	727	3	0,95	1176,37	161	643	4	1,83	697,49	57	364	6	1,92	1530,40	62	662	11	2,31	750,25	11	187	17	4,01	2881,07	12	517	43	5,57	7728,52	584	3100	5	2,49	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych egib (stan na styczeń 2022 r.)

3. STAN I OCENA INFRASTRUKTURY ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

3.1. Wody płynące wraz z urządzeniami związanymi z nimi funkcjonalnie

Sieć cieków naturalnych gminy Domaniów tworzą rzeki Żórawka i Mszana oraz mniejsze cieki naturalne takie jak: Miłoszowska Struga, Żalina oraz dwa bezimienne cieki oznaczone w ewidencji wód i urządzeń wodnych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie jako Rów Ż-F i Rów Ż-G. Długość wszystkich cieków na terenie gminy wynosi 44,17 km, Tabela 23.

Rzeka Żórawka, stanowi ciek III rzędu i prawy dopływ Ślęzy. Jej długość w granicach gminy wynosi 12,53 km. Bierze ona swój początek w obrębie Grodziszowice i płynie w kierunku północno-zachodnim przez obręby: Grodziszowice, Kurzątkowice, Kończyce, Radoszkowice, Kuchary i Gostkowice. Rzeka Mszana stanowi ciek IV rzędu i prawobrzeżny dopływ Żórawki. Jej długość w granicach gminy wynosi 15,04 km. Mszana posiada swoje źródła w okolicy wsi Jędrzychowice w gminie Wiązów, skąd płynie w kierunku północno-zachodnim przez obręby: Goszczyna, Skrzypnik, Domaniów, Piskorzówek, Piskorzów, Swojków, Gęsice. Długość pozostałych cieków naturalnych gminy w poszczególnych obrębach przedstawiono w Tabeli 23. Wszystkimi ciekami na terenie gminy administruje Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie - Zarząd Zlewni we Wrocławiu.

Fot. 19. Mszana, obręb Swojków

Fot. 20. Ciek Rów Ż-F w obrębie Domaniów

Inwentaryzacja terenowa wykazała, iż stan fragmentów cieków naturalnych, zwłaszcza w terenie rolniczym, nie jest zadowalający. Są one zarośnięte wysoką trawą, krzewami bądź zadrzewieniami, co powoduje miejscowe utrudnienia przepływu wód. Na Żórawce są to odcinki o łącznej długości 4,17 km, Rysunek 23. Pozostałe cieki mają w większości charakter rowów i ich koryta są również pozarastane krzakami i trawami na odcinkach o łącznej długości 13,97 km.

Analiza informacji z PGW WP - ZZ we Wrocławiu oraz danych z ewidencji gruntów i budynków wykazała błędy w stanie prawnym cieków. Na czterech ciekach przepływających przez obszar gminy występują odcinki nie posiadające wydzielonej działki w ewidencji gruntów i budynków. Ich łączna długość wynosi 0,40 km, Rysunek 23. Dodatkowo odcinki cieków: Żórawka (w obrębie Grodziszowice), Mszana

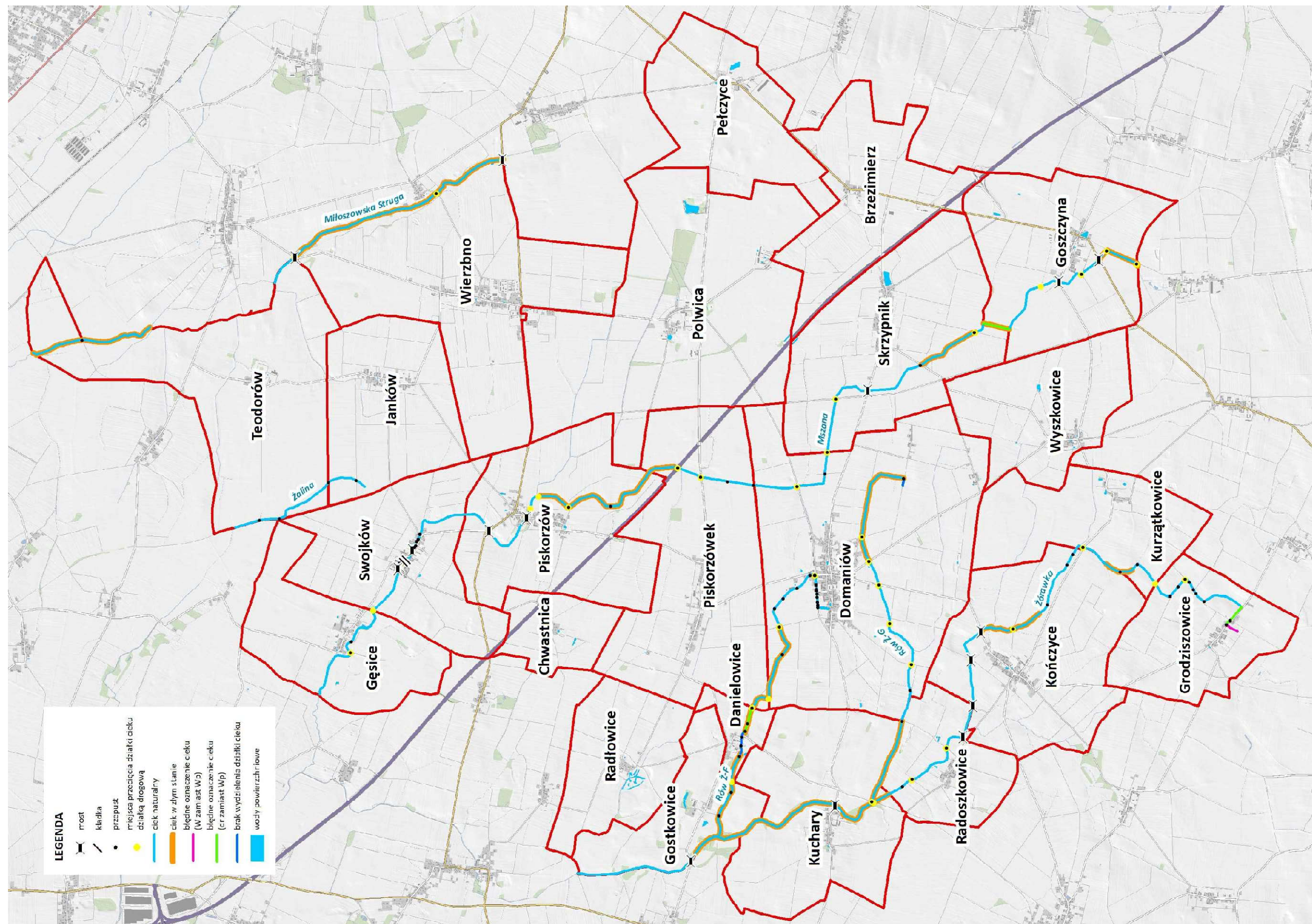
(w obrębie Goszczyna) i Rów Ż-F (w obrębie Danielowice) w ewidencji gruntów i budynków widnieją jako grunty pod rowami – "W" lub drogami "dr" zamiast grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi – "Wp". Dotyczy to odcinków o łącznej długości 1,14 km, Rysunek 23. Kolejną sytuacją wymagającą uporządkowania jest podział działki cieków przez działkę drogową "dr" lub inne tereny komunikacyjne "Ti". Występuje ona w 46 miejscach, w 14 obrębach na wszystkich ciekach oprócz Żaliny, Rysunek 23.

Zestawienie cieków naturalnych

Tabela 23

Lp.	Obręb	Długość cieków naturalnych						Razem
		Miłoszowska Struga	Mszana	Rów Ż-F	Rów Ż-G	Żalina	Żórawka	
		km	km	km	km	km	km	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Brzezimierz	-	-	-	-	-	-	-
2	Chwastnica	-	-	-	-	-	-	-
3	Danielowice	-	-	1,01	-	-	-	1,01
4	Domaniów	-	1,30	2,52	3,87	-	-	7,69
5	Gęsice	-	1,55	-	-	-	-	1,55
6	Gostkowice	-	-	0,77	-	-	2,63	3,40
7	Goszczyna	-	2,57	-	-	-	-	2,57
8	Grodziszowice	-	-	-	-	-	1,96	1,96
9	Janków	-	-	-	-	0,51	-	0,51
10	Kończyce	-	-	-	-	-	3,27	3,27
11	Kuchary	-	-	-	1,13	-	1,98	3,11
12	Kurzątkowice	-	-	-	-	-	0,92	0,92
13	Pełczyce	-	-	-	-	-	-	-
14	Piskorzów	-	3,29	-	-	-	-	3,29
15	Piskorzówek	-	1,38	0,29	-	-	-	1,67
16	Polwica	-	-	-	-	-	-	-
17	Radłowice	-	-	-	-	-	-	-
18	Radoszkowice	-	-	-	-	-	1,77	1,77
19	Skrzypnik	-	3,02	-	-	-	-	3,02
20	Swojków	-	1,93	-	-	-	-	1,93
21	Teodorów	2,03	-	-	-	1,39	-	3,42
22	Wierzbno	3,08	-	-	-	-	-	3,08
23	Wyszkowice	-	-	-	-	-	-	-
Ogółem		5,11	15,04	4,59	5,00	1,90	12,53	44,17

*Źródło: PGW WP - ZZ we Wrocławiu, egib (stan na maj 2022 r.),
inwentaryzacja terenowa (marzec 2022 r.)*

Rys. 23. Stan cieków naturalnych

3.2. Urządzenia melioracji wodnych

Do urządzeń melioracji wodnych na terenie gminy Domaniów należą: rowy wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie, sieć drenarska, jak również zbiorniki małej retencji wodnej.

Łączna długość rowów na terenie całej gminy wynosi 227,52 km. W dobrym stanie technicznym znajduje się 141,43 km rowów, natomiast w złym 74,32 km. Najbardziej rozbudowaną siecią rowów melioracyjnych charakteryzuje się obręb Domaniów, gdzie łączna ich długość wynosi 22,38 km. Najmniej rowów jest natomiast w Danielowicach – 2,37 km, Tabela 24, Rysunek 24. Inwentaryzacja terenowa wykazała, że część rowów została zaorana – 4,77 km. Dotyczy to rowów wykazanych w ewidencji gruntów i budynków jak i tych znajdujących się w ewidencji urządzeń melioracji wodnych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie – Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

Stan urządzeń melioracji wodnych

Tabela 24

Lp.	Obręb	Rowy ogółem	Stan techniczny rowów:			Brak w terenie
			dobry	zły	w rurociągu	
		km	km	km	km	km
1	2	3	4	5	6	7
1	Brzezimierz	10,30	9,66	0,64	-	-
2	Chwastnica	3,08	1,78	0,64	0,66	-
3	Danielowice	2,37	2,37	-	-	-
4	Domaniów	22,38	11,45	9,17	0,89	0,87
5	Gęsice	5,67	4,71	0,90	-	0,06
6	Gostkowice	2,38	0,83	1,22	0,28	0,06
7	Goszczyna	8,06	6,49	1,57	-	-
8	Grodziszowice	7,02	4,58	2,30	0,14	-
9	Janków	8,89	3,49	5,30	0,09	-
10	Kończyce	15,74	7,93	7,17	0,58	0,06
11	Kuchary	4,19	0,90	2,49	0,81	-
12	Kurzątkowice	5,85	2,85	2,76	-	0,23
13	Pełczyce	6,07	5,55	-	0,28	0,24
14	Piskorzów	17,23	12,38	4,67	-	0,18
15	Piskorzówek	15,40	9,85	4,72	0,24	0,59
16	Polwica	20,60	9,43	10,98	0,18	-
17	Radłowice	8,41	4,60	1,92	1,77	0,12
18	Radoszkowice	2,45	0,27	1,75	0,32	0,12
19	Skrzypnik	10,75	4,96	4,90	0,25	0,64
20	Swojków	6,40	4,51	1,55	-	0,35
21	Teodorów	19,02	13,70	4,70	0,29	0,33
22	Wierzbno	16,85	13,82	2,62	0,06	0,35
23	Wyszkowice	8,41	5,32	2,35	0,17	0,57
Ogółem		227,52	141,43	74,32	7,01	4,77

*Źródło: PGW WP - RZGW we Wrocławiu, egib (stan na styczeń 2022 r.),
inwentaryzacja terenowa (marzec 2022 r.)*

Niektóre z odcinków rowów melioracyjnych na terenie gminy Domaniów mają inny przebieg w terenie niż wskazuje ewidencja gruntów i budynków.

Niewielka część rowów znajduje się w rurociągu (7,01 km) i trudno stwierdzić ich stan techniczny. Podczas inwentaryzacji terenowej zaobserwowano, że część przepustów znajdujących się na rowach melioracyjnych i ciekach naturalnych jest w złym stanie technicznym. Wymagają one napraw, udroźnienia i odmulenia.

Na terenie gminy Domaniów występuje sieć drenarska na powierzchni 6589,29 ha, Rysunek 24. Według map Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie najczęściej gruntów zdrenowanych znajduje się w obrębie Domaniów (902,44 ha), najmniej w Danielowicach (25,53 ha), a w Brzezimierzu w ogóle nie występują.

Sieć wodną na terenie gminy, oprócz rowów melioracyjnych, uzupełniają także stawy i zbiorniki małej retencji. Są one zazwyczaj położone na gruntach prywatnych przy zabudowaniach lub w terenie rolnym. Ich łączna powierzchnia wynosi 13,41 ha, w tym nieujawnione w ewidencji gruntów i budynków zbiorniki zajmują powierzchnię 4,24 ha. Według inwentaryzacji terenowej część z nich jest w złym stanie technicznym, są pozarastane i zamulone.

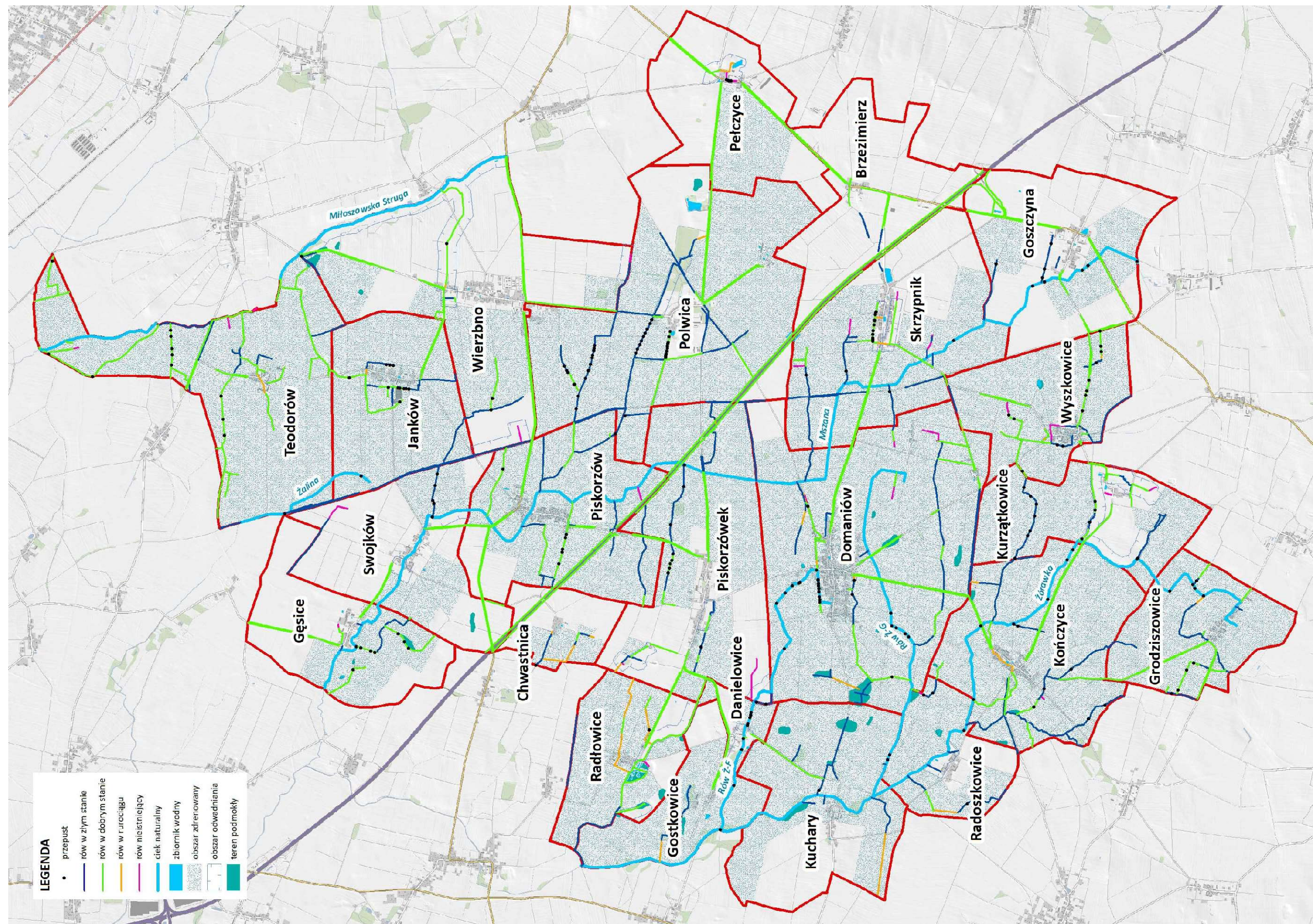
Inwentaryzacja terenowa wykazała, iż na terenie gminy występują tereny podmokłe na powierzchni 40,48 ha. Najwięcej zbyt wilgotnych obszarów zlokalizowano w obrębach Domaniów – 13,06 ha i Kuchary – 8,60 ha, a najmniej w Goszczynie – 0,06 ha. W obrębach Brzezimierz, Chwastnica, Danielowice, Grodziszowice, Janków, Kurzątkowice, Pełczyce, Piskorzów, Piskorzówek, Skrzypnik i Teodorów obszary podmokłe nie występują. Grunty nadmiernie wilgotne są elementem naturalnym i sprzyjającym środowisku przyrodniczemu, ale utrudniają produkcję rolną. Najlepszą formą ich zagospodarowania rolniczego są użytki zielone.

Fot. 21. Rów w obrębie Polwica

Fot. 22. Rów, obręb Grodziszowice

Rys. 24. Urządzenia melioracji wodnych w gminie

3.3. Drogi transportu rolnego

Sieć dróg transportu rolnego na terenie gminy Domaniów tworzą: drogi wojewódzkie, drogi powiatowe i gminne oraz nieujęte w żadnej kategorii dróg – drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych. Łączna długość wszystkich dróg transportu rolnego wynosi 369,06 km. Przez obręby: Swojków, Chwastnica, Piskorzów, Piskorzówek, Polwica, Goszczyna i Brzezimierz przebiega autostrada A4. Jej całkowita długość w granicach gminy wynosi 10,60 km.

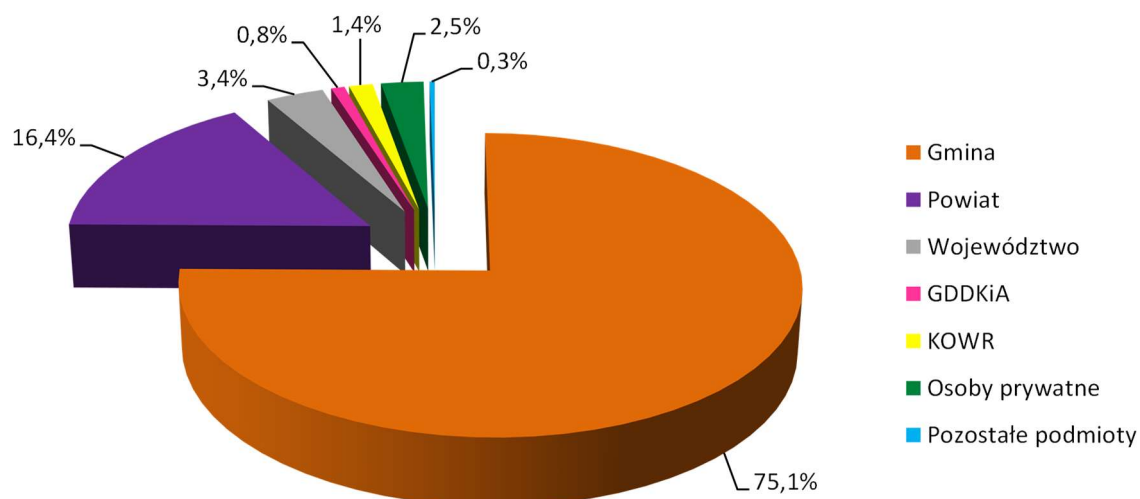
Analiza ewidencji gruntów i budynków wykazała, iż najwięcej dróg transportu rolnego znajduje się we władaniu gminy Domaniów – 277,33 km (75,1% ogólnej długości dróg). Powiat oławski, na terenie gminy, włada drogami o długości 60,59 km (16,4%), a województwo dolnośląskie – 12,44 km (3,4%). Pod zarządem Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad znajduje się 2,82 km (0,8%) dróg, a Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa 5,35 km (1,4%). W posiadaniu osób prywatnych znajduje się 9,30 km (2,5%) dróg. Pozostali władający tj. spółdzielnia mieszkaniowa, parafia oraz rolnicze spółdzielnie produkcyjne władają drogami o łącznej długości 1,23 km, co stanowi 0,3% wszystkich dróg transportu rolnego w gminie, Tabela 25, Rysunek 25.

Sieć dróg transportu rolnego wg władania

Tabela 25

Lp.	Obręb	Drogi transportu rolnego wg władania															
		Gmina		Powiat		Województwo		GDDKiA		KOWR		Prywatny		Pozostałe		Razem	
		km	%	km	%	km	%	km	%	km	%	km	%	km	%	km	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	Brzezimierz	16,01	81,1	1,06	5,4	2,01	10,2	0,34	1,7	-	-	0,26	1,3	0,06	0,3	19,74	100,0
2	Chwastnica	6,46	89,7	-	-	-	-	0,51	7,1	-	-	0,23	3,2	-	-	7,20	100,0
3	Danielowice	0,72	30,1	1,67	69,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,39	100,0
4	Domaniów	36,87	84,3	6,41	14,7	-	-	-	-	-	-	0,44	1,0	-	-	43,72	100,0
5	Gęsice	2,55	44,3	1,93	33,6	-	-	-	-	0,72	12,5	0,55	9,6	-	-	5,75	100,0
6	Gostkowice	2,80	57,4	1,33	27,3	-	-	-	-	0,28	5,7	0,47	9,6	-	-	4,88	100,0
7	Goszczyna	15,58	69,5	3,65	16,3	2,08	9,3	-	-	0,99	4,4	0,11	0,5	-	-	22,41	100,0
8	Grodziszowice	8,63	69,3	3,16	25,4	-	-	-	-	-	-	0,67	5,4	-	-	12,46	100,0
9	Janków	18,13	90,1	1,99	9,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20,12	100,0
10	Kończyce	9,81	64,1	5,37	35,1	-	-	-	-	-	-	0,13	0,8	-	-	15,31	100,0
11	Kuchary	11,77	77,6	2,30	15,2	-	-	-	-	0,15	1,0	0,94	6,2	-	-	15,16	100,0
12	Kurzątkowice	4,54	46,9	1,42	14,7	-	-	-	-	1,93	19,9	1,79	18,5	-	-	9,68	100,0
13	Pełczyce	1,60	27,5	2,08	35,7	1,98	34,0	-	-	0,16	2,7	-	-	-	-	5,82	100,0
14	Piskorzów	14,01	69,9	1,98	9,9	2,27	11,3	0,77	3,8	-	-	1,02	5,1	-	-	20,05	100,0
15	Piskorzówek	16,58	74,0	5,17	23,1	-	-	0,31	1,4	0,35	1,6	-	-	-	-	22,41	100,0
16	Polwica	17,10	77,2	3,91	17,7	-	-	0,08	0,4	0,67	3,0	0,39	1,8	-	-	22,15	100,0
17	Radłowice	10,70	90,5	-	-	-	-	-	-	-	-	0,69	5,8	0,43	3,6	11,82	100,0
18	Radoszkowice	6,72	98,8	-	-	-	-	-	-	-	-	0,08	1,2	-	-	6,80	100,0
19	Skrzypnik	19,17	81,5	3,46	14,7	-	-	0,30	1,3	-	-	0,58	2,5	-	-	23,51	100,0
20	Swojków	18,32	86,4	1,80	8,5	0,42	2,0	0,51	2,4	-	-	0,15	0,7	-	-	21,20	100,0
21	Teodorów	5,73	63,6	2,76	30,6	-	-	-	-	-	-	0,52	5,8	-	-	9,01	100,0
22	Wierzбно	24,61	72,2	4,69	13,8	3,68	10,8	-	-	0,10	0,3	0,28	0,8	0,74	2,2	34,10	100,0
23	Wyszkowice	8,92	66,7	4,45	33,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13,37	100,0
	Ogółem	277,33	75,1	60,59	16,4	12,44	3,4	2,82	0,8	5,35	1,4	9,30	2,5	1,23	0,3	369,06	100,0

Źródło: egib (stan na styczeń 2022 r.), inwentaryzacja terenowa (marzec 2022 r.)

Rys. 25. Udział dróg transportu rolnego w gminie wg władania

Pod względem stanu technicznego w gminie Domaniów przeważają drogi o złym stanie technicznym – 294,33 km, co stanowi 79,8% wszystkich dróg transportu rolnego, Tabela 26. W większości są to drogi gruntowe, nieutwardzone – 203,04 km. Zły stan techniczny dotyczy również dróg o nawierzchni trwałej – 83,90 km oraz tłuczniowych i żwirowych – 8,12 km. Najwięcej dróg w złym stanie występuje w Domaniowie (35,70 km) i Wierzbnie (29,93 km). Wśród dróg w złym stanie technicznym wyodrębniono drogi nieprzejezdne. Są to drogi zarośnięte, zadrzewione lub zbyt wąskie by umożliwiały poruszanie się maszynami rolniczymi. Ich łączna długość wynosi 9,79 km. Dróg w dobrym stanie technicznym jest znacznie mniej. Ich całkowita długość wynosi 19,61 km, co stanowi 5,3% ogólnej długości dróg w gminie. Najwięcej z nich występuje w obrębie Domaniów (5,43 km). Są to głównie drogi o nawierzchni z masy bitumicznej.

Fot. 23. Droga w złym stanie technicznym, obręb Janków

Fot. 24. Droga w dobrym stanie technicznym w obrębie Radłowie

Sieć dróg transportu rolnego wg stanu technicznego

Tabela 26

Lp.	Obręb	Drogi transportu rolnego wg stanu technicznego									
		drogi w stanie dobrym		drogi w stanie złym		w tym nieprzejezdne		drogi nieisniejące w terenie		Razem	
		km	%	km	%	km	%	km	%	km	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Brzezimierz	1,76	8,9	13,95	70,7	-	-	4,03	20,4	19,74	100,0
2	Chwastnica	-	-	4,81	66,8	-	-	2,39	33,2	7,20	100,0
3	Danielowice	0,18	7,5	2,21	92,5	-	-	-	-	2,39	100,0
4	Domaniów	5,43	12,4	35,70	81,7	0,83	1,9	2,59	5,9	43,72	100,0
5	Gęsice	-	-	4,30	74,8	-	-	1,45	25,2	5,75	100,0
6	Gostkowice	0,13	2,7	3,84	78,7	0,36	7,4	0,91	18,6	4,88	100,0
7	Goszczyzna	0,35	1,6	19,50	87,0	0,04	0,2	2,56	11,4	22,41	100,0
8	Grodziszowice	0,85	6,8	9,69	77,8	-	-	1,92	15,4	12,46	100,0
9	Janków	0,80	4,0	18,07	89,8	0,66	3,3	1,25	6,2	20,12	100,0
10	Kończyce	1,48	9,7	12,91	84,3	-	-	0,92	6,0	15,31	100,0
11	Kuchary	0,64	4,2	9,99	65,9	0,57	3,8	4,53	29,9	15,16	100,0
12	Kurzątkowice	0,01	0,1	5,06	52,3	0,40	4,1	4,61	47,6	9,68	100,0
13	Pęczyce	1,98	34,0	3,84	66,0	-	-	-	-	5,82	100,0
14	Piskorzów	0,20	1,0	16,41	81,8	0,79	3,9	3,44	17,2	20,05	100,0
15	Piskorzówek	0,77	3,4	17,49	78,0	0,15	0,7	4,15	18,5	22,41	100,0
16	Polwica	-	-	18,92	85,4	1,39	6,3	3,23	14,6	22,15	100,0
17	Radłowice	1,41	11,9	8,17	69,1	0,61	5,2	2,24	19,0	11,82	100,0
18	Radoszkowice	0,82	12,1	5,60	82,4	-	-	0,38	5,6	6,80	100,0
19	Skrzypnik	0,16	0,7	19,10	81,2	-	-	4,25	18,1	23,51	100,0
20	Swojków	-	-	19,12	90,2	0,28	1,3	2,08	9,8	21,20	100,0
21	Teodorów	0,96	10,7	4,36	48,4	1,08	12,0	3,69	41,0	9,01	100,0
22	Wierzbnio	1,68	4,9	29,93	87,8	1,49	4,4	2,49	7,3	34,10	100,0
23	Wyszkowice	-	-	11,36	85,0	1,14	8,5	2,01	15,0	13,37	100,0
Ogółem		19,61	5,3	294,33	79,8	9,79	2,7	55,12	14,9	369,06	100,0

Źródło: egib (stan na styczeń 2022 r.), inwentaryzacja terenowa (marzec 2022 r.)

Fot. 25. Zarośnięta i nieprzejezdna droga gminna, obręb Wierzbnio

Fot. 26. Biegnąca pierwotnie wzdłuż cieku zaorana droga gminna, obręb Piskorzów

Inwentaryzacja terenowa pozwoliła stwierdzić, że 55,12 km dróg widniejących w ewidencji gruntów i budynków (14,9%) nie istnieje w terenie, Tabela 27. Główną przyczyną tej sytuacji jest ich zaoranie i zagospodarowanie jako grunty orne lub użytki zielone. Najwięcej dróg zaoranych odnotowano w Kurzątkowicach – 4,61 km, co stanowi 47,6 % wszystkich dróg transportu rolnego w tym obrębie. Najmniejszą długością zlikwidowanych dróg charakteryzuje się obręb Radoszkowice – 0,38 (5,6%), natomiast w obrębach Danielowice i Pełczyce nie zlikwidowano żadnych dróg. Zaorane drogi stanowią przede wszystkim własność Gminy (49,55 km). Przyjmując, że średnia szerokość ewidencyjna pasa drogowego wynosi ok. 5,5 m, to szacunkowa powierzchnia zaoranych dróg wynosi około 30 ha. Natomiast powierzchnia dróg zlikwidowanych, których właścicielem jest Gmina wynosi ponad 27 ha.

Zestawienie nieistniejących w terenie dróg transportu rolnego

Tabela 27

Lp.	Obręb	Drogi transportu rolnego nieistniejące w terenie	Długość
		numery działek	km
1	2	3	4
1	Brzezimierz	175/2, 177/2, 178, 180, 187, 189, 190, 195/2	4,03
2	Chwastnica	125/1, 125/2, 126/1, 126/2, 127, 129/1, 129/2, 131/1, 131/2, 133, 134, 135, 138/1, 138/2	2,39
3	Danielowice	-	-
4	Domaniów	295/4, 398, 413, 418, 422, 457	2,59
5	Gęsice	45, 86, 88, 89, 92/1, 109/25	1,45
6	Gostkowice	7/12, 10, 17	0,91
7	Goszczyna	141, 142, 143, 144, 147, 161/2, 162	2,56
8	Grodziszowice	78, 83, 87, 88, 101	1,92
9	Janków	150/1, 166, 167, 185	1,25
10	Kończyce	1/5, 158/2, 158/3, 167/1	0,92
11	Kuchary	42, 48, 65/7, 70/14, 73, 74, 76, 82, 84, 85, 91, 92/1	4,53
12	Kurzątkowice	55/3, 60, 61, 64, 65, 66, 67/1, 68, 70, 153/2, 163	4,61
13	Pełczyce	-	-
14	Piskorzów	85/6, 264, 268, 271, 272, 273, 277	3,44
15	Piskorzówek	92/7, 140, 141, 143, 152/1, 182, 184, 189, 191, 194	4,15
16	Polwica	66, 68, 69, 78, 81, 98/1, 99/34, 128/9	3,23
17	Radłowice	32/22, 78/6, 106, 109, 111/1, 124	2,24
18	Radoszkowice	71/6, 92, 94/1	0,38
19	Skrzypnik	308, 310, 314/2, 319/1, 335, 339, 342, 344, 346, 347, 353	4,25
20	Swojków	28/5, 222, 225, 229, 238, 246	2,08
21	Teodorów	3, 18, 63, 66	3,69
22	Wierzbo	3, 54, 64, 94/4, 157	2,49
23	Wyszkowice	145, 155, 163/1, 164, 165	2,01
Ogółem			55,12

Źródło: egib (stan na styczeń 2022 r.), inwentaryzacja terenowa (marzec 2022 r.)

Pod względem rodzaju nawierzchni w gminie Domaniów przeważają drogi o nawierzchni gruntowej, ich łączna długość wynosi 203,04 km, co stanowi 55,0%. Drogi o nawierzchni trwałej m.in. z: masy bitumicznej, bruku, kostki prefabrykowanej i płyt betonowych mają łączną długość 102,95 km, co stanowi 27,9% ogólnej

długości dróg, w tym długość dróg asfaltowych wynosi 90,19 km (24,4%). Drogi o nawierzchni utwardzonej tłuczniem lub żwirem mają długość 8,12 km – 2,2% wszystkich dróg transportu rolnego, Tabela 28.

Sieć dróg transportu rolnego wg rodzaju nawierzchni

Tabela 28

Lp.	Obręb	Drogi transportu rolnego wg rodzaju nawierzchni																Razem	
		masa bitumiczna		grunt naturalny		bruk		kostka betonowa		płyty betonowe		żwir		tłuczeń		drogi nieistniejące			
		km	%	km	%	km	%	km	%	km	%	km	%	km	%	km	%	km	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	Brzezimierz	3,46	17,5	10,73	54,4	0,31	1,6	-	-	-	-	1,12	5,7	0,09	0,5	4,03	20,4	19,74	100,0
2	Chwastnica	1,06	14,7	2,67	37,1	0,59	8,2	-	-	-	-	0,49	6,8	-	-	2,39	33,2	7,20	100,0
3	Danielowice	1,85	77,4	0,33	13,8	-	-	-	-	-	-	0,21	8,8	-	-	-	-	2,39	100,0
4	Domaniów	11,95	27,3	27,02	61,8	0,86	2,0	0,13	0,3	-	-	1,17	2,7	-	-	2,59	5,9	43,72	100,0
5	Gęsice	2,11	36,7	1,76	30,6	0,43	7,5	-	-	-	-	-	-	-	-	1,45	25,2	5,75	100,0
6	Gostkowice	1,33	27,3	1,26	25,8	1,17	24,0	-	-	-	-	0,21	4,3	-	-	0,91	18,6	4,88	100,0
7	Goszczyzna	6,08	27,1	12,91	57,6	0,40	1,8	-	-	-	-	0,46	2,1	-	-	2,56	11,4	22,41	100,0
8	Grodziszowice	3,16	25,4	6,51	52,2	0,71	5,7	-	-	-	-	0,07	0,6	0,09	0,7	1,92	15,4	12,46	100,0
9	Janków	1,99	9,9	16,54	82,2	0,14	0,7	-	-	-	-	0,05	0,2	0,15	0,7	1,25	6,2	20,12	100,0
10	Kończyce	6,39	41,7	7,71	50,4	0,07	0,5	-	-	0,17	1,1	-	-	0,05	0,3	0,92	6,0	15,31	100,0
11	Kuchary	2,28	15,0	7,86	51,8	0,33	2,2	-	-	-	-	0,16	1,1	-	-	4,53	29,9	15,16	100,0
12	Kurzątkowice	1,29	13,3	3,61	37,3	0,17	1,8	-	-	-	-	-	-	-	-	4,61	47,6	9,68	100,0
13	Pęczycze	3,41	58,6	2,22	38,1	-	-	-	-	-	-	0,19	3,3	-	-	-	-	5,82	100,0
14	Piskorzów	4,72	23,5	10,90	54,4	0,76	3,8	-	-	0,03	0,1	0,20	1,0	-	-	3,44	17,2	20,05	100,0
15	Piskorzówek	6,13	27,4	10,87	48,5	0,51	2,3	-	-	-	-	0,75	3,3	-	-	4,15	18,5	22,41	100,0
16	Polwica	5,35	24,2	10,88	49,1	1,82	8,2	-	-	-	-	0,87	3,9	-	-	3,23	14,6	22,15	100,0
17	Radłowice	1,24	10,5	6,62	56,0	1,35	11,4	-	-	-	-	0,37	3,1	-	-	2,24	19,0	11,82	100,0
18	Radoszkowice	0,82	12,1	4,17	61,3	1,35	19,9	-	-	-	-	0,03	0,4	0,05	0,7	0,38	5,6	6,80	100,0
19	Skrzypnik	4,04	17,2	14,44	61,4	0,63	2,7	-	-	-	-	0,15	0,6	-	-	4,25	18,1	23,51	100,0
20	Swojków	3,22	15,2	15,79	74,5	0,11	0,5	-	-	-	-	-	-	-	-	2,08	9,8	21,20	100,0
21	Teodorów	2,93	32,5	2,27	25,2	-	-	-	-	-	-	0,12	1,3	-	-	3,69	41,0	9,01	100,0
22	Wierzbno	10,93	32,1	19,94	58,5	-	-	0,13	0,4	0,17	0,5	0,61	1,8	-	-	2,49	7,3	34,10	100,0
23	Wyszkowice	4,45	33,3	6,03	45,1	0,42	3,1	-	-	-	-	0,46	3,4	-	-	2,01	15,0	13,37	100,0
Ogółem		90,19	24,4	203,04	55,0	12,13	3,3	0,26	0,1	0,37	0,1	7,69	2,1	0,43	0,1	55,12	14,9	369,06	100,0

Źródło: egib (stan na styczeń 2022 r.), inwentaryzacja terenowa (marzec 2022 r.)

Fot. 27. Brukowana droga transportu rolnego w obrębie Polwica

Fot. 28. Droga powiatowa o nawierzchni asfaltowej w złym stanie technicznym, obręb Skrzypnik

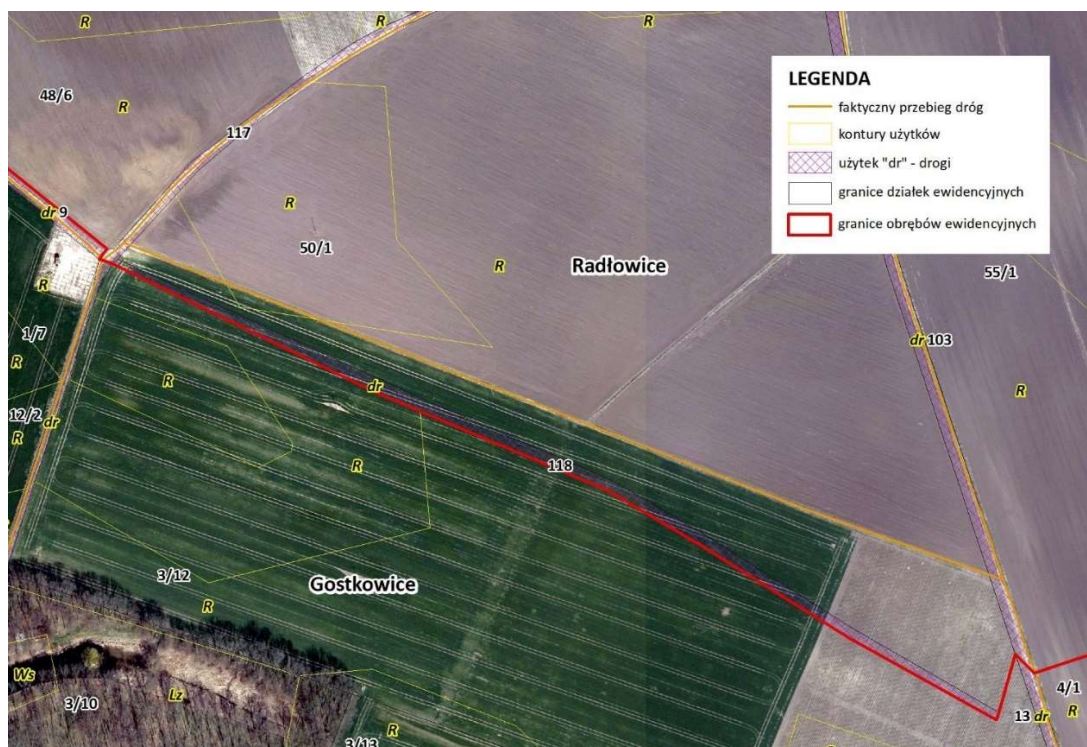
Fot. 29. Droga o nawierzchni żwirowej w obrębie Wierzbnio

Fot. 30. Podorana droga gruntowa, obręb Domaniów

W gminie występują również drogi transportu rolnego nie wykazane w ewidencji gruntów i budynków. Ich łączna długość wynosi 10,51 km, co stanowi 2,9% całkowitej długości dróg w gminie. Władającymi drogami nieujawnionymi w ewidencji są RSP, Gmina, GDDKiA, KOWR lub osoby prywatne.

Inwentaryzacja terenowa i analiza ewidencji gruntów i budynków pozwoliła stwierdzić, że w 19 obrębach gminy występują fragmenty dróg nie posiadające wydzielonej działki w egib, Tabela 29. Łączna długość tych odcinków wynosi 7,09 km. Ponadto występują rozbieżności między stanem faktycznym w terenie, a tym widniejącym w egib. Odcinki dróg o łącznej długości 3,42 km w egib widnieją jako użytki inne niż "dr", Tabela 29. Najwięcej takich dróg występuje w obrębach Chwastnica i Polwica. Dodatkowo analiza wykazała, że w 10 obrębach przebieg w terenie fragmentów dróg, o łącznej długości 6,24 km, jest inny niż ten wynikający z ewidencji, Fotografia 31.

Fot. 31. Rozbieżność pomiędzy ewidencyjnym a faktycznym przebiegiem drogi, w obrębie Radłowice

Zestawienie błędów w stanie prawnym dróg transportu rolnego

Tabela 29

Lp.	Obręb	Błędy w stanie prawnym dróg transportu rolnego						Długość
		brak wydzielonej działki	przebieg drogi inny niż działka	inne oznaczenie użytku				
				jako Bp lub Br	jako Tk lub Ti	jako Ł lub Ps	jako R	
				nr działki	nr działki	nr działki	nr działki	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Brzezimierz	118, 139/10	177/2, 186	-	-	-	-	1,22
2	Chwastnica	4	-	60/7	139, 140/2	-	-	1,21
3	Danielowice	-	-	-	-	-	-	-
4	Domaniów	254, 369	-	-	-	-	-	0,44
5	Gęsice	48, 51, 52/1, 109/28, 111	-	109/17	-	-	-	0,52
6	Gostkowice	1/11	12/1	-	-	-	-	0,41
7	Goszczyzna	3/1	156/1	-	-	-	-	0,99
8	Grodziszowice	4/4, 4/5, 4/6, 18/1, 73	86, 102	-	-	-	-	1,00
9	Janków	-	-	-	-	-	-	-
10	Kończyce	25, 29	-	-	-	-	-	0,13
11	Kuchary	65/19, 70/14	85	-	-	-	-	0,65
12	Kurzątkowice	56/18	-	-	-	56/21	-	0,18
13	Pelczyce	-	-	-	-	2/43	6/15	0,28
14	Piskorzów	86/2, 92/4, 93/2, 94/2, 217/2, 218, 219/1, 219/2, 220, 221, 222	266, 270	-	-	-	-	1,96
15	Piskorzówek	171/3, 171/4	-	-	-	-	-	0,35
16	Polwica	-	119/1	36, 91/19, 91/42, 91/47, 128/22	-	91/38	-	1,15
17	Radłowice	1, 79/2	118	-	-	-	-	1,02
18	Radoszkowice	55	-	-	-	-	-	0,08
19	Skrzypnik	36/2, 36/3, 36/4, 37, 38, 39, 232/11	-	-	-	-	-	0,64
20	Swojków	138/1, 209	-	-	231	-	-	0,40
21	Teodorów	16	-	51	-	-	-	0,52
22	Wierzbno	37, 38, 380/34	34, 36, 54, 64, 102, 377	352, 353/1, 355, 369/2, 380/34	-	-	259/10, 368/2	3,54
23	Wyszkowice		163/1	-	-	-	-	0,06
Ogółem								16,75

Źródło: egib (stan na styczeń 2022 r.), inwentaryzacja terenowa (marzec 2022 r.)

Gęstość sieci drogowej w gminie Domaniów, obliczona na podstawie ewidencji gruntów i budynków, wynosi 3,8 km/100 ha. Biorąc jednak pod uwagę długość dróg zlikwidowanych i nieprzejezdnych faktyczna gęstość sieci drogowej wynosi 3,2 km/100 ha. W poszczególnych obrębach różnica tych dwóch wartości wynosi od 0,1 km/100 ha w obrębach Kończyce i Radoszkowice do 1,6 km/100 ha w Kurzątkowicach. W obrębie Danielowice wartość ta pozostała bez zmian, natomiast obrębie Pelczyce faktyczna gęstość dróg uległa zwiększeniu o 0,1 km/100 ha. Wynika to z faktu, iż do faktycznej długości dróg wliczono również drogi nie wykazane w egib, a tych jest w tym obrębie 0,28 km.

Porównując długość dróg oraz gęstość sieci drogowej w gminie obecnie z danymi na ten temat zawartymi w Planie urządzeniowo-rolnym z 2008 roku można stwierdzić, że długość dróg według stanu faktycznego w terenie, w porównaniu z rokiem 2008, zwiększyła się z 292,14 km do 304,15 km. Analiza danych wykazała, że również gęstość sieci drogowej uległa zmianie i w ciągu ostatnich 14 lat zwiększyła się o 0,1 km/100 ha, Tabela 30.

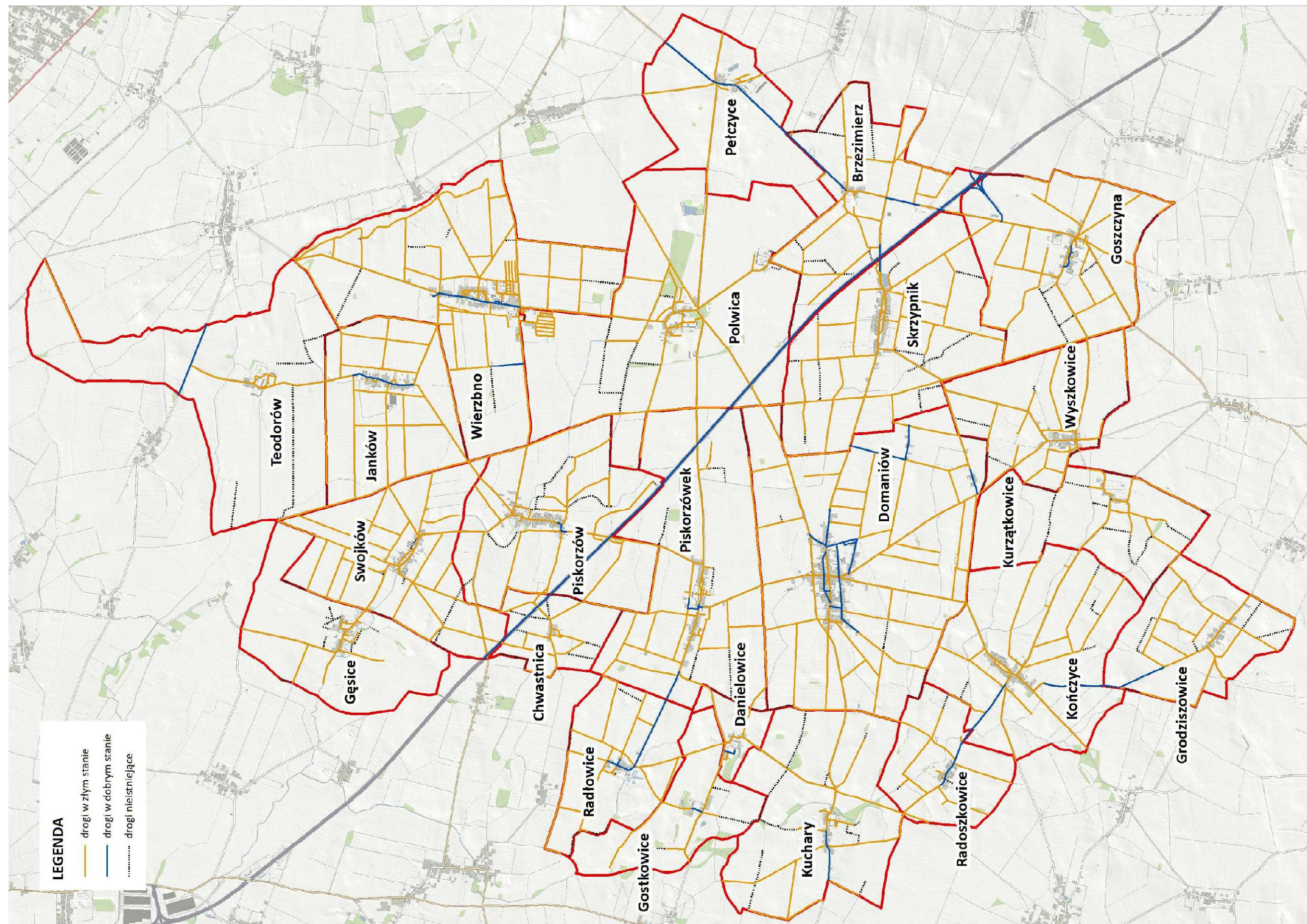
Gęstość sieci dróg transportu rolnego

Tabela 30

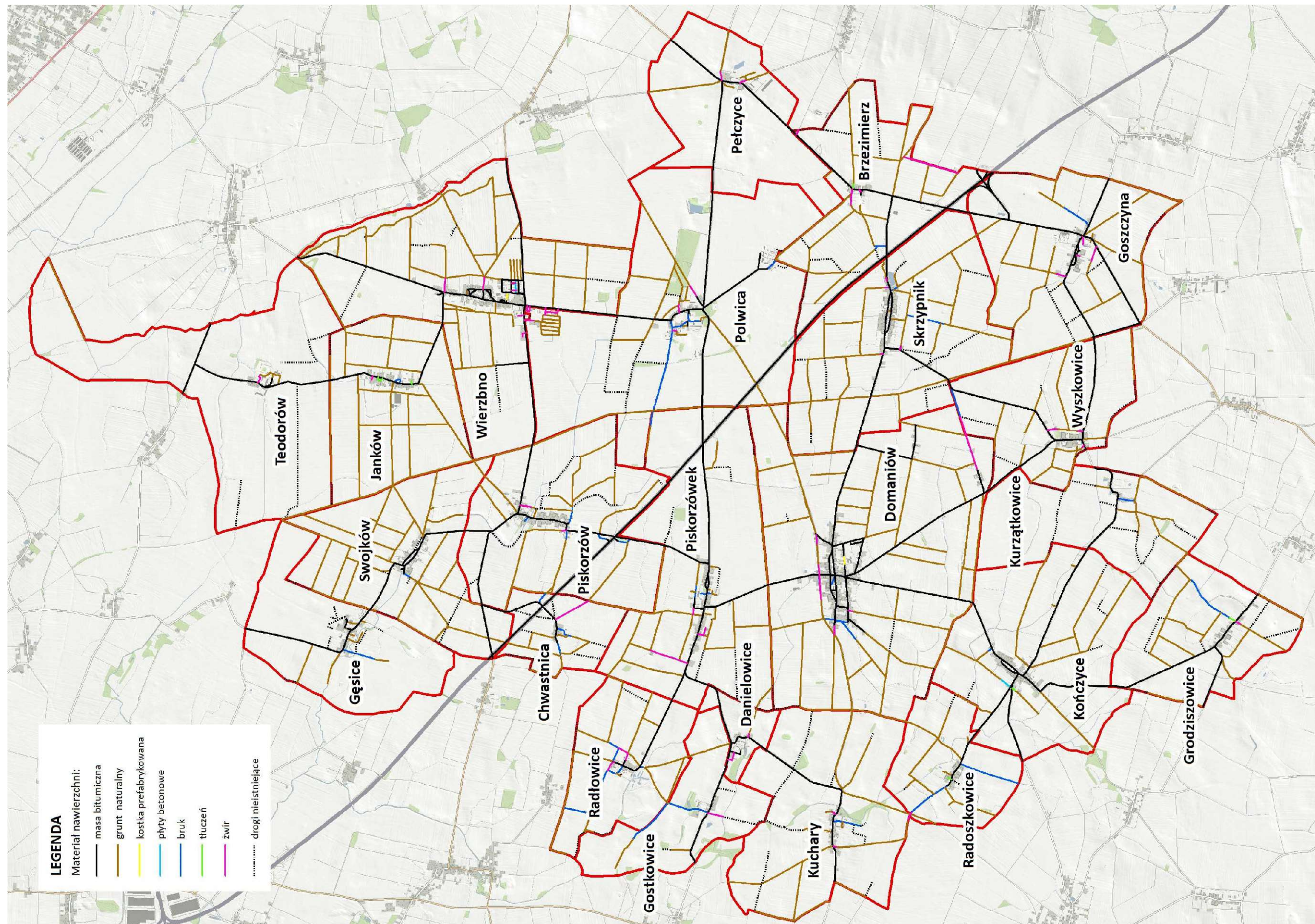
Lp.	Obręb	Pow. obróbu	Drogi wg ewidencji (stan na styczeń 2022 r.)		Drogi wg stanu faktycznego w terenie (rok 2008)		Drogi wg stanu faktycznego w terenie (rok 2022)	
			długość dróg	gęstość sieci drogowej	długość dróg	gęstość sieci drogowej	długość dróg	gęstość sieci drogowej
		ha	km	km/100 ha	km	km/100 ha	km	km/100 ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Brzezimierz	345,15	19,41	5,6	14,94	4,3	15,71	4,6
2	Chwastnica	121,92	5,99	4,9	4,94	4,1	4,81	3,9
3	Danielowice	52,36	2,39	4,6	2,61	5,0	2,39	4,6
4	Domaniów	923,86	43,28	4,7	39,60	4,3	40,30	4,4
5	Gęsice	316,05	5,23	1,7	4,07	1,3	4,30	1,4
6	Gostkowice	211,05	4,60	2,2	3,68	1,7	3,61	1,7
7	Goszczyna	440,41	21,78	4,9	17,74	4,0	19,81	4,5
8	Grodziszowice	275,00	11,94	4,3	9,96	3,6	10,54	3,8
9	Janków	338,96	20,12	5,9	17,38	5,1	18,21	5,4
10	Kończyce	500,92	15,17	3,0	13,63	2,7	14,39	2,9
11	Kuchary	459,88	14,97	3,3	10,68	2,3	10,06	2,2
12	Kurzątkowice	299,68	9,50	3,2	5,03	1,7	4,67	1,6
13	Pełczyce	329,24	5,54	1,7	5,83	1,8	5,82	1,8
14	Piskorzów	464,92	18,71	4,0	15,21	3,3	15,82	3,4
15	Piskorzówek	577,98	22,06	3,8	16,61	2,9	18,11	3,1
16	Polwica	832,75	21,27	2,6	18,17	2,2	17,53	2,1
17	Radłowice	253,64	11,39	4,5	7,89	3,1	8,97	3,5
18	Radoszkowice	201,12	6,72	3,3	6,30	3,1	6,42	3,2
19	Skrzypnik	529,89	22,86	4,3	17,52	3,3	19,26	3,6
20	Swojków	387,31	20,79	5,4	17,21	4,4	18,84	4,9
21	Teodorów	607,33	8,50	1,4	4,07	0,7	4,24	0,7
22	Wierzbno	670,01	32,94	4,9	29,36	4,4	30,12	4,5
23	Wyszkowice	296,18	13,37	4,5	9,71	3,3	10,22	3,5
Ogółem		9435,60	358,53	3,8	292,14	3,1	304,15	3,2

Źródło: egib (stan na styczeń 2022 r.), inwentaryzacja terenowa (marzec 2022 r.)

Według Geoportalu Dolny Śląsk oraz informacji z Urzędu Gminy w latach 2012–2020 gmina Domaniów zmodernizowała 7,46 km dróg transportu rolnego, przy współudziale środków finansowych pochodzących z budżetu Województwa Dolnośląskiego, przyznanych w formie dotacji celowych na „budowę, przebudowę i remont dróg dojazdowych do gruntów rolnych”. Z funduszu OGR zmodernizowano drogi w obrębach: Danielowice – 0,18 km (2014 r.), Domaniów – 2,37 km (2012, 2013, 2016, 2018 i 2020 r.), Janków – 0,60 km (2014 r.), Kończyce – 0,73 km (2017 r.), Kuchary – 0,64 km (2012 r.), Piskorzówek – 0,39 km (2017 r.), Radłowice – 1,33 km (2017 r.), Radoszkowice – 0,82 km (2017 r.), Wierzbno – 0,41 km (2012 r.).

Rys. 26. Stan techniczny sieci drogowej

Rys. 27. Sieć drogowa według rodzaju nawierzchni

4. STAN I OCENA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, SPOŁECZNEJ I TURYSTYCZNEJ

4.1. Infrastruktura techniczna

W gminie Domaniów zadaniami w zakresie dostawy wody i odbioru ścieków zajmuje się spółka gminna – Zakład Gospodarki Komunalnej. Sieć wodociągowa jest dobrze rozbudowana. Obsługuje ona wszystkie miejscowości, a jej długość wynosi 45,40 km. Zaopatrzenie w wodę większości obszaru gminy zapewniają dwa głębinowe ujęcia wody zlokalizowane w Domaniowie i Piskorzowie. Do wsi Goszczyna oraz Grodziszowice woda dostarczana jest z wodociągu grupowego z terenu gminy Wiązów.

Gospodarka ściekowa na terenie gminy Domaniów nie jest uporządkowana. Sieć kanalizacyjna, obejmuje jedynie fragmenty wsi Domaniów i Wierzbno, gdzie znajdują się mechaniczno-biologiczne oczyszczalnie ścieków. W Domaniowie sieć kanalizacyjna o długości 1,7 km obsługuje jedynie budynki szkoły i ośrodka zdrowia oraz budynek, w którym mieści się remiza OSP i świetlica wiejska. W Wierzbnie ścieki odprowadzane są jedynie z osiedla budynków wielorodzinnych siecią o długości 2,3 km. Gospodarstwa domowe, które nie mają dostępu do kanalizacji odprowadzają nieczystości do okresowo opróżnianych zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków.

Na terenie gminy Domaniów nie występuje sieć gazowa. Najbliższy gazociąg niskiego ciśnienia przebiega nieopodal granicy gmin Domaniów i Oława, a stacja redukcyjna zlokalizowana jest w okolicy miejscowości Kurów w gminie Wiązów.

Wszystkie wsie na terenie gminy są zelektryfikowane. Za dostawy energii odpowiedzialna jest spółka Tauron. Dostawy energii w pełni pokrywają potrzeby mieszkańców oraz jednostek gospodarczych. Przez teren gminy przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia – 400kV (relacji Dobrzeń – Pasikowice). Ponadto w obrębie Piskorzów powstała w ostatnim czasie elektrownia fotowoltaiczna o łącznej mocy zainstalowanej 1,979 MW.

Fot. 32. Elektrownia fotowoltaiczna w Piskorzowie

Fot. 33. Dzikie wysypisko śmieci w obrębie Teodorów

Sieć telekomunikacyjna jest dobrze rozwinięta. Mieszkańcy korzystają z sieci stacjonarnej oraz komórkowej, a także posiadają dostęp do Internetu.

Na terenie gminy Domaniów nie ma czynnego składowiska odpadów komunalnych. Do kwietnia 2004 r. użytkowane było tymczasowe, gminne wysypisko zlokalizowane na działkach nr 4/3 i 4/4 w obrębie Gostkowice, przy drodze Piskorzówek – Danielowice. Gospodarka odpadami prowadzona jest poprzez zbiórkę selektywną. Za odbiór odpadów odpowiada gminny Zakład Gospodarki Komunalnej. Odpady niesegregowane są zagospodarowywane w Zakładzie Gospodarowania Odpadami w miejscowości Gać w gminie Oława. W miejscowości Godzikowice pod Oławą funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), do którego właściciele nieruchomości z terenu gminy Domaniów mogą oddać odpady komunalne zebrane w sposób selektywny. Jednak pomimo to, podczas inwentaryzacji terenowej napotkano na kilka miejsc nielegalnego składowania odpadów.

4.2. Infrastruktura społeczna

Swobodny dostęp do dóbr i usług z zakresu kultury, oświaty oraz rozrywki, a także ochrony zdrowia i mienia decyduje o jakości życia mieszkańców w gminie. Głównym ośrodkiem infrastruktury społecznej jest wieś Domaniów, jednak również pozostałe miejscowości wyposażone są w jej podstawowe elementy.

Za prowadzenie działalności kulturalnej na terenie gminy odpowiedzialna jest jednostka organizacyjna Centrum Kultury i Czytelnictwa Gminy Domaniów. Do jej zadań należy zaspokajanie potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych ogółu społeczeństwa oraz uczestniczenie w upowszechnianiu wiedzy i kultury, głównie poprzez zapewnienie mieszkańcom dostępu do materiałów bibliotecznych. Działalność Centrum Kultury i Czytelnictwa prowadzona jest w dwóch nowopowstałych budynkach użyteczności publicznej w Domaniowie i Wierzbnie, a także w świetlicach wiejskich.

Fot. 34. Centrum Kultury i Czytelnictwa w Domaniowie

Fot. 35. Świetlica wiejska w Gęsicach

Gmina dysponuje dobrze rozwiniętą siecią placówek oświatowo-wychowawczych. Na jej terenie funkcjonują dwa przedszkola publiczne w Polwicy i Danielowicach oraz dwie, zarządzane przez samorząd szkoły podstawowe w Domaniowie i Wierzbnie. We wsi Goszczyna zlokalizowana jest trzecia szkoła podstawowa, którą prowadzi fundacja. W Domaniowie funkcjonuje niepubliczny żłobek pod nazwą Klub Malucha.

W obrębach: Domaniów, Gęsice, Goszczyna, Grodziszowice, Janków, Kończyce, Piskorzów, Piskorzówek, Polwica, Skrzypnik, Swojków, Teodorów i Wyszkowice funkcjonują świetlice wiejskie. Wszystkie obiekty są w dobrym stanie technicznym. Kilka z nich mieści się w zaadaptowanych częściach innych budynków, a pozostałe to nowe wolnostojące obiekty. We wsiach, gdzie nie ma świetlic, urządzono place wiejskie z zadaszonymi wiatami do organizacji różnego rodzaju imprez. Ponadto w Wyszkowicach i Polwicy znajdują się niewielkie publiczne tereny parkowe, gdzie mieszkańcy mogą wypoczywać na świeżym powietrzu.

Infrastrukturę sportowo-rekreacyjną na terenie gminy stanowią dwie sale sportowe w Domaniowie i Wierzbnie oraz znajdujące się w 15 obrębach boiska sportowe. Przy trzech z nich w Domaniowie, Swojkowie i Wierzbnie działają kluby sportowe. Ponadto niemal we wszystkich obrębach znajdują się place zabaw oraz urządzenia siłowni plenerowych.

Fot. 36. Szkoła w Domaniowie

Fot. 37. Przedszkole publiczne w Danielowicach

Na terenie gminy Domaniów brak jest posterunku policji, o utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicznego dba Komenda Powiatowa Policji w Oławie. Z kolei za bezpieczeństwo mieszkańców w zakresie prewencji i walki z pożarami oraz innymi zagrożeniami zdrowia i życia ludzkiego odpowiadają Komenda Państwowej Straży Pożarnej w Oławie oraz dwie jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych w Domaniowie i Wierzbnie.

Podstawową opiekę zdrowotną na terenie gminy zapewniają trzy Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej zlokalizowane w Domaniowie, Goszczynie i Wierzbnie. W budynku ośrodka zdrowia w Wierzbnie funkcjonuje apteka. Specjalistyczną pomoc medyczną mieszkańcy gminy mogą uzyskać w szpitalu powiatowym w Oławie oraz szpitalach we Wrocławiu. Sytuacja dostępności pomocy medycznej jest dobra i umożliwia dotarcie do każdego sołectwa.

Gmina Domaniów należy do Lokalnej Grupy Działania "Lider A4", która zajmuje się realizacją Lokalnej Strategii Rozwoju. Jej głównymi celami są m. in.: działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich z uwzględnieniem należytej ochrony oraz promocji środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno-kulturowych oraz równości szans, a także aktywizowanie ludności wiejskiej i promocja gmin położonych na obszarze działania LGD.

Fot. 38. Urządzenia siłowni terenowej i boisko w parku w Polwicy

Fot. 39. Ośrodek zdrowia w Wierzbnie

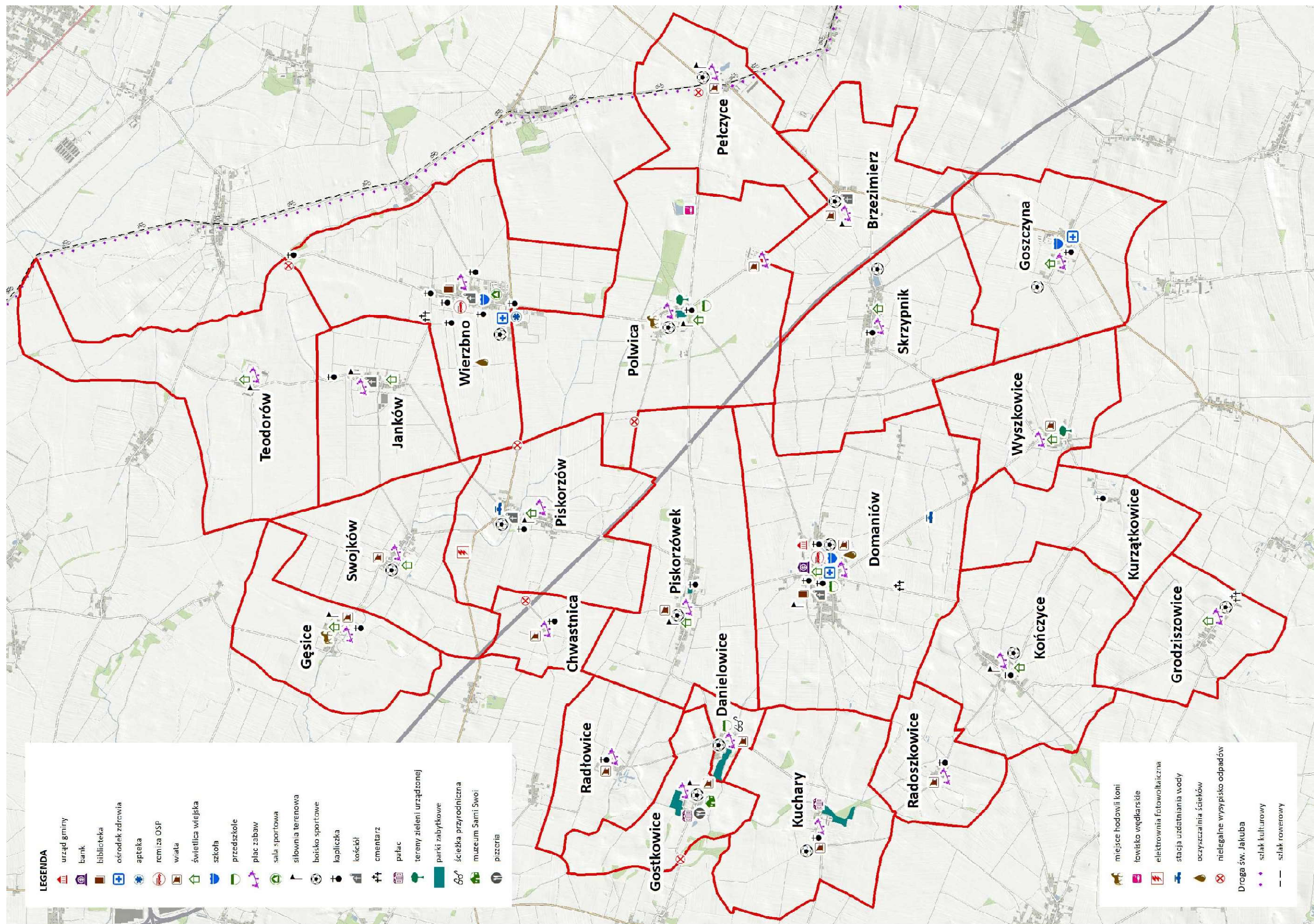
4.3. Infrastruktura turystyczna

Obszar gminy Domaniów posiada niskie walory umożliwiające rozwój rekreacji i turystyki. Cechuje go monotony, równinny krajobraz oraz bardzo niska lesistość. Występują tu, co prawda obiekty o wartości historycznej, w postaci kilku zabytkowych pałaców, parków, kościołów, kapliczek i krzyży pokutnych, lecz nie stanowią one wystarczająco atrakcyjnej oferty turystycznej mogącej przyciągnąć wielu zwiedzających.

Przez obszar gminy przebiegają dwa szlaki turystyczne. Są to szlak kulturowy Droga Świętego Jakuba Via Regia i towarzyszący mu szlak rowerowy o tej samej nazwie i przebiegu, Rysunek 28. Na terenie gminy mają one długość 1,58 km i prowadzą drogami gminnymi przez obręb Pełczyce. Ponadto w 2015 roku, w dawnym parku pałacowym, przy przedszkolu w Danielowicach została urządzona ścieżka przyrodnicza "Zielony Zakątek". Wśród starodrzewu wytyczono żwirowe ścieżki z ławkami oraz zamontowano tablice edukacyjne.

We wschodniej części obrębu Polwica znajduje się zbiornik wodny, potocznie zwany Bajkałem. Na jego brzegach występują elementy zagospodarowania turystycznego w postaci pomostów oraz zadaszeń z ławkami i stołami. Zbiornik ten jest wykorzystywany do celów rekreacyjnych oraz jako łowisko wędkarskie.

Baza noclegowo-żywniowa jest bardzo słabo rozwinięta. Na terenie gminy obecnie działa jedynie jeden obiekt gastronomiczny – Pizzeria Mikado w Gostkowicach oferująca dania kuchni włoskiej. Przy lokalu działa również małe Muzeum "Samych Swoich" dotyczące bohaterów serii filmów Sylwestra Chęcińskiego o tym samym tytule. Brak rozwoju bazy noclegowej wynika z bardzo niskiego potencjału turystycznego gminy oraz jej bliskiego położenia w stosunku do większych ośrodków miejskich.

Rys. 28. Wybrane elementy infrastruktury technicznej ,społecznej i rekreacyjnej w gminie

5. INWESTYCJE ISTNIEJĄCE ORAZ PLANOWANE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW WYNIKAJĄCE Z OPRACOWAŃ PLANISTYCZNYCH

Obowiązującymi opracowaniami planistycznymi dla gminy Domaniów są: miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla 10 wsi z lat 2007-2021. Pokrywają one cały obręb lub obejmują jedynie kilka działek. Dokumentem obowiązującym jest również studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Domaniów z 2001 roku, ze zmianami w latach 2010, 2014 i 2015.

Obszary zabudowane i zurbanizowane wg ewidencji gruntów i budynków zajmują powierzchnię 440,32 ha, co stanowi 4,7% całego obszaru gminy. Inwentaryzacja terenowa pozwoliła stwierdzić, że na terenie gminy powstały nowe tereny zabudowane i zurbanizowane, które nie zostały jeszcze wykazane w ewidencji gruntów i budynków – 7,25 ha. Wszystkie inwestycje istniejące w gminie zajmują zatem obszar o powierzchni 447,57 ha.

Analiza dokumentów planistycznych obowiązujących dla obszaru gminy, tj. mpzp dla poszczególnych obrębów i części działek oraz studium dla całej gminy wykazała, iż pod przyszłe planowane inwestycje planuje się wyłączyć 951,08 ha, co stanowi 10,1% całkowitej powierzchni gminy. Największa powierzchnia gruntów planowanych pod inwestycje występuje w Goszczynie (280,06 ha) i Brzezimierzu (172,88 ha).

Największy obszar, 521,76 ha planuje się przeznaczyć pod zabudowę usługową i produkcyjną, Tabela 31, Rysunek 29. Tereny pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i wielorodzinną oraz zagrodową i mieszkaniowo-usługową zajmować będą w gminie powierzchnię 383,19 ha. W mpzp i suikzp zostały wyznaczone obszary pod inwestycje drogowe, ich planowana powierzchnia wynosi 16,44 ha. Planowane są także nowe tereny sportu, rekreacji oraz zieleni urządzonej o łącznej powierzchni 22,94 ha.

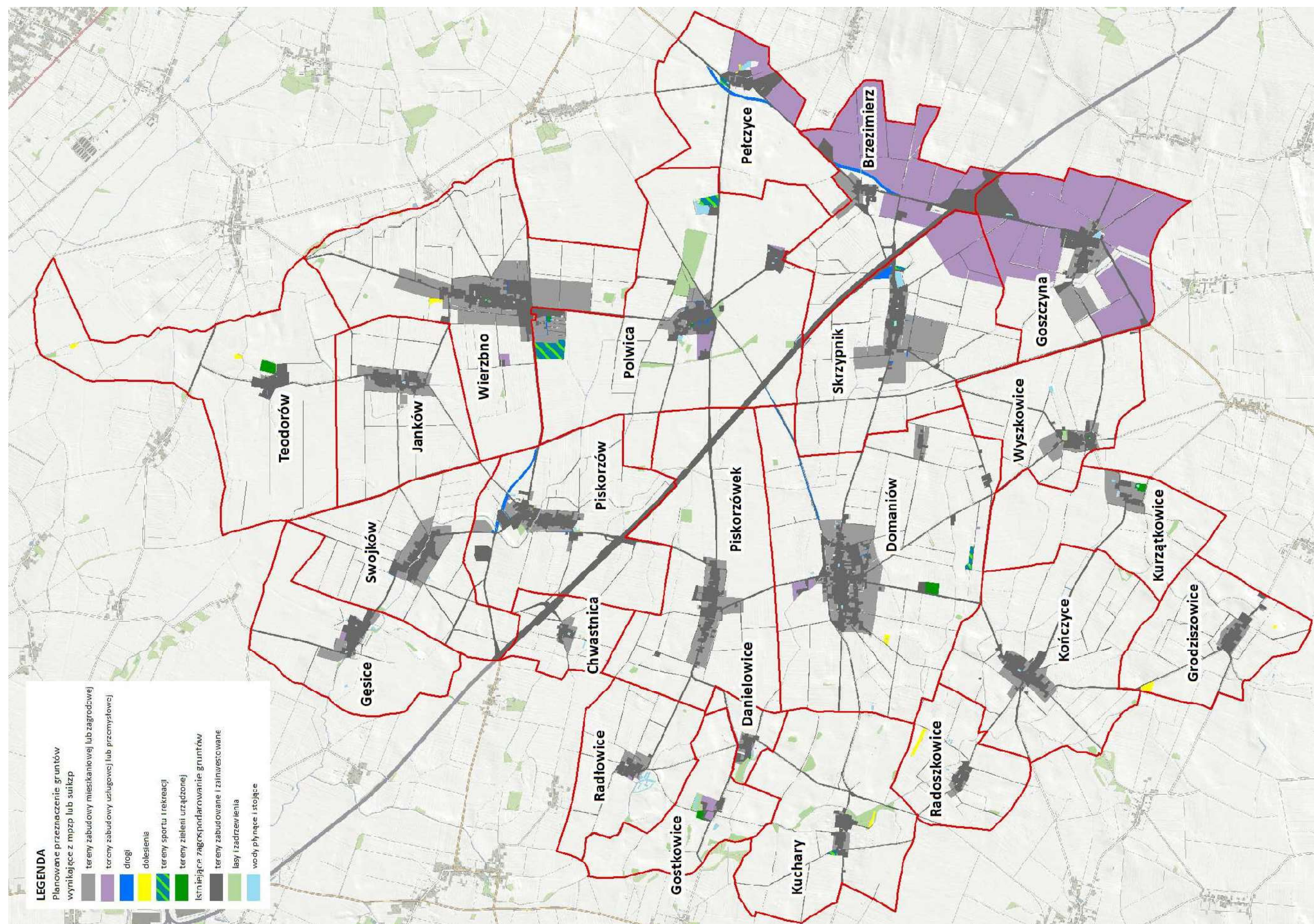
W powyższych opracowaniach planistycznych zostały również wyznaczone niewielkie tereny pod przyszłe dolesienia, które zajmować będą łącznie powierzchnię 6,75 ha w ośmiu obrębach. Największe obszary planowanych doleśień występują w obrębie Grodziszowice (1,71 ha), najmniejsze w Jankowie (0,05 ha), Tabela 31.

Planowane inwestycje nierolnicze w gminie

Tabela 31

Lp.	Obręb	Powierzchnia ogólna obszaru	Planowane zmiany przeznaczenia gruntów															RAZEM		
			tereny mieszkaniowe		tereny usługowe i produkcyjne		tereny komunikacyjne		tereny zieleni oraz sportu i rekreacji			tereny zalesień								
			ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15						
1	Brzezimierz	345,15	9,26	2,7	160,47	46,5	3,15	0,9	-	-	-	-	-	172,88	50,1					
2	Chwastnica	121,92	4,10	3,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,10	3,4					
3	Danielowice	52,36	1,91	3,6	0,23	0,4	-	-	-	0,11	0,2	-	-	2,25	4,3					
4	Domaniów	923,86	56,48	6,1	3,39	0,4	2,34	0,3	3,96	0,4	0,81	0,1	66,98	7,3						
5	Gęśce	316,05	7,46	2,4	0,79	0,2	-	-	-	-	-	-	8,25	2,6						
6	Gostkowice	211,05	0,16	0,1	4,05	1,9	-	-	0,92	0,4	-	-	5,13	2,4						
7	Goszczyna	440,41	24,71	5,6	255,35	58,0	-	-	-	-	-	-	280,06	63,6						
8	Grodziszowice	275,00	4,50	1,6	-	-	-	-	-	-	1,71	0,6	6,21	2,3						
9	Janków	338,96	13,62	4,0	-	-	-	-	-	-	0,05	0,01	13,67	4,0						
10	Kończyce	500,92	11,16	2,2	-	-	0,05	0,01	-	-	-	-	11,21	2,2						
11	Kuchary	459,88	2,31	0,5	-	-	-	-	0,52	0,1	0,67	0,1	3,50	0,8						
12	Kurzatkowice	299,68	13,47	4,5	-	-	-	-	1,25	0,4	-	-	14,72	4,9						
13	Pelczyce	329,24	2,68	0,8	37,17	11,3	3,48	1,1	0,72	0,2	0,25	0,1	44,30	13,5						
14	Piskorzów	464,92	13,97	3,0	0,13	0,0	3,51	0,8	-	-	-	-	17,61	3,8						
15	Piskorzówek	577,98	26,99	4,7	-	-	-	-	-	-	-	-	26,99	4,7						
16	Polwica	832,75	21,41	2,6	4,94	0,6	1,48	0,2	11,57	1,4	-	-	39,40	4,7						
17	Radłowice	253,64	4,73	1,9	0,25	0,1	-	-	-	-	-	-	4,98	2,0						
18	Radoszkowice	201,12	1,94	1,0	-	-	0,06	0,03	-	-	1,58	0,8	3,58	1,8						
19	Skrzypnik	529,89	49,71	9,4	53,38	10,1	2,32	0,4	0,84	0,2	-	-	106,25	20,1						
20	Swojków	387,31	20,66	5,3	-	-	-	-	0,16	0,0	-	-	20,82	5,4						
21	Teodorów	607,33	0,24	0,04	0,16	0,03	-	-	2,51	0,4	0,83	0,1	3,74	0,6						
22	Wierzbno	670,01	81,06	12,1	1,45	0,2	0,05	0,01	0,13	0,02	0,85	0,1	83,54	12,5						
23	Wyszkowice	296,18	10,66	3,6	-	-	-	-	0,25	0,1	-	-	10,91	3,7						
	Ogółem	9435,60	383,19	4,1	521,76	5,5	16,44	0,2	22,94	0,2	6,75	0,1	951,08	10,1						

Źródło: opracowanie własne na podstawie mpzp, suikzp gminy Domaniów i egib (stan na styczeń 2022 r.)

Rys. 29. Planowane inwestycje w gminie na podstawie opracowań planistycznych

6. WNIOSKI

1. Gmina Domaniów położona jest w województwie dolnośląskim, w zachodniej części powiatu oławskiego. Jest to gmina wiejska zajmująca powierzchnię 9435,60 ha. Jej układ osadniczy tworzą 23 wsie (23 obręby ewidencyjne) wraz z dwoma przysiółkami stanowiącymi wsie sołeckie: Brzezimierz, Chwastnica, Danielowice, Domaniów (wraz z przysiółkiem Domaniówek), Gęsice, Gostkowice, Goszczyna, Grodziszowice, Janków, Kończyce, Kuchary, Kurzątkowice, Pełczyce, Piskorzów, Piskorzówek, Polwica (z przysiółkiem Kuny), Radłowice, Radoszkowice, Skrzypnik, Swojków, Teodorów, Wierzbno i Wyszkowice.
2. Obszar gminy oplata dobrze wykształcona sieć dróg, która zapewnia połączenie z największymi ośrodkami miejskimi regionu i kraju. Główny układ komunikacyjny stanowią: autostrada A4, drogi wojewódzkie nr 346 i 396 oraz drogi powiatowe. Przez gminę nie przebiega żadna linia kolejowa.
3. Według systemu regionalizacji fizycznogeograficznej obszar gminy Domaniów należy do mega-regionu Pozaalpejska Europa Środkowa i wchodzącej w jego skład prowincji Niż Środkowoeuropejski, do której należy makroregion Nizina Śląska z mezoregionem Równina Wrocławska. Rzeźba terenu obszaru gminy ma charakter równinny.
4. Gmina Domaniów leży w strefie klimatu umiarkowanego, przejściowego. Jej obszar charakteryzuje się bardzo korzystnymi warunkami rolniczo-klimatycznymi.
5. Według podziału Polski na jednostki geologiczno-strukturalne obszar gminy Domaniów leży w zasięgu tzw. monokliny przedsudeckiej. Teren ten budują utwory pochodzenia wodno-lodowcowego. Wytworzyły się tu gleby o wysokiej klasie bonitacji, głównie czarnoziemy lessowe. W granicach gminy brak jest udokumentowanych złóż surowców naturalnych mogących podlegać eksploatacji.
6. Sieć hydrograficzną gminy stanowią rzeka Żórawka wraz z dwoma dopływami: Rowami Ż-G i Ż-F oraz ciek Mszana. Przez teren gminy przepływają również inne cieki: Żalina oraz Miłoszowska Struga. Wzdłuż rzeki Żurawki, w obrębach Kończyce, Radoszkowice, Kuchary i Gostkowice, występują tereny zalewu wód powodziowych Q1% (raz na 100 lat).
7. Grunty pod wodami zajmują łącznie powierzchnię 98,47 ha, w tym 55,48 ha to grunty pod rowami, a 33,82 ha pod wodami płynącymi. Największe powierzchnie pod rowami odnotowuje się w Teodorowie (6,71 ha) i Kończycach (5,67 ha), natomiast wody płynące największy areal zajmują w Domaniowie (4,33 ha) i Piskorzowie (3,04 ha). Sieć wodną gminy uzupełniają wody stojące, zajmujące łącznie powierzchnię 9,17 ha, najwięcej z nich – 3,33 ha położonych jest w obrębie Polwica.
8. Wśród typów gleb występujących na terenie gminy zdecydowanie przeważają czarne ziemie właściwe, które zajmują powierzchnię 5985,09 ha. Następne w kolejności są gleby brunatne właściwe, zajmujące powierzchnię 1752,35 ha. Trzecim z kolei pod względem zajmowanego areалу

- typem gleb są, występujące na powierzchni 1133,38 ha, czarne ziemie zdegradowane i gleby szare. Pozostałe typy gleb występujące na terenie gminy Domaniów to: gleby bielcowe i płowe oraz mady.
9. Obszar gminy charakteryzuje się glebami bardzo dobrej jakości. Świadczy o tym wskaźnik bonitacji gleb, który dla gruntów ornych i użytków zielonych wynosi 82 pkt./ha w skali 100-punktowej. Najlepsza jakość gleb występuje w obrębie Janków, natomiast najniższy wskaźnik bonitacji dla gruntów ornych i użytków zielonych odnotowano w obrębie Teodorów.
 10. W gleboznawczej klasyfikacji gruntów ornych przeważają grunty klasy II, które występują na powierzchni 3659,92 ha i stanowią 43,9% całkowitej powierzchni gruntów ornych. Wśród użytków zielonych największy udział ma również klasa II, zajmująca powierzchnię 68,81 ha (35,0% wszystkich użytków zielonych).
 11. Według danych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego grunty na przeważającym obszarze gminy są mało podatne na występowanie erozji wietrznej i wodnej. Również podatność gleb na suszę rolniczą jest w większości mała. Gleby łatwo przesuszające się odnotowano na niewielkich powierzchniach w 17 obrębach.
 12. Na terenie gminy Domaniów nie występują formy ochrony przyrody. Ze względu na pokrywające obszar gminy gleby o wysokich klasach bonitacyjnych, a co za tym idzie intensywną produkcję rolniczą i bardzo niską lesistość, naturalne ekosystemy występują tu w ilościach śladowych.
 13. Obszar gminy obfituje w obiekty o wartości historyczno-kulturowej. Znajduje się tu 11 obiektów wpisanych do rejestru zabytków, a kolejnych 526 ujętych jest w ewidencji zabytków. Do najcenniejszych z nich należą: kościoły w Brzezimierzu, Domaniowie, Jankowie, Piskorzowie i Wierzbnie, krzyże pokutne w Jankowie i Piskorzowie, kapliczki słupowe w Wierzbnie, zespoły podworskie wraz z parkami w Danielowicach, Gostkowicach, Kucharach i Polwicy. Ponadto na terenie gminy występuje 489 udokumentowanych stanowisk archeologicznych oraz wyznaczone są strefy ochrony konserwatorskiej „A”, „B”, archeologicznej „OW” i „W” oraz ochrony krajobrazu „K” i ekspozycji „E”.
 14. Gminę Domaniów w pierwszej połowie 2022 roku zamieszkiwało 5008 osób. Największa liczba mieszkańców charakteryzuje obręb Wierzbno, natomiast najmniejsza – Chwastnica. Średnia gęstość zaludnienia wynosi 53 osoby/km². Największą wartość tego wskaźnika odnotowano w Wierzbnie, a najmniejszą w Teodorowie. W strukturze wiekowej ludności dominuje odsetek osób w wieku produkcyjnym, który wynosi 63,0%. Jednocześnie odsetek dzieci i młodzieży – 18,5% jest równy odsetkowi osób w wieku emerytalnym – 18,5%.
 15. W strukturze użytkowania gruntów w gminie zdecydowanie dominują grunty rolne, które zajmują powierzchnię 8897,50 ha (94,3% całego obszaru gminy). Drugim, co do wielkości zajmowanego areалу, są grunty zabudowane i zurbanizowane – 440,32 ha (4,7%). Grunty leśne występują na obszarze 57,89 ha (0,6%), grunty pod wodami – 39,45 ha (0,4%), a tereny różne – 0,44 ha.
 16. Użytki rolne na terenie gminy zajmują powierzchnię 8868,56 ha, co stanowi 94,0% jej całkowitego areálu. W strukturze użytków rolnych największą powierzchnię zajmują grunty orne – 8410,57 ha,

co stanowi 89,1% wszystkich użytków rolnych w gminie. Grunty rolne zabudowane zajmują drugie co do wielkości obszary – 212,02 ha (2,4%). Użytki zielone zajmują powierzchnię 180,68 ha (2,1%), a grunty pod rowami – 55,48 ha (0,6%). Powierzchnia pozostałych użytków rolnych nie przekracza 4 ha.

17. Inwentaryzacja terenowa wykazała, że w gminie Domaniów nastąpiły zmiany w sposobie użytkowania gruntów w stosunku do stanu ujawnionego w ewidencji gruntów i budynków. Zmiany te dotyczą: zaorania użytków zielonych – 115,85 ha (64,1% wszystkich użytków zielonych), zadarnienia gruntów ornych – 112,84 ha (1,3% wszystkich gruntów ornych), przekształcenia użytków rolnych na tereny zainwestowane – 7,21 ha, zmiany użytków rolnych na sady – 31,33 ha oraz przekształcenia użytków rolnych na zbiorniki wodne – 0,81 ha. Ponadto obszary o powierzchni 6,55 ha zostały porośnięte przez naturalną sukcesję, z czego na gruntach ornych 4,81 ha, a użytkach zielonych – 1,74 ha.
18. W wyniku inwentaryzacji terenowej stwierdzono, że powierzchnia 19,57 ha gruntów ornych i użytków zielonych jest odłogowana. Grunty odłogowane odnotowano jedynie w pięciu obrębach. Najwięcej występuje ich w obrębie Wierzbo – 12,96 ha, natomiast najmniej w obrębach Skrzypnik i Teodorów – po 0,27 ha. Udział gruntów odłogowanych w ogólnej powierzchni gruntów ornych i użytków zielonych wynosi 0,2%. Pod względem bonitacji wśród odłogowanych gruntów ornych największą powierzchnię zajmują gleby klasy IVb – 2,69 ha, w przypadku użytków zielonych jest to klasa III – 6,20 ha.
19. W strukturze władania gruntami w gminie Domaniów przeważa sektor prywatny nad sektorem publicznym. We władaniu sektora prywatnego znajduje się 8489,28 ha, co stanowi 90,0% ogólnej powierzchni gruntów w gminie, natomiast grunty sektora publicznego zajmują powierzchnię 946,32 ha (10,0%).
20. Z analizy ewidencji gruntów i budynków wynika, że w gminie funkcjonują 584 gospodarstwa rolne, położone na 3100 działkach, o łącznej powierzchni 7728,52 ha. Średnia powierzchnia gospodarstwa w gminie wynosi 13,23 ha, a w poszczególnych obrębach waha się od 3,60 ha w Danielowicach do 344,22 ha w Teodorowie. Najwięcej gospodarstw – 118 znajduje się w obrębie Domaniów, a najmniej w Gostkowicach – 1. W strukturze ilościowej dominują gospodarstwa małe z grupy obszarowej od 1,00 do 4,99 ha. Należy do niej 281 gospodarstw, co stanowi 48,1% wszystkich gospodarstw na terenie gminy. Pod względem zajmowanej powierzchni przeważają gospodarstwa z grupy obszarowej powyżej 100,00 ha, których łączna powierzchnia – 2881,07 ha, stanowi 37,3% całkowitej powierzchni gospodarstw.
21. Część funkcjonujących na terenie gminy Domaniów gospodarstw należy do różniczan. Takich gospodarstw jest 88 (15,1% ogólnej liczby gospodarstw) o łącznej powierzchni 966,18 ha. Średnia powierzchnia gospodarstwa wynosi 10,98 ha. Najwięcej różniczan posiada grunty w obrębie Brzezimierz – 13, a najmniej w Gęsicach, Piskorzówku, Radoszkowicach i Wyszkowicach – po 2. Większość gospodarstw różniczan swoją siedzibę ma w mieście Oława (25 gosp.) oraz we Wrocławiu

- (13 gosp.), a także w sąsiednich gminach: Oławie (11 gosp.), Żórawinie (10 gosp.), Borowie (7 gosp.) i Wiązowie (5 gosp.).
22. Produkcja rolna na terenie gminy nie opiera się tylko na gruntach własnych. Łącznie w całej gminie dzierżawionych jest 306,67 ha gruntów. Dzierżawie podlegają grunty z zasobu Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa o łącznej powierzchni 289,92 ha oraz Gminy Domaniów 16,75 ha. Dzierżawcami są właściciele gospodarstw rolnych oraz przedsiębiorstwa lub spółki.
23. Średnia liczba działek na obszarze gminy przypadająca na jedno gospodarstwo wynosi 5, natomiast średnia powierzchnia działki to 2,49 ha. W poszczególnych obrębach średnia ilość działek w gospodarstwie rolnym waha się od 2 w Brzezimierzu do 18 w Teodorowie. Natomiast średnia powierzchnia działki w gospodarstwie wynosi od 1,03 ha w Danielowicach do 19,12 ha w Teodorowie. W grupach obszarowych powyżej 15,00 ha rozdrobnienie jest zauważalne i ma to wpływ na koszty związane z prowadzeniem działalności rolniczej.
24. W gminie Domaniów grunty większości gospodarstw rolnych położone są w szachownicy. Działki należące do jednego gospodarstwa nie tworzą zwartych kompleksów pól, są oddalone od siebie. Wyjątek stanowi kilka gospodarstw o największym areale w obrębach Teodorów, Polwica i Radłowice. Niekorzystny rozłóg gruntów utrudnia uprawę ziemi, powoduje wydłużenie czasu dojazdu do pól, przez co wpływa na zwiększenie kosztów transportu, a tym samym podniesienie kosztów produkcji rolniczej.
25. Sieć hydrograficzną gminy Domaniów, o całkowitej długości 44,17 km, tworzą rzeki Żórawka i Mszana oraz mniejsze ciek naturalne takie jak: Miłoszowska Struga, Żalina oraz dwa bezimienne ciek oznaczone w ewidencji wód i urządzeń wodnych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie jako Rów Ż-F i Rów Ż-G. Inwentaryzacja terenowa wykazała, iż stan fragmentów tych cieków nie jest zadowalający. Skarpy porośnięte są wysoką trawą, krzewami bądź zadrzewieniami, co powoduje miejscowe utrudnienia przepływu wód. Na Żórawce są to odcinki o łącznej długości 4,17 km. Pozostałe ciek mają w większości charakter rowów i ich koryta są również pozarastane na odcinkach o łącznej długości 13,97 km.
26. W ewidencji gruntów i budynków występują rozbieżności między stanem prawnym cieków, a faktycznym. Fragmenty cieków nie mają wydzielonej działki ewidencyjnej, niektóre odcinki widnieją w egib jako użytek "W" albo "dr" zamiast "Wp", lub też działki drogowe dzielą działki wód płynących.
27. Całkowita długość rowów melioracyjnych na terenie gminy wynosi 227,52 km. Część z nich (74,32 km) znajduje się w złym stanie technicznym. Jednak w większości (141,43 km) są one w dobrym stanie technicznym. Część rowów została zlikwidowana (4,77 km) – dotyczy to obiektów ujętych zarówno w ewidencji gruntów i budynków jak i w ewidencji urządzeń melioracyjnych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.
28. Na terenie gminy występuje sieć drenarska, na powierzchni 6589,29 ha. Najwięcej gruntów zdrenowanych znajduje się w obrębie Domaniów (902,44 ha), najmniej w Danielowicach (25,53 ha), a w Brzezimierzu nie występują one w ogóle.

29. Uzupełnieniem sieci wodnej są stawy oraz zbiorniki małej retencji. Ich łączna powierzchnia w gminie wynosi 13,41 ha, w tym zbiorników nieujawnionych w ewidencji gruntów i budynków – 4,24 ha. W większości są one położone na gruntach prywatnych przy zabudowaniach lub w terenie rolnym.
30. Sieć drogowa gminy jest dobrze rozwinięta. Łączna długość wszystkich dróg wynosi 379,66 km, natomiast dróg transportu rolnego (bez autostrady A4) 369,06 km. Najwięcej dróg transportu rolnego znajduje się we władaniu gminy Domaniów – 277,33 km (75,1% ogólnej długości dróg). Powiat oławski włada drogami o długości 60,59 km (16,4%), a województwo dolnośląskie – 12,44 km (3,4%). Pod zarządem Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad znajduje się 2,82 km (0,8%) dróg, a Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa 5,35 km (1,4%). Pozostałe 10,53 km (2,8%) stanowią drogi w zarządzie m.in.: osób prywatnych, spółdzielni mieszkaniowej, parafii i rolniczych spółdzielni produkcyjnych.
31. W gminie Domaniów przeważają drogi w złym stanie technicznym. Ich łączna długość wynosi 294,33 km, co stanowi 79,8% wszystkich dróg. Wśród nich wyodrębniono drogi nieprzejezdne, zarośnięte lub za wąskie, które łącznie mają 9,79 km długości. Nie istnieje w terenie 55,12 km dróg wykazanych w egib, co stanowi 14,9% sieci drogowej. Długość dróg w dobrym stanie technicznym wynosi 19,61 km (5,3%). Pod względem rodzaju nawierzchni w gminie przeważają drogi gruntowe – 203,04 km (55,0%). Drogi o nawierzchni trwałej (bitumicznej, brukowej, betonowej) mają łączną długość 102,95 km (27,9%), a drogi utwardzone tłucznem lub żwirem – 8,12 km (2,2%).
32. Poziom wyposażenia gminy w infrastrukturę techniczną jest zadowalający. Sieć wodociągowa obejmuje cały obszar gminy, a jej długość wynosi 45,40 km. Gospodarka ściekowa nie jest uporządkowana. Sieć kanalizacyjna obejmuje jedynie fragmenty wsi Domaniów i Wierzбно. Zadaniemi w zakresie dostawy wody oraz odbioru ścieków i odpadów zajmuje się gminna spółka Zakład Gospodarki Komunalnej. W gminie nie ma czynnego składowiska odpadów komunalnych. Gospodarka odpadami prowadzona jest poprzez zbiórkę selektywną. Odpady niesegregowane są zagospodarowywane w Zakładzie Gospodarowania Odpadami w miejscowości Gać w gminie Oława. Na terenie gminy nie występuje sieć gazowa. Gospodarstwa domowe korzystają z butli gazowych. Sieci energetyczna oraz telekomunikacyjna funkcjonują prawidłowo.
33. Gmina jest dobrze wyposażona w infrastrukturę społeczną. Głównym ośrodkiem infrastruktury społecznej jest wieś Domaniów, jednak również we wszystkich obrębach znajdują się jej podstawowe elementy (świetlica lub wiata wiejska, boisko sportowe, plac zabaw). Za prowadzenie działalności kulturalnej na terenie gminy odpowiedzialne jest Centrum Kultury i Czytelnictwa, realizujące swoje zadania głównie w dwóch nowopowstałych budynkach użyteczności publicznej w Domaniowie i Wierzbnie. Infrastrukturę sportowo-rekreacyjną na terenie gminy stanowią m. in.: dwie sale sportowe oraz znajdujące się w 15 obrębach boiska sportowe. Na terenie gminy funkcjonują żłobek, 2 przedszkola oraz 3 szkoły podstawowe. Zadania w zakresie ochrony zdrowia realizują trzy ośrodki zdrowia mieszczące się w Domaniowie, Goszczynie i Wierzbnie. Na terenie

gminy funkcjonują kluby sportowe oraz jednostki ochotniczej straży pożarnej zlokalizowane w Domaniowie i Wierzbnie.

34. Na obszarze gminy praktycznie nie występują walory umożliwiające rozwój rekreacji i turystyki. Jej typowo rolniczy krajobraz jest równinny i niemal pozbawiony lasów. Występujące tu obiekty o wartości historycznej nie stanowią wystarczająco atrakcyjnej oferty turystycznej. Przez jeden obręb gminy przebiega szlak kulturowy Droga Świętego Jakuba Via Regia i towarzyszący mu szlak rowerowy o tej samej nazwie i przebiegu. Baza żywieniowa jest bardzo słabo rozwinięta. We wsi Gostkowice działa jedyny w gminie obiekt gastronomiczny – Pizzeria Mikado. Obiekty noclegowe na terenie gminy nie występują.
35. Według obowiązujących opracowań planistycznych dla gminy, tj. mpzp i sukizp pod inwestycje nierolnicze przeznaczono 951,08 ha, co stanowi 10,1% całkowitej powierzchni gminy. Grunty te przeznaczone są głównie na tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej. Ponadto w opracowaniach planistycznych, w ośmiu obrębach wskazano grunty na dolesienia, zajmują one powierzchnię 6,75 ha.

II. USTALENIA AKTUALIZACJI PLANU URZĄDZENIOWO-ROLNEGO

7. POPRAWA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

7.1. Zagospodarowanie gruntów odłogowanych

W gminie Domaniów grunty odłogowane zajmują powierzchnię 19,57 ha, co stanowi 0,2% całkowitego areалу gruntów ornych i użytków zielonych. Analiza materiałów planistycznych oraz inwentaryzacja terenowa pozwoliły ustalić kierunki zagospodarowania gruntów odłogowanych: pod inwestycje nierolnicze, przywrócenie do rolniczego użytkowania, pod zalesienia lub zadrzewienia oraz do pozostawienia w dotychczasowym użytkowaniu, Tabela 32, Rysunek 30.

Zagospodarowanie gruntów odłogowanych

Tabela 32

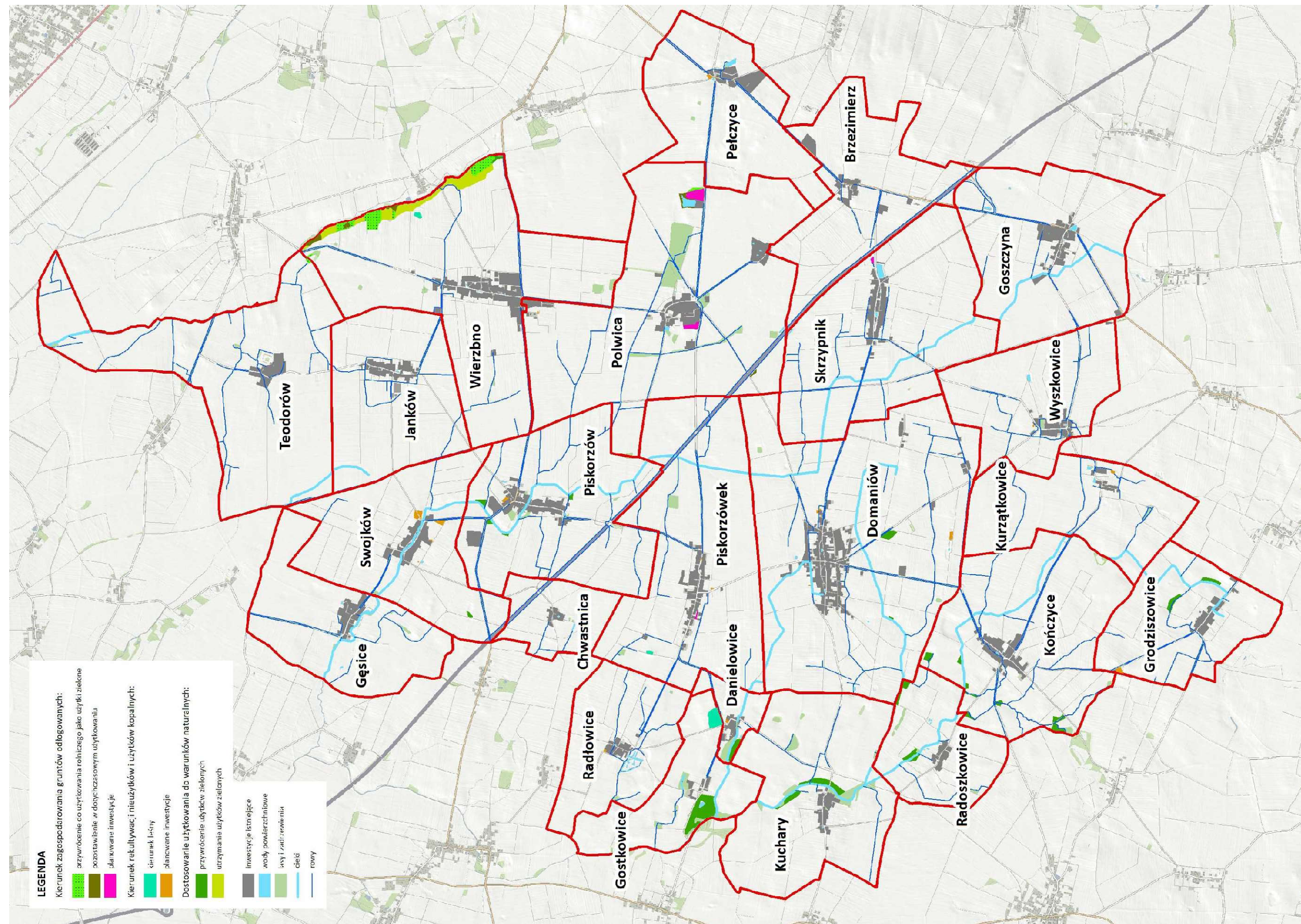
Lp.	Obręb	Grunty odłogowane ogółem	Zagospodarowanie gruntów odłogowanych					
			inwestycje planowane		przywrócenie do produkcji rolniczej jako użytki zielone		pozostawienie w dotychczasowym użytkowaniu	
		ha	ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Brzezimierz	-	-	-	-	-	-	-
2	Chwastnica	-	-	-	-	-	-	-
3	Danielowice	-	-	-	-	-	-	-
4	Domaniów	-	-	-	-	-	-	-
5	Gęsice	-	-	-	-	-	-	-
6	Gostkowice	-	-	-	-	-	-	-
7	Goszczyzna	-	-	-	-	-	-	-
8	Grodziszowice	-	-	-	-	-	-	-
9	Janków	-	-	-	-	-	-	-
10	Kończyce	-	-	-	-	-	-	-
11	Kuchary	-	-	-	-	-	-	-
12	Kurzątkowice	-	-	-	-	-	-	-
13	Pęczyce	-	-	-	-	-	-	-
14	Piskorzów	-	-	-	-	-	-	-
15	Piskorzówek	0,18	0,18	100,0	-	-	-	-
16	Polwica	5,89	3,94	66,9	0,56	9,5	1,39	23,6
17	Radłowice	-	-	-	-	-	-	-
18	Radoszkowice	-	-	-	-	-	-	-
19	Skrzypnik	0,27	0,27	100,0	-	-	-	-
20	Swojków	-	-	-	-	-	-	-
21	Teodorów	0,27	-	-	0,27	100,0	-	-
22	Wierzbno	12,96	-	-	10,70	82,6	2,26	17,4
23	Wyszkowice	-	-	-	-	-	-	-
Ogółem		19,57	4,39	22,4	11,53	58,9	3,65	18,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie inwentaryzacji terenowej (marzec 2022 r.) oraz mpzp i suikzp gminy Domaniów

Część odłogowanych gruntów ma określony sposób zagospodarowania, który wynika z zapisów opracowań planistycznych. Są one przeznaczone pod rozwój różnych form inwestycji (zabudowa mieszkaniowa, zagrodowa, usługowa, produkcyjna i przemysłowa). Ogólna powierzchnia gruntów odłogowanych przeznaczonych do zagospodarowania pod przyszłe inwestycje wynosi 4,39 ha, co stanowi 22,4% wszystkich nieużytkowanych rolniczo gruntów. Największe obszary o tym przeznaczeniu znajdują się w pobliżu zbiornika wodnego, we wschodniej części obrębu Polwica (3,94 ha) i są one przeznaczone pod usługi sportu i rekreacji.

W wyniku analizy warunków terenowych, do przywrócenia do produkcji rolnej jako użytki zielone wskazano 59,0% gruntów odłogowanych, tj. 11,54 ha. Przywrócenie do użytkowania rolniczego jako łąki lub pastwiska polegać będzie na wykoszeniu rosnącej roślinności, a w miejscach gdzie sukcesja roślinna jest zaawansowana (występuje miejscami samosiew) mogą być niezbędne również dodatkowe zabiegi. Grunty odłogowane, które proponuje się przywrócić do rolniczego użytkowania stworzą wraz z istniejącymi łąkami i pastwiskami większe kompleksy użytków zielonych. Działania te można realizować przy udziale środków finansowych pochodzących z budżetu województwa dolnośląskiego. W tym przypadku będą to dotacje celowe przyznawane na odkrzaczanie gruntów zarówno jednostkom samorządu terytorialnego jak i osobom fizycznym.

Pozostałe grunty odłogowane wskazano do pozostawienia w dotychczasowym użytkowaniu. Zajmują one powierzchnię 3,66 ha (18,7% wszystkich odłogów) i występują w obrębach Polwica i Wierzbno. Odłogi wskazane do pozostawienia w dotychczasowym użytkowaniu to porośnięte trzciną tereny wokół zbiornika wodnego lub obszary pokryte gęstymi zadrzewieniami, których przywrócenie do użytkowania rolniczego może być ekonomicznie nieopłacalne, a dla środowiska naturalnego niekorzystne.

Rys. 30. Zagospodarowanie gruntów odłogowanych, grunty do rekultywacji oraz ochrona gruntów rolnych

7.2. Rekultywacja nieużytków i byłych użytków kopalnych

Jednym z zadań mających na celu poprawę rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz ochronę krajobrazu gminy jest rekultywacja gruntów. Działanie to może być dofinansowane z dotacji celowych pochodzących z budżetu województwa, przyznawanych na ochronę, rekultywację i poprawę jakości gruntów rolnych.

Na terenie gminy ogólna powierzchnia nieużytków wynosi 28,94 ha, natomiast użytków kopalnych 0,67 ha. Znaczna część nieużytków została zrehabilitowana w kierunku rolnym (15,32 ha). Niektóre z nich zostały zamienione na zbiorniki wodne (1,70 ha) lub zainwestowane (0,04 ha), a część porośnięta przez naturalną sukcesję oraz zadrzewienia i zakrzaczenia (2,14 ha). Część nieużytków w opracowaniach planistycznych ma określone zagospodarowanie pod inwestycje (4,08 ha). Wszystkie użytki kopalne występujące na obszarze gminy (0,67 ha) zostały przekształcone w grunty orne.

Po przeprowadzonej inwentaryzacji terenowej, analizie istniejących materiałów planistycznych oraz ukształtowania terenu w Aktualizacji planu urządzeniowo-rolnego do rekultywacji w kierunku leśnym zostały wskazane nieużytki o łącznej powierzchni 4,39 ha położone w obrębach Gostkowice, Piskorzówek i Wierzbo, Rysunek 30. Pozostałe nieużytki zajmujące powierzchnię 1,27 ha wskazano do pozostawienia w dotychczasowym użytkowaniu

7.3. Zabiegi przeciwozyjne oraz ochrona gruntów rolnych

Zjawisko erozji polega na wywiewaniu lub wymywaniu górnej warstwy powierzchni gleby. Powoduje to zmniejszenie jej żyzności oraz doprowadza do obniżenia zdolności retencjonowania wody. Działanie erozji wietrznej przyczynia się nie tylko do zwiewania wierzchniej warstwy gleby, ale także do zanieczyszczenia jej cząstkami wód i powietrza, które zawierają często pozostałości środków ochrony roślin. Na terenie gminy gleby są podatne na występowanie suszy rolniczej w mniejszym lub większym stopniu. Susza rolnicza ogranicza wzrost i rozwój roślin uprawnych oraz dostęp do składników pokarmowych pobieranych przez ich systemy korzeniowe. Powoduje to nie tylko zmniejszenie plonów, ale może się także przyczynić do rozwoju chorób i szkodników roślin. Susza stanowi również poważne zagrożenie dla ekosystemu gleby i różnorodności życia biologicznego w glebie.

W związku z tym, że gleba jest warsztatem pracy dla rolników należy chronić ją przed degradacją i w możliwie maksymalnym stopniu ograniczyć występowanie erozji oraz suszy. Przeciwdziałanie tym niekorzystnym zjawiskom nie jest szeroko stosowane ze względu na wysoki koszt agrotechniki, ale może być realizowane przez:

- zakładanie i pielęgnowanie śródpolnych pasów zadrzewień i zakrzewień,
- stałe utrzymywanie gleby pod okrywą roślinną (rośliny wieloletnie),
- zalesianie gruntów,
- regulację stosunków wodnych,
- przywrócenie dwufunkcyjności systemów melioracyjnych,

- właściwy dobór upraw i kolejności roślin w zmianowaniu,
- prawidłowe wykonanie zabiegów uprawowych zapewniających dobre spulchnianie roli i wyrównanie jej powierzchni,
- utrzymanie optymalnego odczynu gleby zawartej w niej substancji organicznej.

Część wymienionych zadań to prace, jakie powinni wykonywać sami rolnicy, dlatego należy również w ramach szkoleń i kursów uświadamiać właścicieli, jakie wymierne korzyści może przynieść odpowiednia agrotechnika. Istotnym kierunkiem takich działań może być wdrażanie i upowszechnianie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej (KDPR).

Na terenie Dolnego Śląska istnieje możliwość otrzymania dotacji celowej z budżetu województwa na ochronę gruntów rolnych, a w szczególności na:

- rekultywację na cele rolnicze gruntów, które utraciły lub zmniejszyły wartość użytkową,
- rolnicze zagospodarowanie gruntów zrehabilitowanych,
- użyźnianie gleb o niskiej wartości produkcyjnej, ulepszanie rzeźby terenu i struktury przestrzennej gleb, usuwanie kamieni i odkrzaczania,
- przeciwdziałanie erozji gleb,
- budowę i renowację zbiorników wodnych służących małej retencji wodnej,
- budowę i modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych,
- wdrażanie i upowszechnianie wyników prac naukowo-badawczych związanych z ochroną gruntów rolnych,
- rekultywację nieużytków i użyźnianie gleb na potrzeby nowo zakładanych rodzinnych ogrodów działkowych.

W gminie Domaniów głównymi metodami zapobiegania erozji powinno być przede wszystkim utrzymanie istniejących zadrzewień i kompleksów leśnych oraz wprowadzanie nowych pasów zadrzewień na terenach otwartych. W Aktualizacji planu urządzeniowo-rolnego zaproponowano wprowadzenie 141,60 km nowych nasadzeń liniowych wzdłuż dróg.

W celu przeciwdziałania suszy oraz zwiększenia retencji wodnej obszaru gminy w Aktualizacji planu urządzeniowo-rolnego zaproponowano odbudowę 18, obecnie zdegradowanych, zbiorników wodnych o łącznej powierzchni 3,41 ha, zlokalizowanych w 11 obrębach.

Działania dotyczące ochrony, rekultywacji i poprawy jakości gruntów rolnych to nie tylko przeciwdziałanie erozji i suszy, ale również ochrona gruntów rolnych. Oprócz zabiegów przeciwoerozyjnych, rekultywacji nieużytków i przywrócenia produkcji rolniczej na gruntach odłogowanych w niniejszym opracowaniu wskazano również grunty, których użytkowanie powinno być dostosowane do warunków przyrodniczych poprzez odtworzenie na nich użytków zielonych. W związku z tym, iż inwentaryzacja terenowa wykazała znaczny ubytek powierzchni użytków zielonych na terenie gminy (115,85 ha stanowiące 64,1% wszystkich użytków zielonych) oraz z uwagi na ich wysoką wartość przyrodniczą i ochronną część zaoranych łąk i pastwisk powinna zostać przywrócona. W Aktualizacji planu urządzeniowo-rolnego gminy Domaniów wskazano 34,57 ha gruntów ornych, na których należy przywrócić użytki zielone, Rysunek 30. Są one położone

w sąsiedztwie cieków i rowów oraz na terenach okresowo podmokłych. Ich użytkowanie jako pola uprawne nie jest efektywne ze względu na częste wymakanie upraw. Przywrócenie na tych obszarach użytków zielonych wpłynie pozytywnie na regulację stosunków wodnych oraz poziom bioróżnorodności.

We wschodniej części obrębu Wierzbno, nad ciekami Miłoszowska Struga, położony jest kompleks łąk o powierzchni 32,35 ha. Ze względu na to, iż na obszarze gminy dominują grunty orne jest on bardzo cenny pod względem przyrodniczym. W Aktualizacji planu urządzeniowo-rolnego przeznaczono go do utrzymania, poprzez kontynuowanie ekstensywnego użytkowania kośnego.

7.4. Scalenie gruntów

Scalenie gruntów jest jednym z podstawowych zabiegów urządzeniowo-rolnych. Jego celem jest stworzenie optymalnie korzystnych warunków gospodarowania na danym obszarze, poprzez poprawę struktury obszarowej gospodarstw, zmniejszenie rozdrobnienia gruntów w gospodarstwach, optymalizację kształtu działek oraz ich korzystniejsze położenie względem siedlisk, a tym samym zmniejszenie odległości, na jakiej odbywa się transport rolny. Przeprowadzenie scalania gruntów umożliwia przeniesienie gruntów dzierzawionych w bezpośrednie sąsiedztwo gruntów własnych dzierżawcy.

Korzystnymi aspektami zabiegu scalenia są również: dostosowanie nowopowstałych działek do systemu melioracji wodnych, rzeźby terenu i innych przeszkód terenowych oraz właściwe ukształtowanie sieci dróg transportu rolnego, dzięki czemu każda działka ewidencyjna będzie miała zapewniony dojazd.

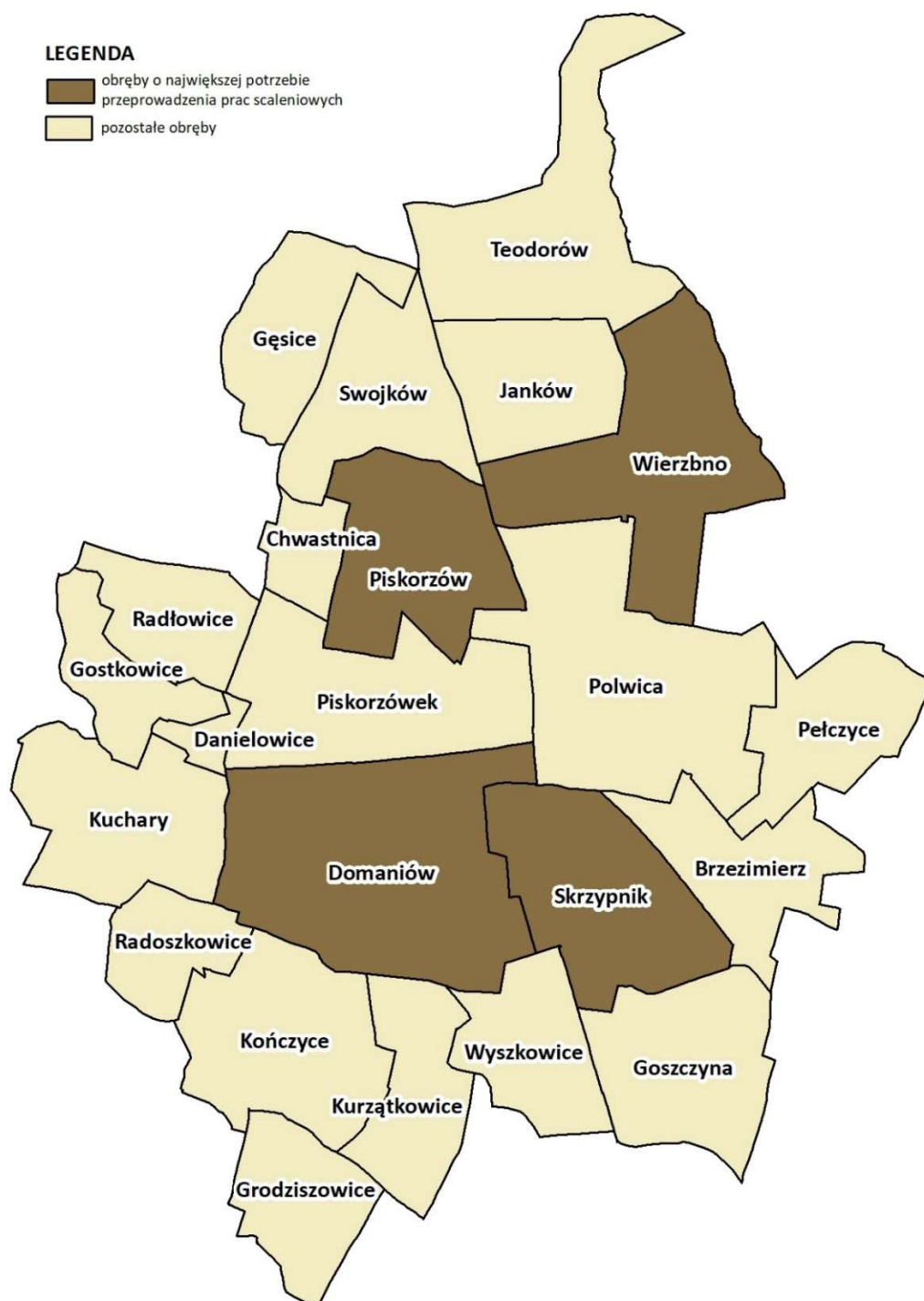
Oceną zapotrzebowania na prace scaleniowe objęto grunty we wszystkich obrębach gminy Domaniów według następujących kryteriów:

- rozdrobnienie gruntów gospodarstw indywidualnych (średnia powierzchnia działki, ilość działek oraz ilość kompleksów rolnych);
- wydłużenie działek i kształt kompleksów rolnych;
- rozmieszczenie działek względem siedlisk (tzw. rozproszenie działek);
- występowanie działek bez dostępu do drogi;
- występowanie gruntów różniczan;
- ilość wyłączeń gruntów z produkcji rolniczej (według obowiązujących opracowań planistycznych);
- potrzeby w zakresie tzw. zagospodarowania poscaleniowego (modernizacja dróg transportu rolnego, zakładanie i uzupełnianie istniejących pasów zadrzewień liniowych);
- obecność gruntów Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Przy ocenie zapotrzebowania na prace scaleniowe posłużono się również danymi z Planu urządzeniowo-rolnego gminy Domaniów z 2008 roku, w którym do scalenia gruntów zaproponowano trzy obręby – Piskorzów, Skrzypnik i Wierzbno.

W wyniku analizy stanu istniejącego, w gminie Domaniów wytypowano 4 obręby – Domaniów, Piskorzów, Skrzypnik i Wierzbno, dla których zabieg scalenia gruntów byłby najefektywniejszy i przyniósłby największą korzyść, Rysunek 30.

Potrzeba przeprowadzenia scalenia wynika z tego, iż w obrębach tych występuje jedna z największych w gminie liczba gospodarstw rolnych (Domaniów – 118, Wierzbno – 59, Piskorzów – 45, Skrzypnik – 41). Średnia powierzchnia gospodarstwa waha się od 6,14 ha w Skrzypniku do 13,84 ha w Wierzbnie. Przeciętne gospodarstwo tworzy 4-6 działek ewidencyjnych, o średniej powierzchni od 1,49 ha w Piskorzowie do 2,26 ha w Wierzbnie. Ponadto we wszystkich tych obrębach dominuje polowy kierunek produkcji rolniczej, z nastawieniem na zboża i rzepak oraz panują najkorzystniejsze warunki klimatyczne do prowadzenia i rozwoju produkcji rolnej.

Rys. 31. Potrzeba przeprowadzenia prac scaleniowych w gminie

Rys. 32. Rozkład gruntów w obrębie Domaniów

Postępowanie scaleniowe może być wszczęte na wniosek większości właścicieli gospodarstw rolnych w danym obrębie bądź na wniosek właścicieli gruntów, których łączny obszar przekracza połowę powierzchni obszaru scalenia.

W ramach prowadzonych prac scaleniowych wydzielana jest odpowiednia ilość gruntów na potrzeby związane z poszerzeniem pasów drogowych, wydzielaniem pasów zieleni wzdłuż dróg i cieków wodnych, a także terenów pod obiekty użyteczności publicznej. W wyniku realizacji prac scaleniowych przewiduje się zmniejszanie ogólnej liczby działek, a każda nowo zaprojektowana działka będzie miała zapewniony dostęp do drogi o charakterze publicznym. Obok poprawy jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej korzyścią wynikającą ze scalenia gruntów jest również uporządkowanie stanu prawnego nieruchomości rolnych (np. zniesienie współwłasności nieruchomości rolnych za zgodą ich właścicieli) oraz aktualizacja klasyfikacji gruntów.

Proces scalenia gruntów, chociaż jest długotrwały i skomplikowany, cieszy się coraz większym zainteresowaniem rolników i samorządów terytorialnych. Jego realizacja możliwa jest w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w oparciu o środki Unii Europejskiej.

8. POPRAWA INFRASTRUKTURY ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

8.1. Wody płynące wraz z urządzeniami związanymi z nimi funkcjonalnie

Ogólny stan cieków naturalnych w gminie Domaniów określić można jako zadowalający. Inwentaryzacja terenowa wykazała jednak, iż fragmenty cieków są zarośnięte wysoką trawą, krzewami bądź zadrzewieniami, co powoduje miejscowe utrudnienia przepływu wód. Na Żórawce są to odcinki, w obrębach Kurzątkowice, Kończyce, Kuchary i Gostkowice, o łącznej długości 4,17 km, Rysunek 33. Koryto Mszany wymaga oczyszczenia na długości 3,87 km, na czterech odcinkach w Goszczynie, Skrzypniku Piskorzówku i Piskorzowie. Pozostałe ciekі mają w większości charakter rowów i ich koryta są również pozarastane krzakami i trawami na odcinkach o łącznej długości 10,10 km.

Fot. 40. Rzeka Żórawka w obrębie Radoszkowice

Fot. 41. Most na cieku Mszana w Skrzypniku

Wszystkie ciekі wymagają regularnych prac konserwacyjnych, a szczególnie w terenach rolniczych. Prace te powinny być wykonywane regularnie i polegać na okresowym wykaszaniu oraz odkrzaczaniu brzegów i ich koryt oraz innych czynności mających na celu udroźnienie przepływu wody. Długość wszystkich odcinków cieków naturalnych wymagających oczyszczenia wynosi 18,14 km.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, należy dokonać regulacji w stanie prawnym cieków związanych z rozdzieleniem cieków drogami, jak również w zakresie wydzielenia działek ewidencyjnych (ustalenie linii brzegu) oraz rozbieżności wynikających z błędnego oznakowania wód płynących w ewidencji gruntów. Działania te pozwolą w przyszłości na sprawniejsze przeprowadzanie prac inwestycyjnych.

8.2. Urządzenia melioracji wodnych

Do podstawowych zadań melioracji wodnych należy odprowadzanie nadmiaru wody z terenów nadmiernie uwilgotnionych oraz uzupełnienie wilgotności gleb w okresach zbyt suchych. Na obszarze gminy Domaniów rolę taką pełnią rowy melioracyjne, stawy i zbiorniki małej retencji oraz sieć drenarska.

Przeprowadzona inwentaryzacja terenowa oraz analiza stanu istniejącego pozwoliły określić potrzeby dotyczące prawidłowego funkcjonowania sieci melioracyjnej na terenie gminy. Prawidłowe funkcjonowanie urządzeń melioracyjnych jest uzależnione od ich właściwej eksploatacji i konserwacji. Stan techniczny większości rowów jest niezadowalający. Część z nich została zlikwidowana (zaorana) np. na dużych kompleksach pól. Z uwagi na nieodpowiednie parametry techniczne rowów melioracyjnych, ich niedrożność, porośnięcie wysoką trawą i krzewami, prac konserwacyjnych wymaga 58,96 km rowów, a całkowitego odtworzenia 0,40 km, Tabela 33, Rysunek 33. Najwięcej kilometrów rowów wymagających poprawy stanu technicznego występuje w Domaniowie 8,25 km i Polwicy 7,50 km, a najmniej w Brzezimierzu i Chwastnicy po 0,64 km. W Danielowicach i Pełczycach nie wskazano rowów do konserwacji. Decyzję o szczegółowym zakresie prac powinien podjąć specjalista, po uwzględnieniu występowania obszarów chronionych i cennych przyrodniczo.

Fot. 42. Rów w obrębie Pełczyce

Fot. 43. Pogłębiony rów w Domaniowie

Tabela 33

Lp.	Obręb	Długość rowów istniejących	Długość rowów wymagających poprawy parametrów technicznych	Długość zlikwidowanych rowów wymagających odbudowy	Zbiorniki wodne wskazane do odbudowy lub konserwacji	
		km	km	km	liczba	ha
1	2	3	4	5	6	7
1	Brzezimierz	10,30	0,64	-	-	-
2	Chwastnica	3,08	0,64	-	2	0,06
3	Danielowice	2,37	-	-	-	-
4	Domaniów	22,38	8,25	-	1	0,05
5	Gęsice	5,67	0,78	-	3	0,35
6	Gostkowice	2,38	1,22	-	1	0,28
7	Goszczyna	8,06	1,43	-	3	0,59
8	Grodziszowice	7,02	1,66	-	-	-
9	Janków	8,89	5,10	-	-	-
10	Kończyce	15,74	6,50	-	-	-
11	Kuchary	4,19	1,85	-	-	-
12	Kurzątkowice	5,85	1,80	-	-	-
13	Pełczyce	6,07	-	-	1	0,08
14	Piskorzów	17,23	4,11	-	1	0,03
15	Piskorzówek	15,40	3,79	-	-	-
16	Polwica	20,60	7,50	-	2	0,33
17	Radłowice	8,41	1,01	-	1	0,02
18	Radoszkowice	2,45	1,75	0,12	-	-
19	Skrzypnik	10,75	2,85	0,12	1	1,26
20	Swojków	6,40	1,55	-	-	-
21	Teodorów	19,02	2,58	-	-	-
22	Wierzbnio	16,85	1,85	-	-	-
23	Wyszkowice	8,41	2,10	0,16	2	0,36
Ogółem		227,52	58,96	0,40	18	3,41

Źródło: dane egib (stan na styczeń 2022 r.), inwentaryzacja terenowa (marzec 2022 r.), dane PGWWP we Wrocławiu

Z uwagi na to, iż w pobliżu rowów mogą występować stanowiska objętych ochroną roślin i zwierząt, należy przestrzegać zasad i odpowiednich terminów prowadzenia na nich prac konserwacyjnych, które obejmują:

- odmulanie dna – polega na usunięciu z koryta znacznych ilości materii organicznych oraz różnego rodzaju zanieczyszczeń i odpadków zalegających na dnie. Zabieg ten powinien być wykonywany w okresach niskich temperatur wody, aby nie powodować gwałtownych procesów zagniwania;
- usuwanie roślinności dennej i wykaszanie roślinności przybrzeżnej. Zabieg ten musi być wykonywany w czasie pełnej wegetacji. Podczas jego przeprowadzania należy dać faunie możliwość ucieczki i schronienia;
- pielęgnacja skarp i nasypów – polega na wykoszeniu roślinności ze skarp, a także uzupełnieniu ubytków w skarpach i nasypach;

- pielęgnacja zadrzewień – polega na usuwaniu chorych lub obumarłych gałęzi i pni oraz gałęzi utrudniających przepływ wody oraz stosowaniu nasadzeń uzupełniających. Ze względu na dobre praktyki przyrodniczo-krajobrazowe oraz ochronę gruntów rolnych przed erozją należy, tam gdzie jest to możliwe, utrzymać występujące wzdłuż cieków naturalnych i rowów istniejące pasy zadrzewień i zakrzewień.

W celu zwiększenia retencji wodnej obszaru gminy w Aktualizacji planu urządzeniowo-rolnego zaproponowano odbudowę 18, obecnie zdegradowanych, zbiorników wodnych o łącznej powierzchni 3,41 ha. Znajdują się one w 11 obrębach. W Domaniowie, Gostkowicach, Pełczycach Piskorzowie, Radłowicach i Skrzypniku do modernizacji wskazano po 1 obiekcie, w Chwastnicy, Polwicy i Wyszkowicach wytypowano po 2 zbiorniki wodne, a w Gęsicach i Goszczynie 3. Ponad połowa z nich stanowi własność prywatną (po 2 zbiorniki w Chwastnicy, Gęsicach i Polwicy oraz po 1 w Gostkowicach, Goszczynie, Piskorzowie i Wyszkowicach). Pięć zbiorników należy do Gminy (w Domaniowie, Goszczynie, Radłowicach Skrzypniku i Wyszkowicach). Kolejne trzy zbiorniki położone są na gruntach będących we władaniu KOWR (w Gęsicach, Goszczynie i Pełczycach). Działania polegające na modernizacji zbiorników wodnych można realizować przy wsparciu środków finansowych pochodzących z budżetu województwa. W tym przypadku będzie to dotacja celowa na budowę zbiornika wodnego służącego małej retencji.

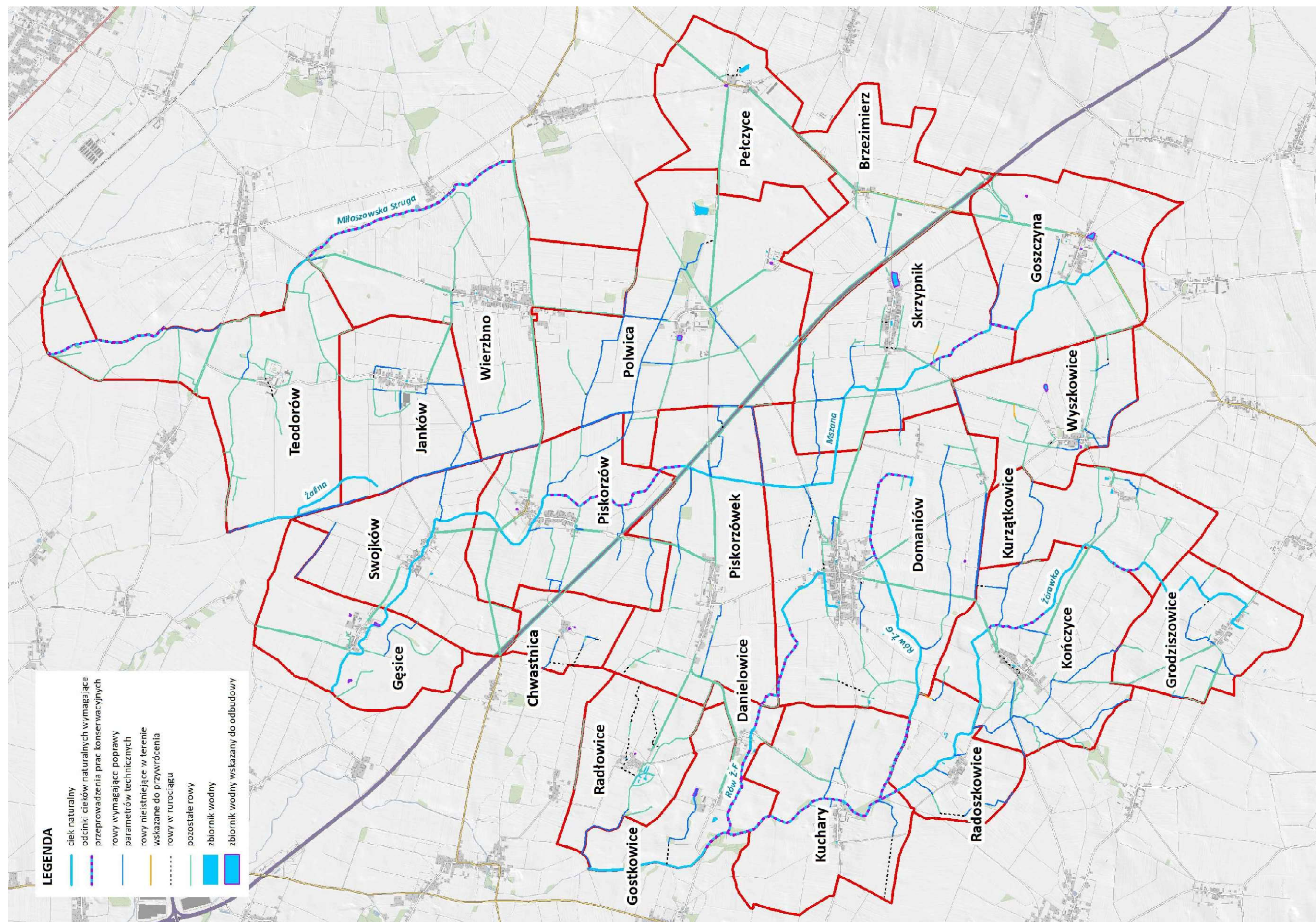
Fot. 44. Uszkodzony przepust w Domaniowie

Fot. 45. Zbiornik w trakcie modernizacji w Radłowicach

Z uwagi na zły stan techniczny urządzeń komunikacyjnych na ciekach wodnych i rowach melioracyjnych do przeglądu i ewentualnej modernizacji, konserwacji lub odbudowy wskazano wszystkie mosty, mostki, kładki i przepusty. Wymagają one zwiększenia przepustowości i prac remontowo-modernizacyjnych.

W prawidłowym funkcjonowaniu sieci melioracyjnej, ważny jest dobry stan istniejącego systemu drenarskiego. Okresowe zaniechanie robót konserwacyjnych prowadzi do zarośnięcia rowów lub niedrożności wylotów drenarskich, a w konsekwencji wstrzymuje odpływ wody z sieci. Powoduje to przyspieszenie procesu degradacji rurociągów drenarskich. Wskazane jest przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji sieci drenarskiej w celu rozpoznania obszarów, na których jest położona i przeprowadzenia prac modernizacyjnych.

Rys. 33. Potrzeby prac w zakresie gospodarki wodnej

8.3. Kształtowanie sieci dróg transportu rolnego

Funkcjonalna sieć dróg transportu rolnego stanowi bardzo istotny element rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Odpowiednie zagęszczenie oraz dobry stan techniczny dróg decyduje o efektywności gospodarowania, poprzez zmniejszenie kosztów transportu w gospodarstwie.

W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji terenowej, konsultacji z przedstawicielami Gminy, analizy Planu urządzeniowo-rolnego gminy Domaniów z 2008 roku określono podstawową sieć dróg transportu rolnego w gminie. Do przebudowy zakwalifikowano łącznie 163,60 km, co stanowi 44,3% wszystkich dróg w gminie (istniejących i nieistniejących), Tabela 34, Rysunek 34. Na sieć dróg wskazanych do modernizacji składają się drogi o nawierzchni nietrwałej (gruntowe, tłuczniowe, żwirowe) oraz drogi nieistniejące w terenie (zaorane). Do przebudowy przeznaczono najwięcej dróg o nawierzchni gruntowej – 101,79 km oraz znacznie krótsze odcinki dróg utwardzonych (asfaltowe, brukowane, betonowe, tłuczniowe i żwirowe) – 56,72 km, natomiast najmniej dróg nieistniejących w terenie – 5,09 km. Drogi te stanowią dojazd do pól oraz połączenie z sąsiednimi miejscowościami. Najwięcej kilometrów dróg transportu rolnego do przebudowy wskazano w obrębach: Domaniów – 21,98 km, Skrzypnik – 12,69 km i Piskorzówek – 12,28 km, natomiast najmniej w Danielowicach – 1,70 km i Pełczycach – 2,15 km. Udział dróg wskazanych do przebudowy w ogólnej ich długości w poszczególnych obrębach wynosi od 23,7% w Radłowicach do 71,1% w Danielowicach, Tabela 34.

Fot. 46. Droga transportu rolnego wskazana do przebudowy w obrębie Brzezimierz

Fot. 47. Droga przeznaczona do modernizacji, biegnąca we wschodniej części wsi Pełczyce

Przebudowa dróg powinna polegać na wykonaniu odpowiedniej podbudowy i utwardzeniu nawierzchni tak, aby przewidziane natężenie ruchu oraz poruszanie się po nim ciężkim sprzętem nie stanowiło problemu. Odpowiednia ich szerokość umożliwi swobodny przejazd maszynami rolniczymi. Dla prawidłowego funkcjonowania sieci drogowej konieczna jest także modernizacja przepustów i niektórych mostków na ciekach naturalnych i rowach. Wraz z tymi pracami zaleca się utworzenie przejść dla zwierząt – drobnych ssaków, płazów, gadów i bezkręgowców. Ich konkretna lokalizacja powinna być wskazana w projekcie budowlanym przebudowy dróg.

Drogi wytypowane do przebudowy lub budowy

Tabela 34

Lp.	Obręb	Długość dróg ogółem	Długość dróg do przebudowy wg rodzaju nawierzchni								Udział dróg wskazanych do przebudowy w ogólnej długości dróg		Długość dróg do budowy
			grunt naturalny	bruk	masa bitumiczna	płyty betonowe	żwir	tłuczeń	drogi nieistniejące	Razem	%	km	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1	Brzezimierz	19,74	7,11	0,22	0,61	-	0,93	0,06	-	8,93	45,2	-	-
2	Chwaścina	7,20	1,24	0,40	1,06	-	0,49	-	0,24	3,43	47,6	-	-
3	Danielowice	2,39	0,33	-	1,37	-	-	-	-	1,70	71,1	-	-
4	Domaniów	43,72	14,79	0,31	5,42	-	1,12	-	0,34	21,98	50,3	0,02	0,02
5	Gęśce	5,75	0,53	-	1,93	-	-	-	-	2,46	42,8	-	-
6	Gostkowie	4,88	0,57	-	1,33	-	0,21	-	0,55	2,66	54,5	-	-
7	Goszczyna	22,41	5,54	0,40	2,24	-	0,12	-	0,16	8,46	37,8	-	-
8	Grodziszowice	12,46	2,88	-	2,32	-	0,07	-	-	5,27	42,3	0,21	0,21
9	Janków	20,12	10,14	-	1,19	-	-	-	0,49	11,82	58,7	-	-
10	Kończyce	15,31	3,44	0,07	3,45	0,17	-	-	-	7,13	46,6	-	-
11	Kuchary	15,16	4,90	-	1,66	-	0,08	-	0,52	7,16	47,2	0,07	0,07
12	Kurzątkowice	9,68	1,05	0,22	1,41	-	-	-	-	2,68	27,7	-	-
13	Pelczyce	5,82	1,96	-	-	-	0,19	-	-	2,15	36,9	-	-
14	Piskorzów	20,05	7,24	0,36	0,96	0,03	0,20	-	0,45	9,24	46,1	-	-
15	Piskorzówek	22,41	6,56	0,37	3,38	-	0,58	-	1,39	12,28	54,8	-	-
16	Polwica	22,15	5,74	1,50	2,28	-	0,14	-	0,95	10,61	47,9	-	-
17	Radłowice	11,82	2,57	-	-	-	0,23	-	-	2,80	23,7	0,21	0,21
18	Radoszkowice	6,80	2,22	0,57	-	-	0,03	-	-	2,82	41,5	-	-
19	Skrzypnik	23,51	9,35	-	3,29	-	0,05	-	-	12,69	54,0	-	-
20	Swojków	21,20	6,89	0,10	2,18	-	-	-	-	9,17	43,3	-	-
21	Teodorów	9,01	0,66	-	1,81	-	-	-	-	2,47	27,4	-	-
22	Wierzbo	34,10	5,45	-	3,85	-	0,34	-	-	9,64	28,3	-	-
23	Wyszkowice	13,37	0,63	0,39	4,57	-	0,46	-	-	6,05	45,3	0,11	0,11
Ogółem		369,06	101,79	4,91	46,31	0,20	5,24	0,06	5,09	163,60	44,3	0,62	0,62

Źródło: dane egib (stan na styczeń 2022 r.), inwentaryzacja terenowa (marzec 2022 r.), konsultacje z przedstawicielami Urzędu Gminy Domaniów (wrzesień 2022 r.)

W Aktualizacji planu urządzeniowo-rolnego wskazano również 5 odcinków dróg do budowy o łącznej długości 0,62 km. Propozycja budowy odcinków dróg wynika z potrzeby zapewnienia połączenia istniejących dróg transportu rolnego i była konsultowana z przedstawicielami Gminy.

Budowę dróg zaproponowano w 5 obrębach:

- Domaniów – budowa jednego odcinka na dz. nr 254, o długości 0,02 km. Jego budowę zaproponowano w celu zapewnienia ciągłości drogi transportu rolnego;
- Grodziszowice – budowa odcinka na dz. nr 4/4, 4/5, 4/6, 18/1, o długości 0,21 km. Droga istnieje w terenie i stanowi połączenie dróg gminnych ale wymagane jest uregulowanie jej stanu prawnego – wydzielenie działki drogowej;
- Kuchary – budowa jednego odcinka na dz. nr 70/14, o długości 0,07 km. Jego budowę zaproponowano w celu połączenia działek drogowych;
- Radłowice – budowa odcinka na dz. nr 79/2 o długości 0,21 km. Droga istnieje w terenie ale wymagane jest uregulowanie jej stanu prawnego, ponieważ działka, na której jest położona nie należy do Gminy, a w ewidencji gruntów i budynków widnieje ona jako grunty orne "R";
- Wyszkowice – budowa jednego odcinka na dz. nr 149, o długości 0,11 km. Droga nie istnieje w terenie, wskazanie jej budowy wynika z potrzeby zapewnienia połączenia głównej drogi prowadzącej przez wieś z drogami transportu rolnego przebiegającymi za zabudowaniami;

Fot. 48. Wskazana do przebudowy droga transportu rolnego biegnąca po granicy obrębów Piskorzów i Wierzbno oraz Swojków i Janków

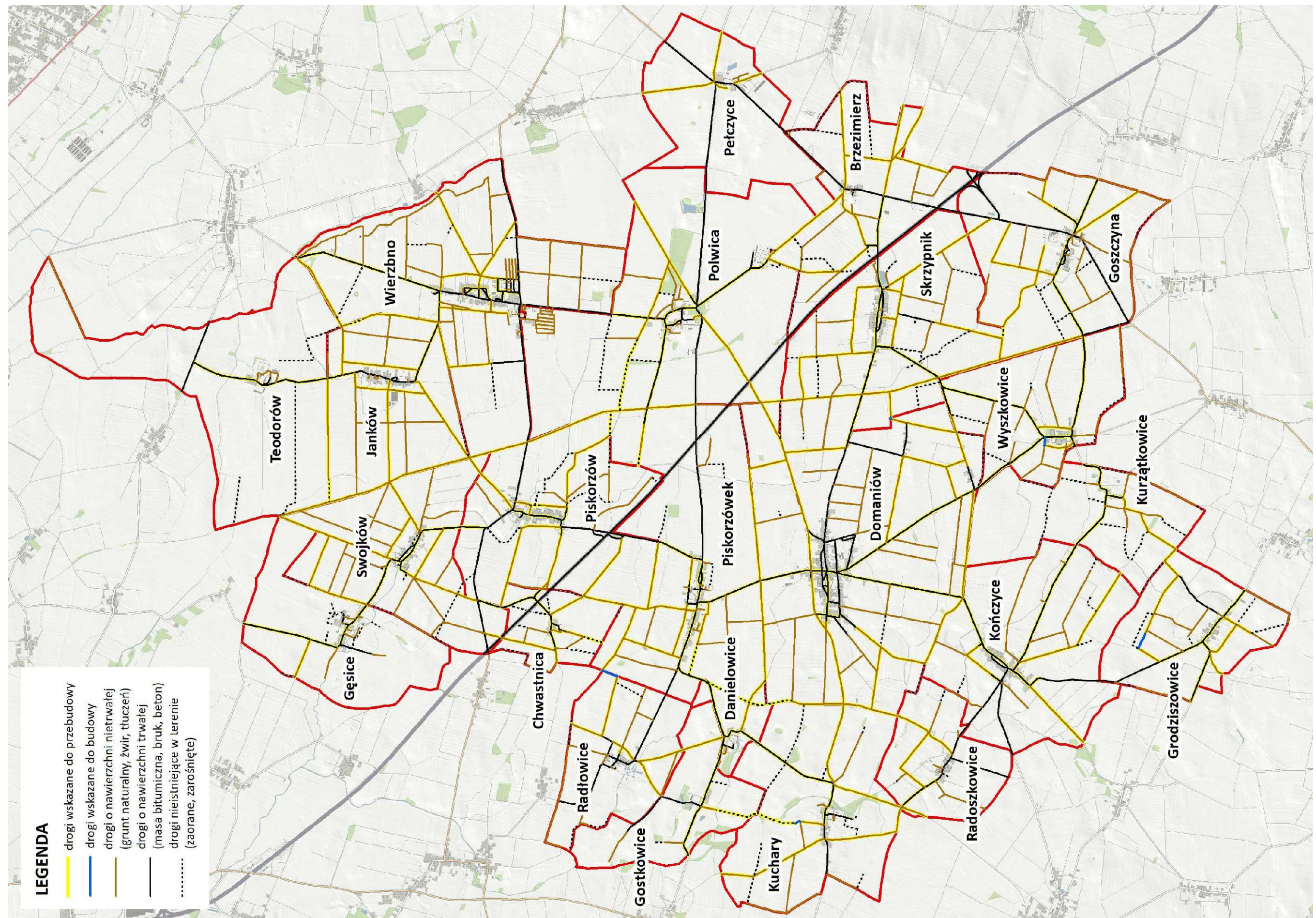
Fot. 49. Odcinek drogi transportu rolnego na granicy obrębów Radłowice i Piskorzów, który przeznaczono do budowy, ponieważ wymaga uregulowania stanu prawnego

Zestawienie dróg wskazanych do przebudowy lub budowy

Tabela 35

Lp.	Obręb	Drogi do przebudowy		Drogi do budowy		Razem
		numery działek	długość [km]	numery działek	długość [km]	
1	2	3	4	5	6	7
1	Brzezimierz	172/2, 173/6, 173/7, 175/2, 176, 177/2, 181, 183, 184, 185, 186, 188	8,93	-	-	8,93
2	Chwastnica	120, 121/1, 121/2, 122/1, 122/2, 123/1, 123/2, 124, 132, 133, 140/2	3,43	-	-	3,43
3	Danielowice	38, 41, 42	1,70	-	-	1,70
4	Domaniów	370/4, 371/2, 371/4, 372/3, 375/1, 376/3, 376/4, 378/3, 383, 387, 389, 398, 418, 422, 426, 427/21, 428, 430, 449, 451, 452, 456, 459	21,98	254	0,02	22,00
5	Gęsice	71, 80, 115	2,46	-	-	2,46
6	Gostkowice	13, 14, 17, 20	2,66	-	-	2,66
7	Goszczyna	133/9, 135, 136, 137, 138, 139/1, 139/2, 141, 148, 149, 156/1	8,46	-	-	8,46
8	Grodziszowice	79, 80, 81, 84, 85, 86, 87, 100	5,27	4/4, 4/5, 4/6, 18/1	0,21	5,48
9	Janków	149, 150/1, 150/2, 151/2, 152/1, 152/2, 152/3, 154/1, 154/2, 154/3, 156, 159, 160/2, 160/5, 162, 163, 166, 167, 169	11,82	-	-	11,82
10	Kończyce	155/8, 155/10, 156, 157, 158/1, 158/3, 159, 160/1, 160/2, 163/2, 164, 166/1	7,13	-	-	7,13
11	Kuchary	43, 44, 45, 50, 72, 73, 74, 79, 89/1, 89/2, 94, 97	7,16	70/14	0,07	7,23
12	Kurzątkowice	58, 59, 62, 63, 67/2	2,68	-	-	2,68
13	Pełczyce	6/15, 12, 13, 14	2,15	-	-	2,15
14	Piskorzów	250/2, 252, 255/2, 257/2, 258, 260, 265, 267, 268, 269, 270, 271, 273, 274, 275, 276, 277	9,24	-	-	9,24
15	Piskorzówek	136, 139, 141, 143, 149, 151, 154, 155, 160, 177/1, 178/2, 178/3, 181, 182, 194	12,28	-	-	12,28
16	Polwica	63, 64, 65, 69, 70, 73, 74, 75/1, 75/2, 76, 91/38, 111/2, 112/6, 113, 119/1, 119/2, 119/3, 122, 123, 125/1	10,61	-	-	10,61
17	Radłowice	103, 117, 119, 122, 123, 126	2,80	79/2	0,21	3,01
18	Radoszkowice	61/1, 93, 94, 99/2	2,82	-	-	2,82
19	Skrzypnik	300/4, 301, 303, 310, 311, 316, 319/1, 319/2, 324, 325, 328, 330, 331, 332, 337, 340/3, 348, 350, 351, 356/2	12,69	-	-	12,69
20	Swojków	221, 223/2, 228, 232, 235, 236, 237/2, 237/3, 239, 240, 241, 244, 249, 251, 252	9,17	-	-	9,17
21	Teodorów	49/2, 65	2,47	-	-	2,47
22	Wierzbnio	2, 17, 71, 101/2, 128, 150, 154, 238, 266/1, 267, 268, 368/2, 377, 382/5, 382/8, 382/16	9,64	-	-	9,64
23	Wyszkowice	140, 144, 147, 150, 152, 158	6,05	149	0,11	6,16
Ogółem		-	163,60	-	0,62	164,22

Źródło: dane egib (stan na styczeń 2022 r.), inwentaryzacja terenowa (marzec 2022 r.), konsultacje z przedstawicielami Urzędu Gminy Domaniów (wrzesień 2022 r.)

Rys. 34. Drogi wskazane do przebudowy lub budowy

9. KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU

9.1. Zalesienia gruntów

Gmina Domaniów charakteryzuje się wybitnie niskim stopniem lesistości – poniżej 1%. Na jej obszarze występują gleby o wysokich klasach bonitacyjnych. Warunki te powodują, iż jest to gmina typowo rolnicza, w której rolnictwo pełni dominującą rolę w sferze gospodarczej.

Na terenie gminy nie występują większe kompleksy leśne. Ze względu na dobrą jakość gleb, duże zapotrzebowanie rolników na grunty orne, a co za tym idzie brak zainteresowania z ich strony zalesieniami, w Planie urządzeniowo-rolnym gminy Domaniów z roku 2008 odstąpiono od wykonania Projektu granicy rolno-leśnej.

Podczas inwentaryzacji terenowej (marzec 2022 r.) zaobserwowano, iż niektóre grunty porośnięte są wieloletnimi zadrzewieniami i krzakami, które nie zostały dotychczas wykazane w ewidencji gruntów i budynków. Taka sytuacja występuje na powierzchni 6,55 ha. Wskazane jest przeklasyfikowanie tych gruntów w ewidencji gruntów i budynków, gdyż powrót do produkcji rolnej może okazać się nieopłacalny i zbyt kosztowny.

W opracowaniach planistycznych obowiązujących dla obszaru gminy, tj. mpzp dla poszczególnych obrębów i części działek oraz studium dla całej gminy zostały wyznaczone tereny pod przyszłe dolesienia. Zajmują one powierzchnię 6,75 ha i występują w ośmiu obrębach. Inwentaryzacja terenowa wykazała, że znaczna część z nich jest nadal użytkowana rolniczo, a na części występują zadrzewienia (sukcesja naturalna).

W Aktualizacji planu urządzeniowo-rolnego zaproponowano rekultywację niektórych nieużytków w kierunku leśnym. U nieużytki te zajmują łącznie powierzchnię 4,39 ha i są położone w obrębach Gostkowice, Piskorzówek i Wierzbno.

Inwentaryzacja terenowa, a także analiza materiałów oraz warunków rolniczych i środowiskowych pozwoliła stwierdzić, iż nie występuje potrzeba planowania dodatkowych zalesień na terenie gminy Domaniów. Odstąpiono również od wykonania Projektu granicy rolno-leśnej.

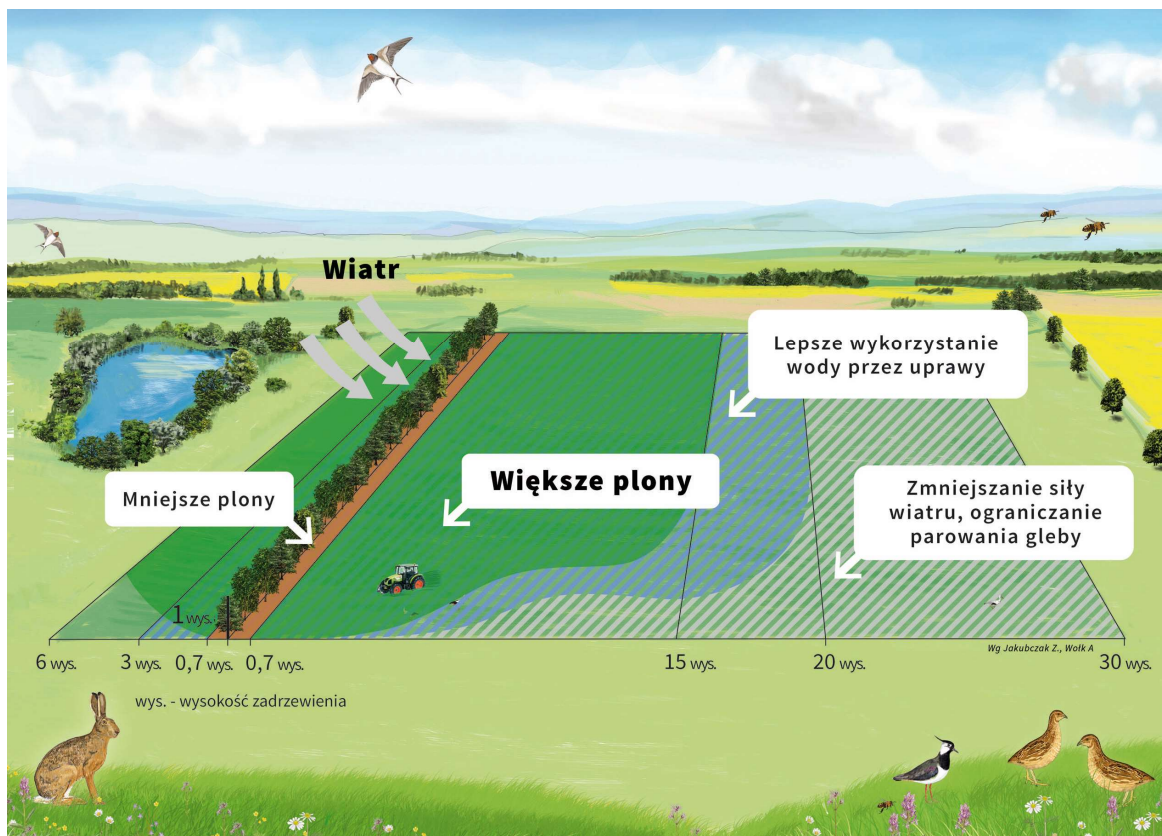
9.2. Planowane zadrzewienia

Zadrzewienia są ważnym elementem przyrodniczym w krajobrazie wiejskim. Zakładanie i pielęgnacja zadrzewień jest jedną z podstawowych metod zwiększania różnorodności biologicznej, szczególnie na gruntach ornym i jednocześnie urozmaicenia krajobrazu rolniczego.

Pasy roślinności wpływają korzystnie na poprawę warunków mikroklimatycznych, poprzez:

- zmniejszenie prędkości wiatrów wysuszających,
- zatrzymanie wilgoci w glebie,
- działanie osuszające na terenach podmokłych, przy zwiększeniu wilgotności powietrza,
- zmniejszenie spływów powierzchniowych,
- zapobieganie erozji wodnej i wietrznej.

Zadrzewienia są bardzo wartościowe pod względem przyrodniczym. Stanowią miejsce życia i żerowania wielu gatunków zwierząt (ograniczają liczbę występowania szkodników upraw rolniczych), tworzą naturalne korytarze między różnymi ekosystemami i wbrew opinii rolników poprawiają wydajność upraw polowych (spadek wydajności w pasie przylegającym do zadrzewienia jest rekompensowany przez wzrost wydajności na całej powierzchni pola chronionego przed wiatrem), Rysunek 35. Dlatego też należy położyć szczególny nacisk na dbałość o ich utrzymanie, uzupełnianie oraz możliwe rozszerzanie.

Rys. 35. Funkcje zadrzewień liniowych (rys. Jakub Józefczuk)

Gmina Domaniów charakteryzuje się bardzo niskim stopniem lesistości. Brak tu większych kompleksów leśnych, występują natomiast bardzo rozległe powierzchnie terenów otwartych. Pola uprawne narażone są na silne wiatry wywiewające cząstki gleby. Aby przeciwdziałać temu zjawisku i jednocześnie urozmaicić krajobraz w Aktualizacji planu urządzeniowo-rolnego zaproponowano wprowadzenie nowych nasadzeń liniowych o długości 141,60 km. Będą one położone przeważnie wzdłuż dróg wskazanych do przebudowy. Warto również podkreślić, że pielęgnacja istniejących i wprowadzanie nowych zadrzewień przydrożnych i śródpolnych, szczególnie na obszarach intensywnej produkcji rolniczej to wytyczne zawarte w Planie Zagospodarowania Województwa Dolnośląskiego. Proponowane zadrzewienia to głównie aleje, ale część z nich ma formę jednostronnych szpalerów. Rozmieszczenie drzew powinno umożliwiać dogodny przejazd drogą oraz wjazd na pola wszelkiego rodzaju sprzętem rolniczym. Ponadto nasadzenia powinny być lokalizowane poza zewnętrzną krawędzią rowów odwadniających drogi.

Skład gatunkowy powinien być dostosowany do gatunków rodzimych, a ponadto powinien uwzględniać:

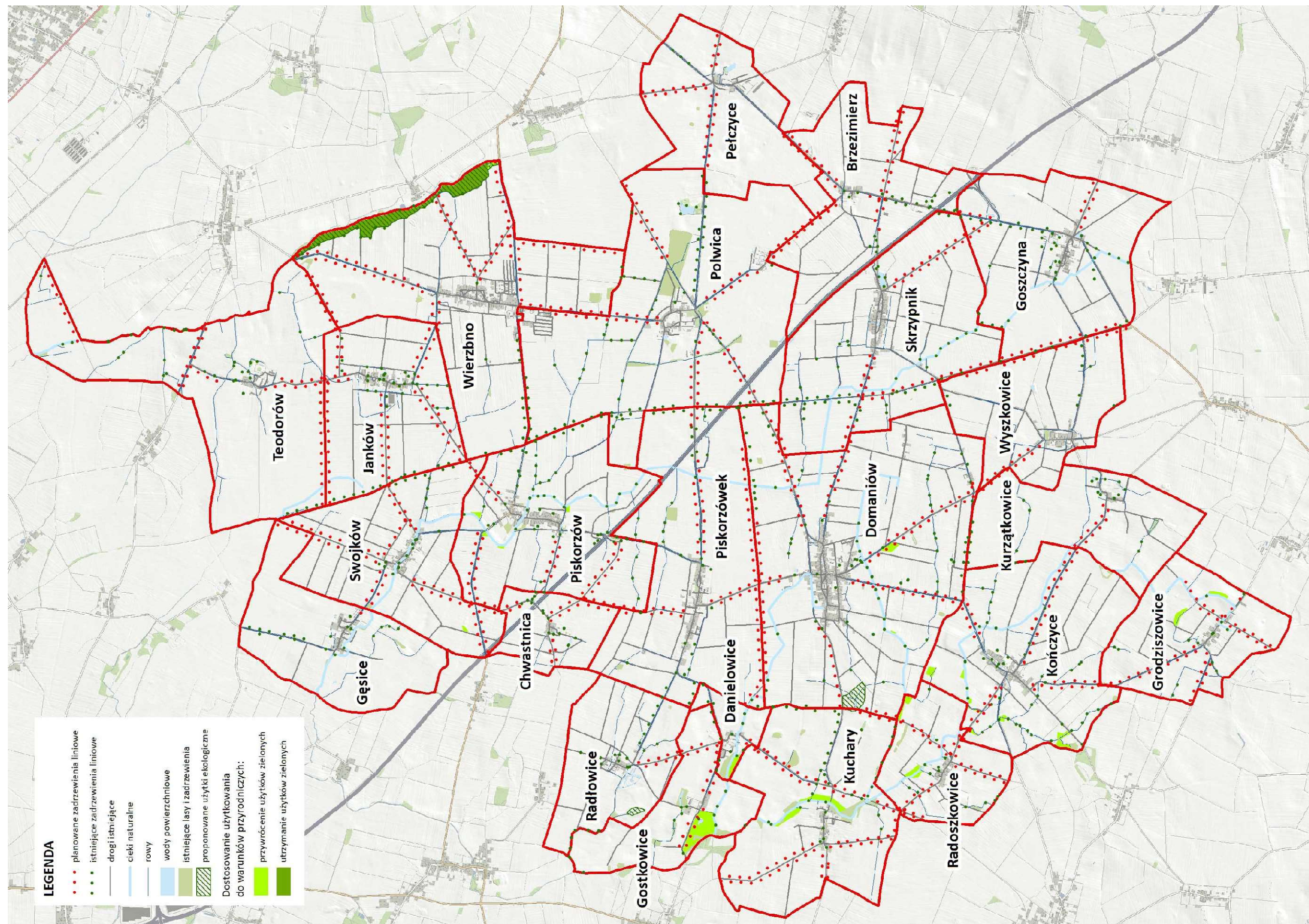
- wzdłuż dróg o dużym natężeniu ruchu zaleca się gatunki odporne na zanieczyszczenia oraz zwarte zakrzewienia chroniące przed zaspami śnieżnymi,
- wzdłuż dróg transportu rolnego gatunki wiatrochronne i dające pożytki dla pszczół. Nasadzenia drzew miododajnych można sfinansować z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu dzięki programowi dofinansowania zadań związanych z działaniami na rzecz ochrony pszczół na terenie województwa dolnośląskiego.
- wzdłuż cieków należy sadzić gatunki wilgociolubne o nieinwazyjnych systemach korzeniowych,
- wzdłuż dróg gdzie występują luki w istniejących nasadzeniach liniowych lub jedynie pojedyncze relikt przedwojennych alei nowe nasadzenia powinny stanowić ich uzupełnienie pod względem gatunkowym.

Fot. 50. Droga powiatowa w obrębie Polwica, wzdłuż której proponuje się przywrócenie niedawno zlikwidowanych nasadzeń liniowych

Fot. 51. Relikty nasadzeń owocowych przy drodze transportu rolnego w Grodziszowicach, które proponuje się uzupełnić młodymi jabłoniemi

Rys. 36. Planowane zadrzewienia liniowe oraz formy ochrony przyrody w gminie

9.3. Planowane formy ochrony krajobrazu

Obszar gminy Domaniów jest ubogi w walory przyrodniczo-krajobrazowe. Stan ten warunkują: równinna rzeźba terenu, niska lesistość oraz występowanie urodzajnych gleb, a co za tym idzie intensywna produkcja rolnicza. Cenne przyrodniczo tereny występują w ilościach śladowych, głównie w postaci ekosystemów rzeczno-łąkowych wzdłuż naturalnych cieków oraz niewielkich zespołów leśnych, parków, i zadrzewień śródpolnych. Ochrona przyrody na obszarze gminy powinna mieć na celu zrównoważone użytkowanie, utrzymanie bądź odnawianie zasobów przyrodniczych oraz kształtowanie świadomości i postaw ekologicznych mieszkańców.

Struktura gatunkowa flory i fauny obszaru gminy nie jest dobrze rozpoznana. Inwentaryzację przyrodniczą wykonano blisko 30 lat temu, przez tak długi okres czasu dane w niej zawarte z pewnością uległy przedawnieniu. Aby zidentyfikować i skutecznie chronić najcenniejsze elementy przyrody gminy zaleca się sporządzenie aktualizacji tego opracowania.

Na terenie gminy jest bardzo niewiele obszarów, na których występują wartościowe pod względem przyrodniczym ekosystemy wodno-łąkowe. Dodatkowo ich walory są niedoceniane i niszczone przez człowieka w ramach postępującej intensyfikacji rolnictwa, która poprzez ich zaorywanie znacznie zmniejsza ich powierzchnię nie zważając na wartość ekologiczną. Dlatego też w niniejszym opracowaniu postuluje się o utrzymanie najcenniejszych łąk poprzez kontynuowanie ekstensywnego użytkowania kośnego. Wskazano także grunty, których użytkowanie powinno być dostosowane do warunków przyrodniczych poprzez odtworzenie na nich użytków zielonych, Rysunek 36.

W Planie urządzeniowo-rolnym z 2008 roku wskazano trzy obszary do objęcia ochroną prawną w formie użytków ekologicznych. Są to: kompleks łąk położony we wschodniej części obrębu Wierzbno oraz dwa podmokłe obszary zlokalizowane w obrębach Domaniów i Radłowice. Wszystkie te trzy propozycje przeniesiono do Aktualizacji planu urządzeniowo-rolnego. Należy jednak podkreślić, iż przed podjęciem ostatecznej decyzji o objęciu ochroną wymienionych obszarów, wskazane jest przeprowadzenie aktualizacji inwentaryzacji przyrodniczej, aby potwierdzić obecność przedmiotów ochrony.

Fot. 52. Łąki w obrębie Wierzbno, które wskazano do utrzymania

Fot. 53. Obszar podmokły w Domaniowie, proponowany do objęcia ochroną jako użytek ekologiczny

10. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I TURYSTYCZNEJ

10.1. Potrzeby w zakresie odnowy wsi wskazane przez Gminę

Odnowa wsi jest to proces mający na celu poprawę jakości życia na wsi przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców. Proces ten polega na podkreśleniu potrzeb dostosowania wsi do wymogów współczesności oraz pełnienia nowych funkcji na rzecz całego społeczeństwa. Zmiany jakie realizowane są w związku z odnową wsi dotyczą miejsca zamieszkania wraz z otoczeniem, infrastrukturą, organizacją przestrzeni publicznej, usługami, komunikacją i bezpieczeństwem. Dzięki inwestycjom realizowanym w zakresie niniejszego działania udaje się odnowić zabytkową zabudowę charakterystyczną dla tradycyjnego budownictwa wiejskiego, zmodernizować przestrzeń publiczną (chodniki, place zabaw, parki, itp.) oraz unowocześniać i wyposażać obiekty sportowe i rekreacyjne jak również wspierać projekty związane z infrastrukturą turystyczną i promocją regionu.

Gmina Domaniów w miarę możliwości, sukcesywnie stara się realizować zadania mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców poprzez modernizację infrastruktury technicznej i społecznej. Mimo to potrzeby w tym zakresie są nadal duże. W wyniku konsultacji z przedstawicielami Gminy określono potrzeby dotyczące infrastruktury społecznej i technicznej na terenie gminy i zebrano je w Tabeli 36.

Potrzeby z zakresu odnowy wsi oraz infrastruktury technicznej

Tabela 36

Lp.	Obręb	Elementy odnowy wsi
1	2	3
1	Brzezimierz	▪ budowa sieci gazowej; ▪ budowa kanalizacji sanitarnej (zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków); ▪ modernizacja istniejących i budowa nowych chodników wzdłuż drogi wojewódzkiej; ▪ doposażenie placu zabaw; ▪ renowacja kościoła;
2	Chwastnica	▪ budowa kanalizacji sanitarnej (zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków); ▪ budowa boiska sportowego; ▪ uporządkowanie dzikiego wysypiska śmieci na działce nr 123/1; ▪ doposażenie placu zabaw; ▪ renowacja kapliczki;
3	Danielowice	▪ budowa kanalizacji sanitarnej (zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków); ▪ rewitalizacja mauzoleum w parku podworskim; ▪ budowa chodników wzdłuż dróg powiatowych; ▪ doposażenie placu zabaw; ▪ renowacja kapliczki;
4	Domaniów	▪ budowa kanalizacji i sieci gazowej; ▪ modernizacja i doposażenie budynku remizy Ochotniczej Straży Pożarnej; ▪ renowacja czterech kapliczek; ▪ rewitalizacja budynków i terenów użyteczności publicznej; ▪ doposażenie placu zabaw;

Lp.	Obręb	Elementy odnowy wsi
1	2	3
5	Gęsice	▪ budowa kanalizacji sanitarnej (zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków); ▪ doposażenie placu zabaw; ▪ renowacja kapliczki oraz budynku dawnego młyna;
6	Gostkowice	▪ budowa kanalizacji sanitarnej (zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków); ▪ doposażenie placu zabaw; ▪ uporządkowanie dzikiego wysypiska śmieci na działce nr 5/2; ▪ zagospodarowanie terenu niekorzystnie przekształconego na działkach nr 4/3 i 4/4; ▪ budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej;
7	Goszczyna	▪ budowa kanalizacji sanitarnej (zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków); ▪ budowa sieci gazowej; ▪ modernizacja świetlicy wiejskiej i boiska sportowego; ▪ remont istniejących i budowa nowych chodników wzdłuż drogi powiatowej; ▪ renowacja budynku szkoły; ▪ remont i doposażenie budynku remizy Ochotniczej Straży Pożarnej; ▪ renowacja transformatora; ▪ doposażenie placu zabaw; ▪ rozbudowa przyłącza wodociągu do sieci w Domaniowie;
8	Grodziszowice	▪ budowa kanalizacji sanitarnej (zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków); ▪ doposażenie placu zabaw; ▪ renowacja kapliczki ▪ budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej; ▪ remont cmentarza komunalnego;
9	Janków	▪ budowa kanalizacji sanitarnej (zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków); ▪ renowacja przydrożnej kapliczki na działce nr 162; ▪ modernizacja istniejących i budowa nowych chodników wzdłuż drogi powiatowej; ▪ remont transformatora; ▪ doposażenie placu zabaw; ▪ renowacja kościoła i krzyża pokutnego;
10	Kończyce	▪ budowa kanalizacji sanitarnej (zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków); ▪ modernizacja świetlicy wiejskiej i boiska sportowego; ▪ renowacja kapliczki; ▪ doposażenie placu zabaw; ▪ remont i doposażenie budynku remizy Ochotniczej Straży Pożarnej; ▪ rewitalizacja skweru z pozostałościami przedwojennego pomnika poległych w I wojnie światowej;
11	Kuchary	▪ budowa kanalizacji sanitarnej (zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków); ▪ doposażenie placu zabaw; ▪ renowacja kapliczki; ▪ rewitalizacja założenia pałacowo-parkowego; ▪ budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej;
12	Kurzątkowice	▪ budowa kanalizacji sanitarnej (zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków);

Lp.	Obręb	Elementy odnowy wsi
1	2	3
		▪ budowa boiska sportowego; ▪ budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej; ▪ doposażenie placu zabaw; ▪ renowacja kapliczki;
13	Pełczyce	▪ budowa sieci gazowej; ▪ budowa kanalizacji sanitarnej (zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków); ▪ uporządkowanie miejsca składowania mas ziemnych i odpadów na działce nr 8/7; ▪ modernizacja boiska sportowego; ▪ doposażenie placu zabaw; ▪ renowacja transformatora;
14	Piskorzów	▪ budowa kanalizacji; ▪ modernizacja i doposażenie budynku remizy Ochotniczej Straży Pożarnej; ▪ doposażenie placu zabaw; ▪ renowacja kościoła i kapliczki; ▪ remont transformatora; ▪ rewitalizacja kompleksu dawnej mleczarni;
15	Piskorzówek	▪ budowa kanalizacji; ▪ budowa chodników wzdłuż drogi powiatowej; ▪ remont głównej drogi prowadzącej przez miejscowość wraz z budową chodników i kanalizacji deszczowej; ▪ doposażenie placu zabaw; ▪ renowacja kościoła;
16	Polwica	▪ budowa kanalizacji; ▪ remont świetlicy wiejskiej; ▪ zagospodarowanie budynków po dawnych zakładach mięsnych ▪ uporządkowanie terenu po dawnej stacji kolejowej (działki nr 93/19, 93/15, 93/17); ▪ doposażenie placu zabaw; ▪ renowacja kapliczki; ▪ remont transformatora; ▪ rewaloryzacja parku podworskiego; ▪ rewitalizacja zbiornika wodnego „Bajkał” wraz z otoczeniem; ▪ uporządkowanie miejsca składowania mas ziemnych i odpadów na działce nr 86; ▪ renowacja mauzoleum; ▪ remont przedszkola;
17	Radłowice	▪ budowa kanalizacji sanitarnej (zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków); ▪ budowa kapliczki wiejskiej; ▪ doposażenie placu zabaw;
18	Radoszkowice	▪ budowa kanalizacji sanitarnej (zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków); ▪ budowa boiska sportowego; ▪ doposażenie placu zabaw; ▪ renowacja kapliczki; ▪ modernizacja ścieżki rowerowej Radoszkowice – Kuchary

Lp.	Obręb	Elementy odnowy wsi
1	2	3
19	Skrzypnik	▪ budowa kanalizacji sanitarnej (zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków); ▪ remont świetlicy wiejskiej; ▪ rewitalizacja stawu położonego na działce nr 233; ▪ doposażenie placu zabaw; ▪ renowacja kapliczki; ▪ remont boiska sportowego; ▪ modernizacja i doposażenie budynku remizy Ochotniczej Straży Pożarnej;
20	Swojków	▪ budowa kanalizacji sanitarnej (zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków); ▪ modernizacja świetlicy wiejskiej i boiska sportowego; ▪ doposażenie placu zabaw; ▪ renowacja kapliczki; ▪ remont transformatora; ▪ modernizacja istniejących i budowa chodników wzdłuż drogi powiatowej; ▪ renowacja koryta rzeki i infrastruktury towarzyszącej (mostki, kładki);
21	Teodorów	▪ budowa kanalizacji sanitarnej (zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków); ▪ doposażenie placu zabaw; ▪ renowacja kapliczki; ▪ uporządkowanie dzikiego wysypiska śmieci na działce nr 17;
22	Wierzbo	▪ budowa kanalizacji; ▪ rewitalizacja kapliczek przydrożnych; ▪ modernizacja łącznika między wsią a osiedlem oraz chodników i ciągów komunikacyjnych na osiedlu; ▪ uporządkowanie dzikiego wysypiska śmieci na działce nr 216; ▪ remont i doposażenie budynków użyteczności publicznej;
23	Wyszkowice	▪ budowa kanalizacji sanitarnej (zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków); ▪ doposażenie placu zabaw; ▪ renowacja kapliczki; ▪ remont istniejących i budowa nowych odcinków chodników wzdłuż dróg powiatowych; ▪ rewitalizacja parku;

Źródło: opracowano na podstawie informacji otrzymanych z Urzędu Gminy Domaniów

Środki finansowe na cele wymienione w powyższej tabeli można pozyskać z dotacji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (remont i odnowienie obiektów zabytkowych), dotacji wojewódzkich oraz ze źródeł unijnych w ramach funduszy strukturalnych. W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich istnieje możliwość otrzymania wsparcia finansowego, między innymi na Działanie 7 „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich”.

W trakcie inwentaryzacji terenowej na obszarze gminy Domaniów zaobserwowano siedem miejsc, w których wyrzucane są duże ilości odpadów. Są one zlokalizowane w Chwastnicy w pobliżu wiaduktu nad autostradą (dz. nr 123/1), Gostkowicach w pobliżu mostu drogowego na Żórawce (dz. nr 5/2), Pełczycach w okolicy skrzyżowania drogi wojewódzkiej z powiatową (dz. nr 8/7), Polwicy przy drodze gminnej w zachodniej części obrębu (dz. nr 86), Swojkowie w tunelu pod autostradą (dz. nr 219), Teodorowie w pobliżu mostu drogowego na Miłoszowskiej Strudze (dz. nr 17) oraz Wierzbnie przy drodze wojewódzkiej (dz. nr 216). Wszystkie te miejsca wskazano do uporządkowania.

10.2. Kształtowanie infrastruktury turystycznej

Gmina Domaniów posiada bardzo niski potencjał turystyczny. Charakteryzuje ją monotony, rolniczy krajobraz niemal całkowicie pozbawiony lasów. Na jej obszarze występują wprawdzie obiekty o walorach kulturowych, jak kilka zabytkowych pałaców, parków, kościołów, kapliczek i krzyży pokutnych, ale nie stanowią one wystarczająco atrakcyjnej oferty turystycznej mogącej przyciągnąć wielu zwiedzających.

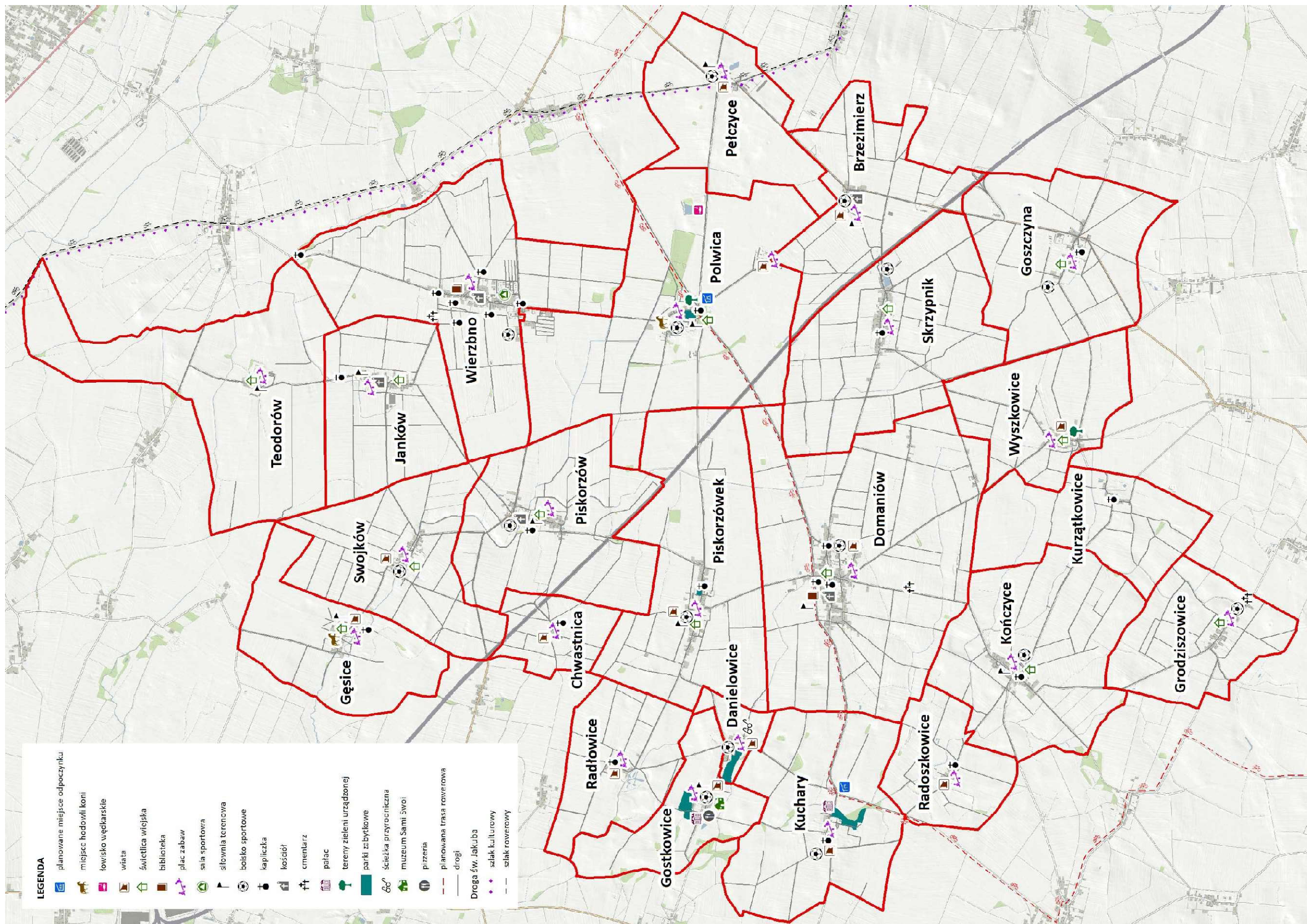
Przez obręb Pełczyce przebiegają dwa szlaki turystyczne. Są to szlak kulturowy Droga Świętego Jakuba Via Regia i towarzyszący mu szlak rowerowy o tej samej nazwie i przebiegu. Ze względu na to, iż nie są to licznie uczęszczane szlaki oraz przebiegają jedynie przez jedną, położoną na wschodnim krańcu gminy, wieś, nie mają one znaczącego wpływu na rozwój turystyki w gminie.

Na terenie gminy Domaniów zaprojektowano nową trasę rowerową w ramach dokumentu pt.: "Koncepcja sieci głównych tras rowerowych w województwie dolnośląskim – Dolnośląska Cyklostrada" przyjętego przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego Uchwałą nr 4422/VI/21 z dnia 19 października 2021 r. Jest to Trasa Żłota, o całkowitej długości 284 km, łącząca wschodnie tereny województwa dolnośląskiego. Rozpocznie się w okolicy Krośnic w Dolinie Baryczy i będzie bieć aż do przejścia granicznego nieopodal wsi Boboszów w Kotlinie Kłodzkiej. Nadano jej nazwę Żłota od koloru dominujących wzdłuż niej upraw - zbóż. W granicach gminy będzie miała długość 9,48 km i zostanie poprowadzona przez obręby Polwica, Domaniów i Kuchary, po trasie dawnej "Kolejki Oławskiej", czyli nieistniejącej linii kolejowej prowadzącej z Oławy do Boreczka.

W Aktualizacji planu urządzeniowo-rolnego przy planowanej trasie rowerowej proponuje się utworzyć dwa miejsca odpoczynku dla turystów. Znajdują się one przy skrzyżowaniach dróg w Polwicy i Kucharach. Proponowane miejsca odpoczynku powinny zawierać elementy małej architektury np. stół z ławkami, wiatę, kosz na śmieci, które będą wytrzymałe i dopasowane stylistycznie do siebie oraz otoczenia.

W celu podniesienia atrakcyjności krajobrazowo-kulturowej gminy należy podjąć szereg działań mających na celu m.in.: poprawę wizerunku wsi poprzez wyeksponowanie obiektów zabytkowych, ich modernizację oraz zabiegi pielęgnacyjne. W gminie Domaniów przykładem takich działań może być rewitalizacja założenia pałacowo-parkowego w Kucharach. Renowacji wymagają także kapliczki słupowe, licznie występujące w obrębie Wierzbno. W Aktualizacji proponuje się również aby w każdej wsi pojawiły się tablice informacyjne, które miałyby na celu przybliżenie historii miejscowości, jej zabytków, opis okolicy itp. Mogą one być zlokalizowane w centralnym punkcie wsi, przy głównej trasie lub przy placu zabaw. Postuluje się, aby w pierwszej kolejności takie tablice powstały w miejscowościach: Brzezimierz, Domaniów, Janków, Kuchary, Piskorzów, Polwica i Wierzbno.

W realizacji działań mających na celu podniesienie walorów turystycznych, jak również zachowanie dziedzictwa kulturowego gminy pomocny może być program regionalny „Odnowa wsi”.

11. STOPIEŃ ZAPOTRZEBOWANIA NA PRACE URZĄDZENIOWO-ROLNE

Na podstawie inwentaryzacji terenowej, informacji uzyskanych z Urzędu Gminy Domaniów oraz po przeanalizowaniu uwarunkowań przyrodniczych i społeczno-gospodarczych, a także ustaleń opracowań planistycznych gminy określono rodzaj i zakres prac urządzeniowo-rolnych, Tabela 37. Ich celem jest poprawa warunków życia i pracy na obszarze gminy przez racjonalną organizację rolniczej przestrzeni produkcyjnej, wyposażenie jej w niezbędną infrastrukturę, a także ochronę środowiska przyrodniczego i kulturowego. Zaproponowane zabiegi urządzeniowo-rolne oraz prace związane z infrastrukturą społeczną i turystyczną podzielone zostały na bloki tematyczne:

- poprawa rolniczej przestrzeni produkcyjnej – zagospodarowanie gruntów odłogowanych w kierunku rolnym, rekultywacja nieużytków, scalenie gruntów oraz dostosowanie użytkowania do warunków przyrodniczych;
- poprawa infrastruktury rolniczej przestrzeni produkcyjnej – odbudowa lub konserwacja cieków naturalnych i rowów melioracyjnych, kształtowanie sieci dróg transportu rolnego;
- kształtowanie krajobrazu – zadrzewienia rzędowe;
- rozwój infrastruktury społecznej i turystycznej – odnowa wsi, uporządkowanie miejsc, kształtowanie infrastruktury turystycznej.

W wyniku analizy rodzaju i zakresu zaproponowanych prac określony został stopień zapotrzebowania na prace urządzeniowo-rolne dla każdego z 23 obrębów gminy Domaniów:

- A.** wysoki stopień zapotrzebowania na prace urządzeniowo-rolne, obejmuje obręby: Domaniów, Piskorzów, Skrzypnik i Wierzbno;
- B.** średni stopień zapotrzebowania na prace urządzeniowo-rolne, charakteryzuje wsie: Gostkowice, Goszczyna, Grodziszowice, Janków, Kończyce, Kuchary, Piskorzówek, Polwica, Radoszkowice, Swojków i Teodorów;
- C.** niski stopień zapotrzebowania na prace urządzeniowo-rolne. Zaliczono do niego obręby: Brzezimierz, Chwastnica, Danielowice, Gęsice, Kurzątkowice, Pełczyce, Radłowice i Wyszkowice.

Stopień zapotrzebowania na prace urządzeniowo-rolne określa jednocześnie kolejność sporządzania szczegółowych planów kompleksowego rozwoju wsi. Powyższa kolejność powinna być uwzględniona przy realizacji opracowań planistycznych dotyczących obszaru gminy i poszczególnych obrębów. Stopień zapotrzebowania na prace urządzeniowo-rolne w obrębach na terenie gminy Domaniów przedstawia Rysunek 38.

Rodzaj i zakres prac urządzeniowo-rolnych

Tabela 37

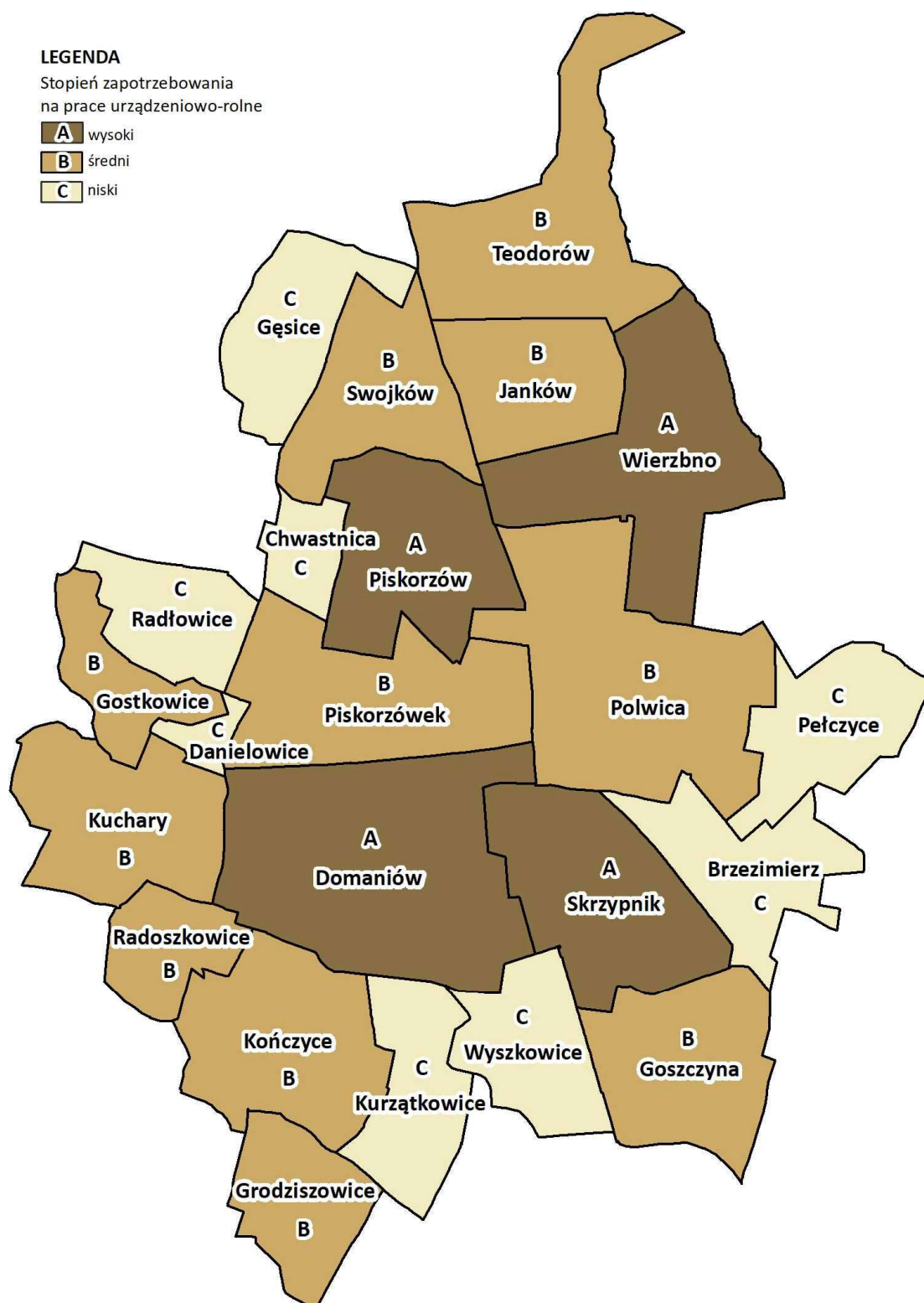
Lp.	Obręb	zagospodarowanie gruntów odługowanych w kierunku rolnym	konserwacja cieków naturalnych	prace z zakresu melioracji			rekultywacja nieużytków w kierunku leśnym	dostosowanie użytkowania do warunków przyrodniczych (przywrośnięcie użytków zielonych)	utrzymanie istniejących użytków zielonych	zadrzewienia liniowe	przebudowa dróg	budowa dróg	scalanie gruntów	uporządko- wanie miejsc	prace z zakresu infrastruktury turystycznej	
				konserwacja rówów	odbudowa rówów	odbudowa zbiornika wodnego		ha	ha	km	km	km	ha	liczba	planowane miejsc	liczba odpoczynku
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1	Brzeźmierz	-	-	0,64	-	-	-	-	-	6,35	8,93	-	-	-	-	-
2	Chwastrnica	-	-	0,64	-	2	-	-	-	2,67	3,43	-	-	1	-	-
3	Danielowice	-	0,72	-	-	-	-	2,46	-	0,48	1,70	-	-	-	-	-
4	Domaniów	-	2,50	8,25	-	1	-	1,79	-	14,61	21,98	0,02	872,03	-	-	-
5	Gęście	-	-	0,78	-	3	-	-	-	0,65	2,46	-	-	-	-	-
6	Gostkowice	-	1,76	1,22	-	1	3,53	9,96	-	3,07	2,66	-	-	1	-	-
7	Goszczyna	-	0,94	1,43	-	3	-	-	-	5,27	8,46	-	-	-	-	-
8	Grodziszowice	-	-	1,66	-	-	-	2,71	-	6,59	5,27	0,21	-	-	-	-
9	Janków	-	-	5,10	-	-	-	-	-	8,94	11,82	-	-	-	-	-
10	Kończyce	-	0,84	6,50	-	-	-	5,30	-	6,94	7,13	-	-	-	-	-
11	Kuchary	-	3,11	1,85	-	-	-	5,90	-	9,32	7,16	0,07	-	-	1	1
12	Kurzątkowice	-	0,36	1,80	-	-	-	-	-	1,49	2,68	-	-	-	-	-
13	Pelczyce	-	-	-	-	1	-	-	-	4,66	2,15	-	-	1	-	-
14	Piskorzów	-	1,78	4,11	-	1	-	1,83	-	6,84	9,24	-	426,59	-	-	-
15	Piskorzówek	-	0,62	3,79	-	-	0,29	-	-	8,69	12,28	-	-	-	-	-
16	Polwica	0,56	-	7,50	-	2	-	-	-	9,16	10,61	-	-	1	1	1
17	Radłowice	-	-	1,01	-	1	-	-	-	1,13	2,80	0,21	-	-	-	-
18	Radoszkowice	-	-	1,75	0,12	-	-	3,61	-	5,53	2,82	-	-	-	-	-
19	Skrzypnik	-	0,82	2,85	0,12	1	-	-	-	7,07	12,69	-	497,50	-	-	-
20	Swojków	-	-	1,55	-	-	-	0,36	-	9,02	9,17	-	-	1	-	-
21	Teodorów	0,27	1,61	2,58	-	-	-	-	-	6,38	2,47	-	-	1	-	-
22	Wierzchno	10,71	3,08	1,85	-	-	0,57	0,66	32,25	14,74	9,64	-	632,39	1	-	-
23	Wyszkowice	-	-	2,10	0,16	2	-	-	-	2,00	6,05	0,11	-	-	-	-
Ogółem		11,54	18,14	58,96	0,40	18	4,39	34,58	32,35	141,60	163,60	0,62	2428,51	7	2	2

Źródło: opracowanie własne

LEGENDA

Stopień zapotrzebowania
na prace urządzeniowo-rolne

- A** wysoki
- B** średni
- C** niski

Rys. 38. Stopień zapotrzebowania na prace urządzeniowo-rolne w gminie

12. PODSUMOWANIE

Analiza uwarunkowań przyrodniczych, obecnej organizacji oraz infrastruktury rolniczej przestrzeni produkcyjnej, a także wyposażenia gminy w infrastrukturę techniczną, społeczną i turystyczną pozwoliła na sformułowanie wniosków i zaleceń, które mają na celu poprawę warunków życia i gospodarowania na jej obszarze:

1. Grunty odłogowane w gminie Domaniów zajmują powierzchnię 19,57 ha. W Aktualizacji planu urządzeniowo-rolnego ustalono podstawowe kierunki ich zagospodarowania. Najwięcej gruntów odłogowanych proponuje się przywrócić do rolniczego użytkowania jako użytki zielone – 11,53 ha. Natomiast powierzchnię 3,65 ha proponuje się pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu. Pozostałe grunty odłogowane – 4,39 ha mają określony sposób zagospodarowania wynikający z zapisów opracowań planistycznych.
2. W obrębach Gostkowice, Piskorzówek i Wierzbno występują nieużytki wymagające rekultywacji, które zajmują powierzchnię 4,39 ha. Wszystkie one zostały wskazane do rekultywacji w kierunku leśnym.
3. Gleby na obszarze gminy są podatne na występowanie erozji oraz suszy w różnym stopniu. Warto podejmować działania ograniczające te niekorzystne zjawiska, głównie przez zachowanie istniejących i wprowadzanie nowych zadrzewień rzędowych, stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych, płodozmianów oraz przywrócenie zaoranych użytków zielonych. W Aktualizacji planu urządzeniowo-rolnego gminy Domaniów zaproponowano wprowadzenie 141,60 km nowych nasadzeń liniowych wzdłuż dróg, wskazano 34,57 ha gruntów ornych, na których należy przywrócić użytki zielone oraz zaproponowano odbudowę 18, obecnie zdegradowanych, zbiorników wodnych o łącznej powierzchni 3,41 ha, zlokalizowanych w 11 obrębach.
4. Oceną zapotrzebowania na prace scaleniowe objęto grunty we wszystkich obrębach gminy. W wyniku przeprowadzonej analizy wytypowano cztery obręby: Domaniów, Piskorzów, Skrzypnik i Wierzbno, w których występują największe potrzeby przeprowadzenia prac scaleniowych wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym.
5. Cieki naturalne przepływające przez teren gminy takie jak: Żórawka, Mszana, Miłoszowska Struga, Żalina, Rów Ż-F i Rów Ż-G wymagają prac konserwacyjnych na odcinkach o łącznej długości 18,14 km. Dodatkowo ich fragmenty wymagają regulacji geodezyjno-prawnych ze względu na brak wydzielonej działki ewidencyjnej, inne oznaczenie użytku w ewidencji gruntów i budynków lub inny przebieg cieku na mapach egib i w terenie, jak również podzielenie cieku naturalnego przez działkę drogową.
6. Z uwagi na nieodpowiednie parametry techniczne rowów melioracyjnych, ich niedrożność, porośnięcie trawą i krzewami, prac konserwacyjnych wymaga 58,96 km rowów. Najwięcej kilometrów rowów wymagających poprawy stanu technicznego występuje w Domaniowie 8,25 km i Polwicy 7,50 km, natomiast najmniej w Brzezimierzu i Chwastnicy po 0,64 km. W obrębach

Danielowice i Pełczyce nie wskazano rowów do konserwacji. Całkowitego odtworzenia wymaga 0,40 km rowów.

7. W celu zwiększenia retencji wodnej obszaru gminy w Aktualizacji planu urządzeniowo-rolnego zaproponowano odbudowę 18, obecnie zdegradowanych, zbiorników wodnych o łącznej powierzchni 3,41 ha zlokalizowanych w 11 obrębach.
8. Urządzenia komunikacyjne, takie jak mosty, przepusty czy kładki w większości są w złym stanie technicznym. Wymagają one przeglądu i ewentualnej odbudowy, modernizacji lub konserwacji, dostosowania przepustowości do aktualnych przepływów wody w ciekach naturalnych i rowach. Ich parametry techniczne powinny być także dostosowane do sprzętu rolniczego.
9. Dla poprawnego funkcjonowania całej sieci melioracyjnej ważne jest także prawidłowe działanie sieci drenarskiej. Wskazane jest przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji sieci drenarskiej w celu rozpoznania obszarów, na których jest położona i przeprowadzenia prac modernizacyjnych.
10. Planowana sieć dróg transportu rolnego opierać się będzie przede wszystkim na drogach już istniejących. W Aktualizacji planu do przebudowy wskazano drogi o łącznej długości 163,60 km, co stanowi 44,3% wszystkich dróg w gminie (istniejących i nieistniejących). Do modernizacji przeznaczono przede wszystkim drogi transportu rolnego o nawierzchni gruntowej (101,79 km) oraz znacznie krótsze odcinki dróg utwardzonych (asfaltem, brukiem, betonem, tłucznem lub żwirem) – 56,72 km, natomiast najmniej dróg nieistniejących w terenie – 5,09 km.
11. Uzupełnieniem proponowanej do przebudowy, istniejącej sieci dróg będą krótkie odcinki dróg do budowy o łącznej długości 0,62 km w obrębach: Domaniów, Grodziszowice, Kuchary, Radłowice i Wyszkowice.
12. Inwentaryzacja terenowa, a także analiza materiałów oraz warunków rolniczych i środowiskowych pozwoliła stwierdzić, iż na terenie gminy Domaniów nie występuje potrzeba wprowadzania zalesień.
13. Ze względu na otwarte tereny rolnicze wstępujące na przeważającym obszarze gminy w Aktualizacji planu zaproponowano nowe nasadzenia rzędowe wzdłuż dróg, z których większość wskazana jest do przebudowy. Są to przede wszystkim obustronne zadrzewienia przydrożne, które proponuje się wprowadzić we wszystkich obrębach na długości 141,60 km.
14. W Aktualizacji planu urządzeniowo-rolnego do objęcia ochroną prawną wskazano trzy obszary w formie użytków ekologicznych. Są to: kompleks łąk położony we wschodniej części obrębu Wierzbno oraz dwa podmokłe obszary zlokalizowane w obrębach Domaniów i Radłowice. Wszystkie te trzy propozycje przeniesiono z Planu urządzeniowo-rolnego z 2008 roku. Przed podjęciem ostatecznej decyzji o objęciu ochroną, wymienionych obszarów, wskazane jest przeprowadzenie aktualizacji inwentaryzacji przyrodniczej, aby potwierdzić obecność przedmiotów ochrony.
15. Należy dążyć do poprawy w zakresie wyposażenia miejscowości w elementy infrastruktury społecznej oraz do podniesienia ich walorów wypoczynkowych i estetyki. Najpilniejsze potrzeby z zakresu odnowy wsi oraz infrastruktury technicznej dotyczą rozbudowy sieci kanalizacyjnej

- i gazowej we wsiach, budowy, remontu lub doposażenia świetlic wiejskich, boisk sportowych i placów zabaw, a także budowy chodników i oświetlenia przyulicznego.
16. Na terenie gminy, podczas inwentaryzacji terenowej zlokalizowano siedem miejsc, w których wyrzucane są duże ilości odpadów. Są one położone w obrębach Chwastnica (dz. nr 123/1), Gostkowice (dz. nr 5/2), Pełczyce (dz. nr 8/7), Polwica (dz. nr 86), Swojków (dz. nr 219), Teodorów (dz. nr 17) oraz Wierzbno (dz. nr 216). Uporządkowanie tych miejsc wpłynie pozytywnie na wizerunek gminy i jego mieszkańców oraz poprawi stan środowiska.
 17. Gmina Domaniów posiada bardzo niski potencjał turystyczny ze względu na niemal całkowicie pozbawiony lasów równinny, rolniczy krajobraz. Na jej terenie zaprojektowano nową trasę rowerową o długości 9,48 km w ramach Dolnośląskiej Cyklostrady. Zostanie ona poprowadzona po trasie dawnej "Kolejki Oławskiej", czyli nieistniejącej linii kolejowej prowadzącej z Oławy do Boreczka, przez obręby Polwica, Domaniów i Kuchary. W Aktualizacji planu urządzeniowo-rolnego przy planowanej trasie rowerowej proponuje się utworzyć dwa miejsca odpoczynku dla turystów w Polwicy i Kucharach.
 18. Dla każdego z 23 obrębów gminy Domaniów określony został stopień zapotrzebowania na prace urządzeniowo-rolne. Największe potrzeby w tym zakresie występują w obrębach Domaniów, Piskorzów, Skrzypnik i Wierzbno. Średni stopień zapotrzebowania na prace urządzeniowo-rolne występuje w obrębach Gostkowice, Goszczyna, Grodziszowice, Janków, Kończyce, Kuchary, Piskorzówek Polwica, Radoszkowice, Swojków i Teodorów, a niski w Brzezimierzu, Chwastnicy, Danielowicach, Gęsicach, Kurzątkowicach, Pełczycach i Wyszkowicach. Stopień zapotrzebowania na prace urządzeniowo-rolne określa jednocześnie kolejność sporządzania szczegółowych planów kompleksowego rozwoju wsi. Powyższa kolejność powinna być uwzględniona przy realizacji opracowań planistycznych dotyczących obszaru gminy i poszczególnych obrębów.

WYKAZ TABEL

Tabela 1 Miejscowości w wiejskim obszarze gminy Domaniów.....	7
Tabela 2 Grunty pod wodami.....	12
Tabela 3 Wskaźnik bonitacji gleb	14
Tabela 4 Gleboznawcza klasyfikacja użytków rolnych	18
Tabela 5 Liczba mieszkańców i gęstość zaludnienia.....	26
Tabela 6 Struktura wiekowa ludności	27
Tabela 7 Struktura użytkowania gruntów	30
Tabela 8 Struktura użytków rolnych.....	32
Tabela 9 Użytki zielone zaorane	33
Tabela 10 Grunty orne zadarnione.....	34
Tabela 11 Grunty orne i użytki zielone porośnięte naturalną sukcesją.....	35
Tabela 12 Pozostałe zmiany w sposobie użytkowania gruntów ornych i użytków zielonych	36
Tabela 13 Nieużytki i użytki kopalne o zmienionym sposobie użytkowania	37
Tabela 14 Odłogowane grunty orne i użytki zielone	38
Tabela 15 Grunty odłogowane według klasy bonitacyjnej.....	39
Tabela 16 Powierzchnia gruntów ornych obecnie wykorzystywana do prowadzenia produkcji rolniczej	41
Tabela 17 Powierzchnia użytków zielonych obecnie wykorzystywana do prowadzenia produkcji rolniczej..	42
Tabela 18 Struktura władania gruntami.....	47
Tabela 19 Gospodarstwa różniczan.....	51
Tabela 20 Struktura obszarowa i ilościowa gospodarstw rolnych	52
Tabela 21 Dzierżawy gruntów w gminie.....	54
Tabela 22 Rozdrobnienie gruntów własnych w gospodarstwach rolnych wg grup obszarowych	59
Tabela 23 Zestawienie cieków naturalnych	62
Tabela 24 Stan urządzeń melioracji wodnych	64
Tabela 25 Sieć dróg transportu rolnego wg władania.....	67
Tabela 26 Sieć dróg transportu rolnego wg stanu technicznego	69
Tabela 27 Zestawienie nieistniejących w terenie dróg transportu rolnego	70
Tabela 28 Sieć dróg transportu rolnego wg rodzaju nawierzchni	71
Tabela 29 Zestawienie błędów w stanie prawnym dróg transportu rolnego.....	73
Tabela 30 Gęstość sieci dróg transportu rolnego.....	74
Tabela 31 Planowane inwestycje nierolnicze w gminie	83
Tabela 32 Zagospodarowanie gruntów odłogowanych	91
Tabela 33 Prace dotyczące urządzeń melioracji wodnych	101
Tabela 34 Drogi wytypowane do przebudowy lub budowy	105
Tabela 35 Zestawienie dróg wskazanych do przebudowy lub budowy	107
Tabela 36 Potrzeby z zakresu odnowy wsi oraz infrastruktury technicznej.....	114
Tabela 37 Rodzaj i zakres prac urządzeniowo-rolnych.....	114

WYKAZ RYSUNKÓW

Rys. 1. Położenie administracyjne i sieć komunikacyjna gminy	9
Rys. 2. Warunki wodne w gminie	13
Rys. 3. Jakość gleb na terenie gminy	15
Rys. 4. Typy gleb w gminie.....	17
Rys. 5. Erozja wietrzna w gminie	19
Rys. 6. Erozja wodna w gminie	20
Rys. 7. Podatność gleb na suszę rolniczą	21
Rys. 8. Obiekt zabytkowe i walory kulturowe	25
Rys. 9. Struktura ludności w przedziałach wiekowych	27
Rys. 10. Gęstość zaludnienia w gminie.....	28
Rys. 11. Struktura użytkowania gruntów w gminie ogółem	29

Rys. 12. Struktura użytków rolnych w gminie ogółem	31
Rys. 13. Zmiany w sposobie użytkowania oraz grunty odłogowane w gminie	43
Rys. 14. Struktura władania gruntami	45
Rys. 15. Struktura władania gruntami w poszczególnych obrębach – sektor publiczny i prywatny	46
Rys. 16. Struktura władania gruntami w gminie	48
Rys. 17. Struktura ilościowa gospodarstw rolnych	49
Rys. 18. Struktura obszarowa gospodarstw rolnych	49
Rys. 19. Grunty dzierżawione	55
Rys. 20. Rozdrobnienie gruntów własnych w grupach obszarowych	57
Rys. 21. Rozdrobnienie gruntów własnych w obrębach	58
Rys. 22. Rozłóg gruntów wybranych gospodarstw rolnych	60
Rys. 23. Stan cieków naturalnych	63
Rys. 24. Urządzenia melioracji wodnych w gminie	66
Rys. 25. Udział dróg transportu rolnego w gminie wg władania	68
Rys. 26. Stan techniczny sieci drogowej	75
Rys. 27. Sieć drogowa według rodzaju nawierzchni	76
Rys. 28. Wybrane elementy infrastruktury technicznej ,społecznej i rekreacyjnej w gminie	81
Rys. 29. Planowane inwestycje w gminie na podstawie opracowań planistycznych	84
Rys. 30. Zagospodarowanie gruntów odłogowanych, grunty do rekultywacji oraz ochrona gruntów	93
Rys. 31. Potrzeba przeprowadzenia prac scaleniowych w gminie	97
Rys. 32. Rozłóg gruntów w obrębie Domaniów	98
Rys. 33. Potrzeby prac w zakresie gospodarki wodnej	103
Rys. 34. Drogi wskazane do przebudowy lub budowy	108
Rys. 35. Funkcje zadrzewień liniowych (rys. Jakub Józefczuk)	110
Rys. 36. Planowane zadrzewienia liniowe oraz formy ochrony przyrody w gminie	112
Rys. 37. Planowane zagospodarowanie turystyczne	119
Rys. 38. Stopień zapotrzebowania na prace urządzeniowo-rolne w gminie	122

SPIS FOTOGRAFII

Fot. 1. Autostrada A4 w obrębie Chwastnica	8
Fot. 2. Droga wojewódzka w obrębie Piskorzów	8
Fot. 3. Ciek Mszana w obrębie Swojków	11
Fot. 4. Rzeka Żórawka w obrębie Danielowice	11
Fot. 5. Pole uprawne w Wierzbnie.	16
Fot. 6. Grunty orne w obrębie Kończyce.	16
Fot. 7. Kościół w Brzezimierzu	22
Fot. 8. Zespół pałacowo-parkowy w Gostkowicach	22
Fot. 9. Zespół pałacowy w Kucharach	23
Fot. 10. Historyczny układ ruralistyczny wsi Kończyce	23
Fot. 11. Krzyż pokutny w Piskorzowie	24
Fot. 12. Kapliczka słupowa w Wierzbnie	24
Fot. 13. Użytek kopalny zamieniony na grunt orny w Kończycach	36
Fot. 14. Nieużytek przekształcony w zbiornik wodny w obrębie Danielowice	36
Fot. 15. Grunty orne zamienione na sady w Radłowicach	40
Fot. 16. Grunty odłogowane w obrębie Polwica	40
Fot. 17. Dzierżawione grunty orne KOWR w Wierzbnie	53
Fot. 18. Dzierżawione grunty Gminy w obrębie Goszczyna	53
Fot. 19. Mszana, obręb Swojków	61
Fot. 20. Ciek Rów Ż-F w obrębie Domaniów	61
Fot. 21. Rów w obrębie Polwica	65
Fot. 22. Rów, obręb Grodziszowice	65
Fot. 23. Droga w złym stanie technicznym, obręb Janków	68

Fot. 24. Droga w dobrym stanie technicznym w obrębie Radłowice	68
Fot. 25. Zarośnięta i nieprzejezdna droga gminna, obręb Wierzbno	69
Fot. 26. Biegająca pierwotnie wzdłuż ciekłu zaorana droga gminna, obręb Piskorzów.....	69
Fot. 27. Brukowana droga transportu rolnego w obrębie Polwica	71
Fot. 28. Droga powiatowa o nawierzchni asfaltowej w złym stanie technicznym, obręb Skrzypnik.....	71
Fot. 29. Droga o nawierzchni żwirowej w obrębie Wierzbno.....	72
Fot. 30. Podorana droga gruntowa, obręb Domaniów	72
Fot. 31. Rozbieżność pomiędzy ewidencyjnym a faktycznym przebiegiem drogi, w obrębie Radłowice	72
Fot. 32. Elektrownia fotowoltaiczna w Piskorzowie.....	77
Fot. 33. Dziekie wysypisko śmieci w obrębie Teodorów	77
Fot. 34. Centrum Kultury i Czytelni w Domaniowie.....	78
Fot. 35. Świetlica wiejska w Gęsicach.....	78
Fot. 36. Szkoła w Domaniowie	79
Fot. 37. Przedszkole publiczne w Danielowicach	79
Fot. 38. Urządzenia siłowni terenowej i boisko w parku w Polwicy	80
Fot. 39. Ośrodek zdrowia w Wierzbnie	80
Fot. 40. Rzeka Żórawka w obrębie Radoszkowice	99
Fot. 41. Most na ciekłu Mszana w Skrzypniku.....	99
Fot. 42. Rów w obrębie Pełczyce.....	100
Fot. 43. Pogłębiony rów w Domaniowie	100
Fot. 44. Uszkodzony przepust w Domaniowie.....	102
Fot. 45. Zbiornik w trakcie modernizacji w Radłowicach	102
Fot. 46. Droga transportu rolnego wskazana do przebudowy w obrębie Brzezimierz.....	104
Fot. 47. Droga przeznaczona do modernizacji, biegnąca we wschodniej części wsi Pełczyce	104
Fot. 48. Wskazana do przebudowy droga biegnąca po granicy obrębów Piskorzów i Wierzbno	106
Fot. 49. Odcinek drogi, który wymaga uregulowania stanu prawnego.....	106
Fot. 50. Droga powiatowa, wzdłuż której proponuje się przywrócenie nasadzeń liniowych.....	111
Fot. 51. Relikty nasadzeń owocowych przy drodze, które proponuje się uzupełnić młodymi jabłoniemi	111
Fot. 52. Łąki w obrębie Wierzbno, które wskazano do utrzymania	113
Fot. 53. Obszar podmokły w Domaniowie, proponowany do objęcia ochroną jako użytek ekologiczny.....	113

WYKAZ MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH I AKTÓW PRAWNYCH

1. Ewidencja gruntów i budynków dla gminy Domaniów – stan na styczeń 2022 r.
2. Inwentaryzacja terenowa przeprowadzona w marcu 2022 r.
3. Mapa glebowo-rolnicza z 2010 roku, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
4. Mapa sozologiczna i hydrograficzna gminy Syców, skala 1:50 000
5. Baza BDOT10k – Baza Danych Obiektów Topograficznych, skala 1:10000, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
6. Centralna Baza Danych Geologicznych Państwowego Instytutu Geologicznego
7. Dane z Urzędu Gminy Domaniów – czerwiec i wrzesień 2022 r.
8. Dane Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa we Wrocławiu, marzec 2022 r.
9. Plan urządzeniowo-rolny gminy Domaniów, Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych, Wrocław, listopad 2008 r.
10. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, Uchwała Sejmiku Województwa Dolnośląskiego nr XIX/482/20 z dnia 16 czerwca 2020 r.
11. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Domaniów, Uchwała Rady Gminy Domaniów nr XXIX/164/01 z dnia 11 września 2001 r. ze zmianami w latach 2010, 2014 i 2015.
12. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego dla 10 obrębów z lat 2007-2021 pokrywające cały obręb lub dla pojedynczych działek
13. Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data. „Geographia Polonica”, 2 (91), J. Solon et al. 2018 r.
14. Mapa podatności gleb na suszę rolniczą, Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
15. Zadrzewienia dla ochrony bioróżnorodności i klimatu – pakiet edukacyjny, Krukowska-Szopa I., Woźnicka J., Konieczny K., Bochyńska M., Szatan S. (red.), Fundacja Ekologiczna "Zielona Akcja", Legnica 2016 r.
16. Susza czy powódź. Jak przeciwdziałać zmianom klimatycznym w skali lokalnej? Działania dla samorządów i społeczności. Horska M., Horska-Schwarz S., Krukowska-Szopa I., Ruszlewicz A., Fundacja Ekologiczna "Zielona Akcja", Legnica 2019 r.
17. Strategia rozwoju obszarów wiejskich województwa dolnośląskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. Wrocław, wrzesień 2000 r.
18. Strategia Rozwoju Gminy Domaniów na lata 2018-2025, Domaniów 2018 r.
19. Program ochrony środowiska dla Gminy Domaniów na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2025, Green Key Joanna Masiota-Tomaszewska, Domaniów 2017 r.
20. Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Oława na okres od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2023 r., Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Brzegu, Brzeg 2014 r.

21. Okolice powiatu oławskiego. Zabytkowe kościoły, pałace, krzyże pokutne. Przewodnik rowerowy., Bereźnicki J., Starostwo Powiatowe w Oławie, Oława 2009 r.
22. Tropem naszego dziedzictwa, Miniewicz M., Stowarzyszenie Podróżników TUITAM, Wierzbie 2020 r.
23. Strona internetowa Lokalnej Grupy Działania Lider A4, stan na czerwiec 2022 r.
24. Strona internetowa Urzędu Gminy Domaniów, stan czerwiec 2022r.
25. Punktacja dla poszczególnych klas gleb, celem określenia wskaźników bonitacji przyjęta za Instytutem Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach
26. Uchwała Nr 4422/VI/21 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 października 2021 r. w sprawie przyjęcia dokumentu pt. Koncepcja sieci głównych tras rowerowych w województwie dolnośląskim – DOLNOŚLĄSKA CYKLOSTRADA
27. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. (Dz. U. z 2015 r., poz. 364 z późn. zm.)
28. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 listopada 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. (Dz. U. z 2021 r., poz. 2130)
29. Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz. U. z 2021 poz. 1390)
30. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1973)
31. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 916)
32. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1326)
33. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1275)
34. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2233)
35. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 1029)
36. Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 333)
37. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity Dz. U z 2019 r., poz. 1839)
38. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 741)

39. Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 1990)
40. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 1899)
41. Ustawa z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 1912)
42. Ustawa z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 514)